

Ucas medicus antiochenis greci sermonis non ignarus scripsit euangelium...

Quo loco quidem in quo actus apostolorum scripti sunt...

Item de causis scribendorum actuum apostolorum...

Ucas natione syrus cuius laus in euangelio canitur...

Quo rimu quidem sermonem... in euangelio iherosolimitano...

Sermonem... liber euangelij...

est bona annuntiatio... De omnibus... Theophile...

Ad euangelizandum... Non vos me elegistis...

sanctum quos elegit assumptus... Potentia deitatis... Quibus et prebuit seipsum...

ta apprensus eis et loquens de regno dei... Et conuersens precepit...

eis ab hierosolymis ne discederent... Sed expectarent promissionem patris...

meum. Quia iohannes quidem...

Que cepit a baptismo iohannis... Hic doctorum istum...

ritum precepit... Elegit... Assumptus... Uiuu... Per dies... Apprensus... Conuersens... Promissionem... Quia iohannes...

Cap. I. Rimu quidem

sermonem feci... Non omnia dicite iohanne... De omnibus o theophile...

B. Baptisma datur in duabus naturis, corporali scilicet et spirituali: quia homo qui baptizatur duobus constat corpore, scilicet anima: tunc unum est baptisma: sicut unus homo.

B. Baptisma, unctio, unde et in quibusdam libris inuenitur sic. Johannes unxit aqua: vos ungemini spiritu sancto. Baptisma autem domini: quod in spiritu sancto est: non ad illud tempus tantum respicit, quo apostoli et ceteri fideles illius temporis baptizati sunt aqua in remissionem gratia spiritus a domino precepta. Sed ad hoc etiam in quo domino mittente spiritu plenius acceperunt: quoniam et modo baptismum in remissionem accepit: spiritu baptizati: cuius dono soluti peccatis: ut etiam in bono proficiat adiunatur.

Vos autem baptizabimini.

Angl. Quia petrus ne gemit: non erant apostoli baptizati: non aqua sed spiritu. post resurrectionem enim dicitur. vos vero baptizabimini spiritu sancto. nondum enim resurrectione christi et missione spiritus confirmati erant. Sicut in suis circumcisio non fuit necessaria atque iam pariter abrahe et posteritati sue: sic postquam sacramentum noui testamenti. id est baptismum circumcisionis loco datus est a domino dicitur. Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto. Tertium est nullum ad corpus christi pertinere: nisi si baptizati: propter eos quibus passio deputat per baptismum. Item scriptum est: quoniam paulus baptizatus est: et non est scriptum quoniam alij apostoli baptizati sunt sed debemus intelligere baptizatos esse: propter illud: nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto etc.

B. Nondum fuerant baptizati. vel baptisio iobis. non aqua. sed spiritu sancto. quos intelligimus baptizatos. vel quod credibilis est baptisio christi. Conueniens enim erat. eos baptizatos esse: qui baptizabant alios.

Rab. Dic promittit quod iohannis baptisio precelleret baptismum apostolorum. Qui a iohanne baptizati sunt tantum aqua: ut patet in andrea et in altero discipulo. petro etiam dicitur. qui lotus est non indiget nisi ut lauet pedes. postea a christo firmata est eorum fides: quorum etiam pedes in cena lauit: et quibus corpus suum dedit. post resurrectionem insufflauit spiritum: die ascensionis eos benedixit: postea misit spiritum.

Domine si. B. Quia apparatus eius locutus fuerat de regno dei: et spiritus sancti promiserat aduentum. ideo in presenti querunt de regno dei: si in presenti adueniente spiritu sit restituendum: an in futuro sanctis reservandum. Carnales enim resurrectione christi impleta: cito regnum israel credebant esse venturum se cunctum illud. Nos autem sperabamus quod esset redempturus israel.

Non est uestrum nosse. Quid ait non erit: sed non est. notans adhuc esse infirmos. et ideo ad secretum non esse idoneos.

Cum vero ait. Quid est uestrum nosse. ostendit quod ipse sciat cuius sunt omnia que patris: sed eis non expedit nosse: sed ita miratur: quasi quotidie iudicandi.

Que pater. B. Illius inquit regni. tam secretum est tempus: ut tantum scientie patris pateat: sed accipietis virtutem spiritus sancti: ut quod propter infirmitatem carnis non potestis: possitis ex virtute spiritus sancti.

In sua potestate. B. Hoc ut verus homo excusabiliter dixit: sed tamen una est patris et filij et spiritus sancti potestas. filius etiam potestas patris est.

Sed accipietis. Tollitur scientia temporum: sed diuinum quo indigent adhibetur auxilium. hoc modo cum pueris aliquid tollitur: aliud datur

multos. Sola sine spiritu.

baptizauit aqua. vos autem baptizabimini in spiritu sancto: non post multos hos dies. Igitur qui conuersentes erant ascendenti.

uenerunt interrogabant eum dicens. Domine si in tempore hoc resurget christus et missio spiritus confirmati erant. Sicut in suis circumcisio non fuit necessaria atque iam pariter abrahe et posteritati sue: sic postquam sacramentum noui testamenti. id est baptismum circumcisionis loco datus est a domino dicitur. Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto.

Tertium est nullum ad corpus christi pertinere: nisi si baptizati: propter eos quibus passio deputat per baptismum. Item scriptum est: quoniam paulus baptizatus est: et non est scriptum quoniam alij apostoli baptizati sunt sed debemus intelligere baptizatos esse: propter illud: nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto etc.

B. Nondum fuerant baptizati. vel baptisio iobis. non aqua. sed spiritu sancto. quos intelligimus baptizatos. vel quod credibilis est baptisio christi. Conueniens enim erat. eos baptizatos esse: qui baptizabant alios.

Rab. Dic promittit quod iohannis baptisio precelleret baptismum apostolorum. Qui a iohanne baptizati sunt tantum aqua: ut patet in andrea et in altero discipulo. petro etiam dicitur. qui lotus est non indiget nisi ut lauet pedes. postea a christo firmata est eorum fides: quorum etiam pedes in cena lauit: et quibus corpus suum dedit. post resurrectionem insufflauit spiritum: die ascensionis eos benedixit: postea misit spiritum.

Domine si. B. Quia apparatus eius locutus fuerat de regno dei: et spiritus sancti promiserat aduentum. ideo in presenti querunt de regno dei: si in presenti adueniente spiritu sit restituendum: an in futuro sanctis reservandum. Carnales enim resurrectione christi impleta: cito regnum israel credebant esse venturum se cunctum illud. Nos autem sperabamus quod esset redempturus israel.

Non est uestrum nosse. Quid ait non erit: sed non est. notans adhuc esse infirmos. et ideo ad secretum non esse idoneos.

Cum vero ait. Quid est uestrum nosse. ostendit quod ipse sciat cuius sunt omnia que patris: sed eis non expedit nosse: sed ita miratur: quasi quotidie iudicandi.

Que pater. B. Illius inquit regni. tam secretum est tempus: ut tantum scientie patris pateat: sed accipietis virtutem spiritus sancti: ut quod propter infirmitatem carnis non potestis: possitis ex virtute spiritus sancti.

In sua potestate. B. Hoc ut verus homo excusabiliter dixit: sed tamen una est patris et filij et spiritus sancti potestas. filius etiam potestas patris est.

Sed accipietis. Tollitur scientia temporum: sed diuinum quo indigent adhibetur auxilium. hoc modo cum pueris aliquid tollitur: aliud datur

ne penitus tristenentur.

Superuenientis spiritus etc. B. Cum superueniet spiritus in vos: non regnum israel: sine regnum dei in israel ut putatis afferet: sed virtutem testificandi de me vobis prestabit: tantumque illius regni tempus longe est. ut prius non solum hierosolimam: sed omnes fines iudee et samarie mundi etiam terminos per circumitum fama euangelij percurret.

In hierusalem et in omni etc. Rab. Consequenter ordinis in uocabulis locorum conseruata est. hierusalem succedit prima iudee prouincia: cui samaria sita coniungitur: de hinc omnis terra communitio subinfertur.

In hierusalem. Rab. Dystice. In uisione pacis: in confestodia vere fidei: custodia preceptorum dei et in his qui se alienos fecerint a terra: perducatur eos predictus. per quos quali rote radios de medio terre: ubi salutem operatus est: gratia spiritu alis et salutaris doctrina per totum orbem defluxit.

Et cum hec dixisset. Alter marcus comorat dicens: et dominus quidem ihesus postquam locutus est eis: assumptus est in celum. Et quia lucas significans adiecit. cum hec dixisset: eleuatus est: completis illis sermonibus quos commemorauerat: dominum ascendisse celos ostendit.

B. In greco ita habetur. Et cum in celum intuerentur eunte illo. s. intenderunt in celum quo ibat. unde et angelus eis dicit. Quid hic statis aspicientes in celum. quod uero cum in celum euntem intuerentur. ibi ostendit: sic ueniet quemadmodum uidistis euntem in celum.

Rab. Quia prospera nunciatur: et leticiam angelorum in ascensu saluatoris significantes. qui humane nature consortio letantur.

Rab. Creatura ubique obsequitur creatori: astra indicant nascentem: patienti compatiuntur: ascendente nubes suscipit: redeuntem ad iudicium comitabitur.

B. Ob duas causas angeli uidentur: ut scilicet ascensionis tristitiam regressionis commemoratione consolentur. et ut uere cum ire in celum monstrarent. et non quasi in celum: sicut helyam.

In uestibus albis. B. Albe uestes congrunt exaltationi: et ideo in ascensione in albis uestibus apparent angeli. Qui enim apparuit in ueritate humilis deus. in ascensione ostenditur homo sublimis. etiam loca congruunt: dum in humili ciuitate natus homo: de monte sublimi regressus est ad celos.

Galilei. In quibus debet esse prudentior sensus: quia galilei ceteris iudeis in sapientia precelebant: vel galilei uolubiles: quia instabilitate sui sensus oblitri erant precepta dei.

Sic ueniet. B. In eadem natura ueniet iudicaturus. in qua uenit iudicandus. Si enim immortalitate accepit: naturam non amisit: cuius gloria eterna: in monte tribus discipulis precostensa: post iudicium omnibus sanctis videbitur: quando tolletur impius ne videat gloriam dei.

Sulpicius: Locus ille in quo steterunt uestigia christi ascendentis continuari pavimento cum reliqua stratorum parte non potuit: respuens quem cuncti ei applicabantur excussis in ora apponentium marmoribus calcati etiam ab eo pulueris hoc documentum est: quod uestigia impressa cernuntur. et eandem adhuc spem uelut pressis uestigijs terra custodit.

oculis eorum. Tunc intuerentur in celum. Quia prospera nunciatur: et leticiam angelorum in ascensu saluatoris significantes. qui humane nature consortio letantur.

Rab. Creatura ubique obsequitur creatori: astra indicant nascentem: patienti compatiuntur: ascendente nubes suscipit: redeuntem ad iudicium comitabitur.

B. Ob duas causas angeli uidentur: ut scilicet ascensionis tristitiam regressionis commemoratione consolentur. et ut uere cum ire in celum monstrarent. et non quasi in celum: sicut helyam.

In uestibus albis. B. Albe uestes congrunt exaltationi: et ideo in ascensione in albis uestibus apparent angeli. Qui enim apparuit in ueritate humilis deus. in ascensione ostenditur homo sublimis. etiam loca congruunt: dum in humili ciuitate natus homo: de monte sublimi regressus est ad celos.

Galilei. In quibus debet esse prudentior sensus: quia galilei ceteris iudeis in sapientia precelebant: vel galilei uolubiles: quia instabilitate sui sensus oblitri erant precepta dei.

Sic ueniet. B. In eadem natura ueniet iudicaturus. in qua uenit iudicandus. Si enim immortalitate accepit: naturam non amisit: cuius gloria eterna: in monte tribus discipulis precostensa: post iudicium omnibus sanctis videbitur: quando tolletur impius ne videat gloriam dei.

Sulpicius: Locus ille in quo steterunt uestigia christi ascendentis continuari pavimento cum reliqua stratorum parte non potuit: respuens quem cuncti ei applicabantur excussis in ora apponentium marmoribus calcati etiam ab eo pulueris hoc documentum est: quod uestigia impressa cernuntur. et eandem adhuc spem uelut pressis uestigijs terra custodit.

Tunc reuersi zc. Rab. Reuersio aploz de mote oliueti in hierusa lem significat ecclesia: que de actua i cotemplatina ascendes. itez descen dit in conuersatione actuali. Mons enim oliueti ab antiquis mos truu luminu vocabatur. lucerne. s. de teplo respledetis: ac solis: ex altera parte orientis: z olei in ipso monte naturalis lucis: que tria conueniunt pfectioni ppter diuini uerbi lucez de ecclesia fulgentē: propter solis iusticie fulgore ppter pure conscientie nitorem.

Mistice. B. Qui gloria christi intuetur ascendetis: pmissione spiritus sancti dicitur iunere sabbati pacis vrbez ingredit: eritqz sabbatum. p sabbato qz qui cessauit a malis requiescet in celis.

Et cu introissent. In greco ita ponitur Cum introissent ciuitate in cenaculu ascē: tenit: vbi erant manentes petrus zc. In greco sic est ordo nominu: petrus: z andre as: iacobus: z iohannes: simon zelotes: z iudas iacobi.

Cenaculu. B. lo cis ē in superiori: de signans qz a terra sub lati ad superiora scētie z virtutis conscen dunt.

R. Cenaculu z dicitur tertium tectum: si gura charitatis: si dei superedificatē z spei. charitas autem diffusa ē in cordibz p spūz Petrus et ioha.

Petrus primus ponit qz princeps z pastor: Petrus z iohannes merito primi ponunt qui simul cucurrerūt ad monumentū: quia plus ceteris amabāt primus (si fas est dici) plus ceteris dilexit. a lium plurimū ihesus amauit.

Rab. Catalogus apostoloruz ideo ponitur: ne extra hos ali qui falsi recipiantur. paria et ponuntur loca singulorum distin guentibus gradibus meritoz.

Rab. hi sunt. xij. filij iacob. xij. fontes deserti quos israhel repperit in belim. xij. panes ppositionis. xij. lapides in veste pontificis. xij. panes ppositionis. xij. lapides altaris. xij. lapides de iordane eleuati. xij. boues sub eneo mari. xij. stelle in corona spō se. xij. fundamēta. xij. porte. xij. menses anni. xij. horz diei. xij. fructus liqui vite.

Zelotes. B. Zelotes hebraice dicit chanaanus. chana zelus interpretat. ē autē vicus vbi dominus aquam conuertit in vinū. hic post iacobum fratrem suū rexit ecclesiam hierosolimozum.

Ra. Filio pēte p ditiōis: ipse perfectus numerus aploz remāsit. iuxta similitudinē em lune crescit et decrescit ecclesia: s; vetera transeunt et noua fiūt.

In oratione. B. Vnanimiter perseverant. qui spiritum expectant. Spiritus enim effugiet fictum. z i teo qui vult eum accipere: perseveret i

culpe z mortis exp ^{Prus dicitur erat sedete i ciuitate sed hic stat in ce} tes sunt.

qui z dixerunt. Viri galilei quid lum aspiciētes. quasi subito reditū sparent stans aspiciētes in celum: hic ihe

sus qui assumptus est a vobis in

^{In eadē forma s; dicitur venientē z carnis substa sicut vidistis euntē tia. manifeste em veniet s; dē ipse i eodem corpe pntibus an gelis z hominibus.}

celū. Sic veniet quemadmodū

vidistis eum euntē in celum.

^{hoc audito quod dixit Quia de hierusa runt duo viri. le exierūt in mon tem oliueti. reuer si aut sunt vt sede}

Tunc reuersi sunt hierosolimam ^{re i hierusalē post icrepa s; oliueti dr mul toem illam quid stans aspi titudo oliuarum cientes in celum.}

a monte qui vocatur oliueti: qui ^{Spacio militarij. s; mille passus qd cui? sit distat a hierusalē auctoritas ignoratur.}

ē iuxta hierusalē sabbati hñs iter ^{Liuitatē ascenderūt in cenaculu. i. excelsum domū. quasi obuia spiritus sancto. Cenaculu tip? pfectionis in qua expectādas ē spiritus.}

Et cu introissent in cenaculu ascē

^{Perseuerātia s; agnosces s; gra pfectionis que spiritū promeretur.}

derūt vbi manebāt petrus z iohēs

^{Supplan s; iuris greu s; lampadia tator. nomen. ul lampadarū.}

iacobus z andreas. philippus z

^{Abissus vl s; s; rum nomen s; Donatus. gemin? gre s; Etilius suspen ce didimus. dentis aquas. s. vel quia ge nubes qd ad car minus natus nem saluatoris sit. vel gemi pertinet. nus fuerit saluatori. similitudinez imaginis eius gerens.}

thomas bartholomeus z matheus

^{hic frater s; Alpheus s; Simon zelotes cōso dñi dicitur doctus fu brinus saluatoris. filius ē ma gitiuus vl quia patre ipsius cle rie mater mille simul opha fratre fuisse io tere eius seph egilippus testa que dicit tur.}

iacobus alpheus. z simon zelotes.

precibus z fratrum charitate: quia oratio promeretur auxiliū dei.

Maria matre. Rab. Virgo a mulieribus distinguitur: que tamē aliquando mulier. nō pro corruptione. sed pro sexu appellatur. Ecce prin cipium nascentis ecclesie adomat flore virginitatis.

Marie vel ihesu. B. quod in greco distincte ponitur: curauit enim lu cas ostendere fratres domini eo tempore fidei participes esse: de quibus ante passionem dictū est. neqz enim fratres eius credebant in eū.

In medio fratru ^{R. Fratrum. i. filio rum dei. quoz vn? est pater in celis quāquā etiā quattuor modos quibus fratres dicuntur chorus ille habu erit. Natura petrus frater andree. z iohā nes iacobi. z iudas al terius iacobi. Bente erant omnes israheli te: z iudei vocabant}

^{z iudas iacobi. Ni omnes erant s; cepisse. nō est vir s; Anius moris habitant tus s; pscasse. in domo.}

perseuerantes vnanimiter in ora ^{Quas habebāt in s; proprio noie suo comitam sicut ceteris dignior z habuit ihesus. designatur quia virgo est z ma ter.}

tione cum mulieribz z maria ma ^{tre ihesu z fratribus eius. In di essent apli in s; Earne propter turbā. spiritu. cenaculo su propter profecū meritū. Exur periori gere dicitur qui prius negado est lapsus.}

tre ihesu z fratribus eius. In di

ebus illis exurgēs petrus in me ^{Pastor pro oui s; Parēthesis. i. inter bus loquitur. s; nonō deificatorū}

dio fratrum dicit. Erat autem tur ^{posita ratiocinatio. s; loco z volūate cūta nondum spūs yenerat qui hoies deos facit. s; dē m cō sicutudim numerantū hoc ponit nō quia spi ritus de numero dubitauerit.}

ba hominum simul fere centum ^{Quorū est di s; Necesse ē s; quia ias ice scutere causas si vel opor pia est nō se galorum. tunum. miplena de}

xx. Viri fratres oportet ipleri scri ^{bet remanere s; At pfectus numerus aploz spūsancto pparetur.}

pturam qua p̄dixit spiritus san ^{Loqūes in propheta. nō em hominis sed spūsancti fuit sententia}

ctus per os dauid de iuda qui fu ^{hic corū ad oriū. vel osculi ad prodēnz}

it dur eorum qui cōprehenderūt

ihesum qui connumeratus erat ^{Solo numero coeqz nō merito. s; Deo non iuxta s; Aplatū. p̄sentia iudicāte.}

in nobis z sortitus est sortem mi ^{Doctrina z signo rā vl misterū dicit ducatum eorū qui cōphederūt hiesū}

nisterij huius. Et hic quidē posse ^{deri fecit ab alijs s; Sue}

dit agrū de mercede iniquitatis.

denariū pertinet. qui enim puerse agit: p̄cepta decalogi trāsit. iteozqz in duodenariū redintegratū numerus apostolorum. vt per duas septe narii partes (ter quaterni e nim. xij. sunt) gratia quam predicabāt etiam in numero seruaretur.

Possedit agrum. Rab. Non quia agrū possederit: sed quia ipsius fuerat precium agrū. qui dominum vite vendidit. Amissa terra viuenti um. agrum sanguinis z mortis eterna sceleris z nominis sui memoria pos sident. quia iudas emptum precio sanguinis agrū figuli non possedit. qui traditionis crimen in se protinus mulctauit. sed possedit dictum est. i. possideri fecit.

R. Quidam agrum a iuda possessum, ridicule exponunt infernum. Alij Possedisse agrum illum existimant: quia cum peregrinis in eo sepultus fuit.

B. Dignam sibi penam traditor: invenit: dum guttur quo vox proditoris exierat laqueo necavit: dignum etiam locum interitus quesivit: ut qui hominum et angelorum dominum, perdidit. celo et terre perditus, quasi aeris spiritibus sociandus: iuxta exemplum achitophel et abialon in medio aeris periret. digno etiam exitu et morte ipsa successit: ut viscera que prodicionem conceperant: rupta caederent: et iuras evolverentur. cui scilicet fraudi vel prodicioni vel culpa similis pena mors.

Viscera. R. q̄ sūt sedes fraudis: tanto scelere dirupta: se cohibere non valuerunt. Merito autem per se dem vili viscera funduntur. non per locum osculi. i. os quo osculatus est iherosolimam. quia in eis falsa superficie. s; per alium cui iurus occulte malicie inerat.

Forū. Rab. habi tantum iherosolimam. qz et si vtriq; loquebantur hebraice: distabat tamen pprietas lingue iherosolimorum a galileis de quibus et apostoli erant. qd in passione domini ostendit. ubi etiam petrus nolens lingua sua proditus esse galileus.

Ita ut appella. retur ag. Rab. hoc ut quidam dicunt. lucas sententia petri inserit: qz grece scribens agri apud hebreos exprimit nomē. et interpretatione nomis illius greca lingua posuit. Vel petrus in sue contextu sententia: vocabulum agri illius sermone iherosolimo rum memoravit: et in galili loquelam transulit. Quamvis enim eiusdem lingue fuerunt iudei et galilei. non parum tamen in sermone distant. vel interpretem latinum hoc addidisse mlti existimant. Supradixerat oportet impleri scripturam s; p̄d̄z sententia nō dum terminata hucusq; scriptum est i libro psalmozum zc.

Fiat commoratio. Ibi versus plani sunt: quia iudas prevaricationis penam accepit. et abiens in gebennā humane conversationis habitacionem deseruit. et accipiente mathia locū eius: summa apostolici numeri restituta est.

Deserta. B. Donec electus p̄ eo assumatur mathias. vel non sit ipse iudas qui habitat in ea. sed alius assumat pro eo: quia penitentia indignus indicatus est.

et suspensus crepuit medius. et diffusa sunt omnia viscera eius. Et notum factum est omnibus habitantibus iherosolimam. ita ut appellaretur. vel notum factum est ita ut appellaretur.

tantibus iherosolimam. ita ut appellaretur. vel notum factum est ita ut appellaretur.

laretur ager ille lingua eorum achelrum est.

demach. hoc est ager sanguinis.

Scriptum est enim in libro psalmozum. fiat commemoratio eorum deserta. et non sit qui habitat in ea.

Scriptum est enim in libro psalmozum. fiat commemoratio eorum deserta. et non sit qui habitat in ea.

deserta. et non sit qui habitat in ea.

deserta. et non sit qui habitat in ea.

deserta. et non sit qui habitat in ea.

deserta. et non sit qui habitat in ea.

deserta. et non sit qui habitat in ea.

deserta. et non sit qui habitat in ea.

deserta. et non sit qui habitat in ea.

deserta. et non sit qui habitat in ea.

deserta. et non sit qui habitat in ea.

deserta. et non sit qui habitat in ea.

deserta. et non sit qui habitat in ea.

deserta. et non sit qui habitat in ea.

deserta. et non sit qui habitat in ea.

Duos. B. Clemens refert hos duos qui ad sortem apostolatus statuti sunt de numero. lxx. discipulorum fuisse.

Qui cognominatus. B. In laude barnabe immoratur. quia pro laude mathias habet q̄ sorte eligitur. barnabe laus cumulat. ne velut indignus repellere videretur. quod postea declaratum est. quia cum paulo gentium apostolus ordinatus illi officio referuatus.

Iustus. B. Aut latinum est. aut hebreum: et interpretatur parcus vel eleuatus.

Et mathiam. B. Qui donatus est vel donū dei interpretatur: cui donū apostolatus a domino collatus est. vel dei parū interpretatur. merito parū transcendit ille: qui laude hominū erat iustus.

Qui cognominatus. B. In laude barnabe immoratur. quia pro laude mathias habet q̄ sorte eligitur. barnabe laus cumulat. ne velut indignus repellere videretur. quod postea declaratum est. quia cum paulo gentium apostolus ordinatus illi officio referuatus.

Iustus. B. Aut latinum est. aut hebreum: et interpretatur parcus vel eleuatus.

Et mathiam. B. Qui donatus est vel donū dei interpretatur: cui donū apostolatus a domino collatus est. vel dei parū interpretatur. merito parū transcendit ille: qui laude hominū erat iustus.

Qui cognominatus. B. In laude barnabe immoratur. quia pro laude mathias habet q̄ sorte eligitur. barnabe laus cumulat. ne velut indignus repellere videretur. quod postea declaratum est. quia cum paulo gentium apostolus ordinatus illi officio referuatus.

Iustus. B. Aut latinum est. aut hebreum: et interpretatur parcus vel eleuatus.

Et mathiam. B. Qui donatus est vel donū dei interpretatur: cui donū apostolatus a domino collatus est. vel dei parū interpretatur. merito parū transcendit ille: qui laude hominū erat iustus.

Qui cognominatus. B. In laude barnabe immoratur. quia pro laude mathias habet q̄ sorte eligitur. barnabe laus cumulat. ne velut indignus repellere videretur. quod postea declaratum est. quia cum paulo gentium apostolus ordinatus illi officio referuatus.

Iustus. B. Aut latinum est. aut hebreum: et interpretatur parcus vel eleuatus.

Et mathiam. B. Qui donatus est vel donū dei interpretatur: cui donū apostolatus a domino collatus est. vel dei parū interpretatur. merito parū transcendit ille: qui laude hominū erat iustus.

Qui cognominatus. B. In laude barnabe immoratur. quia pro laude mathias habet q̄ sorte eligitur. barnabe laus cumulat. ne velut indignus repellere videretur. quod postea declaratum est. quia cum paulo gentium apostolus ordinatus illi officio referuatus.

Iustus. B. Aut latinum est. aut hebreum: et interpretatur parcus vel eleuatus.

Et mathiam. B. Qui donatus est vel donū dei interpretatur: cui donū apostolatus a domino collatus est. vel dei parū interpretatur. merito parū transcendit ille: qui laude hominū erat iustus.

Qui cognominatus. B. In laude barnabe immoratur. quia pro laude mathias habet q̄ sorte eligitur. barnabe laus cumulat. ne velut indignus repellere videretur. quod postea declaratum est. quia cum paulo gentium apostolus ordinatus illi officio referuatus.

Iustus. B. Aut latinum est. aut hebreum: et interpretatur parcus vel eleuatus.

Et mathiam. B. Qui donatus est vel donū dei interpretatur: cui donū apostolatus a domino collatus est. vel dei parū interpretatur. merito parū transcendit ille: qui laude hominū erat iustus.

Qui cognominatus. B. In laude barnabe immoratur. quia pro laude mathias habet q̄ sorte eligitur. barnabe laus cumulat. ne velut indignus repellere videretur. quod postea declaratum est. quia cum paulo gentium apostolus ordinatus illi officio referuatus.

Iustus. B. Aut latinum est. aut hebreum: et interpretatur parcus vel eleuatus.

Et mathiam. B. Qui donatus est vel donū dei interpretatur: cui donū apostolatus a domino collatus est. vel dei parū interpretatur. merito parū transcendit ille: qui laude hominū erat iustus.

Qui cognominatus. B. In laude barnabe immoratur. quia pro laude mathias habet q̄ sorte eligitur. barnabe laus cumulat. ne velut indignus repellere videretur. quod postea declaratum est. quia cum paulo gentium apostolus ordinatus illi officio referuatus.

Iustus. B. Aut latinum est. aut hebreum: et interpretatur parcus vel eleuatus.

Et mathiam. B. Qui donatus est vel donū dei interpretatur: cui donū apostolatus a domino collatus est. vel dei parū interpretatur. merito parū transcendit ille: qui laude hominū erat iustus.

Qui cognominatus. B. In laude barnabe immoratur. quia pro laude mathias habet q̄ sorte eligitur. barnabe laus cumulat. ne velut indignus repellere videretur. quod postea declaratum est. quia cum paulo gentium apostolus ordinatus illi officio referuatus.

Iustus. B. Aut latinum est. aut hebreum: et interpretatur parcus vel eleuatus.

Et mathiam. B. Qui donatus est vel donū dei interpretatur: cui donū apostolatus a domino collatus est. vel dei parū interpretatur. merito parū transcendit ille: qui laude hominū erat iustus.

Qui cognominatus. B. In laude barnabe immoratur. quia pro laude mathias habet q̄ sorte eligitur. barnabe laus cumulat. ne velut indignus repellere videretur. quod postea declaratum est. quia cum paulo gentium apostolus ordinatus illi officio referuatus.

Iustus. B. Aut latinum est. aut hebreum: et interpretatur parcus vel eleuatus.

Vertical text in the right margin, likely a commentary or continuation of the text.

Dies penthecostes. B. Juxta hystoria dies penthecostes i. quinq...

Cap. .II. Et cum compleret...

omnes pariter in eodem loco. Et factus est repente de celo sonus...

xl. dies quibus post resurrectione cum discipulis conuersatus est. presentem ecclesiam designant...

tate. Fessio est indicium humilitatis et stabilitatis: quibus preparatur sedes...

Et apparuerunt B. Spiritus in igne et linguis apparuit. quod omnes quos replet...

ardet. quos spiritus feruor accendit et per penitentiam punit. Disperit lingue. R. Dispersio linguarum est facta in turre...

Due. unde et discipuli secundi ordinis sub hoc numero sunt electi. ut numerus predicatorum concordaret numero linguarum.

Audiuimus unusquisque. In hoc significabat unam ecclesiam omnium gentium linguis locuturam.

B. Querit virum bi qui loquebantur: diuersis uniuersisque lingue sermonibus uterentur. ut unusquisque eorum nunc hac: nunc alia lingua loqueretur: an ita potius quod sermo eorum qualis bet lingua pronuntiatus uniuersis audientibus secundum linguam suam intelligeretur: ita ut uno apostolorum in ecclesia docere alijs tacentibus sermo unus ad auditum omnium perveniret: habes in se hanc vim ut cum diuersarum gentium auditores essent unusquisque secundum linguam suam unius sermonis ab apostolo plati suscipere audiret: et caperet intellectum.

Judeam. B. In deam non totam gentem sed partem illius. id est tribum iuda et beniamin significat. ad distinctionem. id est samarie. galilee. decapoleos et aliarum in ea provincia regionum. que omnes licet hebream linguam loquerentur tamen singule domesticam dicendi speciem habent distinctam.

Capadocia pontum etc. B. Iste provincie. que post iudeas ponuntur grece quidem loquuntur. sed ex patria consuetudine est in sono diuersitas. unde mira in apostolis gratia: que non solum diuersitate eos docuit: sed etiam distantiam proprietatis in unaquaque linguarum iuxta numerum provinciarum in eorum loquela fecit.

Aduentum romani. B. In greco pegrinantem romani. id est iudi qui pegrinam vitam romae gerebant.

Profeliti. B. Aduentum sic vocabantur illi qui de gentibus nati circumcisionem et iudaismum susceperant. Non ergo solum qui natura iudei erant: ex diuerso orbe conuenerant: sed etiam qui de preputio nati adheuerant eorum ritui. Musto pleni. B. Quamuis iridebant. Distice tamen verum dicebant: quia non vino veteri quod in nuptijs ecclesie defecit: sed musto gratie spiritualis erant impleti. iam enim vinum nouum in vases novos venerat: cum apostoli non in litera veritate. sed in nouitate spiritus dei magnalia resonarent.

scorde ffacie Stupebant autem omnes et mirabantur adinuicem dicentes. Nonne ecce omnes isti qui loquuntur galilei sunt

Et quomodo nos audiuius unumquisque linguam suam in qua nati sunt

et qui habitant mesopotamiam. iudeam. et capadociam. pontum. et asiaram. frigiam et panphiliam. egyptum et partes libie. que est circa cireneam. et aduentum romani. Iudei quoque et profeliti: cretes et arabes.

audiuimus eos loquentes nostris linguis magnalia dei. Stupebant autem omnes et mirabantur dicentes.

Quidnam hoc vult esse: alii autem iridebant dicentes. Quia musto pleni sunt. Stans autem petrus cum undecim eleuauit vocem suam. et lo-

quebatur illis. Viri iudei etc. et qui habitant hierusalim quam docet sobrietas.

Post hoc dicitur. Spiritus sanctus gloriam trinitatis mundo predicaturus. tertia hora conuenienter descendit: quia supradicti erant in oratione plenerantes. Recte spiritus hora orationis percipitur: ut ostendat quia gratia spiritus non percipitur: nisi mens a carnis intentione subleuetur. In his horis daniel fixo genu ad orabat. tertia. sexta. nona. Et quia dominus tertia hora misit spiritum. sexta ascendit crucem. nona anima posuit. eadem horis excelentius ceteris nobis imitare et sanctificare dignatus est.

Effudam. Hoc verbo largitate munere ostendit: quia non vult olim prophetas et sacerdotibus tantum: sed omnibus passim in utroque sexu personis spiritus erat dandus.

Despirat. Rab. Ad diuina dona respicit. non admittit super carnem. Quae sit omnis caro persequenter exponit: ubi et prophetant filii vestri et filie vestre: et iuuenes vestri uisus et seniores vestri somnia somniant. Et quidem super seruos meos et ancillas meas in diebus illis effundam de spiritu meo et dabo prodigia in celo et signa in terra deorsum. sanguinem et ignem et vaporem.

Virum iudei etc. et qui habitant hierusalim quam docet sobrietas.

Post hoc dicitur. Spiritus sanctus gloriam trinitatis mundo predicaturus. tertia hora conuenienter descendit: quia supradicti erant in oratione plenerantes. Recte spiritus hora orationis percipitur: ut ostendat quia gratia spiritus non percipitur: nisi mens a carnis intentione subleuetur. In his horis daniel fixo genu ad orabat. tertia. sexta. nona. Et quia dominus tertia hora misit spiritum. sexta ascendit crucem. nona anima posuit. eadem horis excelentius ceteris nobis imitare et sanctificare dignatus est.

Effudam. Hoc verbo largitate munere ostendit: quia non vult olim prophetas et sacerdotibus tantum: sed omnibus passim in utroque sexu personis spiritus erat dandus.

Despirat. Rab. Ad diuina dona respicit. non admittit super carnem. Quae sit omnis caro persequenter exponit: ubi et prophetant filii vestri et filie vestre: et iuuenes vestri uisus et seniores vestri somnia somniant. Et quidem super seruos meos et ancillas meas in diebus illis effundam de spiritu meo et dabo prodigia in celo et signa in terra deorsum. sanguinem et ignem et vaporem.

Et dabo prodigia in celo et signa in terra deorsum. sanguinem et ignem et vaporem.

Et dabo prodigia in celo et signa in terra deorsum. sanguinem et ignem et vaporem.

Et dabo prodigia in celo et signa in terra deorsum. sanguinem et ignem et vaporem.

Et dabo prodigia in celo et signa in terra deorsum. sanguinem et ignem et vaporem.

Et dabo prodigia in celo et signa in terra deorsum. sanguinem et ignem et vaporem.

Et dabo prodigia in celo et signa in terra deorsum. sanguinem et ignem et vaporem.

Et dabo prodigia in celo et signa in terra deorsum. sanguinem et ignem et vaporem.

Virum iudei etc. et qui habitant hierusalim quam docet sobrietas.

Post hoc dicitur. Spiritus sanctus gloriam trinitatis mundo predicaturus. tertia hora conuenienter descendit: quia supradicti erant in oratione plenerantes. Recte spiritus hora orationis percipitur: ut ostendat quia gratia spiritus non percipitur: nisi mens a carnis intentione subleuetur. In his horis daniel fixo genu ad orabat. tertia. sexta. nona. Et quia dominus tertia hora misit spiritum. sexta ascendit crucem. nona anima posuit. eadem horis excelentius ceteris nobis imitare et sanctificare dignatus est.

Effudam. Hoc verbo largitate munere ostendit: quia non vult olim prophetas et sacerdotibus tantum: sed omnibus passim in utroque sexu personis spiritus erat dandus.

Despirat. Rab. Ad diuina dona respicit. non admittit super carnem. Quae sit omnis caro persequenter exponit: ubi et prophetant filii vestri et filie vestre: et iuuenes vestri uisus et seniores vestri somnia somniant. Et quidem super seruos meos et ancillas meas in diebus illis effundam de spiritu meo et dabo prodigia in celo et signa in terra deorsum. sanguinem et ignem et vaporem.

Et dabo prodigia in celo et signa in terra deorsum. sanguinem et ignem et vaporem.

Et dabo prodigia in celo et signa in terra deorsum. sanguinem et ignem et vaporem.

Et dabo prodigia in celo et signa in terra deorsum. sanguinem et ignem et vaporem.

Et dabo prodigia in celo et signa in terra deorsum. sanguinem et ignem et vaporem.

Et dabo prodigia in celo et signa in terra deorsum. sanguinem et ignem et vaporem.

Et dabo prodigia in celo et signa in terra deorsum. sanguinem et ignem et vaporem.

Et dabo prodigia in celo et signa in terra deorsum. sanguinem et ignem et vaporem.

locus esset orationis: sed in omni loco dominationis eius lenarent man?

fumi. B. Copunctionis et fletuum. sicut fumus ab igne: ita compunctio a spissanti ardore. Sanguis de latere mortui profusus contra naturam nostrorum corporum loco signi fuit. s. nostre salutis et vite que pcedit de illi morte. Potest et in igne illuminatio fideium: in vapore fumi cecitas uaporum intelligi. vii et dñs legem daturus i igne et fumo descendit: quia hñiles claritate sua illuminat: supbos p caliginem obscurat erroris.

Sol couertetur in t. et l. in san. zc. Hoc i passione xpi p tim factus. partim ante iudicij die creditur venturus. tunc em sol obscuratus est. sed luna i sanguinem versa homibus apparere non potuit: qz tñc xpo tē pascha. xiiij. exiit. i. tertiū fuerat visibul hñanis obiectu terz occultata.

Quicumqz inuocauerit nomen domini. B. Quasi doctus magister prius incredulol moner: vt timore copunctis. postmodum salutis cōsiliū impendat. et quia sciētibus legem loquitur ipsum esse xpm qui a pphetis promissus est ostendit. nec tamē auctoritate sua prius euz filiū dei nominat: sed virum probatū. iustū a mortuis suscitatum.

Definito consilio. R. In hoc solo notabiles: quia non obediēti animo fecerūt. Et prescītia. R. In greco sic est: prescītia sic tradituz accipientes: traditus est enim a preside in potestatem illorum: vt ipsum siue latronem eligerent: sed latroni cōcessa vita: hñi p manus militū occiderūt.

Suscitauit. B. Non communi resurrectione que in fine differtur: sed que die tercia celebraretur. vt assertio huius resurrectionis testimoniuz esset veritatis.

Solutis doloribus. B. Videtur esse sensus huius sententię: qz domino ad inferos descendente dolores pgnarū soluti sunt: quia cum tangere non potuerunt. sed iuxta grecū in quo scriptum ē: soluens per ipsum mortis dolores: iuxta qd impossibile erat. t. il. a. e. Patet quia p descensu eius liberati sunt sancti a locis infernū: qui licet in sinu abrahe. i. in consolatione quietis essent: a dolore tamē mortis siue inferi nō erāt soluti et

a xpus senangeliz b si heresim seru em a fumi. Sol couertetur i tenebras f ecclesia f martirū z luna in sanguine anteqz veniat a f nō hoim b sicut paratus spacio. ope claritate c nō occultus. deus em manifeste venit.

dies domini. magnus et manifestus f quasi metuentibus proponit cōsiliū s ante diem nō in die f fide. ore. opere.

et omnis quicumqz inuocauerit nomen domini saluus erit. Viri israhelice a f a me nō ab irrisoribus f cōpletam esse prophetiā b f quibus prophetiā ē s iheru que iteremistis fuisse virū approbatū zc. f siue dicta siue dicta

audite verba hec. Ihesum nazarenum virum approbatum a deo a f corā vobis vel i vris corpibus b f resurrectionibus mortuorū

in vobis virtutibus et prodigijs. a f pater vlt diuinitas b f fidei excusabiles

et signis que fecit deus in medio vestri sicut vos scitis. hūc defini a f spissanti b f spīs nō nra c f christū d f iudeis a patre vel a se ipso. vlt traditū militibus a iudeis.

to consilio et prescītia dei traditū militum varijs illustioibz

per manus iniquorum affligētes a f uoce qui enim iubet ipse facit b f libertas data ē a spiritu

interemistis. que deus suscitauit. a f uel eius resurrectione uel mortuorū solutione b f propheta dāto inmutabilem

solutis doloribus inferni iuxta a f uel ab ea morte. qui enim imanis erat a morte. poterat quos uellet a domino mortis eripere

quod impossibile erat teneri illū nō in sua sed in xpi psona

ab eo David enim dicit in eum.

toto: quia nō meruerāt gaudia celi intrare. donec fieret illud pphete. In sanguine testamenti eduxisti vincos tuos de lacu zc. in quo nō ē aqua. Vincit enim erant antequā educerent.

Prouidebam dominum coram me semper. Allego. R. B. Veniens in ea que transiunt: non abstulit oculum ab eo qui semper manet: hoc pro uidentis: vt et in eum post temporalia recurrem. et hoc qz peccatum non feci. nec dolus inuentus ē in me. nō homini sed deo ascribas ppter hoc etiam in cogitatione iocunditas et in verbis exultatio. ppter resurrectionem. scilicet. qua mundus liberatur.

quonia a dextris est mihi ne commouear. ppter hoc delectatus est cor meum. et exultauit lingua mea i super et caro mea requiescet i spe

Quonia nō derelinques animam a f possidendā in inferno f que descendit i infernū b f ad qd descendit sed nō pmanit vt subueniret quibus oportuit. sed nō ē de relictus. quia cito surrexit c f Per hoc probat hūane fragilitatis experim. et suppressum esse humanā conditionem. d. f corpus meū

meam in inferno: nec dabis sanctū tuum videre corruptionē. Notas a f scio me resurrecturū. quia nō. f. mihi vlt. f quibz iur ad eternitātē in quibus post passionem adimplebis me leticia f que sunt i sanctitatis iocunditate b f ascendēt celū dabis delectationes dextere vltqz in linem

mibi fecisti vias vite replebis me a f in ascensione non semiplena fuit leticia b f videbo facie ad facie. vlt cū xpo deo qui ē facies patris c f principalem serū alloquitur d f corpe et fide frēs uocado bladiur

iocunditate cum facie tua. Viri fratres liceat audēter dicere ad vos de patriarcha dauid: quonia de functus ē: et sepultus ē. et sepulchri eius ē apud nos vsqz i hodiernū

paucere et tedere. vt se uerum homines in anima et corpore: et ueraciter passibilem mōstraret. Exultauit uero anima et lingua: quia passione sua gemitus humanū saluandum erat.

In inferno. B. Constat animā non derelictā i inferno: que ablatis illis pro quibus rescederat: mox ad supna redijt. nec caro ē corrupta: sed veloci resurrectione glorificata.

Notas mihi se. B. Non solum de illo intelligunt: qui semel accepta plenitudine diuine virtutis et sapiētię p se mortē destruxerit resurgēs ad uitam: sed et de iustis qui p eum uia ueritatis iuenta ad uitā rediunt: et iocūdabunt uidentes facie ei: quia ille uisus ē sup oia et bñitudo pfecta.

Prouidebam dominum. B. Veniens in ea que transiunt: non abstulit oculum ab eo qui semper manet: hoc pro uidentis: vt et in eum post temporalia recurrem. et hoc qz peccatum non feci. nec dolus inuentus ē in me. nō homini sed deo ascribas ppter hoc etiam in cogitatione iocunditas et in verbis exultatio. ppter resurrectionem. scilicet. qua mundus liberatur.

Coram me. B. Exponendo qd ipse fecerit: dat nobis punis hominibus cōsiliū peccata uitare. Nam qui dei presentiam iugiter intuet oculo mentis: nullatenus hunc ad peccata cōuertit dyabolus.

Quonia a dextris me. B. Cauis qre nō moueat. qd dñs a dextris opitulatur: sinistra nō pugnante. Si enim a dextris nō fuerit: illā partem dyabolus occupat sicut de iuda dicitur. et dyabolus stetit a dextris eius.

Et exultauit. B. In passione dixit tristis est anima mea vsqz ad mortem. et cepit

De fructu lumbi. B. In greco habet de fructu ventris eius suscita re xpm z sedere super sedem eius.

Acceptit. Et verus homo: vt effundat spiritum sicut iobel dicit. effundam zc. vel accipiunt apostoli ab ipso pmissionem spūs in euangelio qz a patre mittet spiritus.

Effudit hunc. B

Qui prius ibi suscita tu a do dicit. nunc fide auditorū alti erigēs hunc esse verūz domi nū assignat: quez effu disse spiritus pfirmat hoc enim veritatis est signū. z pulcre verbo effusionis vsus est: qd prophetam iobel posu ille supra memorauit vt ex hoc etiam con stet ipsius esse dominū ihesum: qui ante assū ptionem carnis loqui consuevit in pphetis. qui signa z prodigia dat in celo z in terra. qui omnes inuocantes se saluat: z cetera que ppheta describit: qua li verus deus explet.

Sede a dextris. B.

Hoc est qd pe trus ait de domino. que oportet celūz qui des suscipe vsqz in te pora resurrectionis om nium. tunc enim cum venerint tempa refri gerij a cōspectu domi ni missurus eū est (qui predicatus est) a rega libus sedibus ihesum xpm ad iudicandos viuos z mortuos.

Si opponat ar rius ex hac diuersita te filium minorem. pa trem vero maiorem ef se: respōden? ei. Ro men inferius illi cōue nire: cui sedere impaf sicut z petrus cōsequē ter exponit: quia z do minum eum: z xpm deus fecit hunc ihesū que vos crucifixistis. R. Manifeste pet? ex hoc psalmo regnūz xpi non terrenum sed celeste ostēdit: z vtrā qz naturā eius eviden ter astruit. humanam que de dauid: diuinā secūduz quā ē ad dex tram patris. In vna dauid fil? In altera eiusdē ē dñs. vñ z subiūgit. Certissime ergo.

Dominum eum. B. Ostendens: nomen maiestatis z potestatis ē. cui omnis creatura debz subijci. christus regie siue pontificalis dignitatis nomē est. In lege yngebantur reges z pontifices in figura illius.

Et christum. B. Ille vere ē xpus omni plenitudine spūs sancti vn ctus: qui de eodem spiritu potentialiter dedit quibus voluit.

dauid diem. Propheta igit cum esset: z

sciret quia iure iurādo iurasset illi a s viri luxuria in lumbis eius b s Quia christus super israhel spūalem sedet.

deus de fructu lumbi eius sedere sup sedem eius. puidēs locutus ē de resurrectione xpi. quia neqz de

relictus ē in inferno: neqz caro eius vidit corruptionē. hūc ihesum res

uscitauit deus: cui omnes nos te

stes sumus. Dextera igit dei exal tatus z pmissione spūs sancti acce

pta a patre: effudit hunc que vos

videtis z auditis. Non em dauid

ascendit in celū. dicit autez ipse.

Dicit dñs dño meo: sede a dex

tris meis. donec ponaz inimicos

tuos scabellū pedū tuorū. Certis

sime ergo sciat omis domus isra

hel. quia z dñm eum z xpm fecit

Ihesum quem. zc. B. Ihesus ē dominus z xpus. vna in duabus naturis existente psona: quia in diuinitate eternaliter ex pre natus. in hu manitate temporaliter factus: cū opante spiritu sancto in vtero virginis est incarnatus.

deus: hunc ihesum que vos cru

fixistis. his auditis compuncti

sunt corde: z dixerunt ad petrū z

ad reliquos apostolos. Quid fa

ciemus viri fratres. Petrus ve

ro ait ad illos. Penitentia iquit.

agite. z baptizet vnusquisqz vrm

in nomine ihesu xpi i remissionem

peccatorū vestrorū. z accipietis

donū spūs sancti. Vobis em ē rep

missio: z filius vestris z oibus qui

loge sunt: quoscūqz aduocauerit

dñs de? noster. Aliis etiā verbis

plurimis testificatus ē. z exhorta

bas eos dicens. Saluamini a ge

neratione ista p̄ua. Qui ergo re

ceperūt sermones eius baptizati

sunt z apposite sunt i die illa anie

circū tā milia Erāt aut pseuerātes

Compuncti. B.

Impletur ppheta io bel: qz post ignē spi ritus sancti sequit va por: cōpunctionis. su mus lacrimas excute re solet: incipiūt flere qui irriterāt: tundunt pectus: dant teo pre cem sicut sacrificium: vt sanguinē illum gu stare valeant: p eum saluandi: que super se z sup filios suos prius fuerant imprecati.

Penitentiam zc

Dictur de ba ptismate: pmissit lamē ta penitētie: vt prius se aqua sine afflictio nis infunderēt: z post sacramento baptismi lauarent.

In nomine. R.

In honore. vñ in hac forma. vel in vno triū fides cōtinetur.

Et omnibus qui

longe sunt. zc. R.

Hoc ad illud testimo nium. pphete respicit. qd vltimum posuit. s. omnis quicūqz inuo cauerit nomē domini saluus erit. qd ad ge tium vocatiōz p̄inet specialiter: que a filiis israhel longe facte: p i uocationē nomis dñi saluande erant.

Testificatus ē et

ex. Idem est testifi

catio z exhortatio.

Saluamini a ge

ne. Hec ē testificati onis qualitas: z exhor tatiōis. sed lucas plu rima verba petri bre ui cōclulit sententiā.

Ageneratione.

Due sunt generatio nes: vna bonorū: alia malorum.

Circiter. Ad nu

merum dicat: sicut cir ca ad locum.

Tria milia. B. Vbi primum ecclesie celebratum est baptisma: pie tas diuina ad confessionem trinitatis collegit animarūz tria milia. z moy ses quidē qui quagesimo die pasche qua lex data ē: solēnitatē primicia z pcepit iniuari. nunc aut supueniēte spūs sancto: non manipuli spicari: sed animarum sunt domino primicię cōsecratę.

Omnis etiam. Ad ingitur narratio etiam de communione: et de reditio: et equa divisione: in quibus apparet virtus.

Erant pariter. B. Charitas diffusa in cordibus cito generat dei et primi dilectio: unde propter geminum charitatis ardorem dicitur est spiritus apostolorum.

Dominus autem augebat. In greco dominus augebat eos qui salvi fierent quotidie. Ecce post altera narratio sic incipit. In idipsum autem petrus et iohannes etc. quod sic potest exponi cum dominus quotidie predicantibus apostolis ecclesie sue crederent adunaret: primum apostolorum ascendebat in templum: et cum rogatum in idipsum. et ecclesia semper augetur.

C. III.

Petrus autem et iohannes. Virtute predictam persequitur. Ita autem vicissim sibi succeduntur: ut sermones virtutibus: virtutes succedat sermonibus.

Ad horam nona.

B. Apostoli hora nona templum ingressi: primo claudus debilem sanavit: post versus ad vesperam laborantes multa milia hominum verbo fidei imbunt: quia doctores ecclesie prius in diebus postea gestibus predicant: hi sunt operarii quos nona et xi hora in vineam patrum familias inducit.

Claudus ex ute.

B. Populus israel non solum ab incarnatione: sed etiam a tempore legis rebellis: quod ex vero matris claudus fuit: quod in iacob cum angelo luctante et claudicante figurabat: quia populus ille christo in passione sua latus: in quibusdam perfide benedictus in alijs et infidelitate est claudus.

Dortam templi que dicitur spe.

B. Alle. Porta templi speciosa dominus est: per quam qui intrat salvatur: ad hanc portam israel debilis nec ire valens legis prebetur.

om. a fidei b non solum petri. quia eadem erat doctrina apostolorum et conclamatione.

fractionis panis et orationibus. a exceptis creditibus simplice. perfecta enim caritas formaliter mittit timorem. b pro predicatore siue propter prodigia que sequuntur. c sap propinquat virtutis narratio.

fiabat autem omni anime timor. Multa quoque prodigia et signa per apostolos in hierusalem fiebant. et metus erat magnus in universis.

Omnes etiam qui credebant erant pariter: et habebant omnia communia. possessiones et substantias vendebant: et ditabantur circa domos pane: sumebant cibum cum exultatione et simplicitate.

Quotidie quoque perducebantur in templum: et fratres unanimes in templo: et fratres unanimes in templo: et fratres unanimes in templo.

Et exultantes et simplicitate: et fraterne caritatis gratia ad omnem plebem. Dominus autem augebat qui salvi fiebant quotidie in idipsum.

Et quidam vir qui claudus ex vero matris sue baulabatur: quem ponebant quotidie ad portam templi: quem dicitur speciosa. ut peteret elemosinam ab introeuntibus in templum.

Is cum vidisset petrum et iohannem incipientes introire in templum. rogabat ut elemosinam acciperet.

Intuens autem eum petrus cum iohanne dixit. Respice in nos: et ille intendebat in eos sperans se aliquid accepturum ab eis.

Petrus autem dixit. Argentum et aurum non est michi: quod autem habeo: hoc tibi do.

In nomine iesu christi nazareni surge et ambula. et apprehensa manu eius dextra alleuavit eum: et protinus consolidate sunt bases eius.

Et exiliens stetit. et ambulabat: et intrauit cum illis in templum ambulans et exiliens et laudans deum.

Et vidit omnis populus eum ambulans et laudans deum. Cognoscebant autem illi: quonia ipse erat qui ad elemosinam sedebat ad speciosam portam: et impleti stupore et extasi in eo quod contingerat illi.

Lum videret autem petrum et iohannem: cucurrit omnis populus ad eos ad portam cum que appellabatur salomonis stupentes.

Uidens autem petrus respondit ad populum. Viri israelite que miramini hoc: aut nos quid intuemini quasi in terra virtute aut pietate fecerimus hunc ambulare?

Et quidam vir qui claudus ex vero matris sue baulabatur: quem ponebant quotidie ad portam templi: quem dicitur speciosa. ut peteret elemosinam ab introeuntibus in templum.

Is cum vidisset petrum et iohannem incipientes introire in templum. rogabat ut elemosinam acciperet.

Intuens autem eum petrus cum iohanne dixit. Respice in nos: et ille intendebat in eos sperans se aliquid accepturum ab eis.

Petrus autem dixit. Argentum et aurum non est michi: quod autem habeo: hoc tibi do.

In nomine iesu christi nazareni surge et ambula. et apprehensa manu eius dextra alleuavit eum: et protinus consolidate sunt bases eius.

Et exiliens stetit. et ambulabat: et intrauit cum illis in templum ambulans et exiliens et laudans deum.

Et vidit omnis populus eum ambulans et laudans deum. Cognoscebant autem illi: quonia ipse erat qui ad elemosinam sedebat ad speciosam portam: et impleti stupore et extasi in eo quod contingerat illi.

Lum videret autem petrum et iohannem: cucurrit omnis populus ad eos ad portam cum que appellabatur salomonis stupentes.

Uidens autem petrus respondit ad populum. Viri israelite que miramini hoc: aut nos quid intuemini quasi in terra virtute aut pietate fecerimus hunc ambulare?

disset petrum et iohannem incipientes introire in templum. rogabat ut elemosinam acciperet.

Intuens autem eum petrus cum iohanne dixit. Respice in nos: et ille intendebat in eos sperans se aliquid accepturum ab eis.

Petrus autem dixit. Argentum et aurum non est michi: quod autem habeo: hoc tibi do.

In nomine iesu christi nazareni surge et ambula. et apprehensa manu eius dextra alleuavit eum: et protinus consolidate sunt bases eius.

Et exiliens stetit. et ambulabat: et intrauit cum illis in templum ambulans et exiliens et laudans deum.

Et vidit omnis populus eum ambulans et laudans deum. Cognoscebant autem illi: quonia ipse erat qui ad elemosinam sedebat ad speciosam portam: et impleti stupore et extasi in eo quod contingerat illi.

Lum videret autem petrum et iohannem: cucurrit omnis populus ad eos ad portam cum que appellabatur salomonis stupentes.

Uidens autem petrus respondit ad populum. Viri israelite que miramini hoc: aut nos quid intuemini quasi in terra virtute aut pietate fecerimus hunc ambulare?

Et quidam vir qui claudus ex vero matris sue baulabatur: quem ponebant quotidie ad portam templi: quem dicitur speciosa. ut peteret elemosinam ab introeuntibus in templum.

Is cum vidisset petrum et iohannem incipientes introire in templum. rogabat ut elemosinam acciperet.

Intuens autem eum petrus cum iohanne dixit. Respice in nos: et ille intendebat in eos sperans se aliquid accepturum ab eis.

Petrus autem dixit. Argentum et aurum non est michi: quod autem habeo: hoc tibi do.

In nomine iesu christi nazareni surge et ambula. et apprehensa manu eius dextra alleuavit eum: et protinus consolidate sunt bases eius.

Et exiliens stetit. et ambulabat: et intrauit cum illis in templum ambulans et exiliens et laudans deum.

Et vidit omnis populus eum ambulans et laudans deum. Cognoscebant autem illi: quonia ipse erat qui ad elemosinam sedebat ad speciosam portam: et impleti stupore et extasi in eo quod contingerat illi.

Lum videret autem petrum et iohannem: cucurrit omnis populus ad eos ad portam cum que appellabatur salomonis stupentes.

Uidens autem petrus respondit ad populum. Viri israelite que miramini hoc: aut nos quid intuemini quasi in terra virtute aut pietate fecerimus hunc ambulare?

Et quidam vir qui claudus ex vero matris sue baulabatur: quem ponebant quotidie ad portam templi: quem dicitur speciosa. ut peteret elemosinam ab introeuntibus in templum.

Is cum vidisset petrum et iohannem incipientes introire in templum. rogabat ut elemosinam acciperet.

Intuens autem eum petrus cum iohanne dixit. Respice in nos: et ille intendebat in eos sperans se aliquid accepturum ab eis.

Petrus autem dixit. Argentum et aurum non est michi: quod autem habeo: hoc tibi do.

In nomine iesu christi nazareni surge et ambula. et apprehensa manu eius dextra alleuavit eum: et protinus consolidate sunt bases eius.

Et exiliens stetit. et ambulabat: et intrauit cum illis in templum ambulans et exiliens et laudans deum.

Et vidit omnis populus eum ambulans et laudans deum. Cognoscebant autem illi: quonia ipse erat qui ad elemosinam sedebat ad speciosam portam: et impleti stupore et extasi in eo quod contingerat illi.

Lum videret autem petrum et iohannem: cucurrit omnis populus ad eos ad portam cum que appellabatur salomonis stupentes.

Uidens autem petrus respondit ad populum. Viri israelite que miramini hoc: aut nos quid intuemini quasi in terra virtute aut pietate fecerimus hunc ambulare?

quibus vocibus affectus: ut ab ingredientibus posset auxiliu fidei et sapientie. quia vaticinia futuroz quasi ad portam ponunt auditores: sed petrus in templum perducit: cui per confessiones forte etiam cognomen petre claves celi sunt dateg.

Argentum etc. Memor illius precepti. nolite possidere aurum et argentum. pecuniam que ad pedes apostolorum ponebat: non sibi recedebat: sed ad usus pauperum qui sua patrimonium reliquerant seruabant.

B. Alle. Argentum etc. Habet quidem primum tabernaculum iustificationis culture sancti sanctorum auro et argento distinctum sed metallis legis sanguis euangelij preciosior emicat: quod populus qui ante auratos portes debilis iacuerat: in nomine iesu christi crucifixi templum celeste ingreditur.

Et apprehensa. B. Quez verbo erigit: hunc et dextra confortat: quia sermo deo centis minus valet in auditore: si non comendatur exemplo proprii actionis.

Et exiliens stetit. B. Ordo perfectionis primo surgit qui iacuerat: deinde iter virtutis arripit: et sic regni iannam cum apostolis intrat.

Stupore et extasi. B. Pauore et extasi mentis dicitur etiam extasis: cum mens a paupore non alienatur: sed inspiratione reuelationis assumitur.

Cucurrit omnis populus. B. Alle. Saluato israhel per apostolos cucurrit omnis mundus ad limina veri pacifici: de quo dicit. Multiplicabit eius imperium: et pacis non erit finis. Ipse est lapis de monte abscissus: qui terrene regno ruente: solus per orbem pacificum tenet imperium.

Deus abraham et deus isaac. Tres memorantur nullo im- pio intercedente: vel ppter principatū iusticie. vel ppter continuā iustoz se rie: vel ppter numerū testiu

Deus abraham et deus isaac. et deus iacob. trinitatē notat. deus patru hic unitatē.

Memorās patres si- dem suadet. ne quasi nouū introducere vide retur.

In his tribus om- ne sacramentū ecclesie ppletur. aut em ex bo nis boni: vt ysaac et abrahā. aut ex malis mali: vt israhel et an cilla agar. aut ex bo is mali: vt ex ysaac et re- becca esau. aut ex ma lis boni: vt filij iacob et a cillis generati. qd etiā i spiritali genera- tione similitr obseruat.

Tradidistis. zc.

Interfecistis. zc.

Sapiēs doctor loquēs de dño illis q em occiderit. primo hu manitatis qua tradi- terfici potuit recor- dat. deinde paulatiz resurrectōe patefacta deus z dei filiū esse de clarat: z auctore etiāz vite p̄dicat.

Interfecistis.

Volūtate z verbo. z hoc cōtra legē q dicit qui occiderit hominē volēs: z ipse occidet.

Integrā sanita- tem. in duobus que pcepta sunt.

Per ignorantia duo coopata sūt. ig- norantia vestra: z pig- scientia dei.

Per os omniū. Ideo necesse erat im- pleri: quia non vnus sed omēs pphetauerūt

Deleātur uestra peccata. B. Tunc plene delebunt pecca- ta: cū virtute resurre- ctionis mors destruet nouissima.

Ut cum uenerit. Cōtinuatiue ad p̄ce- detia. s. vt cū uenerit tpa refrigerij a cōspe- ctu domini: tūc deleā- tur peccata uestra

Quem oportet quidē celum. zc. Ecclesiā per fidē. vel i celo ad- terteram patris sedere.

Oportet. zc. B. Hoc ē qd eidem xp̄o a patre dictū. ppheta testatur. Dixit dñs d. m. se. a. dex. m. donec po. ini. t. sca. p. t. Assumptus em i celum sedet a dextris dei in sede maiestatis: semper deus manet: neq vnqz inde

S quia abrahā ei credidit. etiā tpe p̄putij.

Deus abraham. z deus ysaac. et

a striū vel oim s non ē deus mortuorū sed uiuentium

deus iacob. deus patrum nostro

a sin sanitate paralitici b s nō nos quos intuemini s colubstantiale

rum. glorificauit filium suum ihe-

s saluatore mudi. ad saluandū uenerat. z uos tradidistis ad mortē

sum: quem uos quidē tradidistis

s nō hūc sed barrabā postulātes dimitti

z negastis ante faciem pilati: iudi-

a s quis gētilis. i quo dānantur iudei

cañte illo dimitti. uos autem san-

a si se sine peccato b s ad proximū s si ne iniquitate

ctūm z iustum negastis. z petistis

a s barrabā auctore seditionis z homicidij

uirum homicidam donari uobis

a s lazari z ceterorū s p̄ntis z future b s q tradit interficit

Auctorem uero uite interfecistis.

a s pater b s loge ne iterum moriatur

quem deus suscitauit a mortuis.

s xpi s uel facti

cuius nos testes sumus. z in fide

nomini eius: hunc quem uos vi-

s sanū s paralitici s i sanitate

distis z nostis confirmauit. No-

a s cognitio b s uocatio nois ei? c s cri- stum hoim z deum

men eius z fides que per eum est

s i corpe z ania s corpalem

dedit integram sanitatem istam:

in conspectu omnium uestrum.

s suauiter seclus corū arguit

Et nunc fratres scio q per igno-

rantiam fecistis: sicut z p̄ncipes

uestri. Deus autem qui p̄nunci-

a s vno ore locuti sūt omnes b s ad d̄fiam pleudo

auit per os omniū suorum pro-

a s vnde z supra. xpm fecit deus.

phetarum pati xp̄m suum: sic im-

a s quia fecistis sic. ergo p. s de malis b s ad bona. vñ declina a malo z fac bonū

pleuit. Penitemini igitur z cōuer-

s licz p ignorantia facta

timini: vt deleant uestra peccata

abfuit: sed i humanitate uerturus ē de celo ad iudicandū z restituendum oia que locutus ē deus p omēs pphetas ab initio seculi: q: sanctis iranti-

a s quia p̄teritū est i carnatione vel futuroz in iudicio b s distretio vniuersalis iudicij z redēptio iustorū

vt cū uenerint tempora refrigerij

s a facie s xpi i carne

a cōspectu domini: z miserit eum

qui p̄dicatus ē uobis ihesum ch̄zi

s abignitas dicitōis s eccliam

stum: quem oportet quidē celum

a sin iudicio s repletōnis vñ renouatiōnis

recipere. vsqz in tēpora restitutio-

nis omniū que locutus ē domin⁹

a s nō ab hoibus s per hoies dicta b s n̄ n̄ uer inuentū. sed olim scriptū

per os sanctorū suorum a seculo

a s sensum moysi nō uerba posuit petrus s primū diuine legis scriptore anponit ceteris

prophetarum. Moyses quidem

a s nō ihesum filiū naue. sed dñm ihesum b s n̄alcedo vel relurgēdo

dixit: quoniā p̄phetā suscitabit

a s ad profectū uestrū b s ad distinctionē fallorū deorū

uobis domin⁹ deus uester de-

a s obediendo sicut mihi b s uerū hoim vel a me figuratū

fratribus uestris: tanq̄ me ipsum

a s pro iparatio posuit b s nihil dimina- entis. nihil addēta

audietis iuxta omnia quecuqz

s hoc q ois aia zc.

locutus fuerit uobis. Erit autem

a s pars p̄ncipalis pro toto hoie b s obe- dētū

omnis anima que non audierit

a s ab hoibus s uel a deo s scdm legē s uel a forte sanctorū s occidetur

prophetam illum exterminabi-

a s sp̄ali b s post moysen

tur de plebe: z omnes p̄phete

a s q̄si a p̄ncipe prophetarū b s vsqz ad iohēm baptistam c s propheticē

a samuele z deinceps qui locuti

a s tēpora refrigerij. i. vtriusqz aduēns dñi s per hoc iexcusabiles estis

sunt: annunciauerunt dies istos.

a s uel antiqua cōsuetudine vel natura

Uos autem estis filiū propheta-

a s uel seqtur. s. in. semine tuo zc.

rum: z testamenti qd disposuit de-

ad captiuitatē babilonis permansit.

A samuele. Sub samuele: regū tpa ceperūt in iudea.

Testamenti. B. Ex illo testamēto. qd ad moysen. z ex hoc quod ad abrahā dictū ē. seueritas dei z bonitas patet. Bonitas in his q in xpi fide meruerūt b̄ndici. Seueritas i his qui p̄tēptu z iobediētia sūt exterminati

bul cū dño in gaudio reprobi suberūt penis cū dyabolo. quo com- plecto nihil restabit de his que pmissa sūt a pphetis

Moyses quidē.

Exempla ponit nō de oibus qui locuti sūt vel que.

Quoniam pro-

pheta. B. Filius

dei de populo israhel carnem assumpsit: ap- parēs i similitudinem moysi: vt sicut ille car- nalem israhel cerimo- nijs z sacris legalibus instructū z purificatū i terrā p̄missionis intro- duxit: ita z ihesus per gratiā euangelij sp̄ri- tale israhel ad celum duxit: z sicut contem- ptos legis moysi de- terra p̄missionis ab inimicis sūt eiecti: sic qui doctrinā euāgelij despiciunt: p uiores sp̄it⁹ de ceti sancto- rum pellent. z hoc est qd sequit. erit aut om- nis anima.

De fratribus ue-

stris. B. Iohne de effra-

im: ihesum de iuda.

Erit autē. zc. B.

Breni z lucide. p̄phe- tarū z legis testimonio docet xp̄m a cunctis gentibz audiēdū: qui icredulos damnabit: eterna benedictione fi- deles donabit.

Exterminabitur

A forte sanctorū: z ex- toms reddet: vt extra- terminos beatitudinis eiectur.

R. Resistētes iohne

de carnali plebe. resi- stentes xp̄o: de sp̄ali exterminant. vñqz i obediētia mors seq̄t carnalis sūt sp̄alis.

Et omnes pro-

phete. B. Quānis p̄ncipe. z sancti prio- ris t̄pis multa de xp̄o uerbis z factis p̄phe- tauerūt: p̄ncie tñ tem- pus p̄phetarū eoꝝ. s. q̄ de christi z ecclesie misterio maifeste scri- pserūt: sumpsit exordi- um a samuele: z vsqz

Testamenti. qd ifra sequit' dicit. In semine tuo be. oms. g. Patres nostros Quia non soli abra / haz sed ysaac z iacob pmiffum est. In semine tuo. Omnes familie. B. Semē abrahe xp̄us ē. i. fide cui' omnibus familijs in deis. f. z gētibz benedictio pro / missa est. Omnes familie B. Non q' omnes sed q' nulla benedict' nisi in eo: sicut z illud Illuminat omnē ho / minē. ne. in hūc. m. Benedicetur. B. In adē maledictē pec cato: in xp̄o benedictē sunt. in quo z illi bene dicunt. q' incarnatione p̄cesserūt. quia idem homo deus ianuā celi aperuit. z in fine dicit omnibus electis: veni te benedicti patris zc

Filiū suum. B. Intendū ē: qd cum dem filiū dei quem se men abrahe nūcupa / vit: p̄pter duas eius / dem naturas: ne vel hominē tantum xp̄m: vel alterū hominē: alte rum dei crederēt filiū quo laqueo nestor? z alij plures cecepti sūt Sacerdotes zc. Qui doctores z iudi ces videbant' populi.

Dolentes. q' ad au diēdos ap̄stolos cō / flueret multitudo. Saducei. Qui ne gabant resurrectionē z ideo in doctrina eo / rum dolebant. Resurrectōm ex mortuis. Hoc ma xime p̄tra saduceos: vtriqz vero dolebant q' ihesum quē vt ho / minē occiderāt: apo / stoli a deo patre glo / rificatū affirmant.

Et factus est nu. Si in quinqz milibus hominū quos in here / mo dñs pavit: popu / lus legis a xp̄o libera tus accipitur: possunt z hic quinqz milia ab ap̄stolis instructa po pulum gentium designare: eiusdem legis spiritaliter misteria secuturum Et bene vtriqz respere celesti munere donatur: q' cū venit plenitudo tē / poris misit deus filium suum i. terris zc.

a scilicet primū facta ē promissio ad patres n̄ros dicens ad abra / a / a / non in feminibus sed in vno semine. qui ē xp̄s b / non vna gens bā. Et i semine tuo b̄ndicent' omēs familie terre. Uobis primū deus suscitās filiū suum misit euz bene dicentē vobis: vt cōuertat se vn' quisq' a nequitia sua.

C. C. .III.

Quentibus autem illis ad populuz

superuenerunt sacerdotes z ma / gistratus templi z saducei dolen / tes: q' docerent populū: z an / nunciarent in ihesum resurre / ctionem ex mortuis. z iniecerunt in eos manus: z posuerunt eos in custodia vsqz in crastinū. erat au / tem iam vespa. Multi aut' eoruz qui audierāt verbum: crediderūt Et factus est numerus virōz qui qz milia. factū est aut' in crastinū vt cōgregarent' principes eorū z seniores z scribē in hierusalem: z annas princeps sacerdotū: z cay / phas: z iohannes: z alexander: z quotquot erāt de genere sacerdo / tali: z statuentes eos in medio interrogabant. In qua virtute aut in quo noie fecistis hoc vos?

a in medio cōcilio nel cōciliij b / in p̄the / coste c / squali princeps ap̄lorū Tunc repletus sp̄ritu sancto pe / trus dixit ad eos. Principes po / puli z seniores audite. Si nos ho / die diiudicamur in b̄nifacō hois infirmi: in quo iste saluus factus est. Notū sit omnibz vobis z om ni plebi israhel: quia in nomine domini nostri ihesu xp̄i nazareni quē vos crucifixistis: quē deus su scitavit a mortuis: in hoc iste astat corā vobis sanus. Dic est lapis qui repbatus ē a vobis edificatus: qui factus ē in caput anguli z non ē in alio aliquo salus. Nec enim nomē aliud ē sub celo datum hominibus: in quo oporteat nos saluos fieri. Vidētes aut' petri cō stantiaz z iohānis: compto q' ho mines essent sine literis z idiotē: admirabant: z cognoscebāt quo niam cum ihesu fuerāt. hominem quoqz videntes stantē cū eis qui curatus fuerat: nihil poterant cō tradicere. Jussērūt aut' eos foras extra cōciliū secedere. z confere bant adinuicē dicentes. Quid fa ciemus hominibz istis? Quoniā quidem notū signū factū ē p̄ eos omnibus habitantibz hierusalem Manifestum ē z non possumus

B. Illiterati mittuntur ad p̄dicandum: ne fides credentium non rei virtute: sed eloquentia fieri putaret. scdm illud: nō i sapientiā verbi: vt nō euacuetur crux xp̄i.

Dicē lapis. R. Dic respōdens ad in / terrogata: de xp̄o p̄z / dicat: z maxie de da / mid: cui vt p̄iarche suo p̄z ceteris credi / derant. Reprobatus. Ang. De lapide rep bato historia non ha letur. Edificatibus. B. Erant iudēi qui soli legē z p̄phetas ad edi ficationē legebant. hi dum edificabāt pne / nerunt ad lapidē an / gularē: qui duos pa / rietes amplecteret. i. i uenerunt in scripturis xp̄m i carne v̄turum qui duos populos in se ipsum cōderet. z qz iudēi in vno pietate sta re. i. soli malebāt sal uari: repbauerunt la / pidem qui nō erat ap tus ad vni sed ad du os. sed illis nolentibz hūc de' posuit i caput anguli: vt ex duobus populis z duobus te / stamētis edificatio sur geret vni' eiusdemqz fidei.

Et non est in ali / quo alio salus. B. Si in xp̄o tantū salus mundi est: ergo z patres nostri eiusdē incarnatione z passiōe sunt saluati: q' z nos credim' saluari. etem sacramēta p̄ tēporum rōe discrepāt. fides tñ vna eadēqz cōcordat q' dispensationē quā nos p̄ ap̄stolos factā: ipi p̄ p̄phetas didicerunt venturā. Non em̄ est redēptio: nisi i sangui ne illius: qui se ipsum reddidit redemptionem omnibus. Sine literis. Rō qz literas omnino ne sciret: sed qz grāmati / ce artis pitiam nō ha berent. Idiotē. B. Idio tē qui p̄p̄riū ingenū n̄ exercebat p̄ doctri nā. Idioma gr̄ce. la tine p̄p̄rietas. B. Idiotē dicebā tur: qui p̄p̄ria tantum lingua naturaliqz sci entia cōtenti. literarū studia nesciebant.

Et uocantes etc. Ne omnino etc. Tunc impletum est: odio eritis omnibus hominibus propter nomen meum.

Petrus uero etc. iudicate. R. Qui estis iudices: vestrum facite officium: non sermonem prauium proferendo: sed iuste iudicando.

Ecce plenum frumentum in spica inuenit: quod ante quod si in herba flectebat.

Non enim possumus. i. nolumus: vel in natura uersum est: ut angelis confirmatis non peccare.

Clarificabant. In greco. omnes clarificabant in eo quod factum est: et non habet in eo quod acciderat.

Clarificabant facta uel dicta: quando fama uulgante in notitia plurimorum deferunt. Deus autem glorificat in factis hominum quod est proprium christiane pietatis et humilitatis: ipso dicente: Videat opera uestra bona: et glorificent patrem uestrum qui in caelis est.

Annorum. xl. Unde amplior gloria uel gratia uirtutis: et ideo non erat hominis sed tepus infirmitatis dicit.

Annorum. xl. Iuxta historiam perfecta etas hominis calumiantibus ostendit. Allegorice populus israel non xl. tantum annis in heremo sordibus egypti manna petere requisit: sed etiam in terra promissionis inter dei et ydolorum ritus claudicauit.

Vel numerus iste gemine legis plenitudinem significat. Quater enim deni. xl. faciunt: utriusque transgressor: uelut qui dragonariam perfectionem iacendo debilis transcedit.

Qui cum audisset. Auditis peccatorum minus: fiducia resistendi per signa uirtutum sibi repositum.

Unanimiter le. R. Sine sono. uel perfectione unanimitalis secundum illud si duo uel tres conuerint in unum in nomine meo: de omni re quam petierint fiet illis.

Patris nostri. Postquam fuit pater: sed tuus puer.

Quare fremuerunt. B. Non quasi nescius interrogat propheta: sed mirando insaniam impiorum corripit eos qui in saluatore consurrexerunt: non ab eo lesi sed in multis adiuti.

negare. Et ne amplius divulgetur in populum: comminet eis ne ultra loquantur in nomine hoc: ulli hominum.

Et uocantes eos: denunciauerunt ne omnino loquerentur nec docerent in nomine ihesu.

Petrus uero et iohannes respondentes dixerunt ad eos: Si iustum est in conspectu dei uos potius audire quam deum iudicate.

Non enim possumus que uidimus et audimus non loqui.

Et illi perminantes dimiserunt eos: non inuenientes quomodo punirent eos propter populum: quia omnes clarificabant id quod factum erat in eo quod acciderat.

Annorum enim erat amplius. xl. homo in quo factum fuerat signum istud sanitatis.

Dimissi autem uenerunt ad suos: et annu ciauerunt eis quanta ad eos principes sacerdotum et seniores dixerunt.

Qui cum audissent: unanimiter leuauerunt uocem ad dominum: et dixerunt: Domine tu qui fecisti celum et terram et mare: et omnia que in eis sunt: qui spiritus sancto per os

fremuerunt. Fremus est uox leonis: unde hieremi. facta est mihi hereditas mea quasi leo in silua: tedit super me uocem.

Inania. De christo ueturo. uel ut in morte retineret.

Conuenerunt. Herodes et pilatus conuenerunt in amicitia.

Christi. Romanus christi exponunt. Christi a chabimare. i. uictio: ne: secundum illud. Uixit te teus tuus oleo leticie per confortibus tuis.

Cum omni fiducia loqui. Hoc tempus postulant: ut cum omni fiducia possint loqui uerbum dei.

Per nomen sancti. In greco per nomen pueri tui ihesu: quod magis apostolorum uotis congruit: qui satagebant: ut homo crucifixus a iudeis. claresceret miraculis per nomen eius: in celum assumptus et dei filius innotesceret.

Motus est locus. Magna uirtus orationis fidelium: hoc autem ad excitandas mentes factum est.

Potest in hoc loco motus intelligi timor eorum qui credendo subiecti di erant apostoli: qui terrenitate discussa resurgere cum christo: et celestia sapere didicerunt.

Quia uirtutem et robur contra fraudem hostium querebant: in dicitur exaudite orationem terre motu percipiunt: ut sciant corda terrena sibi cessura: sub quo pedibus spiritum adueniente terra est concussa pauore.

Multitudinis etc. Notanda rerum locorum distantia: si quidem in opere superbi turris lingua et mens humani generis cum esset una merito iniquitatis est diuisa: ita ut cum omnibus linguis loquerentur ibi homines: nemo tamen proximi sui uoluntatem aut uerba cognosceret sed in hierosolima sunt lingue merito humanitatis unite: unaque omnibus lingua. eademque omnibus uoluntas erat et una quod uisus hodie gentes: cum electi in multiplici locutione unio cordis et intentione per cordi domino famulantur: reperiunt dyabolos seruientes diuinae mensurae et pugnae inter se studio et certamine agitant.

Erat cor unum etc. B. Qui mundum reliquerat: non de nobilitate generis gloriantes se alijs preferbant: sed sicut unus eiusdemque matris ecclesie

patris nostri dauid pueri tui dixisti: Quare fremuerunt gentes et populi meditati sunt inania: Astiterunt reges terre: et principes conuenerunt in unum aduersus dominum et aduersus christum eius.

Conuenerunt enim uere in ciuitate ista aduersus sanctum puerum tuum ihesum quem uixisti: herodes et pontius pilatus cum gentibus et populis israel: facere que manus tua et presiliu tuum decreuerunt fieri.

Nunc domine respice minas eorum: et da seruis tuis cum omni fiducia loqui uerbum tuum: in eo que manu tuam extendas sanitates et signa et prodigia fieri per nomen sancti filii tui ihesu. Et cum orassent motus est locus in quo erant congregati: et repleti sunt omnes spiritu sancto: et loquebantur uerbum dei cum fiducia.

Multitudinis autem credentium erat cor unum et mensura et pugnae inter se studio et certamine agitant. Erat cor unum etc. B. Qui mundum reliquerat: non de nobilitate generis gloriantes se alijs preferbant: sed sicut unus eiusdemque matris ecclesie

Actus apostolorum

visceribus editi: eodem fraternitatis amore gaudebant.

B. Conuenit hic locus ei quod supradictum est: quia qui spiritum accepant linguis omnium loquebantur: adunatio linguarum erat presagium quod ecclesia per spiritum in diuersis nationibus et linguis unum cor et animam erant habitura: non enim omnes credentes loquebantur omnibus linguis: sed diuersarum linguarum adunatio in fide christi indicabat

quia unus dominus: unum baptismum: una fides.

Nec quisque eorum Distincta virtutes quas possident iusti non suas iudicant esse: sed eorum que utilitati dispensant

Communia. **B.** grece: cetera. Unde cetera nobis: id est: communiter uiuentes. Cenobia habitacula eorum.

B. Qui ita viuunt ut sint omnia communia in domino: cenobite vocantur: que vita tanto est felicio: quanto statim futuri seculi imitatur: ubi omnia communia que deus omnia est in omnibus: et quia ibi summa pax et securitas: cuncta in qua tipus huius vite precessit hierusalem: in uisio pacis dicta est.

Reddebant apostolo.

B. Discernit ordinem doctorum et auditorum. Nam multitudo credentium rebus temporalibus speris: copula charitatis inuicem inuegebant. Apostoli uero uirtute fulgentes: misteria christi predicabant

Joseph. R. Auctus: barnabas filius consolacionis interpretatur: auctus ieremio et profectu spiritualis toni.

B. Hunc puto esse barnabam: qui cum paulo gentium apostolus ordinatus est.

Barnabas. B. Quidam arbitrantur collegam pauli cum potuisse: de quo cum multa fors missa est: minus intuentes: quod hic barnabas: ille barnabas appelletur: et hic filius consolacionis: ille filius quietis interpretatur

Quod est interpretatur filius consolationis. R. Vel propter elemosinam qua pauperes consolatus est. Vel pro mercedis consolacione quam meruit a deo accipere. Vel quia dignus habitus est: qui per iudam consolaretur apostolos.

Tentauit. R. Preteritum ponit: quia perfecta erat temptatio. Tribus modis temptatio agit: suasionem: relectationem: sensum. quod totum impletum est in anania

Cur tentauit. B. Alia translacio: quare impleuit sathanas cor tuum. Ubi notandum quod mente hominis iuxta substantiam nihil implere potest nisi creatrix trinitas: quod tunc modo secundum operationem et uoluntatis instinctum anima de his que

creata sunt implet: implet sathanas cor alicuius non quidem ingrediens in eum et in sensum eius: neque introiens aditum cordis: sed quod demum hęc potestas soli dei est: sed callida et fraudulenta rezeptio animam in affectum malicie trahens per cogitationes et icentiam uicioz quibus plenus est impleuit ergo sathanas cor ananie non intrado: sed malicie sue uirus inferendo.

Et fraudare de.

R. In hoc uideatur mendacium fuisse: quod totum uouerat: melius est autem non uouere: quod post uotum non soluere spiritus sancto.

Sed deo. Sup. dixerat spiritus sancto patet ergo spiritum esse deum.

Cecidit. R. Legum iniuria semper uindictam promittit. duo filij aaron ignem offerentes: igne consumuntur: oza sustines archam mortuus est: cecidit ille ut ceteri per uariationem exprobo eius terream.

Cecidit et expirauit. B. Non causa que sedit tam seueram per uariationis dedit sententiam: sed prudens futu et zizania quam similitudinem ecclesie prauis moribus adulterarent. Ex his est sarabatarum genus exortu dicitur: qui rebus suis nequaquam terelictis apostolorum diuotione se custodire simulat: nulla reos passus est pernitentia curari: sed ad timorem posterorum noxiu germen radicitus amputauit.

11. C. .V. Tentauit quidam

anania cu sathira uxore sua vendidit agrum: et fraudauit de precio agri conscientia uxore sua: et auferens partem quandam ad pedes apostolorum posuit. Dixit autem petrus: anania: cur temptauit sathanas cor tuum mentiri te spiritus sancto

et fraudare de precio agri: nonne tuum erat: tibi proficere poterat

et tu manens: tibi manebat: et uenudatum in tua erat potestate. Quare posuisti in corde tuo hanc rem: non es mentitus hominibus sed deo.

Audicens autem ananias hec uerba cecidit et expirauit: et factus est timor magnus in omnes qui audierunt

Surgentes autem iuuenes: amouerunt eum: et efferretes sepelierunt. factum est quasi horarum trium spaciū

rari: sed ad timorem posterorum noxiu germen radicitus amputauit.

R. Ut transgressores legis christi quibus temporalis morte non puniantur morte sciant sibi imminere eternam.

Et factus est timor. Anticipatio quoniam solius uiri mortem ante uxoris exitum pauci audierant: quibus de paucis dici potuerit quod timerent.

Horarum trium. Paruum tempus penitentie datur uxori cui culpa magis est uenialis quam mariti: ut que sensu capiti.

^a s unum sensus. anima una. et una uoluntas erat oim

^a unum: et anima una. **Nec quisque**

^a s non hominum. sed eorum rerum quas possidebat

^a eorum que possidebat: aliquid suum esse dicebat: sed erant illis omnia

^a s fiducia vel signoria.

comunia. et uirtute magna redderunt apostoli testimonium resurrectionis iesu christi domini nostri: et

^a s hoc proprie erat eorum quibus dictum est. eritis mihi testes in hierusalem

^a s hanc maxime oderat. et quod fidei principale est iudicium

^a s spiritus sancti uel communicacionis de qua sequitur. uidentes etc.

gratia magna erat in omnibus illis: neque enim quisque egenus erat inter illos. Quotquot enim possidere agrorum aut domorum erant: uendentes afferrebant precia eorum que

^a s ad gressum. uel quasi ad genua procedentes.

^a uendebant: et ponebant ante pedes apostolorum. Diuidebant autem singulis put cuius opus erat. Joseph autem qui cognominatus est barnabas ab apostolis: quod est interpretatur filius consolacionis: leuitas ceteris

^a s non secundum personas et munera. sed secundum indigentiam

^a s ioseph s uidentes afferebat precia et ioseph autem qui cognominatus est barnabas ab apostolis: quod est interpretatur filius consolacionis: leuitas ceteris

^a s genere b s ybiatibus uel quibus occasione c causa dispersionis

^a s uel illi b s non parte aliquas. sed integrum agri premium

^a s ut commune fieret omnium

^a s ut commune fieret omnium

^a s ut commune fieret omnium

^a s ut commune fieret omnium

^a s ut commune fieret omnium

^a s ut commune fieret omnium

^a s ut commune fieret omnium

^a s ut commune fieret omnium

^a s ut commune fieret omnium

^a s ut commune fieret omnium

^a s ut commune fieret omnium

^a s ut commune fieret omnium

^a s ut commune fieret omnium

Dic mihi zc. R. Culpam vxoris inter rogans declarat ex ip suis pessione: qua maritus sua monstraue rat in ope.

Quid utiqz zc. R. Increpatue di ctu vel sic distinguen dum quid: qsi diceret qd e hoc: deinde sibi ipse respodet z dicit: vtiqz puenit iter vos tentare spum dni.

Tentare zc. R. Letatio spūs in hoc erat qd pbauerit qua ta sit eius scientia.

Sepelierunt ad virum suum. R. Ex hoc mlti exemplū sumunt: vt vxores ad viros suos sepeliant.

Alij idignū putāt: vt de puaricatoribus ex empla capiāt: quibus in crimie: simul z morte z sepultura meritū equale fecerat pfortiū Apostolorum.

Non solius petri: licz pro honore eius ceteri taceant: nō tamen fa cta eoz tacent.

Unanimiter om nes. R. Ut sup: a dictū est: in hoc mirā di sunt: quia magni tudo gratie n̄ fecerat sensus diuersitatē.

Leterorum zc. Exēplo ananiz z vxoris: pgra em duorum qui fraudulēter eis se p iunxerant: ceteris tri buit exemplum.

Augebatur cre in do multitudo R. Tanta erat mul titudo credentiū: vt si dei crescente fortitudi ne sola sufficeret im bra: vel tot erant tunc infirmi a credentibus allati: vt cum omnes nō possent contingere

Saltem umbra. B. Tunc petr⁹ im bra corpis sui inuisibi liter alleniabat infir mos: qui nunc inuisibi li suz intercessionis im braculo fideles infir mos roborat: z quia etiā petrus figura est ecclesie: ipse rectus ice dit: sed umbra iacen tes erigit: quia ecclesia celestibus intendēs q si vmbra tice transcur rit in terra: z hic sacra mētis z figuris celesti um renouat: quos il

z vxor ipsius nesciens quod fa a s rei. nō verbo. introitū vxoris. n̄ sermōni ctū fuerat introijt. Respondit autē

a s si tantū precij parte illam apparet fuisse. quid vtiqz cōuenit zc. s apparet illa parte p cū fuisse pientem

ei petrus. Dic mihi mulier si tanti agrum vendidistis: At illa dixit.

etiam tanti. Petrus autē ad eam a s taliter vt predictū ē.

Quid vtiqz cōuenit vobis tenta a s nō nos hoīes qd putabatis

re spiritū domini: Ecce pedes eo a s breui narratōe totū cōcludit. qui em sepe litur mortū ē.

rum qui sepelirūt virum tuū ad a s ad sepulcrū s hac breuitate etiā eam mo ritura ostendit

hostium: z efferēt te. Confestim a s quia nō solū qui faciūt. sed z qui cōsentunt faciētibus digni sunt morte

cecidit ante pedes eius: z expira a s q ad hostiū steterūt

uit. Intranses autē iuuenes inue a s vt an̄ dixerat. z efferent te.

nerunt illā mortuā: z extulerunt z sepelirunt ad virum suum. Et fa ctus ē timor magnus in vniuersa a s cōgregatōe fidelū credentiū b scia in credulos

ecclesia: z in omnes qui audierāt a s nō tm̄ p verba. vel vmbra sicut de petro dictū ē s amplior causa timoris describitur z zelus principū qui infra dicitur suscitatur.

hec. Der manus autē apostolorū s vnde succenditur zelus sacerdotū

fiabant signa z pdigia multa i ple be. Et erant vnanimiter omnes in a s in domo sapientis ubi orationi simul in stabant z doctrine b s fidelium

porticū salomonis. Leterorū autē a s fite

nemo audebat cōiungere se illis. a s a lōge stās z stupēs

sed magnificabat eos populus. a s crescebat

Magis autē augebat credentium a s nullus serus a regno dei excluditur. nō ē em psonarū acceptio apud deū

in domino multitudo viroz z ac muliez: ita vt i plateas eijcerent i a s que late erāt

firmos: z ponerēt in lectulis z gra tiōz grabatorū a s qsi p̄cipe

batis. vt veniente petro saltē im bra ei⁹ obumbraret quēquā corū z liberarent ab infirmitate. Con a s p̄ter hitatores hierlm

currebat autē multitudo vicinaz

a s morbis z doloribus ciuitatū hierusalē afferētes egros a s ad d̄ram bonorū spiritū

z veratos a spiritibus immundis a s ad tenēdos aplos

qui curabant omnes. Exurgens autē princeps sacerdotum: z om a s hec heresis una fuit de. vij. heresibus iu dcorum

nes qui cū illo erāt: quē ē heresis a s hunc fructū zelus protulit s qui nō mō incepit. sed illa hora ad plenitudinē malicie p uenit

saduceorū: repleti sunt zelo: z inie cerunt manus in apostolos: z po a s sicut propter firmitatem carceris. sine pro prer celebritate iuratus facit in publico

fuertunt eos in custodia publica. a s ad d̄ram mali

Angelus autē domini per noctem aperiens ianuas carceris z edu a s firmi z stabiles uel maifesti

cens eos dixit. Ite z stātes loqui a s loco celebri quē sacerdotes frequētabāt. b s nō sacerdotibus c s nihil pre timore ce lates

mini i templo plebi omnia verba vite huius. Qui cum audissent: i a s scdm̄ preceptū angeli prompta ē obediētia

trauerunt diluculo in templum z a s sicut impatum erat. loquimini plebi docebāt. Adueniens autem prin ceptus sacerdotū z qui cum eo erāt

a s quia ad hoc positi erāt i custodia. vt ad iudiciū traherentur s sacerdotū z scribarum.

cōuocauerunt cōcilium: z omnes a s etate

seniores filiorū israhel: z miserūt a s apostoli

ad carcerem vt adducerent. Cum venissent autem ministri z aperto a s que clausū inenerāt

carcere non inuenissent illos: re uersi nunciauerūt dicentes: Car a s vt maius sit miraculum

cerē quidem inuenimus clausum a s nō negligentes s vt minor sit euadēdi facultas

cum omni diligentia: z custodes a s non ex latere vel post tergum

stātes ad ianuas. Aperientes au tem neminem intus inuenimus.

Ut autem audierunt hos sermo a s potētes vel sapiētes

nes magistratus templi z princi pes sacerdotum: ambigebant de illis quidnam fieret: Adueniens

lic ppetuis donis re munerat.

R. Implet sentētia dñi. Qui credit: opa q̄ ego facio: z ipse faci et z maiora hoz faciet

Heresis. B. R. Heresis scilicet interpre tat: vel heresis ab ele ctione: quia spretis aliorū dicitis: qd sequi dum putat eligi.

Saduceorū. B. Saducei interpretant̄ iusti: dicit a sadoch sacerdote: vel propter genus: vel ppter mo res iustificātes autēz se ipsos vdicabant si bi qd non erāt. cozpo rū resurrectionē negā tes animas eoz carne pire dicebant: sed nec angelū neqz spiritum vllū esse credebāt: om nes scripturas p̄ter li bros moysi respuebāt z ideo maxie principibus i p̄lectione apo stolorū cōsentiebant: qui hūte z signis red debant testimoniū re surrectionis xpi.

Angelus do edu cens. B. Non du bitat thomas xpm̄ carne z ossa habuisse quē iannis clausis vi dit intrasse: ecce ipse cū socijs mortali adhuc carne vestitus clausis ianuis egredit.

Vite huius. R. xpiane vel eteme qd ideo non addit: quia famosa erat secta xpi anorū: p qua traditi sunt carceri.

Carcerem quidē zc. B. Insani iudei qui stimulare inuidia dicūt furantibus aplis iherusalem de monumen to sublatū: quo furto dicent aplos de carce re clauso ablatos.

Magistratus. B. Scdm̄ grecū magi stratus legendū ē sin gulari numero: sicut z in sequenti vbi dicit: tunc abiit magistrat⁹ cū ministris.

Ambigebant. B. Nec sic credunt: mali cia em̄ iterioz: coz p̄si dum signis etiā mani festis obdurat.

Actus apostolorum

Precedo. B.
In greco nonne precipi
endo precipimus vobis
na sic loqui magis in
terroganti conuenit.

**Replestis hieru
salem. R.**
Hierusalem principem
ciuitatū: in qua etiam
nos puerlamur. In hoc
ignorantes laudat apo
stolos: qui nec terri
minis cessant predicare

**Super nos san
guinem. B.** Ob
litus est princeps sacer
dotum debiti quod ipse
sibi et suis impetratus est
dicens: sanguis eius su
per nos et filios eius.
R. Patet per anti
fralim dictū esse: san
guis eius super nos et
filios eius. In greco inter
rogatue legitur: et teme
raria interrogatio po
nitur: refutat respon
sione prudenti.
R. interrogando di
cunt: solet enim in verbis
esse dubitas: cum in
corde firma teneatur
sententia.

Deus patrum. R.
Non nouus nec a no
bis nup inuentus: ut
eorū inobedientia sit
inexcusabilis.

Spiritus sanctus.
B. Nos roborauit
ut vobis etiam resisten
tibz magnalia dei firmi
ter predicemus: ipse i
nobis loquens format
verba que auditis

Omnibus. R.
Non nobis solis: sed
omnibus obedientibus
etiam vobis si velitis
accipere. In hoc ad pe
nitentiā puocat.

autem quidā nunciavit eis: quia

ecce viri quos posuistis in carcere:

^a spatet non fuisse frandē. cū post euasiones
^b non lateat ^b si quō vos prohibuistis

sunt in templo stantes et docētes

populum. Tunc abiit magistrat^{us}

^a ecce magnitudo fidei non timere eos qui se
^b vincerant

cum ministris et adduxit illos sine

^a non deum

vi. Timebāt enim populum ne la

pidarent: Et cū adduxissent illos

^a si dixerat enim dñs. tradent vos in cōcilijs

stauerūt in cōcilio. et interrogauit

eos princeps sacerdotū dicens.

^a si non leuiter diximus. sed auctoritate pon
^b tificali precipimus

Precedendo precipimus vobis

^a si hēsi quod propter claritatē vel odiū tacēt
^b si non sola docuistis cōtra nos: a prohibi
tionē. sed etiam replestis ^a ^b

ne doceretis in nomine isto. Et ecce

^a si noua et culpabilī

replestis hierusalem doctrina ve

stra: et vultis introducere super nos

^a si sanguis vindictā predicando enim iustum
^b fuisse et xpm ^b si non dei ^c si hēsi quod non ad
dunt ut supra dictū est duabus de causis

sanguinē hominis istius. Respō

^a si quasi princeps ^b si ex feruore et zelo non
^c pauuntur vna loquitur pro omnibus

dens autē petrus et apostoli dixē

^a si breuiter loquēdo dant exemplū non vten
^b di verborū circuitū

rūt. Obēdire oportet deo magis

^a si supra dixerat deus abrahā. deus ysaac.
^b et deus iacob. ideo nūc breuiter dicit deus pa
trum

quā hominibus. Deus patrum no

^a si resurrectōe. hoc maxie oderāt

strorum suscitauit iesum quem

^a si hēc manifeste sanguinē introducūt super
^b eos ^b si quasi reū et maledictū

vos interēiūstis suspēdentes in li

^a si totius ecclesie que in celo et in terra est
^b hominum

gno. hunc deus principē et saluā

^a si virtutibus. vel ascensu in celū ^b si pro
^c speritate eternitatis. vel filio.

tores exaltāuit dextera sua ad dā

^a si deo virtutes facte. ideo in celū ascendit
^b si que est fructus penitētie

dam penitentiā israhel: et remissio

^a si virtutū ascētionis spiritus missionis

nem peccatorū. Et nos sumus te

^a si ne viliis sit sermo humanus stēctis ē

stes horum verborū: et spiritū san

^a si non dabit ^b si corā vobis

ctus quem dedit deus omnibus

obediētibus sibi. Nec autē cuz au

scordibus

dissent dissecabant: et cogitabant

^a si quia verbis non poterant prohibere

interficere illos: Surgens autē

^a si non saduceus. qui negabat resurrectionē

quidam in templo phariseus nomi

^a si non impius qui non andiretur

ne gamaliel legis doctor venerabi

lis vir vniuersę plebi: iussit fo

^a si apostolos secedere quasi excludēdos iudic
^b caret

ras ad brene homines fieri. Dixit

^a si qui sobrii et prudētes debetis eē ^b si non
^c iudicando cū furore ^a ^b

quod ad illos. Viri israhelice attēdi

te vobis super hominibus istis quid

acturi sitis. ante hos enim dies exti

^a si magnū prophetā vel xpm

tit theodas dicens se esse aliquē

cui cōsensit numerus virorū circi

ter quadringentorū. Qui occisus

ē: et omnes quicūque credebant ei

dissipati sunt: et redactus ē ad ni

hilum. Post hunc extitit iudas

^a si quādo extitit edictum a cesare augusto ut
^b proficereur vniuersi sus orbis

galileus in diebus professionis: et

^a si a veritate ^b si multū. ut non miremur
^c multitudinē credentiū

auertit populū post se. Et ipse pū

^a si cōsentientes cū faciētibus par cōprehen
^b dit pena

et omnes quotquot cōsenserunt ei

dispersi sunt. Et nunc itaque dico vo

^a si nolite interficere

bis. Discedite ab hominibus istis.

et sinite illos. Quoniā si ē ex homi

nibus cōsiliū hoc aut opus dis

soluet: Si vero ex deo: non poterit

^a si grauius inculcat cōsiliū ne spernatur

tis dissoluere eos. ne forte et deo

^a si cōsentire ē sensum sensui coniungere

repugnare videamini. Cōsenserunt

^a si ex cōmuni cōsensu

autē illi. Et puocantes aplos

^a si in sinagogis suis flagellabāt vos.

cessis denunciauerunt eis: ne am

^a si cōsensu odio omnibus hominibus propter nomē
^b meum

plius loquerentur in nomine iesu: et

dimiserunt eos. et illi quidem ibant

^a si gaudente inquit dñs in illa die et exultate.
^b quoniā merces vestra multa ē in celis

gaudentes a conspectu concilij:

Gamaliel. Disci
puli apostolorū ut pu
tabat. remanēs apud
iudeos cōsilio aposto
lorum: ut pessima de
strueret cōsilia: et furo
rem eorū mitigaret.

B. Et clemēs dicit
gamaliel cōsiliarius erat
apostolorū in fide: cōsilio
eorū cum iudeis mane
bat: ut in illi turbine fu
rorē eorū posset sedare

Theodas. B. Jo
seph^{us} Theodas plura
lit multis sublati ex
urbē facultatibus su
is ripas iordanis obli
dere. et cum esset ma
gus. prophetaz se dice
bat: et diuiso flumio se
prebere transitum. p
mittebat. cui iussu fa
di. pcuratoris equitū
turba supueniēs mul
tis peremptis aut ca
ptis ipsius caput hie
rosolimā reuertit.

Judas. De b Jo
sephus dicit. quod cogē
bat populū: ne tribu
ta soluendo romanis
libertatē amitteret: p
ferens ex lege soli deo
seruendū: et eos qui
decimas dabant: tri
buta non dare debere.
que heresis intantum
creuit: ut pharisei et
multa pars populi xpm
interrogarent: an lice
ret tributa dare cesari

Lesis. R. Ecce for
tudo fidei patz: que
non verbis cohiberi po
terat nec flagellis. pū
sunt sermone. phibiti
mō flagellis cęli.

Quonia digni. Non putabat se laborare: sed maximu munus percipere. quia beati qui persecutione patiuntur propter me.

Omni autē die. Sepe talia iterponitur capitula: breuiter multa colligētia: vt q̄ si finis p̄terito sermōni: 7 fundamentū statuitur sequenti.

Murmur. B. Quia murmur erat hebrei viduas suas: vt pote eruditiores in ministerio: p̄ferebant viduis grecorum

Breecorum. R. Sicut aduenarū gentiliū in ciuitate conuersantium. siue indeoz genere: qui inter grecos nati fuerāt: 7 nutriti. q̄ murmurabant quia respiciebantur aut quia ministeriū vidue eoz nō admittēbant. aut quia p̄ ceteris quotidiano ministerio grauabant.

Despicerentur. R. Ex respectu plus grauarent.

Non est equum. B. Ostendunt apli episcopos 7 doctores ecclesie nō debere corporalibus rebus impliari.

Considerate zc. septem zc. B. Hic iam discernēbat apli. 7 successores eoz p̄ ecclesias p̄stitui se p̄tem diacones: qui essent sublimioris gradus ceteris: 7 proximi circa aram quasi colūne assisterent: nō sine septenarij misterio.

Nos uero. De se ipsis nō interrogant: sed iudicant.

Elegerunt zc. et oratef zc. R. Hic ordo seruandus ē in ordinandis: eligat populus: ordinet epus.

Stephanum. R. Hic primus ponitur 7 solus laudatur. vt in vno omnēs laudent. aut primo martiri honoz feratur.

a s̄ nō pro aliquo crimine. vbi x̄ps in causa est ibi maledictio est optanda
qm̄ digni habitū sūt p̄ nomie ihesu contumeliam pati. Omni autē die nō cessabāt in templo: 7 circa domos docentes 7 euangelizantes christum ihesum.

/.C. .VI.

Diebus illis crescentē numero discipulorum factum est murmur grecorum aduersus hebreos: eo q̄ despicerent in ministerio quotidiano vidue eoz

Conuocantes aut. xij. multitudinem discipulorum dixerunt. Non ē

equum nos derelinquere verbū dei: 7 ministrare mensis. Considerate ergo fratres viros ex vobis boni testimonij. vij. plenos spiritu sancto 7 sapientia: quos p̄stituerimus sup̄ hoc op̄. nos vero oratione 7 ministerio verbū instantes

erim. Et placuit sermo omni multitudini. Et elegerunt stephanum virum pleniū fidē 7 spiritu sancto:

Et orantes zc. B. Communis dispensatio exagebat: vt ministri digerētur: qui vt digni iuenti sunt. crescente gradatim. prudentia philij salutaris placuit eosdē ipsos facri altaris 7 dñici sanguinis: sicut refectio nis 7 mensē cōmunis mīstros ordinari. q̄ p̄bat inde: qz dictū ē orātes ip̄suerunt eis manus: hoc ē p̄rium eoz qui ad sacrosancti altaris promouent officium.

z philippuz: 7 pchorum: 7 nichanorem: 7 timonem: 7 parmenaz: 7 nicholaū aduenam antiochenuz

hos statuerūt ante p̄spectum apostolorum: 7 orantes ip̄suerūt eis manus: 7 verbum domini crescebat: 7 multiplicabāt numerus discipulorum in hierusalem valde.

Multa etiā turba sacerdotū obediētia 7 signa magna in populo. Surrexerūt autē quidā de sinagoga que appellat libertinorum 7 cyrenensium 7 alexandrinoz: 7 coacti cum stephano. Et non poterant resistere sapientiē 7 spiritui qui loquebāt.

Tunc submiserunt viros: qui dicerent se audisse euz dicentē verba blaffemię in moyse 7 deū.

Commoūerūt itaqz plebem 7 seniores 7 scribas: 7 curretes rapuerūt eū: 7 adduxerūt eum in p̄thomartire p̄firmaret qd̄ in martinibus tradendis p̄ nomie suo p̄miserat dicens. Dabo vobis os 7 sapientiā: cui nō poterunt resistere aduersarij.

Et elegerunt stephanum virum pleniū fidē 7 spiritu sancto: 7 philippuz: 7 pchorum: 7 nichanorem: 7 timonem: 7 parmenaz: 7 nicholaū aduenam antiochenuz: 7 hos statuerūt ante p̄spectum apostolorum: 7 orantes ip̄suerūt eis manus: 7 verbum domini crescebat: 7 multiplicabāt numerus discipulorum in hierusalem valde.

Multa etiā turba sacerdotū obediētia 7 signa magna in populo.

Surrexerūt autē quidā de sinagoga que appellat libertinorum 7 cyrenensium 7 alexandrinoz: 7 coacti cum stephano. Et non poterant resistere sapientiē 7 spiritui qui loquebāt.

Tunc submiserunt viros: qui dicerent se audisse euz dicentē verba blaffemię in moyse 7 deū.

Commoūerūt itaqz plebem 7 seniores 7 scribas: 7 curretes rapuerūt eū: 7 adduxerūt eum in p̄thomartire p̄firmaret qd̄ in martinibus tradendis p̄ nomie suo p̄miserat dicens. Dabo vobis os 7 sapientiā: cui nō poterunt resistere aduersarij.

Et elegerunt stephanum virum pleniū fidē 7 spiritu sancto:

7 philippuz: 7 pchorum: 7 nichanorem: 7 timonem: 7 parmenaz: 7 nicholaū aduenam antiochenuz: 7 hos statuerūt ante p̄spectum apostolorum: 7 orantes ip̄suerūt eis manus: 7 verbum domini crescebat: 7 multiplicabāt numerus discipulorum in hierusalem valde.

Multa etiā turba sacerdotū obediētia 7 signa magna in populo.

Surrexerūt autē quidā de sinagoga que appellat libertinorum 7 cyrenensium 7 alexandrinoz: 7 coacti cum stephano. Et non poterant resistere sapientiē 7 spiritui qui loquebāt.

Tunc submiserunt viros: qui dicerent se audisse euz dicentē verba blaffemię in moyse 7 deū.

Commoūerūt itaqz plebem 7 seniores 7 scribas: 7 curretes rapuerūt eū: 7 adduxerūt eum in p̄thomartire p̄firmaret qd̄ in martinibus tradendis p̄ nomie suo p̄miserat dicens. Dabo vobis os 7 sapientiā: cui nō poterunt resistere aduersarij.

placuit eosdē ipsos facri altaris 7 dñici sanguinis: sicut refectio nis 7 mensē cōmunis mīstros ordinari. q̄ p̄bat inde: qz dictū ē orātes ip̄suerunt eis manus: hoc ē p̄rium eoz qui ad sacrosancti altaris promouent officium.

Hoc exēplo oratiōes fiunt in ordinibz: licet oratio ap̄loz non sit scripta.

Et uerbū do. zc. R. Quasi recapitulatio videt. quia dixerat oī die nō cessabāt docentes zc. 7 in hoc ipsum redit dicens: 7 verbū dñi crescebat. R. Sepe in hoc libro 7 in euangelio etiam talia interponunt capitula: ne subito desinentes. vel subito introducte vilescāt sententię. vnde ad omādam p̄terite narratio nis finē 7 sequētis p̄cipuz: 7 ad euangelij 7 apostolorū laudem inseruntur hec. 7 verbum domini cresce. 7 multi. nu.

Maio: ex hoc nascit cā p̄secutiōnis. qz p̄ credente plebe: zelus fuerat cōcitatus.

Stephanos.

Grece. latine corona qui qd̄ p̄ceptm̄ erat in re: p̄lagio noīs p̄ occupabat. quia post crucē x̄pi primus martirio coronatus ē sublimiter: qui lapidatus ē humiliter. hebraice interpretat stephanos: norma nra: q̄ primo passus: sequētibz martinibus factus ē forma mori pro x̄po.

Libertinorum.

B. Libertini dicitur filij libertinorū. i. eorū qui de seruitute manumissi 7 libertati donati sunt. Constat ergo de stirpe seruili fuisse: qui primo fidei x̄pi resisterūt. qui est ab hominibus emāci pati: tñ serui erāt peccati: figurātes hereticos 7 p̄secutores fidei 7 sanctitatis.

Non poterāt resistere. B. Dignū fuit vt in p̄thomartire p̄firmaret qd̄ in martinibus tradendis p̄ nomie suo p̄miserat dicens. Dabo vobis os 7 sapientiā: cui nō poterunt resistere aduersarij.

Actus apostolorum

R. Nolite cogitare quomodo aut quid loquamini: non enim vos estis qui loquimini: sed spiritus patris vestri qui loquitur in vobis. Implet etiam illud: Non relinquā vos orphanos: sed mittā vobis patrem et matrem.

Homo iste. Ex respectu non proprio nomine: sed hominem quasi carnalem et infirmum appellant.

C. VII.

Uiri fratres. Quia Stephanus insultabatur blasphemasse in moysen et deum: in principio sui sermonis illorum calumnie occurrit dicens:

teum qui loquebatur patribus et prophetis: teum esse maiestatis: et glorie. Moysen etiam laudat: sed illos rebelles et semper inobedientes probat: sed arte loquendi vult esse ad rebelles: incipiens quasi timeret eos: sic viri fratres et patres: lenis sermo et clemens precatur auditorem: ut commendat actorē: blandit: et diu auditur: et qui accusabat contra teum et legem: quod verum dicitur in principio orationis: legem etiam sic exposuit: ut eius esset predicator: cuius accusabat destructor in peccatis etiam sermonis errores eorum redarguens: uigore animi: et quod liber erat a timore inimici prodicit.

Uiri et. Deus glorie et. Memor Stephanus precepti illius: diligite inimicos vestros et persecutoribus suis salutem nunciat.

In mesopotamia.

Mesopotamia in capite syrie est constituta ad aquilonem.

R. Mesopotamia et charran. Chaldea sunt de mesopotamia trans migravit in charran.

Et dicit et. In geneesi videtur contineri: quod post mortem patris sui locutus est dominus abrahe qui in charran mortuus est: ubi cum eo filius habitavit: sed priusquam in illa civitate habitaret cum esset in mesopotamia dictum est ei: exi de terra et.

Eri de terra et de cognatione.

Terra et cognationem abrahe chaldeorum patriam gentisque appellat: vni iam exierat: de ges mo in mesopotamia: sed adhuc tenebat spe et desiderio redeundi: et ideo ait: Eri de terra et de cognatione tua: non ut corpus extraheret: quod iam fecerat sed amore cordis euelleret. Ideoque quod sequitur: Tunc exiit de terra et. non de corpore: sed amore intelligendum est: quo in perpetuum a chaldeis loco: et desiderio auulsus est. Iuxta fidei chronicorum eodem anno chaldei egressus: mesopotamiam ingressus: in charran mortuus: et in terram promissionis est inductus.

R. Tertium Stephanus permittit: et de domo patris tui: quod factum est propter nimiam populorum pitiam vel imperitiam.

B. De chaldeis in qua est charran.

R. De vi chaldeorum abraham exiit: vi ignis interpretatur. Ignem chaldei

a s passione xpi imitatur. contra que surrexerunt falsi testes

in concilium et. statuerunt testes
a sex inuidia accusantel b sadduc ad hoc quod iusti sunt dicere

falsos dicentes. Homo iste non
a s hierusalē. quia teplo et legi veteri ecclesia et lege nouam preterebat

cessat loqui verba aduersus locum sanctum: et legem. Audiuim⁹ enim
a s a nazareth. qui est vltis locus et inferior.

eum dicentē: quoniam ihesus nazarenus hic destruet locum istum: et
a s sanctum et civitatem reuerentiam

mutabit traditiones quas tradidit nobis moyses. Et intuentes eum
a s ut legi veteri succedat noua

omnes qui sedebant in consilio: viri
a s fulgore terribili vel pulcritudine cadentis

derunt faciem eius tanquam faciem angelum. Dixit autē princeps sacerdotum.
a s vere angelus erat. i. nuncius voluntatis dei b s stephano

Si hec ita se habent. Qui ait
a s blasphemasse te deum legem et locum sanctum.

C. VII.

Uir fratres et

a s iudices s cocui s qua vniuersa erat generis

patres audite. Deus glorie ap
a s angelum b s iā fide et carne

parruit patri nostro abraham cum
a s cuius gloria in eternum s p. imo ostendit le no blasphemare deum

esset in mesopotamia priusquam moreretur in charran: et dixit ad illum.
a s s iudicium b s iudicium b s iudicium b s iudicium

Eri de terra et de cognatione.
a s s iudicium b s iudicium b s iudicium b s iudicium

Et dicit et.
a s s iudicium b s iudicium b s iudicium b s iudicium

Et dicit et.
a s s iudicium b s iudicium b s iudicium b s iudicium

Et dicit et.
a s s iudicium b s iudicium b s iudicium b s iudicium

adorant: cui etiam homines sacrificant. Tradunt hebrei: aram fratrem abrahe chaldeorum igni immolatum probatum fuisse: sed ignem abrahe a deo extintum. Quare inde cum patre suo et loth filio aram et tota familia fugit in charran: ubi mortuo patre dictum est ei: Eri de terra et.

Pater eius et. Sed repromisit. et. Redit ad originem generis israel et amicitie diuine exordium: ut nihil permittat in quo blasphemare videatur.

Uos habitatis.
et. Non apostoli qui terram reliquerant: nec stephanus qui iam quasi in morte positus erat.

ne tua: et veni in terram quam monstrauero tibi. Tunc exiit de terra
a s voluntate b s mesopotamia.

chaldeorum: et habitauit in charran
a s s iudicium b s iudicium

et inde postquam mortuus est pater eius: transtulit illum in terram istam in qua
a s s iudicium b s iudicium

nunc vos habitatis: et non dedit illi hereditatem in ea: nec passum pe-
a s s iudicium b s iudicium

dis: sed repromisit dare illi eam in possessione: et semini eius post ipsum
a s s iudicium b s iudicium

cum non haberet filium. Locutus est autem ei deus: quia erit semen tuum ac
a s s iudicium b s iudicium

cola in terra aliena: et seruituti eos subiicient: et male tractabunt eos
a s s iudicium b s iudicium

annis quadringentis. xxx. et gentē cui serui erunt iudicabo ego dicit dominus. et post hec eribunt. et
a s s iudicium b s iudicium

deseruent michi in loco isto. et dedit illi testamentum circūcisionis. et
a s s iudicium b s iudicium

et dicit et.
a s s iudicium b s iudicium

et dicit et.
a s s iudicium b s iudicium

et dicit et.
a s s iudicium b s iudicium

et dicit et.
a s s iudicium b s iudicium

et dicit et.
a s s iudicium b s iudicium

et dicit et.
a s s iudicium b s iudicium

et dicit et.
a s s iudicium b s iudicium

et dicit et.
a s s iudicium b s iudicium

et dicit et.
a s s iudicium b s iudicium

et dicit et.
a s s iudicium b s iudicium

Uos habitatis.
et. Non apostoli qui terram reliquerant: nec stephanus qui iam quasi in morte positus erat.

Quia erit semen tuum ac. et.

Non ita intelligendum est: quasi male tractandum: et seruituti subijciendum diceret. Sed semel annis quadringentis et xxx. sed per hypobaton legendum: quia pegerinum erit semen eius annis quadringentis et xxx. i. parte cuius tempore etiam seruitus accidit: quia scriptum est: in ysaac vocabitur tibi semen. et anno natiuitatis ysaac usque ad annum egressionis de egypto computantur anni cccc. quibus pegerinum erat futurus illud semen: sive in chanaan: sive in egypto.

Annis quadringentis. xxx. et gentē
et. Sic est intelligendum. Accola annis quadringentis et xxx. ex quo enim deus promissit abrahe usque ad terram scensum iacob in egyptum anni fuerunt ccc. xv. a descensu iacob in egyptum usque ad egressum israel ex egypto anni fuerunt ccc. xv. hebrei in egypto annis c. xliiij. seruiuerunt. In geneesi autem quadringenti tantum numerantur anni. In exodo et stephani predicatio ne adduntur xxx. aliquid quando enim in scripturis ubi magnus ponitur numerus: minor numerus causa breuitatis permittitur: ubi non diligentia numerandi: sed magnitudo tantum

demonstratur: quod secuta est geneesi: et odus vero finito tempore accolatus totum pegerinationis spacium diligenter describit. In actibus etiam apostolorum quadringentos annos et xxx. paulus huic numero assignat: dicens quasi post quadringentos et xxx. annos: qui numerus non a prima promissione: sed a natiuitate ysaac usque ad distributionem terre promissionis completus est.

Judicabo. R. Iudicium aliquando discretionem significat: ut ibi. Iudicabo me deus et discerne causam meam: aliquando poenam: ut iudicabo illos deus.

Testamentum circūcisionis. R. Fedus sive signum ideo factum: ut populus israel non solum moribus: sed etiam signo corporali a gentibus diuideretur. In membro genitali ponitur: ut in illa carnalis sit imitatio: que tegit pudicitie secreto: et quia omnes progenies erat seruanda in genitali membro est posita.

Wistice circuncilio mortificatione carnis designas. In illo fit mebro. quo voluptas carnis explet. In eo etiā quo tegebat circuncilio carnalis: signat vitandā esse iactationē glorie in circuncione spiritali.

Die octava. **R.** Octo diebus misterū circuncisionis nostre ostendit: q̄ p̄ octauā noui testamēti que ī resurrectione dñi: z octo beatitudinibz p̄tine tur: a viijs octaua die circuncidimur.

Uendiderunt in egiptu.

Breueriter narrans. transit ad finem. non enim p̄mo egiptijs sed his mabelitis negociatori bus z madianitis vendit: z illi vendiderunt eum in egiptu p̄buti phar sacerdoti

Uenit aut̄ fames **R.** **V**trū in toto orbe fames uenerit dubitatur.

In animabus.

Lxx. **B.** Hoc scōz editionē. lxx. interpretum dicit. In hebreo lxx. tantū repūnt. sed si series animarū scōz genescim p̄putet: addito iacob z ioseph eūz duobus filijs qui erāt in egipto. lxx. solūmodo inueniunt.

R. Si iacob z ioseph cū duobus filijs nō numerant. lxvi. tantum erunt. illis annumeratis. lxx. sūt. Lucas. v. sup addit. scōz editionē. lxx. quā uulgatam nouerat esse: z firmatam auctoritate grecor. Si ergo obiaret p̄uete auctoritati: nō crederetur sibi: qui uideret terrogare oliū credidit editioni. Maluit ergo p̄sentie tibus interpretibus fidem xpi firmare: q̄ p̄ hebraica ueritate sermone suū suspectum facere.

Et descendit. Secundū sūt locorū resensensus ē de terra promissionis in egiptum sed qz libertati succerserat seruit. iacob cū p̄genie descendisse in egiptum dicitur.

Translati. **R.**

Sinodoche pro solo ioseph dicantur translati: cui iacob dixit: tedi tibi sibi m̄a p̄cipuā extra fies tuos. iō ī libro iosue ossa eius

legunt in ea sepulta: que filij israhel ipso mādante de egipto transfulerunt In exodo eū legit. Tulit moyses ossa ioseph secū: qz dixerat ioseph filijs israhel. ferte ossa mea hinc uobiscum.

R. De solo ioseph scriptura testatur: qz ossa eius de egipto translata in sichten sint tumulata. sed ex uerbis stephani z scriptis hieronimi: qui loca illa icoluit: p̄stat ceteros etiā patriarchas ibidē esse sepultos: q̄nīs memoria ioseph celebrior sit: qui hoc de ossibus suis mādauit. ad cuius tribū ciuitas

a s. i. circuncilio nō in p̄putio

fic genuit ysaac: z circuncidit eum

a s. circuncilio circuncidit. ut repetatur z iacob circuncilio. xij. patriarchas circuncidos. ut potius laudet eos q̄ uimperet

die octaua. z ysaac iacob. z iacob

a s. quia plus ceteris amabatur a patre

xij. patriarchas. z p̄riarche emu

a s. propter somnia que pollicebāt eī magis

lantes ioseph uendiderūt in egi

a s. de manu fratrum. de cisterna. de manu negociatorū. z domine egiptie. de p̄culo mortis tandem de ipso carcere

ptum: z erat deus cū eo: z eripuit

a s. aduersitatibz z p̄ictis

eum ex omnibus tribulationibus

a s. corā sacerdote z p̄tate carceris. z pharagone b s. interpretati somnū. z prouidedi cōsiliū

eius: z dedit ei gratiā z sapientiāz

in cōspectu pharaonis regis egi

pti: z cōstituit eū p̄positum sup

egyptum: z sup omne domuz suā

a s. cum oibz habitatoribus ī uniuersa egipto z chanaan

Uenit aut̄ fames ī uniuersaz egi

a s. ide tribulatio z fames

ptum z chanaā: z tribulatio ma

etiā si quereat. ex hoc putatur uerūqz fuisse s̄ mem b s. patriarche. patet quia patres nō blaffemat. quos etiā suos uocat

gna: z nō inueniebāt cibos p̄res

nostri. Cum audisset autē iacob es

a s. p̄ter beniamī

se frumētū in egipto: misit patres

a s. prima vice ioseph cognouit eos. z ipsi eū cauda

nostros: primū: z in secūdo cogni

tus ē ioseph a fratribz suis: z ma

a s. prius em celauerat. quia egiptij onē adorat. eum omni oderat q̄s israhel offerebat

nifestatū ē pharaoni genus eius.

a s. endecanū

Mittens aut̄ ioseph accersuit ia

a s. ioseph fies suos. s. et fratru filios. quia iacob nō erat cognatio. sed progenies

cob patrē suum: z omne cognatio

illa p̄tinuit. **H**iero. in historia paulē sic ait. trāsīit sichten. z uidit. xij patri archaz sepulcra. Idem. xij. patriarche nō sunt sepulti in arbe: sed ī sichten

Et positi sunt in sepulcro zc. **R.** Docet genesis abraā ab ebron filio seor etbei in chariatbarbe sepulcrū emisse: in quo ipse z ysaac. iacob. z adam sepulti sunt. Item docet iacob iuxta sichten p̄tem agri ubi poneret t̄gbernaquila ab emoz patre sichten datis. c. argēteis accepisse. nō ergo emit

nem suam: in animabus. lxxv. **E**t a fall. qui egiptū uadit. i. mūdo adheret. uere descendit b s. in egipto

descendit iacob in egiptū: z desū a s. patriarche quosqz in sua etate.

ctus ē ipse z patres nostri: z trans

lati sunt in sichten: z positi in sepul

a s. speluncā illam emit quadringētis sicis ab ebron filio seor etbeo

cro: qd emit abraam precio argē

a s. filijs sichten. ut sit explanatio prioris b s. qui erat filius emoz

ti: a filijs emoz filij sichten. Lum

a s. anni quadringēti. xxx.

autē appinquaret tempus rep

a s. filius qua dictum est. post hoc eribūt. et deseruēnt mibi in loco isto b s. in greco pollicitus

missionis qd p̄fessus fuerat deus

a s. israhel crucifixo xpo. et aplis passia s. mortuo ioseph et tranibz

abrae. creuit p̄pulus: z multipli

catus ē in egipto quoad usqz rex

a s. signorabat. uel beneficiū nō reddebat

alius surrexit ī egipto: qui non sci

a s. p̄cipiēdo obstetricibus ut necaret masculos

ebat ioseph. hic circūueniens ge

a s. manifeste impando. ut exponeret infantes

us nostrū: affluxit p̄res nostros:

a s. in flumen

ut exponerēt infantes suos ne ui

a s. i. uis custodirentur b s. quo surrexit nouus rex sup egiptū

uificauerūt. Eodem tēpore natus ē

a s. ha quo gratiā habuit b s. quia elegantē habuit face

moyses: z fuit grat' deo: q̄ nutri

a s. occulte

tus est tribus mensibus in domo

a s. in flumine nīlo b s. de flumine

patris sui. Expōsito aut̄ illo sustu

a s. que uenerat ad flumē ut lauaretur

lit eum filiā pharaonis: z nutriuit

a s. ita ut alios uinceret

eū sibi ī filiū: z eruditus ē moyses

nunt emoz filij: ut hic locus cōgruat genesi.

Rer alius. **R**er iste diabolus ē q̄ effeminatos diligit: masculos odit.

Genus nō. zc. patres nō. zc. **P**atres nostros dicit z genus nostrū ne patres blaffemare uideatur.

Gratus deo. Ostendit qz moysen nō blaffemauerit.

Moses. **R.** Aquaticus. quia de aqua ē assumptus. uel limēs: quia ī uentus ē in fūcella bitumine lita.

abraam sepulcrū ab emoz patre sichten: sed ab ebron etbeo. i. quo xij. patriarche nō sūt sepulti: sed in sichten ut diximus. Sed ste phan' vulgo loquēs vulgi opinionē sequi tur. duā em narratio nes pingēs nō tū or dines hitoric q̄ cau sam te qua agebat i tēdit. Qui em insinu lat p̄tra sanctū locū z legē docuisse: ostēdit xpm ex lege pmisum esse: z q̄ tūc nec moy si nec domino seruire uoluerunt. **A** filius zc. **R**edit ad ordinē narratiōis anticipatiō ē sūt qd omisit trāslati sūt in sichten a si. e. fi. s. **I**n sepul. quod emit abraam. **B** **H**oc de solo iacob. cuius corpus sūt de egipto tollentes. sepe luerūt in spelunca du plici. ubi abraam euz ara sepultus ē: z ysa ac cū rebecca: z ibi lia p̄dita ē. unde ciuitas illa uocat bebron. i. pinguis. qz patres ibi cū pingibz sepulti sūt. **B.** Duas hitorias p̄fundit: z alterā alte ri implicat. **R**on em a filijs emoz filij si che ē emit abraam: sed iacob ab illis emit si chen. ideo sic iungen dum ē. trāslati sūt ī sichten. a filijs emoz. si li sichten. quasi dice reur. in sichten illam quam emit iacob. a fi lijs emoz. filij sichten. **I**n genesi legit sichten filius fuisse emoz. vn de putāt quidā duos fuisse sichten. quoz al ter a luca dicit pater emoz. alter a genesi fi lius eius. Quidā inn gunt p̄ncipiū z finē sermonis dicetes a fi lijs sichten: z post infe

R. Moyses tipus est saluatoris: qui percussit dyabolo genus suum liberavit. tribus temporibus occulatur: est in israhel. ab abraam. scilicet usque ad dauid. a dauid usque ad transmigrationem babilonis. inde usque ad natiuitatem christi. qui per iocum a iudicis: ab ecclesia gentium veniente ad baptismum. quae filia dyaboli prius erat asumpta: et nutritus: qui fuit potes in opere et verbo coram deo et omni plebe: qui plenitudine temporis visitauit nos et fecit redemptionem plebi suae.

Uindicauit percussit. egiptum. Ostendit illi qui iniuriam faciebat non esse de genere suo.

Apparuit. R. Sic christus post ascensionem apparuit per apostolos litigantibus iudeis et infidelibus: qui resistebat apostolis.

Quis te constituit. R. Solus deus non est potestas nisi a deo. et hoc tale a christo responsum acceperant o homo quis me constituit iudicem aut diuisorem super vos?

Quis te. c. p. et. i. R. In intentione sua illos redarguit iam: tunc legi et moysi fuisse contrarios.

Nunquid interficere te. R. Quidam putant illum qui defensus est ex ira re. potuisse fugit. Moyses fugit in madian. id est christus in gentes.

In igne flammae. R. Ignis in rubo spiritus sanctus peccata populi qui si spingit: quod ardo: spiritus sanctus peccata illius populi non presumptis: qui tentas nequitie spiritus sanctus beneficiis dei operari.

R. Ideo forma ignis que non est imitabilis ostensa est illis: ne aliquam similitudinem facerent.

Rubi R. Rubus ardet sed non perurit: rubusque nomen moti conuenit. sinay enim rubus interpretatur. Rubus genus est spinarum significans ecclesiam: que persecutione inflamat: sed non perit: quia christus in ea loquitur.

in omni sapientia egiptiorum: et erat potens in verbis: et in operibus suis. **Lum** autem impleret ei quadraginta annorum tempus ascendit in cor eius: ut visitaret fratres suos filios israhel. **Et cum** vidisset quendam iniuriam patientem: vindicauit illi: et fecit ultionem ei qui iniurias sustinebat percussio egiptio. **Eri** stimabat autem intelligere fratres quoniam deus per manum ipsius daret salutem illis. **At illi** non intellexerunt. **Sequenti** vero die apparuit illis litigantibus: et reconciliabat eos in pace dicens. **Viri** fratres estis: ut quid nocetis alterutrum? **Qui autem** iniuriam faciebat primo suo repulit eum dicens: **Quis** te constituit principem et iudicem super nos? **Nunquid** interficere me tu vis: quemadmodum interfecisti heri egiptium? **Fugit** autem in verbo isto: et factus est aduena in terra madian: ubi genuit duos filios. **Et expletis** annis quadraginta: apparuit illi in deserto montis sinae angelus. **Ignis** in igne flammae rubi. **Moyses** autem videns admiratus est visum: et accedente illo ut consideraret: facta

est sicut dicitur dicitur est. qui prius vocabatur angelus. **Ego** est vox domini ad eum dicens. **Ego** sum deus patrum vestrorum. **Deus** abraham: et deus ysaac: et deus iacob. **Tremefactus** moyses non audebat considerare. **Dixit** autem illi dominus. **Solve** calciamentum pedum tuorum: locus enim in quo stas terra sancta est. **Uidens** vidit afflictionem populi mei qui est in egipto: et genuit eorum audiui: et descendi liberare eos. **Et nunc** veni: et mitte te in egiptum: **Dunc** moysen quem negauerunt dicentes: quis te constituit principem et iudicem super nos? **hunc** deus principem et redemptorem misit cum manu angeli: qui apparuit in rubo: hic eduxit illos faciens prodigia et signa in terra egipti: et in rubro mari: et in deserto annis xl. hic est moyses qui dixit filiis israhel. **Prophetam** vobis suscitabit deus de fratribus vestris: tanquam me ipsum audietis: hic est qui fuit in ecclesia in solitudine cum angelo qui loquebatur ei in monte sina: et cum patribus nostris. **Qui** accepit verba vite dare nobis: cui

R. In flama rubi signum fuit liberationis: quod populus ille quibus tetatione inflamat: non erat tamen in tribulatione piturus. **Idem** in solutione calciamenti te signat: quia tam facile est deo a finitute quepiam liberare: quam primum homini calciamentum tollere.

Ego sum. R. Sum per primum dei verbum est: secundum illud. ego sum qui sum: et qui est misit me ad vos. **Serpentes** non sunt timendi: ubi deus presens loquitur.

Solve calciamentum tuum. R. Mora liter nos admonet: ut stantes in ecclesia que est sancta terra: mortuis operibus renunciamus.

Uidens. R. De totis est visus totus est auditus. omnia videt omnia audit: sed vide re et audire dicit quado miseret.

Uidi et audiui. R. Qui licet aliquem tentari permittam: non tamen putandum quod nesciam.

Quem negauerunt. R. Sinodoche multi dicunt negasse eum: unus dixerat. vel forsitan plures consenserunt.

Principem et redemptorem. R. Magna laus: quod princeps et redemptor: et eductor populi dicitur.

Hic est moyses. R. In eos culpam reuertit: quia ipsi iobediētes et increduli in moysen refundebant.

Moyses qui dixit. R. De noua videat doctrina christi: moyses cui noluerunt obedire preses vestri: predicauit eum in forma hominis venturum et precepta vite daturum.

Verba vite. R. Duas tabulas cum decalogo et mandata cetera: te qui bus dicitur: qui fecerat ea viuet in eis.

Ad aaron. R. Quasi ad principē: quasi ignari diuinitatis loquuntur. deus enim verus nō ē factus: sed omnia fecit: nec creatura ē: sed creator omnium.

Fac nobis deos. R. Deos dicunt propter duas colūnas que p̄ce/ cesserunt eos de egipto in honore quarū vnum factū est simulacrum: sed ambę colūne adorantur: ideo dicunt p̄cedat nos: quia colūna nubis in/ die: colūna ignis in nocte monstrum p̄cedebat.

Conuertit autē zc

Aug. Manifestum ē teum opari in cor/ dibus hominū: ad in/ clinandas eoz volun/ tates sine ad bonū si/ ue ad malum zc.

Militie celi. B.

Militia celi aliquan/ do dicit exercitus an/ geloz: sed in hoc loco sidera militiā celi no/ minat: cū primus ad/ dat fidus dei sui zc.

In libro prophe/ tarū. Quāuis multi/ sint p̄phete: vnus tñ liber dicit esse: rapud/ hebreos vnus ē liber/ xij. p̄phetarū. Aug.

vero. xij. libros noiat

Nunquid uicti/ mas zc. R.

Quāuis necessitate seruien/ di teo libarent: men/ te tamē auersi veraci/ ter seruiebāt ydolis. ex quo aurū in caput/ vituli trāsformauerūt.

Si autē postea legunt/ teo obtulisse: nō bo/ na voluntate: sed ti/ more p̄terfectione eo/ rū qui p̄ ydolis corru/ erunt factū ē.

Ubi cū/ q̄ em occasio fuit: sp̄/ corde in egiptū sunt reuerſi.

Quent quomō/ nō obtulerint teo: cū/ legat teo eos quēdā/ obtulisse: nō volunta/ te sed metu p̄narum.

teus aut nō que offe/ runt: sed voluntatem/ offerentiū accipit.

Et suscepistis ta/ zc. B.

Quāuis vi/ deremini ad taberna/ culum dei victimas z/ hostias deferre: tota/ tamē mente fanū mo/ loch siue melchō am/ plexati estis. Est autē/ moloch siue melchō/ qd̄ sepe inuenit: ydo/ lum ammonitarū: qd̄/ interprat rex nosſter.

Sidus reipham. B.

Dimisit quidē teum verū z/ viuū: z/ sidus/ reiphā. i. facturę vestre. p̄ teo suscepistis. significat autē luciferū: cui? cultui/ saraceni erant mācipati: z/ quia reipham interpretat factura v̄l requies ve/ stra: p̄sequenter adiungit. figuras quas fecistis adorare eas.

R. Sidus dei vestri ē lucifer: cui assignauerūt figuras. ijdem dii in figu/ ris z/ stellis adorabant.

R. Quidā sic dicunt. sidus dei vestri: vt ad teum p̄tineat verbus: quia/ nō ipsum dominum: sed eius sidus suscepit.

Et transferā uos zc. R.

Propter hęc sacrilegia trans babilonē duce/

Conplicit̄ accusantur. quia noluerūt. z/ quia/ nō obedierūt

noluerūt obedire patres nostri: s; z/ si nō corpibus suis

repulerūt eum: z/ auerſi sunt cordi/ a

ad quā desiderabāt reuertī. vel in mores/ egiptiorū reuerſi sunt vitulū adorado

bus suis in egiptū dicētes ad aa/ a

sp̄ pluraliter dicūt deos nō deū vnū sero/ re. genitū b sp̄ prouidentia z/ potestate

ron. fac nobis deos qui nos p̄ce/ a

derogado z/ inhonorado hoc dicūt.

cedāt. Moyſi enim huic qui edu/

xit nos de terra egipti: nescimus/ a

smors v̄l vita. quia. xl. diebus z/ noctibus/ cū dño federat i mote b sex cōsuetudine egi/ ptiorū. qui bonē adorāt. petulas etiā z/ bebes/ populū ex hoc demonstrat

quid factum sit ei. Et vitulum fece/

vit adorare t

runt i illis diebus: z/ obtulerūt ho/ a

sp̄ plus accusantur q̄ si viuo aiali hoc face/ ret

stiam simulacro: z/ lerabant in opi/ a

sp̄ nō creatorē suū. sed opera a se facta vene/ rati sunt

bus manuum suarum. Conuertit/ a

sp̄ permisit

autēz deus: z/ tradidit eos seruire/ a

sp̄ solū. lune. stellis. quia deo militāt peragē/ tes cursus suos

militie celi: sicut scriptū ē in libro/

p̄phetarum. Nunquid victimas/

aut hostias obtulistis michi an/ nis. xl. in deserto dom⁹ israel: Et/ a

sp̄ pro tabernaculo dei b factū c si si/ cur deo vero

suscēpistis tabernaculū moloch z/ a

sp̄ luciferi. quē colitis vt deū b sp̄ subaudi/ suscepistis adorare

fidus dei vestri reipham figurat/

quas fecistis adorare eas: z/ transf

mini captiui. Non ē putandus primus martir errasse: q̄ p̄ eo qd̄ in p̄pheta/ scriptū ē trans damalcū ducti sunt. dicit trans babilonē. magis est intelli/ gēnā q̄ verbū posuit: quia trās damalcū ducti sunt in babilonē. siue trās/ babilonen.

Tabernaculum. te. f. cū p. n. B.

Quia dicebāt eū sancto loco cō/

tranum. ostendit deum non appreciari ornatum lapidum: sed splendo/

rem animarum. vnde subintelligit: q̄ sicut/

tabernaculū factū tē/

plo ē desertū: sic ipsū/

templū meliori succe/

dente ē delendū. vnde hieremias nō cōfi/

dentes in verbis men/

daciū dicatis tēplum/

domini: tēplū dñi ē: z/ postea faciā domui/

huic in qua inuocati/

ē nomē meum: z/ in q̄/

habetis fiduciā: sicut/

feū sylo: vbi habitā/

uit nomē meum a p̄i/

cipio: z/ p̄iciam vos/

a facie mea. Tabernaculū. t.

Quia dicebāt eū cō/

tra sanctū locū agere: ostendit q̄ in sanctū/

locum nō est locutus/

blasphemiam

Secundum for/

mā. R. Quā cūm/

syna ostēderat: quia/

z/ secundum formā fa/

ctum: ostendit ipsum/

tabernaculū formam/

fuisse.

R. Historice cū ibe/

su dicit: quia moyses/

erat defunctus.

Ut inueniret ta/

berna. Verū tem/

plū: cuius illud figura/

qd̄ loco nō mutaret: id ē ecclesiā: quā p̄ce/

nidebat futurā firmā/

z/ imutabilem: te qua/

apostolus firmū fun/

damentū domini stat/

z/ alibi fundamentū/

aliud nemo potest po/

nerē. p̄ter illud qd̄ po/

sitū: ē qd̄ ē x̄ps ihesus

Sed nō excelsus/

zc. R. Ex sentētia/

salomonis iudgos cō/

uincit: qui edificato/

tēplo dixit. Si celū z/

celi celoz te cape non/

possunt: quātomagis/

domus hęc quā edifi/

caui. verbo autē salo/

monis adiungit testimoniū p̄phete. celū mibi sedes ē zc. vt manifestius sit/

non in solo tēplo iudgoz eum habitare.

Sicut per propheta zc. B.

De tabernaculo primo qd̄ fuit vmbra/

z/ nō veritas. prius dixit: postea testimoniū posuit dicentis te tabernaculo/

qd̄ veritas fuit. Si introiro i tabernaculū. d. m. zc. ad vltimū sententiā po/

suit ysaię: vt in ore duoz vel triū stet verbum.

Celum mibi sedes ē. zc. Sic demonstrat se circum dare omnia. vnde/

alibi celum se palmo metiri: z/ terrā pugillo se cōcludere asserit.

Terra autem zc. Terre exemplo designat omnē creaturam creatoris

Aut quis locus requie. zc. B. Non aureus vel marmoreus terre...

Dura zc. R. Pur gatis a crimine de q falli testes cum argue...

Et incircuncisis cor. zc. B. Offen dit eis circuncisionem...

Patres vestri. R. Supra pres no stri dicebat plauden...

Et occiderunt zc. R. Tres grad ma licie coz ponit...

Uidit gloria dei B. Ad pforandaz martiris patientia ce...

Stantem. Immo biliter: quia no iteru casurus...

Uideo celos. R. Migraturus a terra celos vidit aptos...

Filiu homis. B. Cum sit fili dei maluit tam appella...

Et cientes. R. In hoc se implere legem gloriabatur...

Extra ciuitatem. B. Et dominus extra porta passus e...

a s cui thronus celu. z terra scabellu mibi: dicit dominus...

a scelis. s no sustinetes iugu legis b s iugu xpi leue...

a s de quibus pdixerat. cui noluerit obedire patres vestri...

a s hoc ad eoru acculatione qui iustu prodet occiderunt...

a s miisterio b s ordinata p angelos lex e i manu m...

a s qui zelabat laude dei b s in imitate furoris...

a s qui lo quebatur in eo. no em vos estis q loquimini...

a s vbi post labore quiescit. z iudicat sedens in throno...

a s qui ut pastores gregis constantiores erat ceteris...

a s qui stare pugnatis v'l adiuuatis e. rege a dextris stante...

datur: no em hic habes manentē ciuitate: futura tota mete...

clamantes autē voce magna con tinuerunt aures suas...

fecerunt vnanimiter in eum. Et cij cientes cum extra ciuitate...

bant. Et testes deposuerunt vesti menta sua secus pedes...

meum. Positis autē genibus vo ce magna clamauit dicens...

ne ne statuas illis hoc peccatum: quia nesciunt quid faciunt...

hoc dixisset: obdormiuit in dño. // C. VIII.

Stulus autem erat cōsentiens neci ei.

facta est autē in illa die psecutio magna in ecclesia...

solimis: z omnes dispfi sunt per re giones iudee...

stolos. Curauerunt autē stephanuz viri timorati...

em psequent vos in ciuitate ista: fugite i aliam...

Timorati. Deū timentes: siue xpiani qui postea sunt dispfi...

Domine suscipe zc. In celum qd vi di aptu. Abiit dicit...

Positis autē ge nibus. B. Pro se stans orauit: pro ini micis genu...

Quia nesciunt. R. Multi coz occi dendo stephanu est...

Obdormiuit. Dulce dictum e ob dormiuit: z no mortu...

In illa die. R. Quia stephanus occi sus est: non quia tunc...

Dispersi. Hoc est qd dominus pcepit. qd dominus pcepit...

Saulus. R. A saule psecutore: qui rex israel fuit de tribu beniamin de q 7 paulus: sed iuxta antiquoz psuetudinē a maioribz posteri noia trahūt. Deuastabat. R. Quasi lup⁹ gregē: iuxta pphetā iacob. Beniamin lupus rapax: mane comedet pdā: sero diuidet spolia.

Trahens. Trahebatur n̄ occidebat: quia fortasse man⁹ eius custodiebat dominus: ne sanguine innocentū polluerent.

Dispersi. R. Quis timore disp̄si: tñ stabiles erāt in p̄dicatione euāgelij.

Philippus. B. De numero disseminatorū fuit: qui prim⁹ christum p̄dicauit samarie.

Dyacon⁹. Secūdus a stephano. sedus post ipsū narrat: quali heres 7 eiusdē gradus.

Intendebat. R. Credebant audientes uerba 7 uidebāt signa que canse fidei. ppter uerba p̄dicationis 7 signa uirtutū.

Et presenti capitulo 7 samaritanę mulierū hystoria. pbatur aios huius gētis ad credēdum. p̄mptos fuisse.

Magus. R. Magi de singulis philoſophātur: de natura mundi: cursu siderū 7 motibus.

Seducens. Geoz sum a ueritate ducens uel i excessū: siue stuporem 7 admirationē p̄uertens p̄ prestigias suas.

Demētare. Est rationale mētem ab hominibus absentare.

Philippo. R. Dicunt quidā istum philippū fuisse aplm. 7 vñ de duodecim. sed nō uidet uerū secundū seriē hui⁹ libri.

Ihesu christi zc. R. Qui erant ignari. uel ut p̄dictum est in noie ihesu trinitatē p̄dicauit. qui em̄ vnā p̄sonaz de trinitate p̄fecte credit: credulitate aliarū duarū carere non potest.

Tunc et ipse. B. Credidit uerbis philippi: 7 uirtute tenctus uere credidit. uel qd magis credibile: simulauit se credere: quo ad usqz baptisma susciperet: ut qui adeo amicus laudis erat: ut christus credi uellet: arte addisceret qua miracula facere posset. qd etiā legunt fecisse successores eius: qui malignis in

magnum sup eum. Saulus uero a discurrebat impiger ad uastandum

deuastabat ecclesiam: per domos a smore uastantiū nulli sexu parcebat

irans uiros ac mulieres trahēs in custodiam. Igitur qui dispersi erant p̄transibant euangelizātes

uermum dei. Philippus autē deſcendens in ciuitatē samarię p̄dicabat illis christū. Intendebāt autē turbe his que a philippo dicebant vnanimiter: audientes 7 uidebāt signa que faciebat. Multi em̄ eoz qui habebant spiritus i mundos: clamātes uoce magna exibant. Multi autē paralitici: 7 claudi curati sunt. Factum ē ergo

magnum gaudium in illa ciuitate. Uir autē quidaz nomine simon qui ante fuerat in ciuitate magus seducens gentes samarię: dicens se esse aliquē magnum: cui auscultabant omnes a minimo usqz ad marimum dicentes. Sic ē uirtus dei que uocatur magna. Attendebant autē eū: ppter qd multo tpe magis suis demētasset eos. Cū uero credidissent philippo euāge

structi artibus: ecclesiā fraudulenter ingressi baptisma furant. Miserunt petrū et iohannē. Petrus iohannem sociat sibi: quia uirginitas ecclesię grata ē 7 placet.

si ut ē illud penitentia agite. appropinquat enim reg. ce. Ihesu de regno dei 7 nomie ihesu christi. baptizabant uiri ac mulieres. Tunc simon 7 ipse credidit: 7 cum baptizatus esset: adhebat philippo. Uidens etiam signa 7 uirtutes maximas fieri: stupens admirabatur. Cum autē audissent apostoli qui erant hierosolimis: quia recepit samaria uermum dei miserunt ad eos petrū 7 iohannē qui cum uenissent: orauerūt pro ipsis: ut acciperēt spiritū sanctum. Nondum em̄ in quenz illoz uenerat: sed baptizati tantū erant in nomine domini ihesu. Tunc imponebant manus sup illos: 7 accipiebant spiritū sanctū. Cum uideret autē symon: quia p̄ impositionem manus apostolorū daretur spiritus: obtulit eis pecuniā dicens. Date 7 mihi hanc potestatem: ut cuiusqz imposuero manus: accipiat spiritū sanctū. Petrus autē dixit ad eum. Pecunia tua tecū sit in perditionem: quā donū dei existimasti

aspicientes: quo maledicto mala debeāt foris ferri cognoscit. 7 in maledicto nō peccant: in quo a iudicio dei nō discordant. Cum em̄ 7 maledictio abſoluet: ex utraqz pte colligit: quia a summo iudice sentētia p̄fert: vñ simon a petro maledict⁹ eternaliter p̄ijt.

In nomie ihesu. Non ē sic legendū in noie ihesu tm̄: ut alię p̄sonę excludant.

Ihesu zc. Quia ante in patre credebāt 7 sp̄m̄ sanctū sicut alię iudei. uel plena fides vnus p̄sonę fide trinitatis cōfirmat.

Imponebat manus. R. Philipp⁹ q̄ samarię euangelizabat: vnus de. vii. fuit. Si em̄ apostolus eēt: manus imponere posset ut spiritum acciperent. qd solis episcopis licet.

Quam p̄sbyter siue p̄sente: siue absente episcopo: cum baptizat christumate iungit: qd ab episcopo p̄secratū ē. non tñ fronte oleo signat: qd solus ep̄s facit cū tradit spiritū paracletū baptizatis.

Potestatem. R. Non baptizandi tm̄ in aqua 7 p̄dicandi. siue uirtutes faciendi: quā habebat philippus: sed ut cuiusqz imposuero manus. R. Ad pecuniā nō poterāt apli potestatem illā dare: quibus dicitur ē: gratis accepistis: gratis date.

Pecunia tua. Non nostra: qui non cupimus. s. tua: quā spiritui p̄pas: ut illaz p̄ eo vendas: 7 eā spiritui emas. Ideo spiritus emere uolebat: ut alijs uendens eū plus accipere posset.

Pecunia t. R. Et hoc exemplū capit: ut p̄ditio elemosine nō recipiantur. B. Apostoli nolentes pecuniā dicunt. sit tecū. i. tuam retine: 7 hoc i p̄ditione: ut p̄ pecuniā iuste p̄gregata: p̄gnā eternā luas.

In perditionem. B. Iusti cū sententiā maledictionis p̄ferunt: non ad banc ex voto uisionis: sed et iusticia erumpit. Iudicij enim dei intus

aspicientes: quo maledicto mala debeāt foris ferri cognoscit. 7 in maledicto nō peccant: in quo a iudicio dei nō discordant. Cum em̄ 7 maledictio abſoluet: ex utraqz pte colligit: quia a summo iudice sentētia p̄fert: vñ simon a petro maledict⁹ eternaliter p̄ijt.

Penitentia age. Pro cupiditate: et pravo sensu. quo putasti te spi...

Penitentiam age. Et omnes videant quod es. Non quod ignoret petrus...

Roga deum. Cui parz cor de quo ppe...

In felle enim amarum. Ideo spiritus in colubis...

Precamini. Causa desperationis non audet ipse precari...

Contra meridianum latus. Bene in meridie que ritur...

Descendit ab hierusalē in gazam. Gazam dicitur deserta...

In gazam. Cuius gazam que terminus quondam chana...

Ethiops. Natura et merito. ethiops enim tenebrosus...

Uir et potens. Merito dicitur qui in scriptura tunc studebat...

pecunia possideri. Non est tibi...

ps neqz fors in sermone isto. Cor...

em tuum non est rectum coram deo.

Penitentiam itaqz age ab hac nequi...

tatur tibi hec cogitatio cordis tui...

In felle enim amaritudinis et obli...

gatione iniquitatis video te esse.

Respondens autem simon dixit.

Precamini pro me ad dominum...

ut nihil veniat super me horum que...

dixistis. At illi quidem testimonium...

locuti verbum domini redibant hic...

rosolinam: et multis regionibus sa...

maritanorum evangelizabant. Ange...

lus autem domini locutus est ad phi...

lippum dicens. Surge et vade co...

tra meridianum latus ad viam que...

descendit ab hierusalē in gazam:

hec est deserta. et surgens abiit. et ec...

ce vir ethiops eunuchus potens

gere cessaret in via. in religionem amabat: ut de ultimis partibus mundi veni...

Landacis re. Mos erat illi regionis a seis regi: et eas cadactis vocari...

candacis regum ethiopum: qui erat...

super omnes gazas eius. venerat...

sedens super currum suum legens...

ysaiam prophetam. Dixit autem spiri...

tus philippo. Accede et adiunge te...

ad currum istum. Accurrens au...

tem ysaiam prophetam: et dixit. Du...

tas ne intelligis que legis? Qui...

ait. Et quomodo possum? si non ali...

quis ostenderit mihi? Rogavitqz...

philippum: ut ascenderet et sederet se...

cum. Locus autem scripture quam le...

gebat erat hic. Tanquam ovium ad oc...

apertum os suum. In humilitate ut...

coram tondeute sine voce: sic non...

apertum os suum. In humilitate ut...

dicitur eius sublatum est. Generatio...

nem eius quis enarrabit. Quo...

In humilitate iudicium eius. Quia iudex omnium verita...

Humilitate. Passione que humiliavit se factus obediens usque ad mortem.

Generacionem. Divinitatis impossibile est cognosci. de qua dicitur...

Tolletur. Secundus homo de celo celestis: sanctitate segregatus a...

Potens cada...

ga. Regia...

ecclesia e...

mutata. te...

Reuertebatur.

Incipiebat...

Tanquam ovium.

Quotquot in christo...

Putas ne...

Quomodo possuz...

Quomodo possuz...

Locus autem scri...

Humilitate...

Generacionem...

Tolletur...

terrenis. Vel te vita in mortem transfuit.

Aperiens philippus. B. Qui interpretat os lampadis pulcre os suum apit: dum obliuiscit prophetie pferit in lucem scientie: vel hec circulo locutio designat longiore sermonem.

Aperuit. R. The saurum scientie apuit vel apuit os: vt spiritus loquat in eo: sedz illud dilata os tuu: z implebo illud. Mistice os ecclie philippus apit: vt ex hoc gentibus pdicer que prius nesciebant. Euangelizauit illi ihesum. Soluit questione illius interrogantis: de quo pphetia dixit. Demonstrat aut q te ihesu pphetatum e.

Ad aquam. Ad hoc em pdicatio duret: vt aqua idigeret qui de baptismo in via audierat.

Si credis. R. Non ignorabat eius fides: sed volebat manifestam pfectionem: vt baptizatus z baptizandis daret exempluz interrogandi z pferendi.

Et spiritus do. R. Vel spiritus irrit in eunuchum fortiter: sicut z in aplos venit: quanto fides fortior: tato spiritalis ipetus maior. Ex hoc q spiritus irrit in eunuchum dicit philippuz aplm fuisse: a quo tm nec manuos ipositione: nec in uocatione spul sancti missionem legim? facta.

Vnde apparet in primicias getiu no man? ipositione: nec in uocatione: sed spote spul sancti uel descendisse: vt apostoli excusatione haberet ptra iudeos accusantes eos: quia getes baptizabant. Quis em possit phibere spiritum domini: aut quis arceret ab aq: i quos spiritus descenderat?

Inuentus. R. Ab hominibus: qui raptu no inueniebant: quia ambulauit i solitudine: vel nimia uelocitate.

Cesaream. B. Cesarea palestine dicit: ubi infra domum habuisse describit: que vsqz hodie demonstrat: nec non z cubiculu filiarum quattuor eius pphetantium virginu.

C. IX.

Saulus. Redit ad h qd sup dixerat: saul? adhuc uenabat eccliam. Minus et cedis. Minus terrenis abentes: eade afficiebat pntes: duibat vtru occideret seu flagellaret: vel vtruqz faceret.

Spirans minarum et cedis. Spirat in modu ignis: non ab alio

a floco scripture si ipse renelabat. vel philippo si ipse legebat. Rndens aut eunuchus philippo dixit. Obscuro te de quo ppheta

dicit hoc: de se: aut de alio aliquo s qd noi suo cogruit.

Aperiens aut philippus os suuz a stanqz ouis ad occasione ductus est

dixit: z incipiens a scriptura ista euangelizauit illi ihesum: z dum irent per viam: venerunt ad qua

dam aquam: z ait eunuchus: ecce

a fides plena e. aqua prope. baptizator p sens

ce aq. Quis phibet me baptizari?

ri: Dixit aut philippus. Si credis

ex toto corde: licet. Et rndens ait.

Credo filiu dei ihesu esse. Et iussit

a s debet humiliari baptizadul. vnde iordanis descensus interpretatur

stare curru: z descenderut vterqz

in aqua philippus z eunuchus: z

baptizauit eum. Cum aut ascen

a s proficiedo b s que e quasi fundamentu c s hier. dicit hoc angeli fecisse i spulanto

disset de aqua: spiritus domini raris

a s quia pfectus factus no idigeat doctrina quia paraclitus quem pater mittit. ipse docet omnia

puit philippu: z amplius non vidit eum eunuchus. Ibat em per

a s ad patriam vel ad regna celoru

viam suam gaudens. Philippus

a s vna e quinqz ciuitatu philistinoru

autem inuentus e in azoto: z ptran

a s no discernes psonas

fiens euangelizabat ciuitatibus

cunctis: donec veniret cesaream.

C. IX.

Saulus autem

a s nondu deuastare z psequi di mittebat b in verbis

adhuc spirans minaru

a s in opere b s quia ita tunc vocabantur xpiani

z cedis in discipulos domini: ac

incitatus ipse alios accendebat.

Et cadens. Territus ad terra refugit: vel quasi adorans i facie cadit.

Quid me persequeris. B. Non ait membra: sed me: quia ipse in membris adhuc inimicos patit: z beneficia mebris collata sibi facta denunciat: cu ait. Esurini: z dedistis mihi man: z exponendo subiunxit qd diu vni ex minimis istis feci: mihi fecistis.

a s no vocatus. sed sponte zelo coitate eum cessit ad principem sacerdotu: z pe

a s no ingerantur ei. sed ipse petijt b s epula missua c s syrie ciuitate remora. quia i proximo ta exercuerat persecutione

tijt ab eo epistolas in damascum

a s indecoru b s quia panca erant: ad sinagogas: vt si quos inueniret

ret huius vite viros ac mulieres: s no aut vt occideret

vinctos pduceret hierusalē. Et cu

a s cotingere de bonis or

iter faceret: pugit vt appropiqua

a s prohibendus erat. cu appropinquaret ciuitati b s necit tarda molimina spul facti gra c s vt terreretur

ret damasco. Et subito circumfultit

a s vt prius aplos ignis apparuit. ita paulo lux fallit

eum lux de celo: z cadens in terra

a s s i crepando iteratur

audiuit vocem dicente sibi. Sau

a s i crepando si nesciedo iterrogat b si mentis

le saule quid me persequeris? Qui

a s vtru deus vel angelus s deum legis q rebat. dnm noiat. qui de celo voce dabat

dixit. Quis es domine? Et ille.

a s ego deus de celestib? loquor que mortuum putabas b s saluator c s vt hominem

Ego sum ihesus quem tu persequeris.

a s verbu z potentia dei

Durum e tibi contra stimulum

a s fulgore b s stupebat no putas ihesum i celo esse s propter voce que fuit cu stupore

calcitrare. Et tremens ac stupens

a s iudica voluntate tua. z ego obedi. intellexit q stimulus copelebat eu ad opna

dixit. Domine quid vis me facere

Et dominus ad eum. Surge z ingredere ciuitate: z dicet tibi quid

te oporteat facere. Viri aut illi qui

a s non ceciderut b s lumine claritatis

comitabant cum eo: stabant stupefacti: audientes quide vocem ne

a s loquētis si viderat b s mo sponte

minem aut videntes. Surrexit aut saulus de terra: apertisqz oculis

Apertisqz oculis. R. Ostendit ei in corpore: quod prius patiebatur i anima. Sicut em aptus oculus sine visu: sic lex inutilis sine fide christi.

Apertisqz oculis nihil zc. B. Oculis non posset rursus bene videre: nisi prius cecatus: sapientia qua turbabatur exclusa: fidei se pmitteret.

Ego sum ihesus. B. Non deum vel dei filiu se vocat: sed humilitatis mee inqt infirma suscipe: z superbie tue squamas deponere.

Surge. B. Impinger operare: vt bos: z esto doctor ecclie. In lege scriptu e: si alligabis os boni triturati.

Ingredere. R. Ingredere ciuitate terret: ne sanctis tristitia iherat: de hinc domatus inbetur ingredi vt fide discat: qua impugnauerat.

Et dicetur tibi zc. Exemplu discendi datur: z superbia increpat vt nullu aliu indignu extimet: a quo doceat qd ignoret.

B. Non continuo que faciendae sunt monstrat: sed in ciuitate q docet esse audienda: vt tanto post in bono solidius staret: quanto prius euersus a pultino errore cecidisset.

Audientes qui uocem. R. Vocem pauli: vt infra legitur: dicente paulo: qui mecu erant lumē quide viderut: voces autem non audierunt eius qui loquebatur mecu.

Erat zc. R. Hic datur forma pgnitend: vt ex triduo iapiant. hoc etiam triduo cathecuminoz gradus deditur.

Tribus diebus. B. Apparet qd per triduum quo cecatus luces gratie expectabat non torpens ocio. sed illustratus a deo: celestia rimabat. Credibile e. qd etia co tpe di spensatione euangelij edoct? sit. x quo gloriat? ad galathas dicens. Neqz ab homie accipi illd. neqz didi ci. sed p reuelationem ihesu christi. 7 paulo post. vt reuelaret filiu suum in me. vt euangelizare illum in gentibus zc.

Non videns. Quia non credebat deum tercia die resurgendo morte uicissuo exeplo instruit: qd tenebras tridui luce reuersa mutauit.

Non manducans zc. R. Hoc anime sue acciderat. que cibum interiore no habuerat 7 potum. ex inedia ante corpis 7 sitis. ostendit animam indigentem satiani oportere. **Anania. R.** Indi cum familiaritatis ali que vocari suo noie. **In uicu. R.** Vici dicit? agri aut ciuitatibus. aut sibi intrinsecus in ciuitate. primi.

Vade quoniam. B. Non e timend? qsi psecutor: sed amplected? vt frater. qz mala que sanctis iutilit: parat? e sustinere.

Introiuit in do. B. Impleta est pphetia ysaie dicentis. habitabit lupus cu agno. i. faulus cu anania.

Eciderunt squame. B. Serpentis corpus squamis tegit iudei serpentes sunt. 7 gemina viperarum quoz pfidiam faulus secut? qsi pelle spetis oculos cordis teterat. sed cadentibus squamis sub manu ananie

^a s manus eius mensibus suis tenentes nihil videbat. **Ad manus autem**

illum trahentes introduxerunt damascum. **Erat tribus diebus non videns: 7 non manducans neqz bibens.** **Erat aut quida dulcis pulus damasci nomine ananias.**

7 dixit ad illum in visu dominus: Anania. At ille ait. Ecce ego domine.

Et dominus ad illum. Surges vade in vicum qui vocat rectus.

7 quere i domo iudei saulz nomine tharsensem: Ecce em orat. Et

vidit viru anania nomine itroeuitem: 7 imponente sibi manus vt visum recipiat.

Respondit aut ananias. Domine audiui a multis de viro hoc: quata mala sanctis tuis

fecerit in hierusalaz. Et hic habet potestatem a principibus sacerdotu alligandi omnes qui iuocant nomen tuu.

Dixit aut ad eum dominus. Vade quonia vas electionis mibi est iste: vt portet nomen meuz

cozaz gentibus 7 regibus 7 filiis israhel. Ego em ostenda illi. quanta oporteat eum pati pro nomine meo.

Et abiit ananias. 7 introiuit

in domu. 7 imponens ei manus dixit. Saul frater dominus ihesus misit me: qui apparuit tibi in via qua veniebas. vt videas: 7 implearis spiritu sancto. Et pestim

ceciderunt ab oculis eius tanquam squame. 7 visum recepit: 7 surgens baptizatus e. Et cum accepisset ei discipulis qui erant damasci per dies aliquot: 7 continuo ingressus in sinagogas predicabat dominum quonia hic e filius dei. Stupebat aut omnes qui audiebant. 7 dicebant: Nonne hic e qui expugnabat i hierusalaz eos qui inuocabant nomen istud: 7 huc ad hoc venit vt vinceros illos duceret ad principes sacerdotu? Paul? aut magis inualecebat 7 confundebat iudeos qui habitabant damasci: affirmans quonia hic est christus. Cum aut implerent dies multi: periculum fecerunt iudei. vt cum interficerent. Note autem facte sunt saulo insidie eorum. Custodiebant autem portas die ac nocte: vt eum interficerent. Accipientes autem discipuli eius nocte per murum dimiserunt eu. submittentes in sporta cum autem venisset in hierusalaz

mostrat? in facie qd lumen recepit in mere.

R. Q cadunt squame. similitudo e iterio ris visionis renouate te legis velamine.

Continuo ingressus in syna. zc.

Implet sermonem domini dicentis: qui vult venire post me. abneget semetipsum zc.

Nomen hic e zc. R. Exemplu dat n rubescendi: vbi patz veritas mutare sententias suas.

Paulus autem. B. Petrus 7 paulus latina vel greca sunt nomina: 7 non hebrez. qz hebrez. p. n habent.

Custodiebant. R. Non iudei: sed cines cu rege suo aretha. vt ipse scribit ad galathas. iudeis em cocor dabant gentiles in psecutione christianoz.

Accipientes aut di. zc. B. Chasti vt ecclie. In greco. n e additu eius. vt generaliter discipuli chasti vel ecclie intelligant.

Non du em paulus discipulos habuit. Duru. B. Hoc gen? effugy in ecclesia seruat. qn aliquis insidijs dyaboli vt sculli laqueis circumsusus fidei 7 spei munimine saluat. murus em damasci (que sanguinez bibes interpretat) ad ueritas e sculi. Rex aretha dyabolus est.

Sporta que iuicis 7 palmis pfiat? vel textie fidei 7 spei pinnicio e. Juncus uiriditas fidei: 7 palma spes eter nitatis. Qui ergo muro aduersitatis se cintuz videt: sporta virtutis ascendet 7 euadet.

Bregi. In morte militis fecit: q obfessus in angusto: in latitudinem capi erumpit: vt plures hostiu occidat postea multis acquisitis. p christo morte subijt. quia non timore mortis fugit. qui dixit mibi viuere chistus. 7 mori lucrui.

Cum autem uenisset. R. Non q cito baptizatus e. venit i hierusalaz ad apostolos

mostrat? in facie qd lumen recepit in mere.

R. Q cadunt squame. similitudo e iterio ris visionis renouate te legis velamine.

Continuo ingressus in syna. zc.

Implet sermonem domini dicentis: qui vult venire post me. abneget semetipsum zc.

Nomen hic e zc. R. Exemplu dat n rubescendi: vbi patz veritas mutare sententias suas.

Paulus autem. B. Petrus 7 paulus latina vel greca sunt nomina: 7 non hebrez. qz hebrez. p. n habent.

Custodiebant. R. Non iudei: sed cines cu rege suo aretha. vt ipse scribit ad galathas. iudeis em cocor dabant gentiles in psecutione christianoz.

Accipientes aut di. zc. B. Chasti vt ecclie. In greco. n e additu eius. vt generaliter discipuli chasti vel ecclie intelligant.

Non du em paulus discipulos habuit. Duru. B. Hoc gen? effugy in ecclesia seruat. qn aliquis insidijs dyaboli vt sculli laqueis circumsusus fidei 7 spei munimine saluat. murus em damasci (que sanguinez bibes interpretat) ad ueritas e sculi. Rex aretha dyabolus est.

Sporta que iuicis 7 palmis pfiat? vel textie fidei 7 spei pinnicio e. Juncus uiriditas fidei: 7 palma spes eter nitatis. Qui ergo muro aduersitatis se cintuz videt: sporta virtutis ascendet 7 euadet.

Bregi. In morte militis fecit: q obfessus in angusto: in latitudinem capi erumpit: vt plures hostiu occidat postea multis acquisitis. p christo morte subijt. quia non timore mortis fugit. qui dixit mibi viuere chistus. 7 mori lucrui.

Cum autem uenisset. R. Non q cito baptizatus e. venit i hierusalaz ad apostolos

sed sicut galathis scribit. primo abiit in arabia. z inde reuersus e damascu

Tentauit zc. Hoc est qd ipse in epla ait. eram ignotus facie ec

Barnabas. B.

Hic fuit ciprius gene re lenites. qui p cum agri ad pedes aploz sup memorat attulisse

Apprehensum il lum. B.

Quando hoc factu e: z ad quos apostolos ductus sit: ipse ostendit ad gala thas scribens.

Cum placuit ei. qui me se gregauit ex vtero ma tris zc. z postea. dein de post annos tres ye ni hierosolimam vide re petru.

z mlti apud eum diebus. quindeci alium aut apostoloru nemine vidi. nisi iaco bum fratrem domini.

Quod ergo subsequi ter ait: z erat cum illis intrans z exiens. hoc est p dies. xv. quibus cu petro z iacobo mo ratus est. z qd in epla sua dicit. deinde. veni in pres syrie. z cilicie.

hoc e qd lucas ait: lo quebat z disputabat cu grecis.

Lum grecis. B.

Greci indei dicunt: q inter grecos dispersio ne sunt nati.

B. Grecos i hieru sales. iudeos i dama sco ciuitate gentiu do cuit. qz in ciuitate dei gentiles adunadi sut indei vero i pfidia ge tium pmanfunt

Cesaream. Cesa

rea philippi ciuitas e syrie. Tharsus ciuitas est cilicie.

Ecclesia quidem

zc. Cetera vt supra dictu est in fine narra tionu z principio inter serunt sepe ad laudes apostoloru z ecclesiastice fidei.

Et cosolatione. Cosolatio in labore dat.

Vnde patet q ecclesia tentabatur.

Nomine enea. B.

Eneas signat genus humanu languens amore ter renoru: sed apostoloru ope z ore sanatu. quia enim mundus quattuor pla

gis distinguitur: z cursus seculi quattuor teporibus variatur: qui p sentia

tentauit se iungere discipulis: z om nes timebat eum. no credetes q esset discipulus.

Barnabas autē apprehensum illū duxit ad aposto los. z narrauit illis quomodo in

via vidisset dominū: z quia locut⁹ ē ei. z quomō in damasco fiducia liter egerit in nomine ihesu. z erat

cum illis intrās z exiens hierusa lem. fiducialiter agens in nomine domini. Loquebat quoqz genti bus. z disputabat cum grecis: illi

autē querebant occidere eū. Quō cū cognouissent fratres. deduce runt eum cesaream: z dimiserunt

tharsum. Ecclesia quidē per totaz iudeam z galileā z samariam ha bebatur pacē. z edificabatur ambu

lans in timore domini: z psolatio ne sancti spiritus replebatur. factum ē autē vt petrus dū pransi ret vniuersos. deueniret ad san

ctos qui habitant liddē. Inuenit autē ibi hominē quendā nomine eneā ab annis octo iacentem in grabato: qui erat paralyticus. Et

amplectit⁹ quasi octo annis grabato sternit. Drabatur ē segnicies in qua quiescit animus eger: qui infirmat voluptate carnis z delectatione seculi.

Surge et sterne. Quem de paralyti curauerat: surgere z sternere sibi pcepit. insinuās vt q fidem in corde pceperat. no solū torporem discutiāt. s; etiā opa paret i quibz quiescat

Liddē et sarone. Dux ciuitates fuerūt pūse ad deū. ideo em fiebant virtutes i eis. Romie thabita. B. Thabita de he bico in latinum dor cas transfert. vel da mula vt in exemplari bus inuenit.

Dorcās. All. i. da mula. vt caprea. signi ficat animam studio virtutis sublimem: s; hominū opinione cō temptibile. Interpretatione em nois lucas ponens misteriu inesse significat. hec animalia morantia in montibz acute vidēt. vñ ab a cumine visus dorca des grece vocatur.

Sic meritis operum excelsi supius intendūt z sibi circūspice inui gilant. simpliciter vi uunt. discreto gradu opis quasi fissa vngu la incedunt. verbum dei assidua meditatio ne ruminant.

factū est autem zc. B. Sancti cū p fragilitate natę delin quūt qñ i diebz bono rii operū subita ifirmi tate occidūt. Sed cū mox lacrimis insistūt: spem recupande vir tutis ascēdit. sanctoru auxilia inuocant. z bo na itermissa recogitat faciūt qd sequit. quā cum lauisent zc. q te petri vocatione. z ele mosinarum dorcadis ostensione narrant.

B. Si sancti igno rantia. vel ifirmitate morte anime icurrūt. p recte intentionis inte gritate suscitari merē tur. sicut petro cōtigit cui recte qd de dorca de scriptū ē aptari pō

In cenaculo. B. In loco supiori poni tur: vel ppter altitudi nem meriti: vel ppter sublimitatē miraculi qd faciendum erat de ea.

Uideū flentes. B. Sunt pie cogitationes anie pgnitētis: que pūsti num iugore. quasi viri regimē ad tepus obmiserāt hęc p anima delinquere suppliciter exorant.

Opus misericōdie illi⁹ ondūt. vt pateat q merito fleāt: z ideo petr⁹ eis ppatie. Eiectis autē B. Juxta exemplū chūsti filiā archisynagogi picipis

serunt ad eum. rogantes ne pigri teris venire vsqz ad nos. Exur gens autē petrus venit cum illis

Et cum aduenisset duxerūt illum in cenaculū. z circumsteterūt illuz

omnes vidue flentes. z ostenden tes tunicas z vestes quas facie bat illis dorcas. Eiectis autem

Uideū flentes. B. Sunt pie cogitationes anie pgnitētis: que pūsti num iugore. quasi viri regimē ad tepus obmiserāt hęc p anima delinquere suppliciter exorant.

Opus misericōdie illi⁹ ondūt. vt pateat q merito fleāt: z ideo petr⁹ eis ppatie. Eiectis autē B. Juxta exemplū chūsti filiā archisynagogi picipis

Uideū flentes. B. Sunt pie cogitationes anie pgnitētis: que pūsti num iugore. quasi viri regimē ad tepus obmiserāt hęc p anima delinquere suppliciter exorant.

Opus misericōdie illi⁹ ondūt. vt pateat q merito fleāt: z ideo petr⁹ eis ppatie. Eiectis autē B. Juxta exemplū chūsti filiā archisynagogi picipis

Vertical text in the right margin, partially cut off, containing various annotations and references.

resuscitantis hoc factū ē: ad vitandā elationē: vel ne indigni signū viderēt

Aperuit oculos. B. Rectus ordo resurgentium. prius oculos mētis apit. postea agnita voce petri: resedit. lumē suę circūsp̄ctionis amissum recepit. vt ad doctrinā eorū qui adiunant uināt.

Aperuit oculos resedit erexit. Isti sunt tres grad⁹ resuscitatiois. Dans autem illi manum. Contacta manu petri Tabita resurgit. qz anima lāguens peccatis nullo melius ordine q̄ sanctorū exēplis p̄nalescit

Uir autem zc. B. Merito p̄fectionis z ope virili: sedm̄ illud vir erat in terra hus nomine tob.

Cornelius B. Non virtutib⁹ ad fidem: sed fide p̄tingebat ad virtutes. Gregorius ait. Cornelius cuius elemosinę ante baptismum angelo te stante laudant: non opibus ad fidē: sed fide venit ad opa.

Si em̄ ante baptismū dō nō crederet. quō orabat. aut quō hūc re? exaudiret? si profectum boni ab ipso nō peteret. Sciebat igit̄ deū creatorē oīm: sed ignorabat filium icar natum. fides habuit: cuius elemosinę z orationes deo placuerūt bono ope. p̄meruit vt tecum cognosceret. z misterū icarnationis credens ad baptismū veniret. p̄ fidem ergo venit ad opa: in fide vero solidat̄ p̄ opera.

Religiosus actio. cu o. fa. zc. B. Et hec omnia bono nature. z iudiciorū familiaritate. ac spiritali inspiratione collata credunt. qz iudei quāuis disp̄si i sinagoga p̄ omne sabbatū legū mandata legebat. tñ hoc plus deputat̄ diuine inspirationi q̄ bono naturali: vt ecclia gentiū primitiua in similitudinē marie virginis de spiritu sine virili semine. i. doctrina magistrī p̄cepisse credat.

Uidit. B. Non in nocte. nō in somnis. quia gētilis grosso sensu spiritalis z mysticas visiones videre nō p̄sueuerant. In hoc etiā declarat̄ misterium diuinū gentibus sine figura z enigmate manifestandū esse.

In nona hora. B. Bene oraculū baptismi petēdi nona hora accepit quia in morte illius baptizandus erat: qui spiritū tradidit nona hora.

Mistice gentiles in sine seculi credentes nonē boze oparij sunt. hec etiā hora dedicat̄ orationi: sicut prius i petri z iohānis exēplo ostensū fuit.

Angelum dei. B. Non sabbatū. In hoc excusant̄ apli gētilibus p̄gredi cātes z eas baptizātes. quō em̄ celaret̄ ab hoīe: qd̄ manifestabat̄ ab anglo.

Introeuntē ad se. B. Ad se forsitan vocantē eum. z dat̄ excusandū

orat vt huus: ihesus aut̄ implet vt deus. omnibus foras: petrus ponens

genua orauit: z p̄uersus ad corp⁹ dixit. Tabita surge. At illa apuit

oculos. z viso petro resedit. Dans autē illi manū erexit eam. Et cū

vocasset̄ sanctos. z viduas. assignauit eam viuam. Notum aut̄ factum est per vniuersam ioppen: z

crediderūt multi in domino. factum est autē vt dies multos morarē i ioppe apud simonē coriariū quendam.

Uir autē qui

dam erat in cesarea nomine cornelius. ceterū cohortis

q̄ dicit̄ italica. religiosus z timens deū cum omni familia sua: faciens elemosinas multas plebi. z deprecans dominū semp. Uidit i visu manifeste. quasi in nona hora diei. angelus dei introeuntē ad

Uir autē qui dam erat in cesarea nomine cornelius. ceterū cohortis q̄ dicit̄ italica. religiosus z timens deū cum omni familia sua: faciens elemosinas multas plebi. z deprecans dominū semp. Uidit i visu manifeste. quasi in nona hora diei. angelus dei introeuntē ad

ocasio petro iudeis p̄tra eū disceptantibus z dicentibus: cur introistis ad viros p̄reputium habentes? zc.

Corneli. Familiaritas ostēdit: qua nomē gentilis hoīs noticię angelorum ē insertum.

Intuens eum. Bona opa z elemosinę angelicū t̄pauerūt fulgorem vt posset sustinere.

Oratōes et elemosinę. B. Quz elemosinis precibusq̄ susceptis mor̄ doctor: salutis ac certari iubet. manifeste innuit: qz elemosinis z p̄rib⁹ plenā noticiā suę salutis querebat a deo.

Et nūc mitte. B. Hic incipit retributio: vt qz misericors es: mi sereat tui deus: qz beati misericordes. quoni am mi. zc.

In ioppen. B. Non ipse corneli? ad petrū mittit: qz baptizanda erat tota familia eius.

Ioppe. B. Cuius est t̄rre. p̄missionis mari t̄reno. p̄xima: z in ipsius orientali litorē sita. in quā ionas descendens intrauit nauem vt fugeret.

Nichospia. B. Hospitat̄ petrus in domo simonis. i. obediētis: qui ē coriari? qz doctor: ecclesie sibi libenter hitat: vbi sunt obediētes qz castigāt corpus z seruituti subiiciūt. transgressi fluctus seculi libertate mētis. p̄stātia em̄ fidei fluxū glorię mundi: z terrores contemnunt.

Cum discessisset. B. Non ait cū euigilasset cornelius cui nec p̄ somnū nec i extasi: sed manifeste angelus visus est.

Duos domesticos suos et militem. B. Tres misit cornelius ad petrū: quia credens gētilitas apli ce fidei. europā asiam africāq̄ subegit. p̄t̄z studijs. militibus: hoc ē instātia p̄dicā

di. p̄t̄m domesticis negocijs occupādo. Notandū aut̄ qz m̄ miles z duo domesticū mittuntur: quāto em̄ fortiores tāto pauciores in ecclesie mēbris.

Inuenies plures qui audire q̄ qui sciunt verbum dicere. Milite me. B. Non dicit domesticos metuētēs dñm: qz dixerat euz religiosum fuisse z timētē dñm cū omni domo sua.

Appropinquantibus. B. Alia littera apparētibus illis. f. qui a conelio missi sunt. i. tantū p̄p̄inquantibus: vt videri possent a domo simonis coriarij.

In superiora. B. Alia littera. In cenaculū etiā videt: qz gētilis populus ē quasi superior dom⁹. sinagoga vero ē infra: quia mūdo immersa.

In superiora. B. Significans ecclesiā. relicta cupiditate terrenorū

se z dicentē sibi. Corneli. At ille i tuens euz timōre correptus dixit. Quis es domine? Dixit autē illi. Orationes tuę z elemosinę tuę ascenderūt in memoriā in p̄spectu domini. Et nunc mitte viros i ioppen. z accersi simonē quendam cuius cognominat̄ petrus. hic hospitat̄ apud simonē quendam coriariū cuius ē domus iuxta mare. hic dicet tibi quid te oporteat facere. Et cum discessisset angelus qui loquebatur illi. vocauit duos domesticos suos: z militem metuentē domum. ex his qui illi parebat. Qui bus cum narrasset omnia: misit illos in ioppen. Postera autē die iter illis facientibus z ciuitati appropinquantibus ascendit petrus in superiora. vt oraret circa horaz. vij.

se z dicentē sibi. Corneli. At ille i tuens euz timōre correptus dixit. Quis es domine? Dixit autē illi. Orationes tuę z elemosinę tuę ascenderūt in memoriā in p̄spectu domini. Et nunc mitte viros i ioppen. z accersi simonē quendam cuius cognominat̄ petrus. hic hospitat̄ apud simonē quendam coriariū cuius ē domus iuxta mare. hic dicet tibi quid te oporteat facere. Et cum discessisset angelus qui loquebatur illi. vocauit duos domesticos suos: z militem metuentē domum. ex his qui illi parebat. Qui bus cum narrasset omnia: misit illos in ioppen. Postera autē die iter illis facientibus z ciuitati appropinquantibus ascendit petrus in superiora. vt oraret circa horaz. vij.

se z dicentē sibi. Corneli. At ille i tuens euz timōre correptus dixit. Quis es domine? Dixit autē illi. Orationes tuę z elemosinę tuę ascenderūt in memoriā in p̄spectu domini. Et nunc mitte viros i ioppen. z accersi simonē quendam cuius cognominat̄ petrus. hic hospitat̄ apud simonē quendam coriariū cuius ē domus iuxta mare. hic dicet tibi quid te oporteat facere. Et cum discessisset angelus qui loquebatur illi. vocauit duos domesticos suos: z militem metuentē domum. ex his qui illi parebat. Qui bus cum narrasset omnia: misit illos in ioppen. Postera autē die iter illis facientibus z ciuitati appropinquantibus ascendit petrus in superiora. vt oraret circa horaz. vij.

se z dicentē sibi. Corneli. At ille i tuens euz timōre correptus dixit. Quis es domine? Dixit autē illi. Orationes tuę z elemosinę tuę ascenderūt in memoriā in p̄spectu domini. Et nunc mitte viros i ioppen. z accersi simonē quendam cuius cognominat̄ petrus. hic hospitat̄ apud simonē quendam coriariū cuius ē domus iuxta mare. hic dicet tibi quid te oporteat facere. Et cum discessisset angelus qui loquebatur illi. vocauit duos domesticos suos: z militem metuentē domum. ex his qui illi parebat. Qui bus cum narrasset omnia: misit illos in ioppen. Postera autē die iter illis facientibus z ciuitati appropinquantibus ascendit petrus in superiora. vt oraret circa horaz. vij.

se z dicentē sibi. Corneli. At ille i tuens euz timōre correptus dixit. Quis es domine? Dixit autē illi. Orationes tuę z elemosinę tuę ascenderūt in memoriā in p̄spectu domini. Et nunc mitte viros i ioppen. z accersi simonē quendam cuius cognominat̄ petrus. hic hospitat̄ apud simonē quendam coriariū cuius ē domus iuxta mare. hic dicet tibi quid te oporteat facere. Et cum discessisset angelus qui loquebatur illi. vocauit duos domesticos suos: z militem metuentē domum. ex his qui illi parebat. Qui bus cum narrasset omnia: misit illos in ioppen. Postera autē die iter illis facientibus z ciuitati appropinquantibus ascendit petrus in superiora. vt oraret circa horaz. vij.

se z dicentē sibi. Corneli. At ille i tuens euz timōre correptus dixit. Quis es domine? Dixit autē illi. Orationes tuę z elemosinę tuę ascenderūt in memoriā in p̄spectu domini. Et nunc mitte viros i ioppen. z accersi simonē quendam cuius cognominat̄ petrus. hic hospitat̄ apud simonē quendam coriariū cuius ē domus iuxta mare. hic dicet tibi quid te oporteat facere. Et cum discessisset angelus qui loquebatur illi. vocauit duos domesticos suos: z militem metuentē domum. ex his qui illi parebat. Qui bus cum narrasset omnia: misit illos in ioppen. Postera autē die iter illis facientibus z ciuitati appropinquantibus ascendit petrus in superiora. vt oraret circa horaz. vij.

se z dicentē sibi. Corneli. At ille i tuens euz timōre correptus dixit. Quis es domine? Dixit autē illi. Orationes tuę z elemosinę tuę ascenderūt in memoriā in p̄spectu domini. Et nunc mitte viros i ioppen. z accersi simonē quendam cuius cognominat̄ petrus. hic hospitat̄ apud simonē quendam coriariū cuius ē domus iuxta mare. hic dicet tibi quid te oporteat facere. Et cum discessisset angelus qui loquebatur illi. vocauit duos domesticos suos: z militem metuentē domum. ex his qui illi parebat. Qui bus cum narrasset omnia: misit illos in ioppen. Postera autē die iter illis facientibus z ciuitati appropinquantibus ascendit petrus in superiora. vt oraret circa horaz. vij.

se z dicentē sibi. Corneli. At ille i tuens euz timōre correptus dixit. Quis es domine? Dixit autē illi. Orationes tuę z elemosinę tuę ascenderūt in memoriā in p̄spectu domini. Et nunc mitte viros i ioppen. z accersi simonē quendam cuius cognominat̄ petrus. hic hospitat̄ apud simonē quendam coriariū cuius ē domus iuxta mare. hic dicet tibi quid te oporteat facere. Et cum discessisset angelus qui loquebatur illi. vocauit duos domesticos suos: z militem metuentē domum. ex his qui illi parebat. Qui bus cum narrasset omnia: misit illos in ioppen. Postera autē die iter illis facientibus z ciuitati appropinquantibus ascendit petrus in superiora. vt oraret circa horaz. vij.

se z dicentē sibi. Corneli. At ille i tuens euz timōre correptus dixit. Quis es domine? Dixit autē illi. Orationes tuę z elemosinę tuę ascenderūt in memoriā in p̄spectu domini. Et nunc mitte viros i ioppen. z accersi simonē quendam cuius cognominat̄ petrus. hic hospitat̄ apud simonē quendam coriariū cuius ē domus iuxta mare. hic dicet tibi quid te oporteat facere. Et cum discessisset angelus qui loquebatur illi. vocauit duos domesticos suos: z militem metuentē domum. ex his qui illi parebat. Qui bus cum narrasset omnia: misit illos in ioppen. Postera autē die iter illis facientibus z ciuitati appropinquantibus ascendit petrus in superiora. vt oraret circa horaz. vij.

se z dicentē sibi. Corneli. At ille i tuens euz timōre correptus dixit. Quis es domine? Dixit autē illi. Orationes tuę z elemosinę tuę ascenderūt in memoriā in p̄spectu domini. Et nunc mitte viros i ioppen. z accersi simonē quendam cuius cognominat̄ petrus. hic hospitat̄ apud simonē quendam coriariū cuius ē domus iuxta mare. hic dicet tibi quid te oporteat facere. Et cum discessisset angelus qui loquebatur illi. vocauit duos domesticos suos: z militem metuentē domum. ex his qui illi parebat. Qui bus cum narrasset omnia: misit illos in ioppen. Postera autē die iter illis facientibus z ciuitati appropinquantibus ascendit petrus in superiora. vt oraret circa horaz. vij.

se z dicentē sibi. Corneli. At ille i tuens euz timōre correptus dixit. Quis es domine? Dixit autē illi. Orationes tuę z elemosinę tuę ascenderūt in memoriā in p̄spectu domini. Et nunc mitte viros i ioppen. z accersi simonē quendam cuius cognominat̄ petrus. hic hospitat̄ apud simonē quendam coriariū cuius ē domus iuxta mare. hic dicet tibi quid te oporteat facere. Et cum discessisset angelus qui loquebatur illi. vocauit duos domesticos suos: z militem metuentē domum. ex his qui illi parebat. Qui bus cum narrasset omnia: misit illos in ioppen. Postera autē die iter illis facientibus z ciuitati appropinquantibus ascendit petrus in superiora. vt oraret circa horaz. vij.

se z dicentē sibi. Corneli. At ille i tuens euz timōre correptus dixit. Quis es domine? Dixit autē illi. Orationes tuę z elemosinę tuę ascenderūt in memoriā in p̄spectu domini. Et nunc mitte viros i ioppen. z accersi simonē quendam cuius cognominat̄ petrus. hic hospitat̄ apud simonē quendam coriariū cuius ē domus iuxta mare. hic dicet tibi quid te oporteat facere. Et cum discessisset angelus qui loquebatur illi. vocauit duos domesticos suos: z militem metuentē domum. ex his qui illi parebat. Qui bus cum narrasset omnia: misit illos in ioppen. Postera autē die iter illis facientibus z ciuitati appropinquantibus ascendit petrus in superiora. vt oraret circa horaz. vij.

se z dicentē sibi. Corneli. At ille i tuens euz timōre correptus dixit. Quis es domine? Dixit autē illi. Orationes tuę z elemosinę tuę ascenderūt in memoriā in p̄spectu domini. Et nunc mitte viros i ioppen. z accersi simonē quendam cuius cognominat̄ petrus. hic hospitat̄ apud simonē quendam coriariū cuius ē domus iuxta mare. hic dicet tibi quid te oporteat facere. Et cum discessisset angelus qui loquebatur illi. vocauit duos domesticos suos: z militem metuentē domum. ex his qui illi parebat. Qui bus cum narrasset omnia: misit illos in ioppen. Postera autē die iter illis facientibus z ciuitati appropinquantibus ascendit petrus in superiora. vt oraret circa horaz. vij.

se z dicentē sibi. Corneli. At ille i tuens euz timōre correptus dixit. Quis es domine? Dixit autē illi. Orationes tuę z elemosinę tuę ascenderūt in memoriā in p̄spectu domini. Et nunc mitte viros i ioppen. z accersi simonē quendam cuius cognominat̄ petrus. hic hospitat̄ apud simonē quendam coriariū cuius ē domus iuxta mare. hic dicet tibi quid te oporteat facere. Et cum discessisset angelus qui loquebatur illi. vocauit duos domesticos suos: z militem metuentē domum. ex his qui illi parebat. Qui bus cum narrasset omnia: misit illos in ioppen. Postera autē die iter illis facientibus z ciuitati appropinquantibus ascendit petrus in superiora. vt oraret circa horaz. vij.

se z dicentē sibi. Corneli. At ille i tuens euz timōre correptus dixit. Quis es domine? Dixit autē illi. Orationes tuę z elemosinę tuę ascenderūt in memoriā in p̄spectu domini. Et nunc mitte viros i ioppen. z accersi simonē quendam cuius cognominat̄ petrus. hic hospitat̄ apud simonē quendam coriariū cuius ē domus iuxta mare. hic dicet tibi quid te oporteat facere. Et cum discessisset angelus qui loquebatur illi. vocauit duos domesticos suos: z militem metuentē domum. ex his qui illi parebat. Qui bus cum narrasset omnia: misit illos in ioppen. Postera autē die iter illis facientibus z ciuitati appropinquantibus ascendit petrus in superiora. vt oraret circa horaz. vij.

conuersationem in celis habitura. sexta hora petrus inter pces esurit: salute itaq; mundi: que ihesus sexta etate seculi querere z saluare venit: qd. E dica nit cum eade hora sup puteum samarie sedit.

Lum esuriret zc. R. Salute gentiu ppatiēdo esurit: que nunc in uisione ostendit: que ideo sexta hora e: uisa: q: sexta etate seculi e facta.

Celu apertu B. Aprio celi reuelatio e sacramento z celestium primo futura gentibus.

Designat in hoc ce los gentibus esse aper tos: z introitu esse pa dendum.

Uas quoddam.

B. Ecclesia incor ruptibili ueritate z fi de p dita. Linteū aut tinea nō psumit: que uestes alias corrupit. Ideo fidelis excludit de corde corruptionē malę cogitationis: sic incorruptibiliter firma tus fide: ut praua co gitatiōe: quasi a tinea nō rodat in mēte. Ali ter. Linea hereticę ve stem domini corruppe uolens: sed nō ualēs qd i illa tunica dñi e signifiati: quā mili tel n̄ diuiserūt. Quat tuor: initia quibus lin teum uolens: qd tuor: sunt plage orbis quib; extēdit ecclesia uel quattuor: initia: euangelistę quattuor sūt. p quos ecclesia ce lesti dono ibuta sub limatur.

Linteum. Pro ec clesia. p candore san citatis z mortificatio ne carnis.

De celo in terrā. R. Inde monemur: ut ubi caput nostrū e z radix: cuius rami su mus: illuc penetret an chora spei nostre.

Omnia quadru pedia. B. Omnes gentes crediturę z in uitate corpis chisti assumende: ut omnes efficiant mēbra eius.

Omnia qua ser uola. B. Anima lia illa gētes sunt i er roribus imunde: sed trina submissione. i. misterio trinitatis in baptismo mundatę q relictā homis imagi ne bestiarū z serpentū figuras sumpserunt.

B. De omnibus malis dicit: homo cū in honore esset. non intellexit. ppa tus e iumen. in fi. Virū aut. i. incorruptū hominē salomon ostendit dicens. Deum time: z mandata eius obserua. hoc e omnis homo.

Occide munda: mortifica: z macta: ut hostiā deo facias: ut eruti de uultate: in nouitatem transeant.

Manduca B. Qui manducat cibū foris positum. in suū traicit cor pus. Precepit ergo gentes p incredulitatem foris positas. societati ecclesię quam petrus significat: inferi.

Manducaui omne cōmune zc. Iudei cibos p munes uocant: q

a sciuntij z orationis simul dantur exēpla b historice. uel gentibus pdicare

z cū esuriret uoluit gustare. Pa

a s ministris prandiū parantibus b s de sursum de celo. uel a deo c s humanā natura

rantibus aut illis cecidit sup eum

a s eleuatio a terrenis b s esuriēs corpore spiritu satiatur. salute gentium quas conuere tubetur c s nō reueratione elemēti. sed diuina reuelatione z spiritali.

mētis excessus. z uidit celum ap

tum. z descendens uas quoddam

a s quia sine semine cōceptū candorē castita tis custodit s quia mortuum s quia resurre xit s propter deitatis cōsortiū.

uelut linteum magnum quattuor

a s euangelis que de xpo sūt scripta s. i. quat tuor angelis b s qa de celo descendit c s qa ecclesia gra sapientie spūs cōseruatur. z au getur

initijs submitti de celo in terrā: in

quo erant omnia quadrupedia et

a s herētes terrenis s uirulēti z dolosi s tris gētiū genera que i uitate redacta sūt ecclesia b s supbi

serpētia terre. z uolantia celi. z fa

cta e uox ad eum. Surge petre oc

a s in gētib; qd fuerāt. z fac qd es s recipe in uitate corpis ecclesie. cuius petrus piceps

cide z manduca. At autē petrus.

a s significat fastidiū contra gētes futurum b s designat metū cuncti in gentes propter scandalū iudeorū. uel propter imundiciā z cru delitatem gentium

Abiit domine. quia nunq; mādu

caui omne cōmune z immunduz.

a s prius i ueteri. sedo i nouo. t. picipitur sal? pdicari in gentibus b s facta e de gētib; di cendo occide z manduca

Et uox iterū secūdo ad eū. Quod

a s per crucē xpi purificatur salū de gētib; deus purificauit. tu ne p mune di

bus omnes homines utunt. Et illa animalia imunda que yngulam nō fin dunt. nec rumināt. nec squamosa in piscibus sunt. Inmūdi uero tibi dicitur tur bestiarū uel reptiliū carnes: nulli hominū p mētibiles. Ungulam non diuidit: qui literā a spiritu. uel trinitatis psonas nō distinguit. Non rumi nat qui uerbū dei qd audit in memoria non retractat: nec ope seruat.

B. Congruē petro ostēsa sunt hęc: cū cornelius gētilis ad cū misit. ne du bitaret in carnis tra dere fidē. erat em ipse

te animalibus in uas se ostēsis: unde z spi tus sancto ad faciendū pfirmatur.

B. Gentiles petrus imundos putabat: s; p uisio dei iam inter mundos computat.

Comune pro immundo ponit: quia qui uarijs seruit illecebris: mundus nō e. sed m il lud. Nemo potest du obus dominis seruire

deo z mammonę. qui mund? esse ueliderat mentē nō diuidat: s; in sola dei dilectione pstringat.

B. Quia p quattu or ptes mūdi misterij trinitatis a duodeciz aplis erat pdicanduz ido quattuor linee ter cia uice de celo sunt emisse. Uel iuxta am brosiū tercio repetita figura. opationem tri nitatis expressit: z ido i ministerijs itteroga tio trina uelert: z pfirmatio trina celebrat. nec aliquis nisi trina confessione purgatur

Ideo z petrus tercio interrogatus de dile ctione dei. trina corre xit respōsione: qd ter negādo peccauit.

Statim receptū est in celum. B. Post trinam emissio nem. linteū celo recipi tur: q: post seculi con uersationē: qua fide z baptismo mūdāta ec clesia pegrinat: ad ce lestem habitationē fe liciter suscipietur.

Uas in celum. B. Corpus chisti in ascēsione. uel ecclia in extremis ascētura ē quādo cōgregabunt electi a qttuor: uentis.

Descende. B. Descēdere de tecto: z ad pdicandū ire iubet: ut ecclesia dominū non solū alta subeundo speculet: sed etiā i infimis. z quasi adhuc exterius positis. si tamē ostium simonis. i. obediētie pulsantibus. ad actiūā redeundo uelut ex lecto surgēdo pdicet. Domus simonis iuxta mare esse dicit. i. fluctus seculi z furores: ubi impbi homines quasi pisces se teuorāt

Sancorū uero cōuersatio ē in celis.

Ecce ego zc. Ostendit se scire aduentū illoz: humilitatis etiā dat exem plum: dimittens circūitū uerborum.

Quę causa ē pro. q. ue? Spūs adesse milites dicit: q cā uenerāt ta cuit: quia ad pseruandam humilitatē aliquando pphētie spiritus ex parte

ne dixit spiritus ei. Ecce uiri tres

a s explanat qd dictū est. surge. occide. z mā duca

querunt te. Surge itaq; z descen de z uade cū eis nihil dubitans:

a s propterea dictū erat q deus purificauit zc. b s qa spūs dixerat descende. nō expectat nunciū ad se ab illis mittendū

quā ego misi illos. Descendens

a s nō qd ignoret interrogat. s; ut cōstetur. z iactatiōe uitate relinquit exemplū

ego sum quē queritis. Quę causa est propter quā uenistis. Qui di xerunt. Cornelius centurio uir iu stus z timens deum. z testimoniū

a s ysa. qa z tu iudeus es. hoc additū ē ad p suadendum

habēs ab uniuersa gente iudeoz

margin notes on the right edge of the page, including references to other parts of the text and commentary.

animu tangit: et ex pte non tangit.

Responsus. Ele mosinus et orationibus eius per angelum respondit dominus.

In domu. Per hoc suadet: quia angelus inuisit introire in domum eius quous gentilis. **Introducens igitur etc.** Sic incipit communio apostolorum cum gentilibus. Quia descendit ad eos qui audiverat ab angelo preceptum ut intraret in domum gentilis: ideo gentiles hospitio recipit.

Conuocatis cognatis etc. Duplex causa conuocationis: proximitas cognationis et amicitia.

Obuius uenit. B. Doctore obuia uenit auditor: qui mundo corde et intentis auribus cum desiderio uerbum fidei suscepit. Nam qui ad credendum pertrahitur quasi a doctore iacens erigitur. Si quis maculas suas erubescens procidendo in facie humilitatis et pudoris indicia profert: iure a suo preceptore meretur erigi.

Loquens introiuit etc. B. Communionem equalitatis meruit sanctitas actionis sicut in ananie et saphire culpa zelus uisionis ius apuit pietatis.

Ostendit. B. Ubi dixit. Uade cum illis: nihil dubitans vel ibi quod deus purificauit tu. ne quia dicitur.

Anudius quarta die usque ad h. B. In grecis et in quibusdam codicibus ita scriptum est. A quarta die usque in hanc horam ieiunans: et adorans a sexta usque ad nonam et ecce uir etc. recebat illum exaudiri: qui instantia deprecandi tribus horis peruenit a. vi. perabat vel pertraherat ad. ix. quo tempore dominus (quod rogabat) pro salute mundi orauit extensis in cruce manibus.

R. Prima die uidit angelum: et misit nuncios. Secunda nuncios peruenit ioppen. Tercia profectus est cum eis. Quarta uenerunt cesaream.

msum accepit ab angelo sancto

accerfiri te in domu suaz: et audire

uerba abs te. Introducens igitur

eos recepit hospitio. Sequenti au

tem die surgens profectus est cum

illis: et quidam ex fratribus ab ioppe

comitati sunt ut petro testes sint.

Altera autem die introiuit cesaream

cornelius uero expectabat illos:

conuocatis cognatis suis et necessa

rijs amicis. Et factum est cum introis

set petrus: obuius uenit ei corne

lius: et prostratus ad pedes eius ad

orauit. Petrus uero eleuauit eum

dicens. Surge: et ego ipse homo

sum. Et loquens cum illo introiuit

et inuenit multos qui conuenerant.

dixitque ad illos: Uos scitis quo

modo abominatus sit uiro iudaeo

coniungi aut accedere ad alieni

genam. Sed mihi ostendit deus ne

minem communem aut immundum

dicere homines: propter quod sine du

bitatione ueni accersitus. Inter

rogus ergo quam ob causam accersi

stis me: Et cornelius ait: a nudius

quarta die usque ad hanc horam

orans eram hora nona in domo

mea. Et ecce uir stetit ante me i ve

ste candida: et ait. Cornelii exaudi

ta est oratio tua: et elemosine tue com

memorate sunt in conspectu dei.

Mitte ergo in ioppen: et accersi si

monem qui cognominatur petrus:

hic hospitatur in domo simonis co

riarij iuxta mare. Confestim igitur

missi ad te: et tu benefecisti uenien

do. Nunc ergo omnes nos in con

spectu tuo assumimus audire omnia

quecumque tibi precepta sunt a domi

no. Aperiens autem petrus os suum

dixit. In ueritate compi: quoniam

non est personarum acceptor deus: sed

in omni gente qui timet eum et ope

ratum iustitiam: acceptus est illi. Uer

bum misit deus filiis israel. Annu

ciens pacem per iherosolimam. Hic

factum est per uniuersam iudeam uer

bum. Incipiens enim a galilea post

baptismum quod predicauit ioha

nes: iherosolimam quomodo

uenit eum deus spiritus sancto et

virtute: qui pertransiit beneficiendo

In conspectu dei.

R. In greco in conspectu dei assumptus: quod recte dicitur ab eo qui deo promptus erat obtempere: credens eum ubi quod presentem esse.

Non est personarum acceptor deus.

B. Patet deum non esse personarum acceptorem quia filium unigenitum qui omnium peccatorum et dominus est: misit facere pacem humano generi: in cuius nomine testantibus per peccatis remissionem peccatorum: non iudicium: sed omnes credentes acciperent.

Uos scitis etc. B.

Omnia que in simbolo dicunt breuiter complectitur: quod iherosolimam sit christus: quod omnium dominus ad reconciliationem mundi missus: iohannis uoce preconizatus: spiritu sancto punctus: deo inhabitante per miracula declaratus: crucifixus: mortuus: suscitatus: suis manifestatus: iudex omnium uenturus: ecclesiam per totum orbem dilataturus fide.

R. Sic legendum scitis iherosolimam: ut predicauit iohannes iherosolimam a nazareth. quomodo uenit eum etc. Vel hoc predicauit iohannes: quod uenit eum: sed non terreno more: sed spiritu et uirtute signorum.

B. Alia editio. Si cut uenit eum deus: predicauit ergo iohannes iherosolimam: sicut uenit eum deus spiritus sancto: dicens: ipse baptizabit in spiritu sancto. Et ite: uidi spiritum descendentem super eum sicut columbam etc.

Uenit eum etc. B. Non oleo uisibili: sed dono gratie: quod significat oleum uisibile quod inungunt baptizati: nec tunc inunctus fuit spiritus sancto: quoniam columba descendit super eum tunc enim ecclesiam perficere: in qua baptizati spiritus sanctum accipiunt: sed mystica et inuisibili unctione punctus est: quoniam uerbum caro factum est: humana natura uerbo dei in uero uirginis copulata: facta est cum eo

una psona. ideo co-
fitemur cu natu de spi-
ritu z virgine maria.
Melius e em sic itelli-
gere qm diuinitate filij
cu homie que assuplit
cobabitante significa-
re. ne chisti psona ge-
minemus cadentes in
doctrina nestozij.
Qui per xl. dies
maduca. zc. B.
In greco addit. p. xl
dies. no q quotidie
cu illo maducarent z
biberent. na esset con-
trarium iohanni. qui
octo dies interponit
quibus eis visus non
est. vt tercio manife-
staret. z totide diebus
ieiunauit ante morte
abo indigens. quor-
manducauit post re-
surrectionem. iam ci-
bo no indigens. Ieiun-
auit ante morte. vt
nos abstinerem. a de-
siderijs hui. scilicet ma-
ducant. docens i hoc
q nobiscuz e vsq ad
psummatione seculi.
Ieiuniu e in certamie
quia qui in agone est
ab omnibus se absti-
net. abus e in spe pa-
cis. que pfecta erit. cu
mortale hoc induerit
imortalitate. nos aut
cu viaz domini carpi-
mus. a vanitate seculi
ieiunam. z futura re-
pmissione reficimur.
B. Per xl. dies. n
assidue. sed quibusda
vicibus i illo quadra-
genario dieru nume-
ro factis.
Et bibimus. B.
Hic exponit petrus qd
in euagelio tacet. post
resurrectoz se bibisse
cu christo. nisi illic cre-
damus indicatu vbi
ait. donec illud bibaz
vobiscu in. r. pa. mei.
Ecce dicit B. Re-
pente descendit. Vel
de monte iudgoz ceci-
dit in valle gentiu se-
cundum illud. Val-
les abundabunt fru-
mento.
Spiritus sanctus
B. Spiritus donum
dei e. iquantu eis dat
qui p euz diligat deum
apud se aut deus e eti-
a si nulli det patri z fi-
lio coeternus. nec qz il-
li dant. z ipse dat. nu-
noz e illis. Ita em datur. sicut donu dei. vt se ipsum det. sicut deus. Spi-
ritus enim vbi vult spirat.

Hic per signa. s. corporali veritate: qua sepe
permittitur sathanas iherre s. qui a maligno spiri-
tu vexabantur.
z sanando omnes oppressos a
diabolo: quoniam deus erat cum
illo. z nos testes oim sumus que fe-
cit in regione iudeorum z hierusa-
lem que occiderunt suspēdentes
in ligno. hunc deus suscitauit ter-
tia die. z dedit eum manifestus fi-
eri. non omni populo: sed testibus
quos elegerat deus. z i multis presigraue-
rat. s. p. pane. z faui mellis. que veri signa
sunt corporis
ordinatis a deo: qui manduca-
uimus z bibimus cu illo. postq
resurrexit a mortuis. Et precepit no-
bis predicare populo. z testificari
quia ipse est christus a deo iudex
viventiu. vel qui viui i aduentu christi inueni-
entur. s. peccatoru vel qui ante mortui dormierunt
viventiu. z mortuoz. huic omnes
prophete testimonium phibent re-
missionem peccatoz accipere. per
nomen eius. omes qui credunt i
eum. Adhuc loquente petro ver-
ba hec. cecidit spiritus sanctus su-
per omnes qui audiebant verbus
z obstupuerunt ex circuncisione fi-
deles qui erant cu petro: quia z in-
nationes gratia spūs sancti effu-
sa e. audiebant em illos loquētes
linguis z magnificantes deum.
Tunc respondit petrus. Nunqd
aquā quis phibere potest vt non
baptizentur hi. qui spiritus sanctum
acceperunt sicut z nos. Et iussit eos
baptizari in nomine ihesu christi
Tunc rogauerunt eum vt maneret
apud eos aliquot diebus.

C. XI.

Hic dierunt au-
tem apostoli z fratres q
erant in iudea: quoniam z gentes

receperunt verbu dei. Cum ascen-
disset autē petrus hierosolimam:
disceptabant aduersus illum qui
erant ex circuncisione dicentes:

Quare introisti ad viros pputiu
habentes z manducasti euz illis
incipiens autē petrus expone-

bat illis ordinē dicens. Ego eraz
in ciuitate ioppe orans. z vidi in
excessu mentis visionē descendēs

vas quoddaz velut linteum ma-
gnuz quattuor iuitijs submitti de
celo. z venit vsq ad me. In quod
intuens z phiderabam: z vidi qua-

drupedia terre. z bestias. z repti-
lia. z volatilia celi. Audiui autē z
vocem dicentē mihi. Surge pe-

tre: occide z manduca. Dixi autē
nequaquā domine: quia p mune

aut immunduz nunq introiit in
os meum. Respondit autēz vor-
secūdo de celo. Que deus mu-
dauit. tu ne commune dixeris.

Doc autē factū est per ter. z re-

cepta sunt omnia sursum in celuz
Et ecce viri tres p festum astiterunt
in domo in qua eram missi a cesa-

rea ad me. Dixit autem spiritus
mibi: vt irez cu illis. nihil hesitaf

Uenerunt autē mecū. z sex fratres
isti. z ingressi sumus in domum

z ingressi sumus in domum
Et sex fratres isti. B. Quia sex diebus factus e mundus: p sex fratres

B. De baptisma
dubitet tradere genti-
bus: spūs sancti testi-
monio pfirmat. Et s
factū e. ne respēdat
petrus: z vt obstupescer-
ent comites eius te-
stes futuri. zra iude-
os: z ideo ante baptis-
mū. nec p inuocationē
petri descendit spūs.
z nouo ordine pcur-
tis spiritus in testimo-
nium fidei gentiu. nū-
qz vero in iudcis eu-
nisse reperit.
Nunquid. a. q.
pro. Deus qd mai-
e pnt. redit. z ordinē
p pōsterauit. nunqd
qd min. e pnt. phibere
vos uenistis ad hoc
vt testes sitis: ergo in-
dicat. Nunqd aqz zc.
In nomine ihesu zc.
Cum sit regula ecclē-
sie baptisimū tradi in
noie trinitatis. lucas
tū testat in nomie ihe-
su christi illum dari.
Quod ambrosius sol-
uens dicit. p unitatez
nois mysteriū plenuz
fieri: quia qui christū
dicit: z patre a quo fi-
lius: z spiritus sanctum
etiā designat. qui etiā
patre dicit: z filium z
spiritū pariter ostēdit
z qui spiritū noiat: pa-
tre a quo pcedit spūs
z filiu cuius etiā spūs
ē. nūcupat. Vnde vt
rationi copulet auto-
ritas. etiā i spiritu ba-
ptizatur. scdm illud.
vos autē baptizabimi-
ni in spūs sancto. z apo-
stolus. In vno spū-
tu baptizati sumus.
B. Picipue con-
guit nos in noie chri-
sti baptizari. scdm il-
lud: quicūqz baptiza-
ti sumus in christo ihe-
su: in morte ipsius ba-
ptizati sumus.
Quadrū. bestia.
rep. uol. occide
et man. B. Di-
roz quosdā hoc inter-
pretari sup eis quibus-
dam lege phibitis: cu
nec serpētes nec repti-
lia edi possint: nec pe-
trus sic intellexit. s. om-
nes hoies ad euāgeli-
um equaliter vocari.
z nulluz scdm naturā
esse pollutū. nō em qz
bestias pmederit: sed
qz gentibus p mnicauerit. in crepatus mysteriū huius visionis exposuit.
Et sex fratres isti. B. Quia sex diebus factus e mundus: p sex fratres

opa pfecta monstrant que doctore comitantur: qñ auditoribus i ter verba exhortatōis demonstrat exemplū pfectionis.

Ergo et gentili bus zc. Hoc ē qd i iob legitur ab aqlone anz venit: z ad deū formidolosa lauda tio quia pñ frigidogenitiū i pectore splendor fidei exort est: z p eadem inopinata fi de iudea deum tremē do glorificat.

Et illi quidē qui dispersi. Reuertit ad id qd dixerat: igif qui dispersi erant per trāsibant euāgelizan tes verbū dei: Inter serta ē enim narratio de philippo petro io hanne paulo.

Erant autē quidā B. Non de illis q fuerat dispersi ab hieru salem sed de cipro z cyrene fuerat. Aut ex cepta antiochia: in ce teris i. in cipro z cyre ne ad grecos sunt lo cuti. Autē greci illi q bus locuti sunt: iudei fuerat genere: sed iter grecos puerfati sunt: in dispōsione.

Multusq; nu. zc. B. Jam post reue lationē siondis in q sancta amalia supna spe quiescerēt: cepit ec clesia crescere: cum p ceteras puincias insu las z cuitates nō so lum iudeis sed etiā gē tibus euāgelium pze dicatur.

Et miserunt bar naban. B. Bar nabas virilis in boni tate. Barnabas sepe in hoc libro landat: ne ob idignitatem me riti apostolatu caruis se credat: qui postea ab apostolis gentium aplūs ē ordinatus.

Exhortaba om nes i proposito cordis. Quid mu tauit vel addidit: sed pferantia docuit: quia vera z plena fi des erat in eis.

Tharsum. Dicitū est enim supra q fres deduxerunt eū nocte cesareā: z dimiserunt tharsum.

† Secusatio octata. narratio. s. fidelis viri de visione angeli i domo sua. ob cuius igressum petrus vocabatur

† Solito more angelus stare dicitur. derit angelum in domo sua stan

tem z dicentē sibi. Mitte in ioppē z accersi simonē qui cognominat

† Decima excusatio. quia angelus salutē nun ciat quā negatis

† Syndecima excusatio desēctio spūs.

† Secūdo modo z nō inferius: s. duodecima excusatio. sermo dñi de spūs sancto. ad ipsos fa ctus. qui cōpletus ē in gentibus

† Sicut z i nos i initio. Recor datus sum autēz verbi domini si

† Nolite conari. si em ego nō potui. nec vos poteritis.

† S ab inceptatione petri. s. gratias egerunt saluatori

† S qd apparet in desensu spūs

† S qd etiā grecis locuti sunt

† S qd panlus z barnabas mis si sunt in ministeriū: s. per mi nistros qd quis iubet ipse facit: s. qui passi oni xpi interierat. huius herodis sub quo na tus est xpus.

† S qd tenēdos z ligandos quosdam de ecclia stormētis: s. qd i inferiores de ecclia

† S qd panlus z barnabas mis si sunt in ministeriū: s. per mi nistros qd quis iubet ipse facit: s. qui passi oni xpi interierat. huius herodis sub quo na tus est xpus.

† S qd panlus z barnabas mis si sunt in ministeriū: s. per mi nistros qd quis iubet ipse facit: s. qui passi oni xpi interierat. huius herodis sub quo na tus est xpus.

† S qd panlus z barnabas mis si sunt in ministeriū: s. per mi nistros qd quis iubet ipse facit: s. qui passi oni xpi interierat. huius herodis sub quo na tus est xpus.

† S qd panlus z barnabas mis si sunt in ministeriū: s. per mi nistros qd quis iubet ipse facit: s. qui passi oni xpi interierat. huius herodis sub quo na tus est xpus.

† S qd panlus z barnabas mis si sunt in ministeriū: s. per mi nistros qd quis iubet ipse facit: s. qui passi oni xpi interierat. huius herodis sub quo na tus est xpus.

† S qd panlus z barnabas mis si sunt in ministeriū: s. per mi nistros qd quis iubet ipse facit: s. qui passi oni xpi interierat. huius herodis sub quo na tus est xpus.

† S qd panlus z barnabas mis si sunt in ministeriū: s. per mi nistros qd quis iubet ipse facit: s. qui passi oni xpi interierat. huius herodis sub quo na tus est xpus.

† S qd panlus z barnabas mis si sunt in ministeriū: s. per mi nistros qd quis iubet ipse facit: s. qui passi oni xpi interierat. huius herodis sub quo na tus est xpus.

† S de istis grecis in antiochia credentibus: s. ad probandā corū fide

† Sicut propofuerat z inceperat. † in fide dñi. vel vt sint mēbi a dñi.

† S bonus bona hortatur

† S in adnētū barnabe

† S ad priorē numerū credentū

† S hoc noie prius vocabātur xpiani

† S illo anno quo ibi cōuersati sūt: s. quasi de eminentiori loco. tam situ q merito

† S corpore qm multitudine loquebatur

† S graue. vel quia per totū orbē

† S nō iuxta voluntatē. sed substantie qualita tem.

† S nō sibi ipsis

† S qd panlus z barnabas mis si sunt in ministeriū: s. per mi nistros qd quis iubet ipse facit: s. qui passi oni xpi interierat. huius herodis sub quo na tus est xpus.

† S qd panlus z barnabas mis si sunt in ministeriū: s. per mi nistros qd quis iubet ipse facit: s. qui passi oni xpi interierat. huius herodis sub quo na tus est xpus.

† S qd panlus z barnabas mis si sunt in ministeriū: s. per mi nistros qd quis iubet ipse facit: s. qui passi oni xpi interierat. huius herodis sub quo na tus est xpus.

† S qd panlus z barnabas mis si sunt in ministeriū: s. per mi nistros qd quis iubet ipse facit: s. qui passi oni xpi interierat. huius herodis sub quo na tus est xpus.

† S qd panlus z barnabas mis si sunt in ministeriū: s. per mi nistros qd quis iubet ipse facit: s. qui passi oni xpi interierat. huius herodis sub quo na tus est xpus.

† S qd panlus z barnabas mis si sunt in ministeriū: s. per mi nistros qd quis iubet ipse facit: s. qui passi oni xpi interierat. huius herodis sub quo na tus est xpus.

† S qd panlus z barnabas mis si sunt in ministeriū: s. per mi nistros qd quis iubet ipse facit: s. qui passi oni xpi interierat. huius herodis sub quo na tus est xpus.

† S qd panlus z barnabas mis si sunt in ministeriū: s. per mi nistros qd quis iubet ipse facit: s. qui passi oni xpi interierat. huius herodis sub quo na tus est xpus.

† S qd panlus z barnabas mis si sunt in ministeriū: s. per mi nistros qd quis iubet ipse facit: s. qui passi oni xpi interierat. huius herodis sub quo na tus est xpus.

† S qd panlus z barnabas mis si sunt in ministeriū: s. per mi nistros qd quis iubet ipse facit: s. qui passi oni xpi interierat. huius herodis sub quo na tus est xpus.

Ut quereret sau lum. Ecce bonitas barnabe: qui nō sol psumit docere plebez sed apostolat quērit pfortem.

Ut cogno. disci. christiani. B.

Omnes secte nomen trahabant de suo au ctore. Ideo fundata fide z firmitatem obti nēte. primum in antio chia: vbi p ceteris lo cis fides hōrebat: sum ptū ē a christo nomen christianum.

Discipuli autem B. Vident disci puli i hoc nō seruisse mandati dei dicētis.

Polite solliciti esse de craftino. sed pstat nō hoc eum impbare: si qd humano more ista procuret. sed nō p eis deo militet: vt in ope suo nō regnū dei: sed tpalia itueat. ad hāc ergo regulaz hoc pce ceptum redigit. vt in hoz puisione regnūz dei attēdamus: sed in militia dei ista non co gitemus.

prophete. Ra. De quibus dictum ē Et prophetabunt filij vii. Laus ē antiochie q multi pfecti conue niebant.

Agabus. B. Quā cius tribulatiōis iter pzetat. qui scdm no mē suum z hic famem generalē. z infra pau lo vincula pphetat.

In iudea. B. Sciebant in iudea z maxime hierosolimis famē acius sentiray vbi erāt paupes san ctōz qui reb suis do mibus z agris vendi tis: precia aplūs tenu lerāt. pecuniq; acqui redē vterius nō mul tuz vacabāt. nōnulli etiā p fide a iudeis ab lata sba multabant. de qbus apostol. Et rapinā bonoz vestro rum cū gaudio susce pistis.

† S qd panlus z barnabas mis si sunt in ministeriū: s. per mi nistros qd quis iubet ipse facit: s. qui passi oni xpi interierat. huius herodis sub quo na tus est xpus.

† S qd panlus z barnabas mis si sunt in ministeriū: s. per mi nistros qd quis iubet ipse facit: s. qui passi oni xpi interierat. huius herodis sub quo na tus est xpus.

† S qd panlus z barnabas mis si sunt in ministeriū: s. per mi nistros qd quis iubet ipse facit: s. qui passi oni xpi interierat. huius herodis sub quo na tus est xpus.

† S qd panlus z barnabas mis si sunt in ministeriū: s. per mi nistros qd quis iubet ipse facit: s. qui passi oni xpi interierat. huius herodis sub quo na tus est xpus.

† S qd panlus z barnabas mis si sunt in ministeriū: s. per mi nistros qd quis iubet ipse facit: s. qui passi oni xpi interierat. huius herodis sub quo na tus est xpus.

† S qd panlus z barnabas mis si sunt in ministeriū: s. per mi nistros qd quis iubet ipse facit: s. qui passi oni xpi interierat. huius herodis sub quo na tus est xpus.

† S qd panlus z barnabas mis si sunt in ministeriū: s. per mi nistros qd quis iubet ipse facit: s. qui passi oni xpi interierat. huius herodis sub quo na tus est xpus.

C. XII. Edem autēz

† S qd panlus z barnabas mis si sunt in ministeriū: s. per mi nistros qd quis iubet ipse facit: s. qui passi oni xpi interierat. huius herodis sub quo na tus est xpus.

† S qd panlus z barnabas mis si sunt in ministeriū: s. per mi nistros qd quis iubet ipse facit: s. qui passi oni xpi interierat. huius herodis sub quo na tus est xpus.

† S qd panlus z barnabas mis si sunt in ministeriū: s. per mi nistros qd quis iubet ipse facit: s. qui passi oni xpi interierat. huius herodis sub quo na tus est xpus.

B. Non ē putan-
dū herodē qui tetra-
cha erat postea regem
factum hoc capitulo
designatum. Refert
Ioseph^{us} Bāium ipe-
rio suscepto. cōtinuo
iudeorum principatū
herodi filio aristoboli
(quē tamē ille agripā
noīat) quarto autē i-
ultimo imperij sui an-
no eidē z sedem piter
pūllisse. Ipsum vero
herodē qui iohannes
occiderat. vel in passi-
one christi interfecerat.
grauiter cruciatū. exi-
lio ppetuo damnasse.
Porro hunc herodē
sine agripaz scio clau-
dij anno. sui vero re-
gni septimo ab ange-
lo percussum regnum
agrippe filio reliquisse
Aristobolus (quē vi-
xi) a patre pfido. i. he-
rode sub quo natus ē
christ^{us}. cū fratre alexā-
dro fuerat interfect^{us}.
**Occidit autē iaco-
bum.** **B.** De hoc
Iacobus Clemēs ale-
xandrinus historiam
refert. z il (inquit) q̄
obtulit eum iudici
ad martiriū. iacobum
scz. z ipse pfessus ē se
esse christiā. z cum
ducerent. i. via roga-
uit iacobū dari sibi re-
missionē. at ille parū
per deliberās. pax ti-
bi inquit. z osculatus
ē eum. z ita ambo ca-
pite simul puniti sunt.
Quatuor qua-
ternio dicit p̄ci-
peps quatuor militū
sicut em cetero centū
ita quaternio quattu-
or sub se milites habet
Producere eū.
zc. Ra. Amplior
em gratia esset si ipsi
em occideret iudē. qz
p̄iceps erat. n̄ ipse he-
rodes sicut z iacobū.
Milites uinctus
catenis zc. Ra.
Quatuor: difficulta-
tes cumulat custodia
milites. catenę. carcer-
custodes.
Lumen. Signū
psentię angeli dei. cu-
ius psentia soli petro
lumē p̄bebat. nec ali-
is refulgebat.
Percussio latere
B. Percussio late-
ris p̄memorato ē passionis christi: de cuius latere salus nostra p̄fluxit. z no-
bis etiā p̄flura catenarū retentis. tale solatiū petrus reddit. dicens: **Chri-**

† Non solū aliquos afflicti. sed etiam occidit
† s̄ zebedei.
ecclesia. **† Occidit autē iacobum**
fratrem iohannis gladio. Vidēs
† s̄ afflictioini quorūdam z occisioni iacobi
autē quia placeret iudeis appo-
† s̄ quia plus placeret vbi p̄iceps occideretur
† s̄ ideo nō ē occisus sed apprehēsus. vt z de
fuit apprehēdere z petrū. **† Erant**
xpo dixerūt nō licet in pascha occidere quēq̄
autem dies azimoz. Quem cum
† s̄ q̄d̄ nō licet occidi. licitū putāt i angustia
† cruciari.
apprehendisset misit in carcerem
† s̄ non sufficiebat solius carceris custodia
† tradēs q̄ quatuor quaternioni-
bus militū custodiendum. volēs
post pascha p̄ducere euz populo
Et petrus quidē seruabat in carce
† s̄ exemplū orādī pro p̄ditantibus. z maxie
† pro ecclesie pastoribus. † s̄ sic em orandū est
† scdm illud. multū valet deprecatio iusti allidua.
re. Oratio autē fiebat sine inter-
missione ab ecclesia ad deum pro
eo. **Lum autē p̄ducturus eum eēt**
† s̄ qua oportuna erat solutio
herodes. in ipsa nocte erat petr^{us}
† s̄ nō hās spem euādēdi illa hora
dormiens inter duos milites vin-
ctus catenis duabus. z custodes
† s̄ quatuor hec custodia exaggerat milit. cate-
† custo. carcer.
ante hostium custodiebant carce-
† s̄ nota dñi z altitū
rē. Et ecce angelus domini astirit
† s̄ ex psentia angeli
z lumen refulsit in habitaculo. p
† s̄ tactu corporali
custozq̄ latere petri excitauit eum
dicens: **Surge velociter. Et ceci-**
† s̄ prima soluitur angustia.
derunt catenę de manibus eius
Dixit autē angelus ad eum: Pro-
† s̄ exēplū datur nō ambulādi sine calciamentis
† angelo iubēte z aplo cōplente s̄ caliga genus
† est calciamenti.
cinge z calcia te caligas tuas. **Et**
fecit sic. z dixit illi: **Circūda tibi ve-**
† s̄ timor nō impediāt.
stimentū tuum. z sequere me. **Et**
exiens sequebat eum. z nesciebat
† s̄ nō putabat fieri. sed ostendi imaginarie.
quia verum esset qd̄ fiebat p̄ an-
gelum. **Existimabat autē se visum**
† s̄ duos milites s̄ primū quaternionē cū suis
videre. **Transcuntes autē primā**

† s̄ custodes carceris scdm quaternionē euz
† suis.
z **† secundaz custodiam. venerunt**
† s̄ que putatur fuisse in atrio carceris. † spa-
† tet extra civitatē fuisse carcerē. vel in exteriore
† pte ciuitatis.
ad portam ferreaz. quē ducit ad
† s̄ a se ipsa
ciuitatē: quē vltro aperta ē eis. **Et**
excuntes. p̄cesserunt vicum vnuz
† s̄ vt sciret verū esse qd̄ fiebat. z nō visionem
z cōtinuo discessit angelus ab eo
Et petrus ad se reuersus dixit.
† s̄ ostendit quia hoc prius nesciuit
† **Nunc scio vere. quia misit domi-**
nus angelum suum. z eripuit me
de manu herodis: z de omni expe-
† s̄ vbi esset.
ctatiōe iudeoz. **Consideransq̄ ve-**
nit ad domū marię matris iohan-
nis. qui cognominat̄ marcus. vbi
† s̄ causa orōnis pro petro. vel ex euetu
erant multi p̄gregati z orantes.
Pulsante autē eo hostium ianuę
p̄cessit puella ad videndū nomie
† s̄ vidēs vel fortis vel visio fortitudis vel vi-
† sionis fortitudo
rhode. **Et vt cognouit vocē petri**
† s̄ ex impatiētia scz nunciādi aduentū petri
p̄re gaudio non aperuit ianuam:
sed introcurrens nunciavit stare
petrum ante ianuā. **At illi dixerūt**
† s̄ quia sciebāt petrū incarcerationi esse
ad eam. **† Insanis. Illa autē affir-**
† s̄ rē
mabat sic se habere. **† Illi autē dice-**
bant: angelus eius ē. **Petrus au-**
tem pseuerabat pulsans. **Lum au-**
† s̄ quia certū habebāt q̄ ab hoibus nō dimi-
† teretur.
tem apuissent. viderūt eū z obstu-
perunt. **Annuens autem eis ma-**
† s̄ silentiū idicendo
nu vt tacerēt: narrauit quomodo
† s̄ nō hoies. nō sua calliditas vel fortitudo
† dominus duxisset euz de carcere
† s̄ virtutē donatā p̄cibus eorū. † s̄ iusto scz
† filio alpheti. alter iacobus decollatus erat.
† s̄ s̄ orantibus pro me
Dixitq̄: nūciate i iacobo z i fratri
† s̄ eadē nocte in aliū locum timore herodis z
† iudeorum.
bus hęc. Et egressus abijt in aliū
† s̄ crastina post eductionē petri de carcere.
locum. **† Facta autē die. erat non**

sto igit in carne passo
z vos eadē cogitatioe
armamini.
Percussioq̄ late-
re. R. Lactū corpa-
lē corpe ex aere sup̄pro-
potuit habere angel^{us}.
Precinge B.
Prop̄ctias z aposto-
los singulis vlos fuis-
se legimus. sed petrus
p̄pter rigorē carceris.
ligamēta ad horā la-
xauerat: vt tunica cir-
ca pedes remissa. fri-
gus noctis vitansq̄ tē-
peraret. exēplum p̄re-
bens infirmis. vt cum
molestia corporis vel
iniuria tentatur hu-
mana. liceat aliquid
laxare de. p̄positi rigo-
re. z quia dictū ē. sint
lumbi vestri p̄cincti z
calciati pedes in sp̄a-
ratione enāgelij pacis
sp̄ialium virtutū ver-
biq̄ p̄dicandi resume-
re inbentur insignia.
Venerūt ad por-
tam ferrea q. d. a
c. B. Angusta im-
mo ferrea erat porta q̄
ducit ad hierusalē ce-
lestē. sed ap̄ozum ve-
stigijs nobis est facta
meabilis. qui sanguie
p̄prio hostiū ferrum
vicerūt. ferrea em ho-
stia petro cedūt custo-
di aule celestis. qui ec-
clesie retinēs cacumen
inferni sup̄pat.
Ad se reuersus.
A culmine cōtemplati-
onis ad hoc reuersus
ē. qd̄ i intellectū p̄muni
prius fuit.
Processit puel-
la. sed introcur. zc.
Et dominū de tumu-
lo egressus prima om-
niū mulier discipulis
nūciavit. vt vbi abū-
davit. delic. supra. g.
Angelus eius ē.
Dicit. magna digni-
tas aiarum. vt vnaq̄
qz ab ortu natiuitatis
habeat angelū i custo-
diam sibi deputatum
Ticonius. Videt
angelus hoīs esse hō
iterior. qui tēū semp
fide cōtemplatur.
B. Qd̄ vnusq̄qz
habeat angelum scri-
ptura testat. Vnde
dñs. angeli iquit eoz
semp vidēt. f. p. Et ia-
cob angel^{us} q̄ eruit me
de cunctis malis. z hic discipuli angelū petri venire credebant.
Tacerent. Donec narret. h̄m̄tē vlt̄ tacerē iubet ne clamore gaudētiū

aduentus ei in ciuitate cognoscatur.

Descendensq. R. De petri solutio nulli noceret non permitte herodes vindicare in custodes.

In cesaream. B. Quamuis iuxta litu lo coru cesaream philip p dicitur videat. ideo qd et hec sicut tirus et sidon ciuitas sit fgnial tamen iosephus dicit. hec in cesarea palesti ne gesta. que olim tur ris stratonis dicta est in confinio fgnial z pa lestine in litore maris magnisita.

Alerentur. B. Necessaria habebant amicitiam vicini regis ideo qd regio coru val de angusta esset. gali leg et damasci finibus pressa.

Confestim zc. B. Iosephus. dum ipie tatem illicite adulatione nis no exhoreret. re spicies paulo post im minente et insistentz capiti suo vidit ange lum. eumqz sensit coti nuo exitij sui ministru que prius nonerat p uisorem honoru. inde prius. vij. dieb? ven tris dolore cruciatus: vita violenter abrupit.

C. XIII.

Prophete et doctores. Sicut erat prophete et doctores. Vel alij coru pphete. alij doctores fuerunt.

Niger. R. A calo resi latinu e. Vel ascē dens interpretatur. si bebentum est.

Segregate mihi bar et saulu. B. Videtur saul? iuxta ordine hystorie tercio decimo anno post pas sione apostolatū cum barnaba. et pauli vo cabulu accepisse. qto decimo autez anno iux tra pdictum iacobi ce pbeqz et iohannis ad magisteriu gentiu pfe ctum esse. Et hystoria ecclesiastica p sentit di ces. apostolis fuisse p ceptuz. vt xij. annis in iudea predicarent.

Missi a spusan. R. Ab hominibus dimissi. mox a spusan cto mittunt ad seleuci am. dux itineris eorumz

Et custodes. Apparet qd clausum reli quit petrus carcerem. quo aperto no esset abigui cum euasisset.

parua turbatio inter milites: qd nam factum esset de petro. Herodes

des autem cum requisisset eum. et non inuenisset: inquisitione facta

de custodibus iussit eos duci. De

scendensq. a iudea in cesaream ibi comoratus est. Erat autem iratus

titius et sidonius. At illi vnanimiter venerunt ad eum. Et persuaso bla

sto qui erat super cubiculoz regis postulabat pacem: eo qd alerentur

regiones eorum ab illo. Statuto au

tem die herodes vestitus veste regia sedit pro tribunali: et con

clamabat dei voces. et nou homi nis. Confestim autem percussit eu

angelus domini. eo qd non dedisset honore deo: et sumptus a ver

bis expirauit. Verbum autez domini crescebat et multiplica

batur. Barnabas autez et saulus reuerfi sunt ab hierosolimis exple

to ministerio: assumpto iohanne qui cognominatur marcus.

et paulus repleus spiritu san

cto. inueniens in eu dixit: Dole

ne omni dolo et omni fallacia. Iff

li dyaboli. inimice omnis iusticie

no desinis subuicere vias domi

ni. Et ait: Ego sum minimus apstozū qui non sum dignus

vo. apo. quia psc. sum

ec. dei.

et ait: Ego sum minimus apstozū qui non sum dignus

vo. apo. quia psc. sum

ec. dei.

et ait: Ego sum minimus apstozū qui non sum dignus

vo. apo. quia psc. sum

ec. dei.

et ait: Ego sum minimus apstozū qui non sum dignus

vo. apo. quia psc. sum

ec. dei.

et ait: Ego sum minimus apstozū qui non sum dignus

vo. apo. quia psc. sum

ec. dei.

et ait: Ego sum minimus apstozū qui non sum dignus

vo. apo. quia psc. sum

ec. dei.

et ait: Ego sum minimus apstozū qui non sum dignus

vo. apo. quia psc. sum

ec. dei.

ipse eleuans uel conurgens. de cirene

cabatur niger. et luci? cirenensis

et manaen. qui erat herodis tetra

rchet collactaneus: et saulus. Mi

nistrantibus aute illis domino et

ieiuuantibus. dixit illis spiritus sa

crus: Segregate michi barnaba

et saulum in opus ad quod assum

ptes imponeretqz illis manus. di

miserunt eos. Et ipsi quide missi

a spiritu sancto abierunt seleuci

am. et inde nauigauerunt cipru. Et

cum venissent salamina. pcedica

bant uerbum dei in sinagogis iu

deorum: habebant autem et ioha

neum in ministerio. Et cum peram

bulassent vniuersam insulam vs

qz paphum. inuenerunt quendam

virum magum. pseudo pphetam

iudicum. cui nomen erat bariem.

qui erat cum pconsule sergio pau

lo viro prudete. hic accersitis bar

naba et paulo: desiderabat audire

uerbum dei. Resistebat autem illi

re. pconsulem a fide. Saulus aute

qui et paulus repleus spiritu san

cto. inueniens in eu dixit: Dole

ne omni dolo et omni fallacia. Iff

li dyaboli. inimice omnis iusticie

no desinis subuicere vias domi

ni. Et ait: Ego sum minimus apstozū qui non sum dignus

vo. apo. quia psc. sum

ec. dei.

et ait: Ego sum minimus apstozū qui non sum dignus

vo. apo. quia psc. sum

ec. dei.

et ait: Ego sum minimus apstozū qui non sum dignus

vo. apo. quia psc. sum

ec. dei.

et ait: Ego sum minimus apstozū qui non sum dignus

fuit. qui eos separauit a ceteris.

Abierunt seleucia. R. In quibusdam ex emplaribus iuenitur. abierunt seleuciam que est salamina. duo sunt autem nomina vnius ciuitatis.

In sinagogis. B. Propter ignaros lo corum semel annotan du credidi. vbiunqz sinagoga iudeoru vi deris. scito in ciuitate gesta que dicuntur.

Bariem. B. Corru pre legitur bariem v vt alij bariem.

Sergio paulo. Duo vnius noia sut sergins et paulus.

Elimas. R. Eli mas scdm quosdaz in terpretat dei mei men sura. vel magus. z ido resistebat.

Auertere. R. Eum qui inceperat couerti. a fide ad transgressio nem volebat couerte re iuxta nomen suum.

Saulus. R. Inter pretatur tentatio respi cientis. vel securitas. vt mirabilis.

Qui et paulus. B. A sergio paulo p cosule quem fidei sub egit. sortitus e nomen pauli.

B. Apte gentium a postolus de gentili no men sortitur.

R. A sergio paulo sic dictus. cu meritis mu tantur et nomia. Saul us filius doloris erat cu ecclesia z psequeret. Filius aut dextre pau lus quando non se ta ti. sed etiaz plures ad dextram vocauit. Si cut em barnabe muta tum e nome. vt pro io seph vocaretur barna bas. i. filius psolatōis sic saulus post graduz apostolatus pauli no men accepit. qui de su pbo humilis factus. p saule vocatus est pau lus. Saulus a saule i pio z psecutore. Pau lus a modico et humi li spiritu vocat. vnde z nome suum interpre tando dicebat: Ego sum minimus apstozū qui non sum dignus vo. apo. quia psc. sum ec. dei.

C. XIII.

Et prater illos qui veniebant ab hierosolimis

Rant autē in

ecclesia que erat antio

chie. pphete et doctores. in qui

bus barnabas et simeon qui vo

Et nunc zc. eris cecus. B. Dicitur paulus miracula agere ad plummationem aplatus. que diu pra stimulu calictra. tem dñs elegerat. **Et cõfestim ceci dit zc. R.** Dicitur in pleitur qd in cãticis legit. Capite nobis vul pes paruulas: que te moluunt vineas. quia paulus pseudo ppheta cepit. exterminan tem rudem vineã. i. p plulis mentez: sciebat aplus sui memor exẽ pli: de tenebris oculo nũ posse lumen mentis surgere. nõ em mere bar habere oculos car nis: qd mētis oculos la borabat auferre alijs **Uenerunt antio chiam. B.** Dicitur sunt antiochie. vna i liria a selenco rege cõ dita. que reblata añ vocabat. i. qua primo cognitiã sunt disci pli christiani. Altera re qua modo dictũ e in puincia psidie. **Antiochiam psidie. R.** Ad differẽ tiã alterius antiochie vt credit. sed a multis eadẽ esse putat. **Sederunt. R.** Quali audituri legẽ nõ pdicaturi. ecce exẽ plum humilitatis. **Terra chanaan. Ra.** Scilicet repmif sionis qd ideo (vt ple nisqz videt) israeli est data. quia i prima di uisione post diluuium hanc puinciam semẽ sem foritũ e: s postea a chanaanis violẽter e possessa. z ido iure plij pãstini habitato ribus reddidit. Verito aut chanaanei delent. de quoz stirpe dicit: maledictus chanaã. seruus seruo erit. cuius pater cham in pa tre impius fuit: z ideo maledicti meruit. **Quadringetos. B.** Dicitur de ad abraam erit semen tu um accola i terra alie na annis quadringen tis. Et ite ait. quia in ysaac vocabit tibi se men. ab exortu ergo il lius seminis vsqz ad exitũ israel ex egipto. fuerunt iuxta erodum.

rectas. Et nunc ecce manũ domi ni super te. z eris cecus nõ vidẽs
† s. i. potestas
† s. i. potestas
† s. i. potestas
ni super te. z eris cecus nõ vidẽs
† sicut nõ videt solem iusticie. s. penitentie vel mortis. s. nõ fortuita sed defursum a deo
solem vsqz ad tempus. Et con festim cecidit in euz caligo z tene
† s. in circuitũ se vertẽs in modũ cecorũ. s. ad se duendum.
bre. Et circũiens querebat qui ei manum daret. Tunc pconsul cuz
† s. i. cum doctrina christi virtutẽ miraculi
vidisset factũ. credidit: admirãs sup doctrina domini. Et cum a pa
† s. ex quibus erat barnabas.
pho nauigasset paulus z qui cuz
† s. ciuitate. s. illius regionis
eo erant: venerunt pergeni pam philiẽ. Johannes autẽ discedẽs
† s. vnde cũ eis venerat
ab eis reuersus est hierosolimam
† paulus z barnabas cũ suis. s. spediabus nõ nauigantes.
illi vero pãraũentes pgen. ve nerũt antiochia psidie. Et ingres
† s. vel sine
† s. qua cõsueuerant cõuenire et legem legere et prophetas ad modũ domnice dici
si sinagogam die sabbatoz sede runt. Post lectionez autem legis
† s. nõ potest ciuitas abscondi supra mote posita
z pphetarum miserunt principes
† s. quia iudei estis.
sinagoge ad eos dicẽtes: Viri fra
† s. quasi diceret. hoc e opus diei huius quo nihil aliud operantur s. subitãdo dictũ qd e perfidie signum.
tres: si quis est in vobis sermo
† s. non predicationis. nõ electionis. s. nõ ad nos qui nõ indigenus
exhortationis ad plebem: dicite.
† s. iuxta cõsuetudinẽ legentũ propter multitu dinem audientũ. s. saluo scz cõsuetõ silentũ signo
Burgẽs aut paul. z manu si
† s. iudei
lentium indicens ait: Viri israe
† s. gentiles. s. timẽtes segregat: quia nõ omnes ti mebant deum. s. s. vtriusqz
lite. z qui timeis deum: audite.
† s. pre cõctis plebibus que altos deos colebant
† s. elegit ex omni genere hominũ. s. nõ patres eum. s. abraã et cetera
Deus plebis israel elegit patres
† s. nõ vestros qd dicitur pa plaudendum
† s. de seruo
nostros. z plebem exaltauit cuz
† s. seruẽtes in luto et latere. s. spoteitate qua egiptos plagis multas percussit. s. christo qui e bra chium patris.
essent incolẽ i terra egipti. z bra chio excelso eduxit eos ex ea. z p
† s. longã dei signat patientiã.
xl. annorum tempus mozes coz
† s. grauitas corũ ostenditur
sustinuit in deserto. Et destrues
† s. vicia septẽ vel innumerabilia. s. s. pacẽ de signat et diuisionis equalitatẽ.
gẽtes septẽ i terra chanaan. for te dũtribuit eis terram eozũ qua
† s. i. post quadringetos. z. l. annos

† s. i. post quadringetos annos et quinquagita et diuisione terre
Et post hęc dedit iudices vsqz ad samuel pphetam. Et erinde po
† s. contra voluntatẽ dei. s. s. cumulatũ patientia dei.
stulauerunt regem. z dedit illis saul filiu cis: virum de tribu be
† s. malũ de nouissima tribu. qd videte genus e
† s. cũ tẽpore samuelus. sic em e i choncis. samu el et saul annis. xl.
niamin annis. xl. Et amoto illo
† s. propter humilitatẽ radicis et pstone vel in si gura christi suscitari. s. cõtinua ostenditur pa tencia.
suscitauit illis dauid regẽ: cui z
† s. nisi ego quereẽ nulli appareret
testimonũ phibens dixit. Inue
† s. sparie stirpis. s. hoc propter ipsũ vel chri stum de dauid semine narũ
ni dauid filium iesse viruz scdm
† s. hoc christo maxime conuenit
cor meuz: qui faciet omnes volũ
† s. ad hoc tendebãt predicta
tates meas. Dũ deus ex semĩ
† s. nõ subito sed post multas prophetaruz pro missiones hoc factũ e. s. istã. qui faciet omẽs vo luntates meas. s. de fructu vẽtris tui. p. s. f. e.
ne secundum pmissionem eduxit
† s. strãlationẽ simul cũ noie ponit. qz ihesus sal uatorũ interpretatur. s. spũaliter. s. non dante qd christo seruabatur.
israel saluatore ihesum: predicã
† s. cuius auctoritas magna. s. i. modũ lucerne vnde parau lucernã christo meo.
te iohanne ante faciẽ aduentus
† s. transiõis qz p penitẽtiã peccatũ remittitur
eius baptismuz penitentiẽ omni
populo israel. Lum impleret autẽ
† s. pcuratoris officiũ ante faciẽ christi.
iohannes cursum suum dicebat.
† s. ecce que de eo propheta sunt. s. interrogã do. vel nõ sum ego christus. que me arb. esse
† s. esse propriũ deitatis est.
Quem me arbitramini esse non
† s. quia eius pcurator sum
sum ego. sed ecce venit post me.
† s. iohannes nõ erat sponsus ille de quo rãquã sponsus zc. calcamento. i. incarnatione christi q scz christũ decuit non idgens. alias nõ dignus. s. s. multẽrũ incarnationis apire
cuius non sum dignũ calciamẽ
† s. sermo suauis. s. iudei scilicet.
ta peduz soluere. Viri fratres: si
† s. iudei scz. s. vel de gentibus potest accipi
lij generis abrahaz. z qui in vo
† s. iudeis. s. euangeliũ vel christus verbum patris.
bis timeis deum. vobis verbũ
huius salutis missuz est. Qui em
habitabant hierusalem z princi pes eius hunc ignorantes. z vo
ces prophetarum que per omne sabbatum: legunt iudicantes im
† s. quia iudices plebis erant. s. i. s. pro phetiam nescietes
pleuerũt. Et nullam causam moz
† s. squãus inquireret. s. tolle. tolle. crucifige eum.
tis inuenientes in eo: petierunt
† s. p manus multũ
a pilato vt interficeret eum. Lun
† s. ipse i cruce dixit cõsummatũ e. s. qz p eos oia facta. s. i. manus inermis. os armatũ. s. q. imple nerũt. vt dictũ e. s. q. de passione prophetata.
qz cõsummassent oia que de eo

anni quadringeti. v. bis adde quadraginta annos in deserto. z v. iterra chanaã. quibus pactis videt terra quiescere a pãlijs z soz fuisse missa sup eam. z inuenies annos quadringetos quin quaginta. **Dedit iudices usqz zc. Tempus iudicũ trãsit ad pban dam patientiã dei.**

Annis. xl. B. Liber regum nõ apte ex ponit. quot annis saul regnauerit. sed aplus vulgo loqns. hoc qd fama crebrior habe bat dixit. Chronica vero testant: qd samu el z saul annis. xl. isra eli pãuerunt.

Vobis. R. Iudic is. Non veni nisi ad ones que pierunt do m? israel. Vel vobis qui estis dispfi. qz vt sequitur: habitatores hierusalẽ repulerũt il lud.

Iudicantes. R. Ihesum esse reũ moz tis. vel iudicantes vo ces pphetarũ. i. nõ cre dentes. qui em tẽtra bit fratri. tẽtrabit le gi: z iudicat legẽ. quã to magis christo tẽ trabentes.

*Hand dicitur...
 Plurimum facti...
 Filium meum...
 Sancta dauid...
 Non dicitur...
 Iudicantes...*

Hanc deus adimpleuit. B. In greco qm hac deus adimpleuit filijs eoz nobis

In psalmo secundo. Quidam codices habent primo qd ita exponit primu z secundu apud hebreos in vno psalmo esse coposito quia a beatitudine incipiat z in eadem finiat.

Filius meus zc. B. Non e putadu hoc exempli psalmi ad resurrectione christi (cuius prime meminit) pertinere sed ad incarnatione de qua supra locutus fuit nam sequens versus manifeste testat de resurrectione cum enim supra de incarnatione passione resurrectione eggerit utraq testimonij prophete astruit qui ergo inquit eternus es ante secula filius nunc in tempore natus apparbis.

Sancta dauid. B. Id e templum sanctu ex dauid semine natu i corpus christi resuscitatu i corruptionem.

Sancta dauid fidei. B. Istas noui t. mysteria progas ait. psumam vobis testamentu eternu sancta dauid fidelia. In hebreo. Et feriam vobiscum pactu sempiternu misericordial dauid fidelis.

Non dabis zc. B. Post resurrectione non moriet mors illi vtra no dominabitur. ideo dicit sancta fidelia. i. incorrupta z eternaliter permansura.

Videte contemptores. In greco audite contemptores z respicite z dispdimini

z non iudei infideles sed ioseph qui fuit iudeus genere et propter eum iudei dicunt hoc fecisse. S deponi pmittere propter sabbatu ne longius torpore in cruce remaneret contra legis preceptum.

scripta erant: deponentes eu de hoc de iudeis dicitur propter ioseph sicut et prius vel quia iudei sepulcrum munierunt. S diuinitas sua que cu patre et spu. vna est. ligno posuerunt i monumento. De secundum hominem.

us vero suscitauit euz a mortuis tertia die. q visus e per dies multos. S notis et certis cognitoribus. S ad montana proxima hierusalem.

tos his qui simul ascenderat cu eo de galilea in hierusalem: qui videntur ei

quod nunc sunt testes eius ad plebem. S et filius vestris. S hie repromissionem. Et nos vobis annunciamus eam. S q suscitauit eum

que ad patres nostros repmissio facta est: quonia hanc de adimpluit filius nris resuscitans iherosolimam. Sicut z i psalmo secundo scribitur. S non seruus vt ceteri. S consubstantialis. S hoc proprium deitatis S in diuinitate vbi nec heri nec cras. S de virgine etenim illa natu ptu e. Filius meus tu: ego hoas est a deo.

die genui te. Quod autem resuscitauit eum a mortuis amplius

non reuersurum in corruptionem. S implebo que dauid promisi. scz christu de eo nasciturum.

ita dixit: quia dabo vobis sancta dauid fidelia. Ideo q z alibi dicit: Non dabis sanctu tuum vt

deus: et non de dauid sunt corruptione. Dauid enim in quarta decima generatione ab abraa. S f esset voluntatem dei vnde supra qui faciet omnes voluntates meas

in sua generatione cu administras. S vt nasciturum ita et morientium numero ap postus.

set voluntati dei. dormiuit z appositus est ad patres suos: z vidit corruptionem. Quem vero deus

suscitauit: non vidit corruptionez. S responder ad id qd dixerat: deus vero suscitauit eum.

Notum igit sit vobis viri fratres quia p hunc vobis remissio peccatorum annunciat: ab omnibus

quibus non potuistis in lege moysi iustificari. In hoc omnis qui credit iustificat. Videte ergo ne supueniat vobis qd dictum e in pro

phetis. Videte preptores z admiramini. z dispdimini. quia opero ego in diebus vestris: opus qd non credetis si quis enarrauerit vobis. Ereuntibus autem illis rogabant vt sequenti sabbato loquerentur sibi verba hec. Tunc dimissa esset sinagoga: secuti sunt multi iudeoz z colentiu aduenarum paulum z barnaba. Qui loquentes suadebat eis: vt pmanerent in gratia dei. Sequenti vero sabbato pene vniuersa ciuitas conuenit audire verbum dei. Cuius autem turbas iudei repleri sunt zelo: z contradicebant his que paulo dicebant: blasphemantes

quod non timentes iudeorum principes. Tunc pstanter paulus z barnabas dixerunt vobis oportebat primum loqui verbu dei: sed quoniam repellitis illud: z indignos vos iudicatis eterne vite: ecce conuertimur ad gentes. Sic enim precepit nobis dominus. Posui te in iherosolimam gentibus: vt sis in salute vniuersis ad extremum terre. Audientes autem gentes gauise sunt: z glorificabant verbum domini. Et cederunt quotquot erant preordinati ad vitam eterna. Diffeminabatur autem verbum domini per vniuersam regionem. Iudei autem contumaciter resistebant

quod non credetis si quis enarrauerit vobis. Ereuntibus autem illis rogabant vt sequenti sabbato loquerentur sibi verba hec. Tunc dimissa esset sinagoga: secuti sunt multi iudeoz z colentiu aduenarum paulum z barnaba. Qui loquentes suadebat eis: vt pmanerent in gratia dei. Sequenti vero sabbato pene vniuersa ciuitas conuenit audire verbum dei. Cuius autem turbas iudei repleri sunt zelo: z contradicebant his que paulo dicebant: blasphemantes

quod non timentes iudeorum principes. Tunc pstanter paulus z barnabas dixerunt vobis oportebat primum loqui verbu dei: sed quoniam repellitis illud: z indignos vos iudicatis eterne vite: ecce conuertimur ad gentes. Sic enim precepit nobis dominus. Posui te in iherosolimam gentibus: vt sis in salute vniuersis ad extremum terre. Audientes autem gentes gauise sunt: z glorificabant verbum domini. Et cederunt quotquot erant preordinati ad vitam eterna. Diffeminabatur autem verbum domini per vniuersam regionem. Iudei autem contumaciter resistebant

quod non timentes iudeorum principes. Tunc pstanter paulus z barnabas dixerunt vobis oportebat primum loqui verbu dei: sed quoniam repellitis illud: z indignos vos iudicatis eterne vite: ecce conuertimur ad gentes. Sic enim precepit nobis dominus. Posui te in iherosolimam gentibus: vt sis in salute vniuersis ad extremum terre. Audientes autem gentes gauise sunt: z glorificabant verbum domini. Et cederunt quotquot erant preordinati ad vitam eterna. Diffeminabatur autem verbum domini per vniuersam regionem. Iudei autem contumaciter resistebant

quod non timentes iudeorum principes. Tunc pstanter paulus z barnabas dixerunt vobis oportebat primum loqui verbu dei: sed quoniam repellitis illud: z indignos vos iudicatis eterne vite: ecce conuertimur ad gentes. Sic enim precepit nobis dominus. Posui te in iherosolimam gentibus: vt sis in salute vniuersis ad extremum terre. Audientes autem gentes gauise sunt: z glorificabant verbum domini. Et cederunt quotquot erant preordinati ad vitam eterna. Diffeminabatur autem verbum domini per vniuersam regionem. Iudei autem contumaciter resistebant

quod non timentes iudeorum principes. Tunc pstanter paulus z barnabas dixerunt vobis oportebat primum loqui verbu dei: sed quoniam repellitis illud: z indignos vos iudicatis eterne vite: ecce conuertimur ad gentes. Sic enim precepit nobis dominus. Posui te in iherosolimam gentibus: vt sis in salute vniuersis ad extremum terre. Audientes autem gentes gauise sunt: z glorificabant verbum domini. Et cederunt quotquot erant preordinati ad vitam eterna. Diffeminabatur autem verbum domini per vniuersam regionem. Iudei autem contumaciter resistebant

quod non timentes iudeorum principes. Tunc pstanter paulus z barnabas dixerunt vobis oportebat primum loqui verbu dei: sed quoniam repellitis illud: z indignos vos iudicatis eterne vite: ecce conuertimur ad gentes. Sic enim precepit nobis dominus. Posui te in iherosolimam gentibus: vt sis in salute vniuersis ad extremum terre. Audientes autem gentes gauise sunt: z glorificabant verbum domini. Et cederunt quotquot erant preordinati ad vitam eterna. Diffeminabatur autem verbum domini per vniuersam regionem. Iudei autem contumaciter resistebant

quod non timentes iudeorum principes. Tunc pstanter paulus z barnabas dixerunt vobis oportebat primum loqui verbu dei: sed quoniam repellitis illud: z indignos vos iudicatis eterne vite: ecce conuertimur ad gentes. Sic enim precepit nobis dominus. Posui te in iherosolimam gentibus: vt sis in salute vniuersis ad extremum terre. Audientes autem gentes gauise sunt: z glorificabant verbum domini. Et cederunt quotquot erant preordinati ad vitam eterna. Diffeminabatur autem verbum domini per vniuersam regionem. Iudei autem contumaciter resistebant

quod non timentes iudeorum principes. Tunc pstanter paulus z barnabas dixerunt vobis oportebat primum loqui verbu dei: sed quoniam repellitis illud: z indignos vos iudicatis eterne vite: ecce conuertimur ad gentes. Sic enim precepit nobis dominus. Posui te in iherosolimam gentibus: vt sis in salute vniuersis ad extremum terre. Audientes autem gentes gauise sunt: z glorificabant verbum domini. Et cederunt quotquot erant preordinati ad vitam eterna. Diffeminabatur autem verbum domini per vniuersam regionem. Iudei autem contumaciter resistebant

quod non timentes iudeorum principes. Tunc pstanter paulus z barnabas dixerunt vobis oportebat primum loqui verbu dei: sed quoniam repellitis illud: z indignos vos iudicatis eterne vite: ecce conuertimur ad gentes. Sic enim precepit nobis dominus. Posui te in iherosolimam gentibus: vt sis in salute vniuersis ad extremum terre. Audientes autem gentes gauise sunt: z glorificabant verbum domini. Et cederunt quotquot erant preordinati ad vitam eterna. Diffeminabatur autem verbum domini per vniuersam regionem. Iudei autem contumaciter resistebant

quod non timentes iudeorum principes. Tunc pstanter paulus z barnabas dixerunt vobis oportebat primum loqui verbu dei: sed quoniam repellitis illud: z indignos vos iudicatis eterne vite: ecce conuertimur ad gentes. Sic enim precepit nobis dominus. Posui te in iherosolimam gentibus: vt sis in salute vniuersis ad extremum terre. Audientes autem gentes gauise sunt: z glorificabant verbum domini. Et cederunt quotquot erant preordinati ad vitam eterna. Diffeminabatur autem verbum domini per vniuersam regionem. Iudei autem contumaciter resistebant

quod non timentes iudeorum principes. Tunc pstanter paulus z barnabas dixerunt vobis oportebat primum loqui verbu dei: sed quoniam repellitis illud: z indignos vos iudicatis eterne vite: ecce conuertimur ad gentes. Sic enim precepit nobis dominus. Posui te in iherosolimam gentibus: vt sis in salute vniuersis ad extremum terre. Audientes autem gentes gauise sunt: z glorificabant verbum domini. Et cederunt quotquot erant preordinati ad vitam eterna. Diffeminabatur autem verbum domini per vniuersam regionem. Iudei autem contumaciter resistebant

quod non timentes iudeorum principes. Tunc pstanter paulus z barnabas dixerunt vobis oportebat primum loqui verbu dei: sed quoniam repellitis illud: z indignos vos iudicatis eterne vite: ecce conuertimur ad gentes. Sic enim precepit nobis dominus. Posui te in iherosolimam gentibus: vt sis in salute vniuersis ad extremum terre. Audientes autem gentes gauise sunt: z glorificabant verbum domini. Et cederunt quotquot erant preordinati ad vitam eterna. Diffeminabatur autem verbum domini per vniuersam regionem. Iudei autem contumaciter resistebant

quod non timentes iudeorum principes. Tunc pstanter paulus z barnabas dixerunt vobis oportebat primum loqui verbu dei: sed quoniam repellitis illud: z indignos vos iudicatis eterne vite: ecce conuertimur ad gentes. Sic enim precepit nobis dominus. Posui te in iherosolimam gentibus: vt sis in salute vniuersis ad extremum terre. Audientes autem gentes gauise sunt: z glorificabant verbum domini. Et cederunt quotquot erant preordinati ad vitam eterna. Diffeminabatur autem verbum domini per vniuersam regionem. Iudei autem contumaciter resistebant

quod non timentes iudeorum principes. Tunc pstanter paulus z barnabas dixerunt vobis oportebat primum loqui verbu dei: sed quoniam repellitis illud: z indignos vos iudicatis eterne vite: ecce conuertimur ad gentes. Sic enim precepit nobis dominus. Posui te in iherosolimam gentibus: vt sis in salute vniuersis ad extremum terre. Audientes autem gentes gauise sunt: z glorificabant verbum domini. Et cederunt quotquot erant preordinati ad vitam eterna. Diffeminabatur autem verbum domini per vniuersam regionem. Iudei autem contumaciter resistebant

quod non timentes iudeorum principes. Tunc pstanter paulus z barnabas dixerunt vobis oportebat primum loqui verbu dei: sed quoniam repellitis illud: z indignos vos iudicatis eterne vite: ecce conuertimur ad gentes. Sic enim precepit nobis dominus. Posui te in iherosolimam gentibus: vt sis in salute vniuersis ad extremum terre. Audientes autem gentes gauise sunt: z glorificabant verbum domini. Et cederunt quotquot erant preordinati ad vitam eterna. Diffeminabatur autem verbum domini per vniuersam regionem. Iudei autem contumaciter resistebant

Admiramini. B. Sic iunge. admira mini z dispdimini ab assiris z chaldeis. no missime a romanis. qz opo opoz vtriusqz videte.

Non credetis si quis zc. B. Vel ppter vtriusqz vndicitate magnitudinē non credere dicunt. donec pplete fuerint.

Et colentium. B. Melius legit colentium. sicut in greco habet. Significat autē eos: qui natura gentiles erāt. sed religione iudei. grece vocati phelin.

Primum. B. Primo filiam patri. pis curare venit iherosolimam. sed mulier fluxus sanguinis patiens pcepit sanitate.

Eterne vite. B. Non quia scirent vitam eternam esse qua respuebāt. sed ex suo sensu z fide sua. locuti sunt apostoli.

Sic enim zc. B. Prophecia pceptum immobile e. nobis primum dicit. deinde infertur prophete testimonium ad psonā patris loquentis ad filium.

Posui te. B. Posui te in iherosolimam. hoc ad apostolos qui membra eius sunt pinct.

B. Quod dictum est. specialiter christo hoc sibi dictu esse arbitrantur apostoli: qz membra ipsius sunt. si cut ppter eiusdem corporis vniōne dictum est. saule saule qd me perse. zc.

Preordinati. Quid e. vt post labores pntes z mortificatione carnis vita sequatur.

Religiosas mulieres. B. Siue te iudeis que legi religionem seruabant. siue te gentibus religionem seruare incipientes.

Excusso puluere zc. Secundum pce prum euagelij excutit puluis: in testimoniu qd inane fecerunt la borem.

De. Puluis excu tit in testimoniu labo ris sui: qui ingressi sut ciuitate illoru z pdica uerunt eis. vel excutit puluis. vt nihil acci piat ab eis q euangeli um spnnt: nec etiā ne cessaria victui.

Ra. Quia in iudi cio sic a christo eicien tur sicut puluis que p iicit ventus. a. f. t. Si vero aplos reciperet pedes suos. i. sensus. a puluere. i. vicijs sol uerent.

Discipuli quoqz B. Iudeis fidez p sequentibus: discipuli econtra spiritali gau dio ditantur.

C. XIII. Confugerunt. R. Fuga apostolorz non plus fuit ex timore qz amore verbi dei.

Et uniuersam in circū. regi. zc. B. Quod in greco sequi tur. deus autē pacē fe cit. quidā latini codi ces minus habent. Et ibi euagelizātes erāt. sequit greco: z pmo ta ē omnis multitudo in doctrina eoz. pau lus autē z barnabas morabant in listris. z hi etiā uersus in qbus dam nostris codicibz nō habent.

Claudus. B. Si cur claudus ille quem petrus z iohannes ad portam tēpli curāt. p figurat iudeoz salutē ita hic licaonius eger gentes a legis z tēpli religione remotas. sed pauli pdicatione col lectas. Petrus iquit cederit mibi z barna be societatis. vt nos in gētes. ipsi aut in cir cūcisionē. Sed z tēpo ra expositioni pueniūt qd ille primo fidei tem pore cum nec dum gē tibus uerbum credere tur. hic dō iudeis ob pfidiaz repulsis z dā nationis puluere resp sis. inter noua puerse gētilitatis gaudia sal uatur.

z principes primarios. i. Santiochie illius d qua diximus. z honestas z primos ciuitatis. z

excitauerunt psecutionē in paulū z barnabaz: z elegerunt eos de fi

nibus suis. At illi excusso pulue

re pedum in eos uenerunt iconiū z discipuli quoqz replebant gau

dio z spiritu sancto.

C. XIII. Actum est au

tem ychonij vt simul i

troirent sinagogam iudeoz: z lo

querent. ita vt crederet iudeozum z grecozum copiosa multitudo.

Qui uero increduli fuerūt in dei: suscitauerunt z ad iracundiā con

citauerunt animas gentiū aduersus fratres. Multo igit tempore demorati sunt: fiducialiter agen

tes in domino. testimonium phi bente uerbo gratie sug. dante si

gna z pdigia fieri per manus eoz

Diuisa ē autem multitudo ciuita tis: Et quidā quidē erant cum iu

deis. Quidā uero cum apostolis lum autem factus esset impetus

gentilium z iudeozum cū principi bus suis. vt cōrumelijs afficerent

z lapidarent eos. intelligētes cō fugerunt ad ciuitatem licaonię li

stram z derben. z uniuersaz in cir cumitu regione: z ibi euangelizā

tes erant. Et quidam uir listris in firmus pedibus sedebat claudus

ter uero matris suę. qui nunquā ambulauerat: hic audiuit pauluz loquente. Qui inuuit eum. z vi

dens quia haberet fidem vt salu

Qui huc vsqz sedisti in nomine domini sbo nus seruus domini glorificat.

fieret. dixit magna uoce: Surge sup pedes tuos rectus. Et exili

uit: z ambulabat. Turbe autem cum uiderent qd fecerat paulus.

leuauerūt uocem suā licaonice di

centes: Dij similes facti hominibus descenderunt ad nos. Et uo

cabant barnabā iouem pauluz uero mercuriū: quoniam ipse erat

dux uerbi. Sacerdos quoqz iouis qui erat ante ciuitatē. tauros

z coronas ante ianuas afferens cum populis uolebat sacrificare

Quod ubi audierunt apostoli barnabas z paulus conscissis tu

niciis suis exilierūt in turbas. cla

mantes. z dicentes: uiri quid hęc facitis: z nos mortales sumus si

miles uobis homines. annunciat

tes uobis ab his uanis cōuertit ad deum uiuum: qui fecit cęlum

z terram. mare. z omnia que in eis sunt: qui in p̄teritis generationi

bus dimisit omnes gentes ingre

di in uias suas. Et quidez non sine testimonio semetipsūm reli

quit beneficiēs. de celo dans plu

uias z tēpora fructifera. Implet

cibo z leticia corda uestra. Et hęc dicentes uix se dauerunt turbas

ne sibi immolarent. Supuenerūt aut quidam ab antiochia z ycho

nio iudei. z persuasis turbis lapi

dantesqz paulum traxerunt extra

Dixit magna uoce zc. B. In greco dixit magna uoce Li bi dico in noie domi ni nostri ihesu christi surge sup pedes mos rectus.

Leuauerunt. R. In quo notat petulā tia. Vel alioz erat se tentia qz sua lingua barbara z minus rei ignara.

Mercurium. B. Qui eloquē z littera tus fuisse tradit. z lin guam z eloquium ho minibus p̄stare putat unde mercuriū: quia si medio currentē. i. in ter aures z linguas la tini uocāt. greci uero hermen. i. interpretem

Coronas. R. Et facies tēpli iuxta ritum gentiū ornaret: uel eis quasi dijs imo laturus imponeret.

B. Mos erat genti lium. vt deozū suozū honori sacrificātes su merent coronas. uicti mis simul coronatis.

Conscissis. B. Paentes scindunt uelimenta. quia deoz cultu honorant. Hoc faciebāt iudei quoti ens aliquid blasphē mium p̄tra deū audie hāt. Herodes qui nō tedit honozes deo. s acquiruit imoderato fanozū populi. ab an gelo percussus ē.

Implet cibo zc. Ra. De carnalibz loquit. quia leticia z eibis. z uino qd letifi cat cor hominis.

Supuenerūt aut zc. B. In gre co sic incipit hęc nar ratio. Demorantibz eis z docentibus. sup uenerūt quidam zc.

Traxerunt. R. Ad lapidanduz sicut cadauer. z hoc ipse ad cōturbos semel la pidatus sum.

Vertical text in the right margin, likely a commentary or gloss, partially cut off.

Surgens zc. profectus e i derben

Ut permaneret. Contra multas tribulaciones...

Ra. Quam tribulationum difficilis sit via...

C. XV.

Seditione. paulo z barnaba...

Statuerunt. Salicet illi qui descenderant...

Ut ascenderent. De hac ascensione sua...

B. De hac ascensione sua paulus scribit ad galatas...

ciuitatem estimantes mortuum esse.

Circudantibus aut eum discipulis...

Lunqz euangeli...

z postera die profectus est cum barnaba...

z postera die profectus est cum barnaba...

nos intrare in regnum celoz.

Et cum constituisent illis per singulas...

desias presbiteros z orassent cum...

Transseuntibus psidiam venerunt...

in pamphiliam z loquentes...

mini verbum in pergenz descenderunt...

uerunt in antiochiam: vnde erant...

z congregassent ecclesias...

quanta fecisset deus cum illis...

quia aperuisset gentibus hostium...

fidci.

C. XV.

Grati sunt autem...

tem tempus non modicum...

quia nisi circudamini secundum...

mozem moysi: non potestis salui...

fieri. Facta autem seditione non mi...

nimal paulo z barnabe aduersus...

illos statuerunt ut ascenderet paulus...

in hierusalem sup hac questione.

Illi ergo deducti ab ecclesia...

transibant phenicem z samariam...

narrantes conuersationem gentium...

z faciebant gaudium magnum omnibus...

nissent hierosolimam suscepti sunt...

ab ecclesia z ab apostolis z senioribus...

fecisset cum illis.

qui crediderunt dicentes: quia...

quoz seruare leges moysi.

uenieruntqz apostoli z seniores...

deqz de verbo hoc.

gnam coquisitio fieret.

trus dixit: Viri fratres vos scitis...

quonia ab antiquis diebus in nobis...

re gentes verbum euangelij z credere...

dere. z qui nouit corda deus...

stimonium phibuit dans illis...

discreuit inter nos z illos: fide...

purificans corda eorum.

tere ergo quid tentatis deum...

lozu: qd neqz patres nostri neqz...

nos portare potuimus.

gratia domini nostri ihesu christi...

mulqz hac ex positioe pauli...

Quia oportet...

Conueneruntqz apostoli...

Per os meum.

Non alterius ex apostolis...

Fide purificans corda eorum.

Non ergo circucisio...

Si ergo illi...

Quid tentatis deum.

Non tentabis deum...

Neqz por. po.

Vel non potuimus...

Et non potuimus...

Neqz por. po.

Vel non potuimus...

Et non potuimus...

Neqz por. po.

Vel non potuimus...

Et non potuimus...

Neqz por. po.

Vel non potuimus...

Et non potuimus...

Neqz por. po.

Vel non potuimus...

Et non potuimus...

Neqz por. po.

Tacuit autē omnis zc. Notandum ordo loquēdi vel loquētiū. qz singulis loquentibus tacent pri- mum petro.

Reuertar et egi. zc. Distice reuertar ad gentes. quas prius dixerat ingredi vias suas. cui sensui firmādo iacobus testimoniū intulit.

Hoc apte testimoniū pcorat xbil simonif Tabernaculum dauid. R. Vm- bra legis. que traditō nibus pbarisgo z cor- rupta. domino reuelā te. i. domino in carne apparente p gratiaz ē erecta. vt non tantum iudci. sed etiā gentes nomē eius requirant.

Super quas in- uocatum ē zc. R.

Scdm illud. Inuo- cabant sacerdotes su p israel. Et innocabi- tis nomē meū sup fili- lios israel. Et alibi. Moyses z aaron i sa- cerdotibus eius zc.

Inuocatum est. Pro futuro more. p- phetico.

Quod ego iudi- co. R. Recte iudi- candū erat. qd triū te- stimonio firmat. duo- rum apostolorum. z p- phetarum.

A suffocatis. B. Suffocati ē mortici- num te quo ezechiel dicit. Omne mortici- num z captū a bestia te aubus. z pecoribz sacerdotes non come- dant. hoc pceptū con- uenit seruare illis qui uicti sunt oleo spiri- tuali. ne comedant il- lud cuius sanguis nō ē effusus. qd epistola apostolorz seruanduz decernit.

A suffocatis et sa- guine. B. Id est. a fundendo sanguinē vel māducando cum sanguine. hec quidez uenientibus te genti- litate. p rudimentis fi- dei. z inueterata gēti- litatis consuetudine pcessa sunt. sed ne pu- tarentur eadem z per- fectionibus sufficere. uigilanter adiunxit. Moyses zc.

Et sanguine. R. Effusione hūani sāguis. z q nō uult sibi fieri. alteri ne

credimus saluari quēadmodum

z illi. Tacuit autē omnis multitu- do. z audiebant barnabā z paulū

narrantes quanta deus fecisset si- gna z pdigia in gentibus p eos.

Et postqz tacuerunt: respondit ia- cobus dicens. Viri fratres audite

me. simō narrauit quēadmodū

pmū deus uisitauit sumere ex gen- tibus populuz nomini suo. z i hu- ic concordant uerba pphetarum

sicut scriptū ē: Post hec reuer-

tar. z edificabo tabernaculū da-

uid. qd decidit: z diruta eius re-

edificabo. z erigam illud. vt req-

runt ceteri hominum dominum

et omnes gentes sup quas inuo-

catuz est nomē meum dicit domi-

nus faciēs hec. Notum a seculo

est domino opus suum: ppter qd

lego iudico nō inquietari eos. q

ex gentibus conuertunt ad deum

sed scribere ad eos. vt abstineāt

se a paminationibus simulacro-

rum. z fornicatione: z suffocatis

z sanguine. Moyses enim a tē-

poribus antiquis habet in singu-

lis ciuitatibus qui cum pcedēt i

sinagogis: vbi p omne sabbatum

legit. Tunc placuit apostolis z se-

nioribus cum omni ecclesia elige-

re viros ex eis. z mittere antiochi-

am cum paulo z barnaba iudam.

q cognominabat barfabas. z silā

viros pmos in fratribus scribē-

tes p manus eorum. Apostoli z se-

niores fratres his qui sunt antio-

chię z sirię z cilicię fratribus ex gē-

tribus salutem. Quoniam audiu-

mus. quia quidā ex nobis exeu-

tes turbauerūt uos uerbis. euer-

tes anias uestras: quibus nō

mandauimus. placuit nobis col-

lectis i vnum eligere viros. z mit-

tere ad uos cum charissimis bar-

naba z paulo. hominibz qui tra-

diderunt animas suas p nomine

domini nostri ihesu chrisi. Missi

ergo iudam z silam. qui z ip-

si uobis uerbis referent eadem.

Usus enim spiritus sancto z no-

bis nihil ultra imponere uobis

oneris qz hec necessaria: vt absti-

neatis uos ab immolatis simula-

croz. z sanguine suffocato. z for-

nicatione. a quibus custodiētes

uos bene agetis. valete. Illi igit-

dimissi descenderunt antiochiāz

z pgregata multitudine tradide-

run epistolaz. Quam cū legisset

gaussi sunt sup consolatione. Iu-

das autem z silas. z ipsi cum es-

sent pphete. i. uerbo plurimo cō-

solati sunt fratres. z pfirmauerūt

spiritus sancto. R. Et nobis humano qdē sensu. b sano.

Quaz hec necessaria. R. Hec necessaria sunt sine quibus nō ē sal-

faciat. B ē pceptū di-

lectionis pximi. qd est

inferi. Alterū ē lupe-

rius. Omnia quecumqz

uultis ut faciāt uo-

bis homines. ita z uos

illis facite. p vniū ma-

licia cōpelcēt. p aliud

benignitas ppagatur

Quasi xpo adhuc ru-

dicibus supius non im-

ponit. sed vt casti sint

z abstineāt zc. z seqt.

Moyes enim a-

te. zc. B. Id ē. Et

si pceptoz acerbita-

te nō grauent a nobis

precedente tamē tempo-

re. dum frequēt ad

lectionē legis z pbe-

tarum uenerint. pau-

latim pte instituta. z

seruāde inuicem uile-

ctionis iura suscipiēt.

Primitiā em eccle-

siam adhuc iudicāz an-

tem hic sabbatis cele-

brasse pstat.

Tunc placuit. R.

Dicente petro. narra-

tibus barnaba z pan-

lo. iudicāte iacobo

hierosolimo z episco-

po. merito placuit sen-

tentia.

Placuit mittere

antiochiam. R.

Missi a chriso legati

snos possunt mittere le-

gatos.

Apostolis et se.

zc. Apostolorz com-

munis titulus pponit

ne aliqua dissensionis

relinquat occasio.

Fratribus ex gē-

tibus. R. Primiti-

stili beneficiū ē. q apo-

stoli gētilis uocāt fra-

Marginal notes on the right edge of the page, including references to other parts of the text and commentary.

sed circumcisio necessaria non est. et ea que vobis fieri non vultis alij ne faciatis.

Uisum est silis. R. Materiam est futurum sermonis. solus autem iudaeus abiit hierusalem demorabantur anti. zc. Post aliquot dies. B.

His autem diebus impletum est quod apostolus ait. Cum venisset cephas antiochiam in facie eius restitit.

In opus non debere. B. Quoniam in fronte aciei se prestantes nimis tepide steterat merito paulus cum abiit ne illis quasi pragione aliorum vires corrumpere.

Dissensio. Non in hoc delinquebant quod non omnis promotio est peccatum sed irratio nabilis. quod iuste non fit.

Assumptio marci. B. Qui affinitate sibi coniunctus erat legum enim fuisse phariseum. Barnabas a paulo dimissus prius in insulam repetijt et nihilominus opus euangelij sibi iniunctum exercuit.

Electo sila. R. Ad hoc remanere cum fecit dominus iuxta illud. visum est autem silis ibi remanere ut paulo cooperaretur sicut mare barnabe fuit enim in divinum consilium.

Uideque fide. R. Vel iudeus et iudeus esse fuisse apparet ex hoc quod ait patre gentili.

Circumcidit eum. Non quod figure legis post veritatem euangelij aliqd utilitatis afferret. sed ne per occasionem gentium iudei a fide recederet. quibus umbra vetus paulatim tollenda erat sicut genibus ydolatria. Legales vero umbre quod a domino iunguntur iterum ab apostolis illo tempore sunt usurpate per declinanda iudeorum perfidia. gentilis autem institutio a sathana repta a sanctis nunquam est recepta.

Ra. Thimotheus circumcidit per scandalo iudeorum. ne legem moysi videret danare. sed eam quasi non necessariam gentibus non imponere. Titum non circumcidit ne occasione circumcidendi acciperet genes ab eo. et hoc quod dicitur propter subintro-

† In antiochia. † sindas et silas sabire permissi in hierusalem.

Facto autem ibi tempore. dimissi sunt cum pace a fratribus ad sapotolos.

† eos qui miserant illos. Uisum est autem silis ibi remanere. Judas autem solus abiit hierusalem.

Paulus autem et barnabas demorabantur antiochie. docentes et euangelizantes cum alijs pluribus verbis domini.

Post aliquot autem dies dixit ad barnaban paulus. Revertentes visitemus fratres per vniuersas civitates in quibus predicatum est verbum domini quomodo do-

se habeant. Barnabas autem volebat secum assumere et iohannem qui cognominabatur marcus.

Paulus vero electo sila profectus est. traditusque dei a fratribus. Perambulabat autem siriam et ciliciam confirmans ecclesiam precipiens custodire precepta apostolorum et seniorum.

peruenit autem in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

lieris vidue fidelis. patre gentilibus huic testimonium bonum reddebat qui in listris erant et ychonio fratres. hunc voluit paulus secum proficisci et assumens circumcidit eum.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

ductos fratres. sal. zc.

Ra. Propter iudeos ne plus plequerent. vel thimotheum. In eo feli a fide alienarent.

Custodie dog. decre. ab apo. R. Non predicabant quod ipsi fecerat. sed quod propter voluntatem dei apostoli decreuerant.

Et exemplum recte docendi. etiam quod non feceris.

R. In figura huius facti feminilibus inducant sacerdotes. velut seminari opus non factum.

Ecclesie quidem. R. Hoc est de sepe dictis capitulis quae narrationibus inserunt.

Uetati sunt. zc. B. Terribilis deus in consilijs suis. Quodam se magistrum sequi per omnia permittit. nec permittitur. Alter sequi iussus. sepelire patrem. phibet. Inuitus ac repugnans trahit saulus.

Cornelio prebuit et elemosinis insistenti. velut remuneracionis vice via salutis ostenditur.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

† Sicut enim dicitur in actibus. Paulus cum fratribus peruenit in derben et listram.

Colonia. B. Est que defectu indigena...

Purpuraria. B. Regina induta regali purpura...

Coegit nos. B. Dicitur exemplum vel duo exempla dantur...

Puellam habet. B. Dicitur nomen magis spiritus...

De phitonica. B. De phitonica diuinatione in libro regum inuenitur...

Qui purpura. B. Qui purpura ecclesie adiuuauit...

Subsecuta paulum. B. Quauis obuiasset non in facie sed post eos clamat...

Subsecuta paulum. B. Quauis obuiasset non in facie sed post eos clamat...

Macedonie ciuitas colonia. Era...

mus autem in hac urbe diebus aliquot referentes. Die autem sabbato...

rum egressi sumus foras portam iuxta flumen. ubi videbatur oratio esse...

dam mulier nomine lidda. purpuraria ciuitatis thyratirenoy colē...

zata esset et domus eius. deprecata est dicens. Si iudicastis me...

ctum est autem euntibus nobis ad orationem. puellam quandam habentem spiritum phitonem...

subsecuta paulum et nos. clamabat dicens. Isti homines serui dei excelsi sunt...

vobis viam salutis. Hoc autem faciebat multis diebus. Dolens autem paulus...

hora. Uidentes autem domini eius quia exiuit spes questus eorum...

z offerentes eos magistratibus dixerunt. hi homines turbant ciuitatem...

z offerentes eos magistratibus dixerunt. hi homines turbant ciuitatem...

Qui mali sunt. vel captiui. vel alterius legis uitatem nostram cum sint iudei...

aduersus eos et magistratibus et scissis tunicis eorum iusserunt virgis eos cedi...

interiorem carcerem. et pedes eorum strinxit ligno. Media autem nocte paulus et silas adorantes...

terremotus factus est magnus. ita ut mouerentur fundamenta carceris...

ris. et videns ianuas aptas carceris. euaginato gladio volebat interficere...

magna dicens. Nihil feceris tibi mali. vniuersi enim hic sumus...

z tremefactus. percidit paulo et silae ad pedes. et precans eos foras...

ait. Domini. quid me oportet facere ut saluus fiam. At illi dixerunt...

Crede in dominum ihesum. et saluus eris tu et domus tua. Et locuti sunt ei verbum domini cum omnibus...

z offerentes eos magistratibus dixerunt. hi homines turbant ciuitatem...

z offerentes eos magistratibus dixerunt. hi homines turbant ciuitatem...

z offerentes eos magistratibus dixerunt. hi homines turbant ciuitatem...

Isti homines. B. Non est voluntas ista...

Precepto tibi exire. B. Varien qui fides impugnat...

Lum sumus ro. B. Jam secretum erat a romanis...

Miserunt eos in carcerem. B. Et per hoc maior virtus est liberatis...

Terremotus factus est magnus. B. Deuotio orantium...

ris. et videns ianuas aptas carceris. B. Deuotio orantium...

magna dicens. Nihil feceris tibi mali. B. Deuotio orantium...

z tremefactus. percidit paulo et silae. B. Deuotio orantium...

Crede in dominum ihesum. B. Deuotio orantium...

z offerentes eos magistratibus dixerunt. B. Deuotio orantium...

z offerentes eos magistratibus dixerunt. B. Deuotio orantium...

z offerentes eos magistratibus dixerunt. B. Deuotio orantium...

z offerentes eos magistratibus dixerunt. B. Deuotio orantium...

Vertical marginal notes on the right edge of the page.

scientia potētia quia terram motu hostia sūt apra scientia: quia cognouit paulus cur se vellet interficere: ideo p̄ omnibus paulo r̄ si se p̄cidit ad pedes.

Lauit pla. et ba. B. Pulera varietas quibz plagas vulneris lauit. p̄ eos plagas criminis amisit.

Continuo R. Velocitas obediētie signatur. nescit tarda molimina spiritus sancti gratia.

Lunqz perdur. zc. appo. eis mē. Ra. Optimū vtriusqz exemplū i gressus domus r̄ mensę appositio.

tollens eos in illa hora noctis. ^{† hoc quibus dixerat. r̄ cū multas plagas eis intulisset. lauans lauatus ē.} Lauit plagas eoz: r̄ baptizatus ē ipse r̄ omnis dom⁹ eius p̄tinuo.

Lunqz pduxisset eos in domum ^{† baptizante accepto spiritualis fructus sequi ē. i. lenicia.} suam. apposuit eis mensaz: r̄ lectatus est cum omni domo sua. credens deo. Et cum dies factus esset: miserunt magistratus lictores ^{† hoc custodi dicitur. s̄ ne plures. credant quasi despectos.} dicentes: Dimitte homines illos.

Nunciauit autēz custos carceris verba hęc paulo: q̄a miserunt magistratus vt dimittamini. Nunc igit̄ exeuntes: ite in pace. Paul⁹ autē dixit eis: Quos nos publice ^{† sine reatu certo a iudicibus plato. i. s̄ cen sum. p̄fectos.} iudicatos: homines romanos ^{† s̄ occulta duplicibat eieccio. qz publica fuerat flagellatio.} miserunt in carcerē: r̄ nunc occulte nos eijciunt. Non ita: sed veniant r̄ ipsi nos eijciant. Nunciauerunt autē magistratibus lictores ^{† ad hoc qd̄ dixerat paulus.} verba hęc. Timueruntqz audito q̄ romani essent: r̄ venientes deprecati sunt eos. r̄ educentes rogabant vt egrederent̄ de vrbe. Exeuntes autē de carcere. introierūt ^{† s̄ regionē. i. schistānus i lidia puerantibus. i. s̄ apostoli. s̄ aduentu suo exēplo r̄ doctrina ad lidiam: r̄ visis fratribus. s̄ post verbū solationis.} ad lidiam: r̄ visis fratribus con-

solati sunt eos. r̄ p̄fecti sunt. C. XVII. **Q**uoniam autem ^{† s̄ nomina sunt ciuitatū.} ambulassent amphipolim r̄ apolloniam. venerūt thessalonica: vbi erat sinagoga iudeorum. ^{† iudeoz vel pauli.} Secundum consuetudines autem paulus introiuit ad eos. r̄ per sabbata tria disserabat eis de scripturis: adapiens r̄ insinuans quia christum oportuit pati. r̄ resurgere a mortuis. r̄ quia hic est

ihesus christus. quem ego annūcio vobis. Et quidam ex eis crediderunt: r̄ adiuncti sunt paulo r̄ silē. r̄ de colentibus gentilibusqz magna multitudo. r̄ mulieres non biles non pauce. zelantes autem

iudei. assumētesqz de vulgo viros quosdam malos: turba facta: concitauerunt ciuitatem. r̄ assistētes domui iasonis. querebant eos

pducere in populum. Et cum non inuenissent. traherant iasonem r̄ quosdam fratres ad principes ciuitatis. clamantes quoniam hi qui vrbem concitant. r̄ huc veniunt quos suscepit iason: r̄ hi omnes contra decreta cesaris faciūt

regem aliū dicentes esse ihesum. Concitauerunt autem plebem r̄ principes ciuitatis audientes hęc. Et accepta satisfactione a iasone r̄ a ceteris dimiserunt eos. Fratres vero p̄festim per noctem dimiserunt paulū et silam in beroa. ^{† s̄ ciuitas est. s̄ fortitudo fidei ostendit. quia nec p̄ iudeoz p̄secutione loqui cessant.} qui cum venissent: sinagogam iudeozum introierunt. Di autem erat nobiliores eoz qui sunt thessalonice: qui susceperunt verbum

cuꝝ omni auuiditate. quotidie scrutantes scripturas si hęc ita se haberent. r̄ multi quides crediderūt ex eis: r̄ gentiliū mulierū honestarum. r̄ viri nō pauci. Cum autē cognouissent i thessalonica iudei quia r̄ beroe p̄dicatum est a paulo

lo verbum dei: venerunt r̄ illuc

Et de colentibus gentilibusqz. Id ē. Et de his q̄ gentilitum in dailmo muta uerūt. r̄ de his qui gentiles p̄manserāt. multi ad christū p̄fluebāt. Ra. Prima causa malicie: q̄ de vulgo: Secūda q̄ r̄ mali erant p̄ vulgo.

Traherant iasonē zc. B. In greco iasonē r̄ quosdam alios fratres. vnde itelligendum ē iasonē fratrem r̄ fidelē fuisse.

Regem aliū. R. P̄ter cesarē. qd̄ cōtra decretum cesaris erat. vnde in euang. Omnis qui se regem facit. p̄tradit cesari. apostoli vero p̄traditebant christū regem esse iudeoz. i. p̄sentium. vnde r̄ iudei ipsi christū accusabāt

A paulo. Qui erat dux verbi. r̄ ideo. p̄stea solus dimissus ē. vt iret de macedonia ad mare.

C. XVII. Descripturis zc. B. Vtrunqz p̄ter scripturis insinuat scilicet. quia christum pati. r̄ resurgere oportuit. r̄ q̄ passio ac resurrectio ad nullū aliū nisi ad ihesum p̄tineret. iudei em̄ q̄ passionē r̄ resurrectionē negare non poterant. antichristū expectātes ea ad ihesum p̄tinere contradicebant. r̄ iō paulus nō modo christi mysteria p̄dicat. s̄ docet in christo ihesum omnia esse p̄summata.

Profecti sunt zc. R. Ab athenis fratres illi q duxerunt paulu. Qui dam de sila dicitu putat. z timotheo q de macedonia ad paulu. pfecti sunt Epycurei. R. Vocantur ab autore suo. q dicit voluptatis assertor

Be. Epycurei pceptoris sui traditio nem secuti. felicitatem homis in sola volu ptate corpis. Stoyci in sola animi virtute posuerunt. Qui iter se dissidentes. aplm vna nimitur ipugnant. qa homine docebat bea tum esse in ania z coz poze. no in pscnti. nec ex se. sed ex gratia dei p ibesum chulstum in resurrectione.

Quid vult seminator zc. Semini uerbius e qui verbuz seminatur. Vel semini uerbius. i. sermolog? quia semen e verbum dei. unde si vobis seminam? spiritualia zc Aug. Legim? paulu apostolu dicitu fuisse seminatore verboz qd dicitu e ab irriden tibus. sed no respuen dum a credentibus. erat quippe seminator verboz: s messor mo rum. Et nos licet par uuli. nec illi coparadi in agro dei (qd e coz vestru) seminam? ver bum dei expectantes vber frugen vel fru ctum de moribz vris.

Alii uero demo niorum. R. Au dicitur uocabulu demonioruz esse abominabile. z ideo huic abomiationi co parat doctrina pauli vel iudei sut qui hoc dicunt. i. saducei. Ad ariopagum. Ra. Rom e curie apud athenas. dictuz ab ydolo martis. qd apud eos arios vocat

Uiri athenie. zc. Quod igno. col. hoc annuicio. zc. Rndet ad hoc qd di xerant vel pmisserant. Noua que ifero iter vetera vna habe tis. hoc aut dicit ad p suadendu ne quasi noua refutent sua verba.

Ignoto deo R. Id est. Vero deo. que nemo nouit vt e. Nemo em nouit filium nisi pater: neq patrez nisi filius. z iuxta hunc sensum. a paulo ignotus deus dicit. Aliter aut ex coz sensu ignoto deo dedicata e hec ara. i. illi deo que getiles ignorat. Ergo vel scriptu erat ignoto deo dedicata e. siue aliquid simile qd tacet. vel simpliciter scriptu erat ignoto deo.

B. Rotus in iudea deus. sed no receptus. Ignotus a chaig deus. qm is

comouentes z turbantes multitu dinem. Statimq paulum tunc dimiserunt fratres: vt iret ad mare

Silas aut z timotheus remanse runt ibi. Qui aut deducebat paulum: perduxerunt eum vsqz athenis. z accepto madato ab eo ad silam z timotheum: vt qz celeriter venirent ad illum. profecti sunt.

Paulus aut cum athenis eos ex pectaret. incitabat spiritus eius i ipso: videns idolatrie deditam ci uiratam. Disputabat igitur in sina goga cum iudeis z colentibus: z i foro p omnes dies ad eos qui au dierant. Quidam aut epicurei z stoici philosophi differebant cum illo. Et quida dicebat: Quid vult seminatore verboz hic dicere? Alij vero dicebat nouoz demonioruz videt annunciator esse: quia ibesu z resurrectionem annuciabat eis.

Et apprehensum eu ad ariopagu duxerunt. dicentes: Possumus scire que e hec noua. que a te dicitur doctrina? Noua em quedam infers auribus nostris. Uolum? ergo scire. quidna velit hec esse?

Athenienses aut omnes z adue ne hospites ad nihil aliud vaca

p multa questus. z ideo qui ignorat ignorabit. puaricator danabit. nen ter immunitis a culpa. sed excusabilior qui fide no obtulit chulsto. que nescie bat: qz qui manus intulit chulsto que sciebat.

Deus qui fecit zc. B. Nota ordinem huius disputationis. quia primo vnu deum au ctorez mudi omnium qz docet esse. i quo vi uimus mouemur z su mus cuius z gen? su mus. vt non solum p luce z vita. sed etia p cognatiõe generis di ligedus ostendat. po stea opinionẽ que est de idolis ratione de struit. q mudi p ditor z dñs tẽplis sacris n includat. q largitor omis beneficij sangui ne victimari n egeat. qz hominum creator z omniũ gubernator non possit manu hois causari. postremo do cet deũ. ad cuius ima ginẽ e factus homo. no esse simile metallis Erroris remediũ dicit penitendi studiũ. Si aut primo destrueret ceremonias idolozuz: gentes no audiret eu.

si no vt sumiter crederet. s3 em mirarem si do z pauci de doctrina itterrogabãt qualis sit vt cre derent.

bant: nisi aut dicere. aut audire aliquid noui. Frans autẽ paul?

in medio ariopagi. ait: Uiri athe nenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

z videt simulacra vestra. i ueni in medio ariopagi. ait: Uiri athenenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

z videt simulacra vestra. i ueni in medio ariopagi. ait: Uiri athenenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

z videt simulacra vestra. i ueni in medio ariopagi. ait: Uiri athenenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

z videt simulacra vestra. i ueni in medio ariopagi. ait: Uiri athenenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

z videt simulacra vestra. i ueni in medio ariopagi. ait: Uiri athenenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

z videt simulacra vestra. i ueni in medio ariopagi. ait: Uiri athenenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

z videt simulacra vestra. i ueni in medio ariopagi. ait: Uiri athenenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

z videt simulacra vestra. i ueni in medio ariopagi. ait: Uiri athenenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

z videt simulacra vestra. i ueni in medio ariopagi. ait: Uiri athenenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

z videt simulacra vestra. i ueni in medio ariopagi. ait: Uiri athenenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

z videt simulacra vestra. i ueni in medio ariopagi. ait: Uiri athenenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

z videt simulacra vestra. i ueni in medio ariopagi. ait: Uiri athenenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

z videt simulacra vestra. i ueni in medio ariopagi. ait: Uiri athenenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

z videt simulacra vestra. i ueni in medio ariopagi. ait: Uiri athenenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

z videt simulacra vestra. i ueni in medio ariopagi. ait: Uiri athenenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

z videt simulacra vestra. i ueni in medio ariopagi. ait: Uiri athenenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

z videt simulacra vestra. i ueni in medio ariopagi. ait: Uiri athenenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

z videt simulacra vestra. i ueni in medio ariopagi. ait: Uiri athenenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

z videt simulacra vestra. i ueni in medio ariopagi. ait: Uiri athenenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

z videt simulacra vestra. i ueni in medio ariopagi. ait: Uiri athenenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

z videt simulacra vestra. i ueni in medio ariopagi. ait: Uiri athenenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

z videt simulacra vestra. i ueni in medio ariopagi. ait: Uiri athenenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

z videt simulacra vestra. i ueni in medio ariopagi. ait: Uiri athenenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

z videt simulacra vestra. i ueni in medio ariopagi. ait: Uiri athenenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

z videt simulacra vestra. i ueni in medio ariopagi. ait: Uiri athenenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

z videt simulacra vestra. i ueni in medio ariopagi. ait: Uiri athenenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

z videt simulacra vestra. i ueni in medio ariopagi. ait: Uiri athenenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

z videt simulacra vestra. i ueni in medio ariopagi. ait: Uiri athenenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

z videt simulacra vestra. i ueni in medio ariopagi. ait: Uiri athenenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

z videt simulacra vestra. i ueni in medio ariopagi. ait: Uiri athenenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

z videt simulacra vestra. i ueni in medio ariopagi. ait: Uiri athenenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

z videt simulacra vestra. i ueni in medio ariopagi. ait: Uiri athenenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

z videt simulacra vestra. i ueni in medio ariopagi. ait: Uiri athenenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

z videt simulacra vestra. i ueni in medio ariopagi. ait: Uiri athenenses? p omnia quasi supstitio sos vos iudico. Preteriens em

primo vnu deum au ctorez mudi omnium qz docet esse. i quo vi uimus mouemur z su mus cuius z gen? su mus. vt non solum p luce z vita. sed etia p cognatiõe generis di ligedus ostendat. po stea opinionẽ que est de idolis ratione de struit. q mudi p ditor z dñs tẽplis sacris n includat. q largitor omis beneficij sangui ne victimari n egeat. qz hominum creator z omniũ gubernator non possit manu hois causari. postremo do cet deũ. ad cuius ima ginẽ e factus homo. no esse simile metallis

Erroris remediũ dicit penitendi studiũ. Si aut primo destrueret ceremonias idolozuz: gentes no audiret eu.

Cum ergo vnu deuz psuaderet. adiunxit: p chulstũ salutẽ nobis datã. magis tamẽ cũ nominans hominẽ qz teum. incipientesq ab illis que gessit in coz poze. supra hominem ostendit esse: qui victa morte resurrexit. paulatim em fides creuit: vt cũ supra hominem esse monstraret: deus credat. Non interest quo quisqz credat or dine. no in primis pfe cta querunt: s3 de ini tĩs ad pfecta ascẽdit

Er uno omne ge nus hominũ. B In greco ex vno san guie. quia sanguis. p paginem carnis teli gnat: z p carne homo intelligitur.

In ipso em uiuimus. Aug. Quia id opatur in nobis. qz uiuimus. mouemur. z sumus. z hoc opus est quo p̄tinet omnia. qa eius sapiẽtia p̄tingit a sine vsqz ad fi. forti ter. z dis. s. per hanc

dispositionem in illo uiuimus. moue. z su. qd si hoc opus suum rebus sub traheret: nec uiuimus. nec mouebimur. nec erimur.

Aug. In his que creauit ostendit deus inclinẽter opari. neq em tãqz eius substantia. sic in illo sum? sicut dicit vitã habere in semet ipso. Sed cum aliud sumus qz ipse. no aliud in ipso sum? nisi qz id opatur qz uiuimus mouemur z sum? z paulo post. no celi z terra z omnia que in eis sunt. vni uersa. s. spiritalis z corpalis creatura in se ipsa manet: sed in illo de quo dz

dispositionem in illo uiuimus. moue. z su. qd si hoc opus suum rebus sub traheret: nec uiuimus. nec mouebimur. nec erimur.

Aug. In his que creauit ostendit deus inclinẽter opari. neq em tãqz eius substantia. sic in illo sum? sicut dicit vitã habere in semet ipso. Sed cum aliud sumus qz ipse. no aliud in ipso sum? nisi qz id opatur qz uiuimus mouemur z sum? z paulo post. no celi z terra z omnia que in eis sunt. vni uersa. s. spiritalis z corpalis creatura in se ipsa manet: sed in illo de quo dz

dispositionem in illo uiuimus. moue. z su. qd si hoc opus suum rebus sub traheret: nec uiuimus. nec mouebimur. nec erimur.

Aug. In his que creauit ostendit deus inclinẽter opari. neq em tãqz eius substantia. sic in illo sum? sicut dicit vitã habere in semet ipso. Sed cum aliud sumus qz ipse. no aliud in ipso sum? nisi qz id opatur qz uiuimus mouemur z sum? z paulo post. no celi z terra z omnia que in eis sunt. vni uersa. s. spiritalis z corpalis creatura in se ipsa manet: sed in illo de quo dz

dispositionem in illo uiuimus. moue. z su. qd si hoc opus suum rebus sub traheret: nec uiuimus. nec mouebimur. nec erimur.

Aug. In his que creauit ostendit deus inclinẽter opari. neq em tãqz eius substantia. sic in illo sum? sicut dicit vitã habere in semet ipso. Sed cum aliud sumus qz ipse. no aliud in ipso sum? nisi qz id opatur qz uiuimus mouemur z sum? z paulo post. no celi z terra z omnia que in eis sunt. vni uersa. s. spiritalis z corpalis creatura in se ipsa manet: sed in illo de quo dz

in illo uiuimus. moue. z su. qd si hoc opus suum rebus sub traheret: nec uiuimus. nec mouebimur. nec erimur. Aug. In his que creauit ostendit deus inclinẽter opari. neq em tãqz eius substantia. sic in illo sum? sicut dicit vitã habere in semet ipso. Sed cum aliud sumus qz ipse. no aliud in ipso sum? nisi qz id opatur qz uiuimus mouemur z sum? z paulo post. no celi z terra z omnia que in eis sunt. vni uersa. s. spiritalis z corpalis creatura in se ipsa manet: sed in illo de quo dz

in illo vivimus. move mur. 7 sumus. quia si pars potest esse i toto cui? ps e: ipsum totu no e nisi in illo a quo pditum e. neqz hoc se cundum corpus dici tur. quia 7 de mundo similiter possit dici: in quo sum? move. 7 ui. Ideo te mente que ad imaginē dei accipi endū est quodam mo do excellenti 7 intelli gibili. quia quid nō ē i ipso. te q dicitur ex ipso 7 per ipsum. 7 in ipso sunt omnia.

Sicut et quidā uestrorū poeta rū. His qui pphe tas nō recipiebāt. nō moysi nō ysaie. vī ali cuius pphetarum. sed auto 7 suorum loquit̄ testimonium: verum arati ponens. 7 de fal lis eoz quibus ptra dicere nō poterāt: suā veritatē pternat 7 cō firmat.

Ipsius enī et ge nus. De arato po era hoc sumptū ē testi moniū. nō te divina pagina ne noua vide atur inferre

Genus ergo zc. non debe. zc. R. Homo i medio ē. hñs teum supiore. aurū 7 argentū cū ceteris hu iulmodi inferiora. q̄ nō debēt ei pparari. Despicies. R.

Ide. Ignoscens vt venialia. 7 tūc respici ens. i idigna iudicās sua noticia.

Fidem p̄bens omnibus. R.

Resurrectionis sue ex emplo. vel statuit iu dicare: 7 post sic iun gēdum ē fidem p̄bens oibusq̄ resurgēt. Dionisius. B.

Hic ē dionisius qui postea episcopus co rinthiorū ordinatus bene rexit ecclesiā. ad cuius utilitatē etiā multa reliquit volu mina. cognomē a lo co: cui p̄erat accipiēs. Ariopagus ē athena rum curia. nomē tra bens a marte. qui gre ce arios dicit: pagus villa. // C. XVIII.

Et q̄ p̄ceptū set clau. disce. zc. B. Hoc iosephus

sicut 7 quidā vestroz poetarum di ^{† f nō natura. sed spiritu eius editi. volūate cre atū. et adoptione recreati. et ideo rectissime dictū est. genus ip. f.} xerunt. Ipsius enī 7 genus sum?

Genus ergo cum sumus dei: non ^{† f opus dei nō debet adorare opa hominū.} debemus estimare auro aut argē

to aut lapidi. sculpturę artis 7 co ^{† f p̄terita} gitationis hominis diuinum esse

simile. Et tempora quidem huius ^{† f quibus ignoratus ē deus.} ignorantie despiciens deus. nunc

annunciat hominibus. vt omnes ^{† f sui omni loco. f nulla persona. nullus locus excipit vel refellitur. f ad hoc oīa dicta sunt vt penitentia que ē i corde. agant in ope. f quia deo nihil futurū ē. f dies statutus cau sa penitentie est.} i vbiq̄ penitentia agant: eo q̄ sta

tuit diem in qua iudicaturus est ^{† f nō secundū psonarū acceptiōē. f homine vero virili vel fori. f scribitur. pater nō iudicat queq̄. sed omne iudiciū. d. f.}

orbem in equitate: i viro in quo ^{† f q̄ nō remanentes ex timore.} statuit. fidem p̄bens omnibus su

scitans cum a mortuis. Cum au ^{† f q̄ nō remanentes ex timore.} dissent autē resurrectionē mortuo

rum. quidam quidem irridebant. ^{† f q̄ nō remanentes ex timore.} quidam vero dixerunt: Audie

mus te de hoc iterum. Sic pau ^{† f q̄ nō remanentes ex timore.} lus exiit de medio eoz. Quidā

vero viri adherentes ei credide ^{† f iudex curie illius cui nomē ariopagus.} runt: in quibus 7 dionisius ario

pagita. 7 mulier nomine damaris ^{† f q̄ nō remanentes ex timore.} 7 alij cum eis.

C. XVIII.

Dist hec egres ^{† f paulus} sus ab athenis: venit co

rinthum. 7 inueniens quendā iu ^{† f q̄ nō remanentes ex timore.} dēum nomine aquilā. ponticū ge

nerē: qui nup̄ venerat ab italia. 7 ^{† f q̄ nō remanentes ex timore.} p̄zicillā vxorem eius: eo q̄ p̄ce

pisset claudius discedere omnes ^{† f q̄ nō remanentes ex timore.} iudēos a roma. accessit ad eos. 7

quia eiusdem erat artis. manebat ^{† f q̄ nō remanentes ex timore.} apud eos: 7 opabatur. Erant autē

† f faciendo tabernacula vel funes. quia scenos grece. latine funis. f scene tabernacula dicunt q̄ obumbrant.

† scenofactorie artis. Cum venis sent autē de macedonia filas 7 ti

motheus: instabat verbo paulus ^{† f scēgelii.} testificās iudēis esse ihesum chri

stum. ^{† f scribitur nō esse} Contradicientibus autē eis ^{† f scēgelii p̄pter p̄ceptū. excutite puluerē zc. f creatus vestre mortis cadat.} 7 blasphemantibus. excutiēs ve

stimenta sua. dixit ad eos: San ^{† f sanuā.} guis vester super caput vestrum.

Mundus ego ex hoc: ad gentes ^{† f ad designandā mundiciā ab hoc sanguine ex cussit vestimenta.} vadam. Et migrans inde. itrauit

i domū cuiusdā nomine tti. iusti. ^{† f scēgelii} colentis dei: cuius domus erat

iuuncta sinagoge. Crispus autez ^{† f hoc nō frustra dicitur. ideo deū colebat. quia de p̄mo legē audiebat.} archisynagogus credidit domio

cū omni domo sua. 7 multi corin ^{† f hic ē quē a se baptizatū paulus ait. neminem baptizauit nisi crispum 7 gaurum.} thiorum audientes credebant: 7

baptizabant. Dixit autez dominus ^{† f p̄p̄riā ostendit tērationē.} nocte per visionē paulo. Noli ti

mere: sed loquere 7 ne taceas. p ^{† f scēgelii. f veritatē propter timorē.} pter qd̄ ego sum tecus. 7 nemo ap

ponet tibi. vt noceat te: quoniam ^{† f vobiscū sum vsq̄ ad p̄sumptionē seculi.} populus ē mihi multus in hac ci

uitate. Sed ite annum 7. sex ^{† f vbi p̄consul sedebat.} menses docens apud eos verbū

dei. Ballione autē p̄cosule iachaię ^{† f regionis in qua ē corinthus.} insurrexerunt vno animo iudēi in

paulum. 7 adduxerūt eum ad tri ^{† f vbi p̄consul sedebat.} bunal dicētes: Quia contra legē

hic persuadet hominibus colere ^{† f alterū ihesum. vel deū iudeozū. sed aliter co li p̄cipit. i. quasi patre.} deum. Incipiente autem paulo

aperire os. dixit gallio ad iudēos ^{† f iuxta illos ne taceas. p̄pter qd̄ ego sum tecū.} Siquidem esset iniquum aliquid

aut facinus pessimū oī viri iudēi ^{† f scelus manifestū etiā gentibus 7 magiū. f ad iudēos enī loquitur.} i recte vos sustinerem. Si vero q̄

stiones sunt de verbo 7 nomibus ^{† f iudex inter vos essem.}

nono anno claudij fa ctum narrat. Sueto nius dicit. q̄ claudius iudēos roma expulit

Scenofactorie artis. B. Quasi exules 7 pegrini. tēto ria sibi quibus in via vtant edificāt.

Be. Scene vel sce nomata obumbracu la que sagis vel arbo rū frondibus vel vir gultis veteres cōpone bant. Distice sicut pe trus a fluctibus seculi p̄ retia fidei extraxit: sic paulus vmbacula p̄tectionis erigendo. ab vmbra criminis. ar dore tentationis. 7 a ventis insidiarū ver bo 7 ope defendit.

Sanguis uester. zc. Ra. Annuncia ni vobis iniquitates vestras. Si iniquo nō annunciaueris iniqui tates suam. sanguinē eius de manu tua re quiram.

Be. Titi iusti. aut p̄p̄riū nomen viro fuit. Aut merito iusti cie sic cognominatus est. Non fuit hic tit? discipulus pauli. cui ipse epistolam scripsit 7 crete episcopi ordi nauit. cum quo 7 bar nabas ascendens hie rosolimam. p̄tulit enā gelium cū apostolis: inquirens in p̄silio eo rum. an recte p̄dicaret p̄ baptisma fidei gētes sine circūcisione salua ri. nō quia ipse te hoc dubitaret: sed vt mē tes dubitantium apo stolorum autoritate p̄firmaret.

Incipiente pau. aperi. os. R. Im plendo illud. ne tace as: p̄pter qd̄ ego sum tecū. Et ex h̄ apparet deū cū eo fuisse.

De verbo et no. Quasi diceret te ver bo declarato nunc et narrato. i. euangelio. 7 nominibus ihesu 7 dei vel dei patris. In greco app̄hendē tes oēs greci lostonē.

Qui sibi totonderat. R. Paul? vel aquila. Et multi putant paulus. vel si more iudeo. vel si ditate pueredi eos. Ambigue dictu e sed secundu hieronimum de paulo e itelligedu

Chencris. B. Portus est corinthi. vbi nauē ascensurus. caput ex voto totodit iuxta legez qui se deo uouerāt. comā nutrie bant. dum nazarei fieri volebāt. z post eam tondentes igni trade bant. Ergo fecit paulus. nō oblitus qd de abolitione legis cum alijs apostolis statuerat hierosolimīs: sed ne scandalizaret credentes ex iudeis. simulanit se iudē. vt iudeos lucrificeret. Quidam codices habent. totoderunt caput pū fallā z aq̄la. B. aug. z hieri. singulari numero de paulo interpretant. Hier. sic ponit. nauigabat siriā. z cur eo pū fallā z aquila. z totondit caput i cenchrīs. votū eū habebat.

Cesaream. R. Cesarea metropolis e capadocie. nōdū in siriā pbenicis uenerat.

Contulit multū. Alia translatio p̄sunt multū. credentibus p̄ gratiā. hoc e qd apo/ stol? scribit. ego plāta ni apollo rigauit zc.

Snō nocte. nec nobis note fūdicetis. legis vestre: vos ipsi videritis. **Ju** dex ego horum nolo esse. z minas

uit eos a tribunali. **Apprehendē** tūc erat. **Paulus** vero cum ad buc sustinuisset dies multos. fra

tribus valefaciens nauigauit si riam: z cum eo p̄iscilla z aquila. qui sibi totonderat in chencris ca

put: habebat enim votum. **Deue** nitqz ephesuz: z illos tibi reliquit ipse vero ingressus sinagogam di

sputabat cum iudeis. **Rogantib** autē eis. vt ampliori tēpore maneret. non cōsensit: sed valefaciens

z dicens iterum reuertar ad vos t̄ deo volente. p̄fectus est ab ephe so. z descendens cesaream ascen dit. z salutauit ecclesiam. z descen dit antiochiā. **Et** facto ibi aliquan

to tēporis. p̄fectus est pambulās ex ordine galathiam regionem z phiziā: t̄ cōfirmans omēs discipulos. **Judeus** autem quidam apollo nomine alexandrinus gene

re vir eloquens deuenit ephesum potēs in scripturis. **Hic** erat edo ctus viam dñi. z feruens spiritu loquebatur: z docebat diligenter ea que sunt ihesu. sciens tantum

t̄ dicitēs sp̄itū esse necessariū. **gentius** t̄ exp̄suerunt ei viam do mini. **Cum** autem vellet ire t̄ achai am: exhortati fratres scripserunt t̄ discipulis vt susciperēt eū. **Qui** cum venisset: t̄ contulit multum his qui t̄ crederūt. **Uebemēter** em iudeos reuincebat. publicē osten dens per scripturas esse ch̄stum ihesum.

HActum est au tem cum apollo esset corinthi. vt paulus peragratis superioribus p

tibus veniret ephesum. z inueni ret quosdam de discipulis. dixit qz ad eos: **Si** spiritum sanctum accepistis credentes: At illi dixe runt ad eum: **Sed** neqz si spiritus

sanctus e: audiuius. **Ille** vero ait. **In** quo ergo baptizati estis? **Qui** dixerūt: **In** iohis baptisma te. **Dixit** autē paulus: **iohannes** baptizauit baptismō penitētiē po

pulum dicens: **in** eum qui uenit rus esset post ipsum vt crederent hoc e in ihesu. **Dis** auditis: **ba** ptizati sunt in nomine domini ihesu

Et cū iposuisset illis manus pau lus: **uenit** spiritus sanctus sup eos z loq̄bant̄ linguīs: z p̄phetabāt Erant autem omnes fere viri. **xiij.**

Introgressus autem sinagogam. cum fiducia loquebat̄ p̄ tres men ses: disputans de regno dei. **Luz** autem quidam indurarent. z non

C. XIX. **Johannes** bapti. baptis. p̄. B. Nō peccata remisit. sed pe nitentiā docuit. Naz sicut circūcisiō i patr/ archis signaculū fidei quā habebāt fuit. ita z hoc lauacri popu/ lus penitēs q̄i signa/ culū luę tenotiōis ac cepit. qd xp̄i baptis/ ma in quo fit remissio figurabat.

Ka. Non e baptis ma qd nō dat in noiē trinitatis. baptizati a iuda. nō rebaptizant̄ quia in fide trinitatis sed baptizati a iohan ne. quia iohānes i aq̄ tantū. ch̄stus in sp̄i tūctō baptizat. Cū ergo bonus vel mal? miter baptizat. si ple na est trinitatis fides: dñs baptizat. In aq̄ vero sola a iohanne baptizati. a paulo sūt rebaptizati.

B. **Quis**io e si ille qui p̄ ignorantia for te a nō baptizato. sed tū recte fidei baptiza tus e. t̄ debeat rebapti zari? **Quā** hoc capi tulo exp̄sitam reor. **Quid** em differt an tunc ante iniriūm ba ptisimē ch̄sti. an nūc a quopiam sine susce ptione eius d̄ez quisqz baptizaret. cum quof iohannes in fide z no mine ch̄sti ueteri ba ptizauit. itez baptizā dos p̄dicauit dicens. **Ego** baptizo i aqua. ille baptizabit in sp̄i ritū sancto.

Erant aut̄ omēs fere zc. R. **Judicia** t̄i abissus multa. ecce alia prius apostolo nū uisitacione idigna nunc apostolico nu/ mero sacrata. z p̄p̄e t̄ie munere e sublima ta. **Et** notandū qz sp̄i ritū sanctus hic i. xij. discipulos. z supra in. c. xx. (qui numerus p̄ ficiat̄ duo tenario te/ cies ducto) aduentus sui signa mōstrauit. il lud in hierusalem. hoc in epheso: quē e cini/ tas grecorum in quo ostendit̄ illos tantum siue de iudeis siue de gentibus sp̄itū reple re. qui sunt in catholi ca unitate.

si pauli doctrina sua luerit ydola uol n ee

Magna diana . B. Quia remem^o pitura dixit dianā . z illi eodratario magna^s esse mirant . In theatru . B. Locus semicirculi for mam habens ; in quo populus stans ludos scenicos inspicebat . vnde z a spectaculo : grece theatru nom ac cepit . De hoc arator . Non alio recuit cau las meritorum diang . Elasciuo tractare fo ro . capit area turpis . Confilij reformis o^s pus zc .

Alii aliud clama bant . B. Ut veni ant in theatru . Vel teum alium dicebat magnū . sine aliū ido lum . Vel in paulum opprobria .

Confusa B. Id ē collectio illa q̄ thea tro affuit erat p̄mixta fidelibus simul z p̄si dis diuersa clamātib

Vox una omni um . Magna dia na zc . Merito ex trabant iudci scribas alexandru de turba il la . que tota dianam adorabat .

Neqz sacrilegos Ra . Sacrilegi di cunt a p̄phana vili gentia . Sacruz enim mundū z p̄phanum ; significat .

eius : quā tota asia colit z orbis . his auditis . repleti sunt ira : z ex clamauerunt dicentes . Magna diana ephesioz . Et impleta ē ciuitas cōfusione . z impetū fecerunt vno animo in theatru . raptō gaio z aristarcho macedonibus comi tibus pauli . Paulo autē volente intrare in populū : non permiserunt discipuli . Quidāz autem z de asie p̄ncipib⁹ qui erant amici eius . miserunt ad eum rogantes : ne se daret in theatrum . Alij autēz aliud clamabāt . Erat em ecclesia confusa : z plures nesciebant qua ex causa uenissent . De turba autē detraxerunt alexandru . ppellen tibus eū iudcis . Alexander autēz manu silentio postulat : volebat rationē reddere populo . Quem vt cognouerunt iudeū esse i vox facta vna ē omniū quasi p̄ horaf du as clamantium : Magna diana ephesioz . Et cum sedasset scriba turbas dixit : Viri ephesij . quis tenum ē hominū . qui nesciat ephesiozū ciuitatē cultricem esse ma gne diane ionisqz . plis . Cum ergo his contradici non possit . opoztet vos sedatos esse : z nihil temere agere . Adduxistis enim homines istos neqz sacrilegos . neqz blasphemantes deam vestra . Qd si demetrius . z qui cum eo sunt artifices . habent aduersum aliquē causam cōuentus forenses agunt . z pro consulēs sunt : accusent inuices

^{Sp̄eter causā artificū} Si quid autē alterius rei queritis . In legitima ecclesia poterit absol uerit . Na z picitāmur argui seditō nis hodiernę . cū null⁹ obnoxius sit : de quo possum⁹ reddere rōem . cursus istius . Et cū hec dixisset dimisit ecclesiam .

Distquā autē cessauit tumultus . voca tis paulus discipulis exhortatus eos . valedixit : z p̄fectus ē vt iret ī macedoniā . Cū autē pambulasset partes illas z exhortatus eos fuisset multo sermone : venit ad graeciā . Ubi cū fuisset menses tres cte sūt illi insidię a iudeis nauigato iuria : hūiqz silii vt reuer tereť per macedoniā . Comitatus est aut eum sosipater pirri bero ensis . thessalonicium vero ar cheus . z timotheus . Asiani vero ti thicus . z trophimus . Di cū p̄ces sistent . sustinuerunt nos troade nos vero nauigauim⁹ post dies azimorum a philippis : z venim⁹ ad eos troadē diebus quib⁹ vbi demozati sumus diebus septem . Una autē sabbati cūz venissem⁹ ad frangendum panē . paulus di spitabat cum eis . ip̄ofecturus ī crastinu ; p̄raritqz sermonē vsqz ī mediam noctem . Erant autēz lapades copiosę ī cēnaculo vbi eramus p̄gregati . Sedens autēz quidā adolescens nomie euthic⁹

Et cum hec B . Hoc ait quali iudeus nolens iudeos ab ido loz cultoribus occidi aut quasi . prius lo cutus est .

Ad greciam B . Quę ē p̄uicia achaig ad hanc venit paulus post macedoniā . quia sic p̄pulerat . vt sup̄ dicitur . transitā ma cedoniā z achaig ire hierusalem .

Sosipater . B . Antiqui sic dilinque bant losi pater pirri . ac si dicat . Soti . qui erat pater pirri . quali pitri filius clarior : fue rit q̄ p̄ . Alter . Comitatus est cum losi pater . vt sit vnū no men . pirri . subaudiis filius . In hebręo so sipater interpretatur . namās disp̄tione . vel saluās disp̄tios .

Una autē sabbati Romen diet dicit . vt sit p̄paratio virtutis facieñz z vicendę .

B. All . Cēnaculū altiudo charismati . Rox obscuritas sci pturaru . Lampades expositiones secretoz . Dies dnica . recorda tio resurrectionis xpi vel nostre . hic monct doctor . spiritalis dil cedine resurrectionis z vite gaudio illectus auditorio ad summa puocare . z p̄rica vil putatione secreta scri pturarum attingere . z eadez p̄pter infirmos lampade plene ex p̄sitionis illustrare . Iux ta apostolum qui cū dixisset abraaz duos filios habuit zc . sub iunxit : hec autēz sunt duo testamēta .

Euthicus . B . Debraige : amens gre ce fortunatus inter p̄ tatur . quozū vni ei q̄ p̄ adolescentię volu ptatem de virtutū cul mine ceciderit . alterū ei qui p̄ p̄descensione p̄dicatois ad virtutū lūmā redierit p̄gruit .

De tercio cena.

B. Tria cenacula i quoz supremo paulo disputat. fides. spes. charitas: maior autē his est charitas. qm̄ qui pignariā deserē do inter apostoli vo- ces dormitare cepit iam inter mortuos cō putat. in vno em̄ offē dens omnū reus ē.

Oblatus ē mor.

B. Inter verba p̄ dicationis occurrit oc casio curatōis. vt dul cedine miraculi z do- ctrine sermo firmet: z vigilanti labor arcea tur. memoria etiā ma gistri iam dicessuri ar tuis menti infigat.

Cum descēdit paul. incubuit.

B. Descendit z incubuit p̄plexus ē. Hoc ē qd̄ paulus dicit: Filioli quos iterū parturio: donec christus forme tur i vobis. Oportet em̄ ē suscitatio eoz. q̄ p negligentia q̄s qui p necessitate z infirmi tate peccat. h̄c p eu thicū. illa p thabiaz z petro suscitata expri mit. Ideo illa in die morit. hic i media no cte. Illa post mortem in cenaculo ponit. hic tercio cenaculo dela- plus morit. Iste p̄sen te z docente. illa magi stro absente. illa mor viso petro refedit. hic nocte defunctus. tan dem mane resurgit: z sole iusticie affluente re diuinus adducit.

Animam enim.

B. Non ex toto discessit vel redijt. hoc ppter i credulos dixit. vt nō est mortua puella. sed dormit. sic em̄ despe ratio tollit.

Penthecosten.

B. Constat pasche tēpus z penthecosten tēpibus apostolorū ce lebratū esse.

Be. Precepto le-

gis omnes iudei ter in anno. i. in pascha. pē thecosten. z scenophe gia hierosolimā pue niebant. z apostolus ruptis seculi nexibus. diem quinquagesimū id ē. remissionis z spi ritus sancti agere festi nat.

† Sistorice. vel mystice fidem

super fenestram cum mergeretur

† S carnali vel spirituali. † Spze infirmitate fi dei. † S hec est causa somni: longitudo dispu tationis.

† Somno: graui. † disputate diu pau lo. † duce somno cecidit de tercio

† S de terra. vel de prauitate sensus. cenaculo deozuz: z tublatus ob-

† S carne vel spiritu. latus est mortuus. Ad quē cum

† S de cenaculo vel ppatiēdo. descendisset paulus. incubuit su

per eum z pplexus dixit: Nolite

turbari. anima em̄ ipsius in eo est

Ascendens autem frangensq; pa

† S abū parum. nem z gustans. satisq; allocutus

est vsq; ad lucem: z sic pfectus ē.

Adduxerunt autem puerū viuen

† S passus ē legendum. tem: z consolati sunt non minime

† S paulo p terrā iter agente. Nos autē ascendentes nauem na

† S ciuitas ē vel insula. uigauimus in asson. inde susceptu

ri paulum: sic enim disposuerat ip

se per terram iter facturus. Cum

autem inuenisset nos in asson: as

† S insula est que ē p̄ra asiam. interpretat enim declinās suē transiūgrans. vel ciuitas in cipro insula. sumpto eo venimus i mitlenem.

Et inde nauigātes sequēti die ve

† S ciuitas vel insula. nimus cōtra chium. z alia die ap

plicuimus samum: z sequenti die

venimus miletum. Proposuerat

† S ad vel p̄ce enim paulus transnauigare ephē

† S ter sum: nequa mora illi fieret i asia.

festinabat em̄ si possibile sibi esset

† S vel ref. i. quinquagesime. vt diem penthecosten faceret hic

† S nō nauigās ad ephesum. rosolimū. A mileto autē mittēs

† S vt p̄biteros vt in greco habet. ephesum: vocauit maiores natu

† S ecclesie. Qui cum venissent ad eū

† S nō gloriā. sed exemplum de se pponit vt unū tenent. z simul essēt dixit eis. Vos scitis

† S verbozū do vobis nihil subtraxerim viliū

† S verbo quo minus annunciare vobis z

† S facto. † S p̄tra hereticos. † S in occulto docerez vos publice z p domus.

testificans iudeis atq; gentilibus

in deum penitentia. z fidem in do

† S quati coactus ad illud iter. † S sancto p̄feci ente. vel mēte mea. minum ihesum christum. Et nunc

† S vt vbi aliquādo p̄fecutus ē ecclesia. ibi nunc p pace ecclesie doceret. ecce alligatus ego i spiritu vado i

hierusalem. que in ea ventura sūt

† S vbiq; non semel in vno loco. mihi ignorans. nisi qd̄ spiritus san

† S z p me. z p alios. ctus p omnes ciuitates p̄testatur

† S vt vbi aliquādo p̄fecutus ē ecclesia. ibi nunc p pace ecclesie doceret. mihi dicens: Quoniam vincula

† S vt vbi aliquādo p̄fecutus ē ecclesia. ibi nunc p pace ecclesie doceret. z tribulationes i hierosolimū me

manent. Sed nihil horum vere

† S vt vitā que inspirat ab ania tēporaliter. quā p nibilo ducit qui eterne vite gaudia expectat. or. nec facio i animam meam p̄

† S i. animam meā. ciositorem q̄ i me. dum modo ego

† S more militari. vnde cursum p̄summaui. i sumem cursum meum z ministe

† S remissionis peccatorū. vel spiritualis gra. rium verbi qd̄ accepi a domino

† S iherosolimū. testificari euangeliū i grati

† S dei. Et nūc ecce ego scio. quia am

† S qui estis in p̄ncipis quibus p̄dicauit. plius non videbitis faciē meam:

† S iherosolimū. vos omnes per quos transiui p̄

† S iherosolimū. dicans regnū dei. Quapropter

† S quia nō peccā viciis corū. cōtestor vos hodierna die. quia

† S nō dimisi. vel subterfugi aliquem sermonem doctrine. mundus sum a sanguine omnū.

† S nō em̄ subterfugi. quo min⁹ an

† S nunciarem omne i consiliū dei vo

† S hoc dicit maioribus natu. † S i. vos z vni uersū gregē vobis p̄missū custodite ab hereticis. bis. Attēdite vobis z vniuerso

† S non p̄pter solū nomen vel honozē. sed vt regatis. † S speculatores. † S nō nostrā posuit episcopos i regere ecclesiaz

† S nō quo p̄ccio. dei. quā acquisiuit sanguine suo.

† S iherosolimū. Ego scio quoniam i intrabunt post

† S de mundo. q. d. tunc timendi vobis cum ab sens ero. † S heretici callidi in fide. fortes i di sputatione. crudelis in occasione. i discessionez meam. lupi rapaces

† S p̄pter eos qui defozus intrabūt. † S de his iohannes dicit. ex nobis ererūt. sed ex nobis nō fuerunt. in vos: non parcentes gregi. Et

Alligatus ego. zc

† S igno. nisi. zc. B.

† S aperte ostendit q̄ ea que futura etiāt. nō si bi ipsi. sed alijs te se reuelata cognouit. ex quib; erat agabus. p̄ pbeta. z illi discipuli qui eū i tiro monebāt p̄ spiritū ne ascende ret hierosolimam.

Posuit episco.

Be. Dicitū ē supra p̄biteros ephēsi mi letum vocatos. quos nunc episcopos. i. sup inspectores vocat. nō em̄ vna ciuitas plures episcopos habuit. sed eisdē p̄biteros noīe epozum significat. cō iunctus ē em̄ gradus: z in multis pene simil limus.

Dei quā ac. san.

† S suo. B. Non diu bitat sanguinē dei di cere. ppter vnionem p̄ sone in duabus natu ris ihesu christi. p̄ qua dictuz ē: Filius hoīs qui est in celo. Cesset Nestorius filiū hoīs a filio dei separare: z duos facere christos.

Quonia per triennium. Hec ara tor breuiter exponit dicens. Qui canit ecclisg tria dogmata se pius edit. Historiaz morale sonans tipicaz qz volumen. Dinc in dea vacans sterilis q dicit arbor. Expectat a tribus fructu no at tulit annis.

Memoria reti nentes. Qd dicitur memoria reti uendu non em parua e custodia diuini pce pti memoria.

Omnia ostendi uobis. Be. Id e non solum doctrine i ter pressuras z lacri mas insistentiu: z ne quis infirmoz grauet manibus esse laboradum. hoc est qd alibi dicit qd eunqz super erogauerit: cu rediero redda tibi euangeliu scz pdicare. z ex euangelio sumpt n qre.

Beatus est. Be. Hoc in euangelio no legit: non em omnia scripta sunt. sed paulo forlita hoc ab aposto lis audiu. vel a spiri tusancto accepit. vel pt dici q si no verba sensum istu ihesu in dicauit dicens. omni peteti da. z alibi. No lite accipere aurz zc.

Be. Non illis qui relictis omnibus secuti sunt dominu. diuites elemosinarios pte ponit. sed illos maxie glorificat. qui cunctis que possident in semet renunciantes. nihilomi nus laborat opando manibus: vt habeat unde tribuat necessi tatem patienti.

// C. XXI.

Choum rho. pa. Ra. Chous z rho dus pathara usule sut

loquentes peruersa: vt abducant discipulos post se. ^{† Sin supbie elation} Propter qd ^{† Siqua merabunt z epurgent} vigilate memoria retinetes: quoniam p triennium nocte z die non cessauit cu lacrimis monens vnu ^{† Sfragiles designat episcopos} quenz vestrum. ^{† Svt vos custodes aliozu custodiat deus} Et nunc comen ^{† Spiritus sancti qui in paulo loquebat. vel ver bo grate qd prestat gratia audientibus.} do vos ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} deo z verbo gratie ipsi ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} us qui potes est edificare z dare ^{† Scelet. i. vt edificet z sibi hereditatem det in sanctis. vt ipsi sint hereditas eius.} hereditate in sanctificationis omni ^{† Sin hoc cognoscunt la pi. q hoc pcpiscit.} bus. ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} Argentu z aurum aut veste nullius pcupiui ipsi scitis. quoni

am ad ea que opus mihi erant z ^{† Svt eplum opandi etia episcopos. e signu quo ducerunt a lupis.} his qui mecum sunt: ministrauerunt man^o iste. ^{† Svt eplum. maxime opandi.} Omnia hec ostendi vobis. quonia sic laborantes ^{† Svt ego cuius manus ministrauerunt} opozter ^{† Svt ad ministrandum infirmis. sicut ego feci his qui meci sunt.} suscipere infirmos. ac me minisse verbi domini ihesu. quoniam ipse dixit: Beatius e magis dare q accipere. Et cu hec dixisset.

positis genibus orauit cum omni ^{† Svt eplum. maxime opandi.} bus illis. ^{† Svt eplum. maxime opandi.} Magnus autē fletus factus est omnium. Et pcumbentes supra collu pauli. osculabant eum. dolentes maxime in verbo qd dixerat. quonia amplius facie eius non essent visuri: z deducebant eum ad nauem.

// C. XXI.

Quoniam autem factu esset vt nauigare mus abstracti ab eis. recto cursu venimus choum. z sequenti die rhodum. z inde pathara. Et cum inuenissemus nauem transfretan ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} tem in ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} phenicē ascendentes nauigauimus. ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} Lum apparuissemus

autē cipro. relinquentes eam ad ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} sinistram nauigauimus in ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} siriaz ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} z venimus ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} tirum. ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} ibi enim nauis expositura erat onus. Inuentis autē discipulis. mansimus ibi die

bus septez. qui paulo dicebant p ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} spiritum: ne ascenderet hierosoli ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} mam. ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} Et expletis diebus. pfecti ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} libamus deducenibus nos om nibus cum vxoribus z filiis vsqz foras ciuitate: z positis genibus i

litoze orauimus. ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} Et cu valefecis ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} semus inuicem. ascendimus i nauem: illi autem redierunt ad sua. ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} Nos vero nauigatioe ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} expleta a ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} tiro descendim⁹ ptholomaidam. z salutatis fratribus: mansimus

die vna apud illos. ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} Mia autē die ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} pfecti venimus cesareaz intrates ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} domum philippi euangeliste qui ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} erat vnus de septem: mansimus apud eum. ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} Huic autē erant filie ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} quattuor virgines. ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} pphetantes

Et cu moraremur p dies aliquor: supuenit qda a iuda. ppheta noie agabus. ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} Is cum venisset ad nos tulit zonam pauli. z alligans sibi pedes z manus dixit: Hec dicit spiritus sanctus: ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} Virum cuius est zona hec. sic alligabunt in hierusa

lem iudei: z tradent in manus ge tium. ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} Quod cum audissemus ro gabam⁹ nos z qui loci illius erat: ne ascenderet hierosolimā. ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} Tunc respōdit paulus z dixit: Quid fa

citis flentes z affligetes cor meū ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} Ego aut non solum alligari: sed z mori in hierusalez paratus sum

Deducenibus. ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} Hic e imple ta. ppheta: que dicit. filij tiri in muneribus vultum tuu deprecabuntur: omes di. ple. zc. vsqz ad fine psal mi. Nulla em ciuitas cu maiori dulcedine apostoli suscepit. tenuit. dimisit. teniqz hodie monstat loc⁹ in arenis vbi pariter orabant.

Philippi euang. ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} geliste. Be. ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} Ob pmpium pdicationis officium euangelista meruit vocari.

Huic erat qua. ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} si. Be. ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} Alibi filie phi lippi apostoli. pphetis se legunt fuisse. sed ve ritati huius loci no e pparandū. nisi for tasse vterqz filias pro pphetissas habuisse itel ligatur.

A iudea. Be. ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} Hoc ideo dicit. quia cesarea in qua mora bant ad samaria pti net in phinio phenias z palestine sita.

Hec dicit spiri. ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} Be. ^{† Svt i vna domu. i. ecclesiam} Prophetas veteres imitat qui di cere solebat: hec dicit dominus deus. quia spissanctus eque vt pr z filius dñs z de⁹ e nec eoz separi opato potest: quoz natura z volūtas vna est.

Quia enim dicitur. **Ecce alligatus spiritu vado hierusalem. Nunc apud quem hospita. R. Vel hunc. i. philippus euangelistam adducetes. vel hunc. i. iasonem adducetes ad hoc.**
Ad iacobum. B. Iacobus iste frater domini. filius marie fororis matris domini fuit. qui post passionem fratrem ab apostolis episcopus ordinatus. xxx. annis ecclesiaz rexit. i. usque ad. vij. neronis annu. qui iuxta templi vbi precipitalis fuit. sepultus est.
Dicens non debere eos circum. B. In doctrina enim christi damnas velut sacilega. nec deo mandate scripta. q. a moyse sunt ministrata. Hoc dicebat de paulo. non illi q. sciebant quomodo fideles iudei hęc obseruarent scz. p. commendanda autoritate dei. et illoz sacramentoz sanctitate. no. p. adipiscenda salute que in christo reuelata. p. baptismum dabat. Sed illi hoc sparserant. qui sic legalia obseruabant quasi necessaria credentibus. paulus enim uehemens gratie predicator. eis aduersabatur. docens non pillas. sed p. gratiam christi homine iustificari. q. p. nunciabat in vmbra legis. Ideoq. p. secutione in eum suscitare moliebant tanq. inimicu legis. et mandatorum dei. hanc falsam criminationem p. grue deuitant. eadem celebrando q. danare videbatur. sic ostendens nec iudeos tunc ab eis sicut nefarijs. p. bibendos nec gentiles ad ea tanq. necessaria cogendos. Jam tamen apostoli decreuerat. neq. cogeret gentes iudicare. sed iudei non p. bibebant.
Neq. secundum con. ingre. B. Non sunt p. bibiti eo tempore iudei i. christi credentes sedm legem

propter nomen domini ihesu. Et cum ei suadere non possemus. quicunq. ^{† Sde vita pauli vel de morte.} mus dicentes: domini voluntas ^{† S ad voluntate domini. siue mori. siue viuere.} fiat. Post dies autē istos p. preparati ascendebamus hierusalem.
Venerunt autē ex discipulis a cęsarea nobiscu: adducetes huc apud quem hospitemur iasonem quem ^{† Solum fidelē} dam ciprium antiquu discipulu.
Et cum venissemus hierosolimaz libenter exceperunt nos fratres.
Sequenti autē die introibat paulus ^{† S apostolu filiu alphet. qui erat episcopus hierosolimozu.} **nobiscum ad iacobuz:** omnesq. ^{† S paulus} collecti sunt seniores. Quos cum salutasset: narrabat per singula q. deus fecisset in gentibus p. ministerium illi. ^{† S gratias ei agētes.} At illi cum audissent magnificabant deum: dixeruntq. ei. ^{† S interrogado dicunt.} **Vides frater quot milia sunt in iudeis. qui crediderunt: et omnes zelatores legis aduersum te. Unde et zelus. emulatores sunt legis. Audierunt autem de te. quia discessionē doceas a moyse. eozuz qui p. gentes sunt iudeoz dicens. non debere eos circūcidere filios suos: neq. secundum consuetudinem ingredi ^{† S antiqua. † S in sinagoga vel versari in lege. † S in palio eozu. S quid audierunt de te. S vel quid tibi faciendū ē. † S necesse ē vel oportunū} Quid ergo ē: **Utiq. oportet conuenire multitudinē: audient enim te superuenisse. Hoc ergo fac quod dicimus: sūt nobis viri quattuor votum habetes sup se. his assumptis. sanctifica te cum illis. et impende in illis. vt radant capita. et sciant omnes. quia que de te audierunt falsa sunt: sed ambulās et ipse custodieris legem. De his autē qui crediderunt ex gentibus nos ^{† S no tantu dicentes. † S nihil tale custodire eos. nisi vt obseruent se ab idolatricis etc.} scripsimus iudicātes: vt abstine****

ant se ab idolis immolato. et sanguine. et suffocato. et fornicatione. ^{† S quattuor habentibus votu.} **Tunc paulus assumptis viris. ^{† S radens caput.} postera die purificatus. cum illis ^{† S donec offerret etc.} intravit in templum. annuncians expletionē dieruz purificationis: donec offerret. p. vnoquoq. oblatio eorum. Cum autē septem diebus ^{† S minore} summarent. hi qui de asia erant cum vidissent eum in templo. concitauerunt omnem populū. et iniecerunt ei manus clamantes: **Vir israelite adiunare. hic est homo. q. ^{† S quia credētes docebat esse verā hierosalez. et nouā legē p. ferrebat. et locum esse dei dicebat totam ecclesiam.} aduersus populum. et legem et locum hunc. omnes vbiq. docens: insup et gentiles induxit in templū ^{† S ciuitatem hierosale vel templum.} et violauit sanctū istum locū. **Uiderant enim trophimum ephesiu in ciuitate cum ipso: quē estimauerunt quoniā in templum introuisset paulus. Commota est autē ciuitas tota: et facta ē cursio populi. Et apprehendentes pauluz ^{† S in templū refugeret.} traherant eum extra templum: et statim clausē sunt ianuę. **Querentibus autē eum occidere. nuntiatum ē tribuno cohortis: quia tota p. funditur hierusalē. Qui statim assumptis militibus et centurionibus: decurrit ad illos. Qui cum ^{† S qui parati erant. vel iam inceperat.} vidissent tribunum et milites: celsauerunt pertere paulum. **Tunc ^{† S vel accedens.} ascendens tribunus apprehēdit eum. et iussit alligari catenis duabus: et interrogabat quis esset: et ^{† S ouerit diuersa dicebant. quia certā causam non habebant.} quid fecisset: **Alij autē aliud clamabant in turba. Et cum non posset certum cognoscere p. tumultu:************

ingredi. stante adhuc templo et sua religione quis in sacramentis noui testamēti salute habituri. sed credētes ex gentibus p. bibebatur ad legē conuerti: q. tamē legis mandata ad mozes et mundiciā corpis p. nentia. vt ē. **Non concupisces etc.** diligēter obseruare iubeant. **Quarta** sino dus hierosolimis hęc habita ē. **Prima** fuit de electione alterius apostoli p. iuda. **Secunda** de electione septem diaconoz. **Tercia** de circūcisione non iponenda illis. q. credebant de gentibus. **Quarta** hęc de iudeis illo tempore non p. bibedis vbi necessitas exigeret. legalibz ceremonijs iniuari. p. p. scandalum eoz. q. putabant apostolos leges moyli sicut idola trię dogmata danare
Quia que de te au. sal. B. Non enim ita repbas legalia sicut dictū est. si autē ideo celebraret vt a ctione simulata suam occultaret sententiam non hoc diceret iacobus
Cum autē septem di. consu. B. Non dum summari erant sed eoz cursus agebatur adhuc. vñ in greco expressius dicitur. **Cum** incipiebant septem dies summari alioquin n. staret. q. ipse post. v. dies aduentus sui in cęsareā p. sidi dixit: quia non sunt plus dies mei q. xij. ex quo ascendi adozare i hierusalē. **Si** enim vij. bis. illis. v. diebz cōcilij dies q. ipse phariscos. et saduceos dislocant. et ille quo iudei eum occidere voluerunt adijciant. plusq. xij. dies inueniunt.
Concitauerunt omnem. po. B. Quia videbāt gentiles gratie sectatores minus ceremonias legis et templi solennia frequētare. timebant ne venirent romani et tollerēt locū et gentē

Cum uenisset ad gradus. **B.** Gradus descensionis de templo sed ascensionis in castra significat.

Nonne tu es egi. **Be.** Quidam egypti us venerat in iudeas qui fides sibi ppter magicam arte placens xxx. milia iudeoz congregauit. quos ducens p desertum venit ad montem oliueti. parat irruere in hierusalem: et eam sibi subiungere. sed occurrens ei felix cum armatis. egyptio cum paucis fugato alios occidit.

Grece nosti. **R.** Interrogatio vel affirmatio. quia ut patet tribunus greca lingua loquebatur. vel ne iudei cognoscerent.

Quattuor milia. **Be.** Non est de hoc numero satellitum inter tribunos qui hec locutus est. et iosephus qui de egyptio scripsit habenda prouersia. potuit enim primo cum paucis tyrannide exercitibus adueniens. postea plures publica fraude diuinxisse. Terepore autem felix. hoc genus latronum surrexit qui sicus. id est. gladios bipes manu gestantes. populo permixti occulte vulnerabant: ut quarelas mors pueniret et passio lateret.

A tharso ci. **R.** Quo captus cum parentibus emigravit.

C. XXII. **Natus** in tharso. **Be.** Natus in opido galilee giscali nomine fuit paulus. quo capto a romanis cum parentibus suis tharso in cilicie migravit. ob studium autem legis hierosolimam ueniens: a galilee est eruditus. Non uocat se ciuem. sed municipem. a municipio. i. territorio illius ciuitatis: in qua nutritus est. Dicit municipium quod tantum munia. i. tributa debita. vel munera reddat. Quamuis uero giscalis natus. tamen se tharsensem dicit. Sicut christus in bethleem natus nazarenus est appellatus.

Iussit duci eum in castra. **Et** cum uenisset ad gradus: et tigit ut portaret a militibus propter vim populi. **Sequebatur** eum multitudo

populi clamans: **Tolle** eum. **Et** cum cepisset duci in castra paulus:

dicit tribuno. **Si** licet mihi loqui aliquid ad te? **Qui** dixit grece: **nostis?** **Nonne** tu es egyptius. qui ante hos dies tumultum concitasti: et eduxisti in desertum quattuor milia virorum sicariozum. **Et** dixit ad eum paulus: **Ego** homo sum

quidem iudeus. a tharso cilicie non ignote ciuitatis municipem. **Ro-**

go autem te: permitte me loqui ad populum. **Et** cum ille permisisset paulus stans in gradibus. annuit manu ad plebem. et magno silentio factus: allocutus est hebreza lingua dicens.

C. XXII. **U**ri fratres et patres audite quam ad

vos nunc reddo rationem. **Cum** au dissent autem. quia hebreza lingua loqueretur ad illos: magis presertiterunt silentium. **Et** dixit. **Ego** sum vir iudeus natus tharso cilicie. nutritus autem in ciuitate ista secus pedes gamalielis. eruditus iuxta ueritatem paterne legis. **Emula-**

tor legis sicut et vos omnes estis hodie. **Qui** hanc uiam persecutus sum usque ad mortem: alligatus et tradens in custodias viros ac mulie-

res. **Sicut** princeps sacerdotum mihi testimonium reddidit et omnes maiores nati a quibus et epistolas accipiens ad fratres damascum pergebam: ut adducerem inde uinctos in hierusalem. ut punirent. **Factum** est autem eunte me. et appropinquante damasco. **Media** die subito de celo circumfulsit me lux copiosa. et decidens in terra: audiui uocem de celo dicentem mihi: **Saule. saule**

quid me persequeris? **Ego** autem respondi: **Quis** es domine? dixit quod ad me: **Ego** sum ihesus nazaremus quem tu persequeris. **Et** qui mecum erant. lumen quidem uiderunt

uocem autem eius non audierunt qui loquebatur mecum. **Et** dixi: **Quid** faciam domine? **Dominus** autem dixit ad me: **Surgens** uade damascum: et ibi tibi dicent de omnibus que te oportet facere. **Et** cum non uiderem pre claritate luminis illius ad manus deductus a comitibus

ueni damascum. **Ananias** autem qui damasci uir secundum legem testimonium habens ab omnibus cohabitantibus iudeis. ueniens ad me et astans dixit mihi: **Saule** frater respice. **Et** ego eadem hora respexi in eum. **At** ille dixit: **Deus** patrum nostrorum ordinauit te ut cognosceres uoluntatem eius. ut uideres iustum. et audires uocem ex ore eius: qui eris testis illius ad omnes homines eorum quem uidisti et audisti. et nunc quid moraris?

Emulator legis. **B.** In greco emulatoz legis dei existens secundum illud testimonium illis perhibeo quod emulationem dei habet: sed non secundum sciam

Saule. Saule. **Ra.** Quaedam exemplaria habent saul. saul. ut ostendat de nomine saulis saulium nominatum esse.

Lumen quidem uidi. **B.** Supra de hac uisione narrat hystoria. quod comites illius staret super facti. audientes quidem uocem: neminem autem uidentes. unde colligit eos sonus uocis plus non discrimine uerborum audisse.

Audierunt. **R.** Intellexerunt. sed solum sonum uocis pauli. uel eius qui paulo loquebatur.

Et ibi tibi di. **R.** Exemplum humilitatis contra doctores non disputandi nec de nobis plimendi quasi a deo limus edocti.

Saule fra. resp. **R.** Duo erant oculi pauli. exceptio. et illuminatio: et ideo merito credidit.

Preordinauit te. **R.** Conueniens ordo. primo ordinatus in scientia dei. deinde de cognoscit ueritatem. uidet iustum. audit ex ore ipsius: postea fit testis eorum quem peruenit uidit. audiuit.

fieri in supore

Conueniebant

Proueniebant

Ego multa sum

Conuenit

Ego aut et natus

Fieri in stupore
z. B. Hoc nō nar
rat ad elationē sed p
pter necessitatē: vt vi
deatur idoneus euan
gelizare gentibus.

Consentebam.
Ka. Confiteo q
p sentit notat quia nō
occidit nisi cedens q
cipiat p occidens.

Proicientibus
eis uesti sua. B.
In passione christi so
lus sacerdos de thro
no exiens uestimēta
sacris: quia tunc sacer
dotiū verus erat imu
tandū. Nunc vero qz
tota gēs gloria regni
spolianda erat omēs
indumēta piciunt: z
clamozem puluere mi
xtū ad celum tollunt.
secundum illud: Su
perbia eorum qui te
oderūt ascēdit semp.

Ego multa sum.
z. B. Alia editio
manifestius insinuat
quid dixerit tribunus
Dixit tribun? iam fa
cile dicit ciuem roma
num te esse. Ego em
scio quanto precio ci
uilitatē possedi istam.

Ciuilitatē. B.
Id ē sociale inter ci
ues puerlationez vel
reipublice admistra
tionez. Non enim tri
bunus ciuitatis roma
ne ciuis esse nō posset
sed pfortium ciuitatis
emerat vt esset parti
ceps. Paulus eo ma
gis erat ciuis roman?
q nō pparando: sed
hoc nascendo hēbat.

Ego aut et natus
Be. Id ē. In hoc
sum romanus plus qz
tu quia nō alibi nat?
romanum nomē emi:

Erurge z baptizare z abluere pec

cata tua: inuocato nomine ipsius
flocū z tēpus pterire. f post magnū cir
cūm de damasco redit.
Factum ē autem reuertēti mibi
f sanctā ciuitatē f sine sathanas illuderet
f domo dei.
in hierusalem. z oranti in tēplo
f fertasi. alii ponūt in pauore. alii alienatione.
fieri me in stupore mētis. z videre
f sebastuz f necessitate z ad monitione dei
omnia fecit.

Illum dicentes mibi: festina. Et
erxi velociter de hierusalē: quoni
am nō recipient testimoniū tuum
de me. Et ego dixi domine. ipsi sci
unt quia ego eram cōcludens in
carcerem: z cedens p sinagogas
eos qui credebant in te. Et cū fū
deretur sanguis stephani testis
tui ego astabam. z consentebam: z

custodiebā vestimēta interficiētuz
illum. Et dixit ad me. Uade. quo
niam ego ad nationes longe mit
tam te. Audiebāt autem eum vsqz
ad hoc verbū. z leuauerūt voces
suas dicentes. Tolle de terra hu
iusmodi: non em vas ē eum viue
re. Vociferantibus autem eis. z
ipicientibus eis vestimēta sua. z
puluere iactantibus in aerem. ius
sit tribunus induci eum in castra
z flagellis cedi. z torqueri euz: vt
sciret propter quā causam sic ac
clamarent ei. Et cum astrinxisset
eum loris: dixit astanti sibi centu
rioni paulus: Si homines roma
num z indemnātū licet vobis fla
gellare? Quo audito centurio ac
cessit ad tribunum: z nunciauit di
cens. Quid acturus es? hic eniz
ciuis romanus ē. Accedens autē
tribunus. dixit illi: Dic mibi si tu
romanus es? At ille dixit: Etiam.

Et respondit tribunus: Ego multa summa ciuilitatē hanc consecutus sum. Et paulus ait: Ego autē z natus sum. Proterius ergo discesserunt ab illo: qui eum torturi erant. Tribunus quoqz timuit. postqz resciauit quia ciuis romanus esset: z quia ligasset euz. Postera autē die volens scire diligentius. qua ex causa accusaret a iudeis. soluit eum. z iussit sacerdotes conuenire z omne concilium: z pducēs paulum statuit inter illos.

C. XXIII.

Intendens autem

in concilio paulus ait: Viri fratres
ego omni conscientia bona puerfatus sum ante deum vsqz in hodiernum diem. Princeps autem sacerdotum ananias pcepit astantibus sibi percutere os eius. Tunc paulus dixit ad eum. Percutiet te deus: paries dealbate. Et tu se dens iudicas me secundū legem: z contra legem iubes me percuti. Et qui astabant dixerunt: Summum sacerdotē dei maledicis. Dixit autem paulus: Nesciebam fratres quia princeps ē sacerdotum. Scies autē paulus quia vna pars esset saduceorum. z altera phariseorum. ego phariseus sum. fili phariseorum de spe z resurrectione mortuorum

sed in ipso ciuilitate sum pgenitus.

C. XXIII.

Percutiet. B.

Non percutiat. quia pphetia ē nō maledictio. paulo dicente: Benedicite. z nolite maledicere. Et iterum Benedicite maledictibus. hoc autē non solum de anania. sed z de sacerdotio iudeorum accipiendū ē. qd p veteri lege. z ficta suppositio de albedo parietis compar. Alia exēplaria habēt pcutiat. qd nō ex iracundia: sed i inspiratione diuina dixit apostolus.

Percutiet te d. p

d. B. Non purbatione animi motus b dixit. quia illud pcutiat simile parietis dealbato pcutiendū erat z destruendū supniente christi sacerdotio. qd pdicantibus apostolis ē reuelatū.

Et ideo ait: pcutiet.

futurū esse significās

tranquillo autem animo hoc dixerit: se quēs respōsio ostēdit nesciebā fratres. quia princeps ē sacerdotū.

Nesciebā quia princeps ē ia. B.

Id ē. Non cognoscebam esse ananias. vel subtiliter dicit se nescire pcutiē qz sacerdotū iudeorum reprobātū ē

Be. Et si hunc vere nouerat. i nouo. t. principē nō esse sacerdotū. tamē erudiens alios modēstius se habere erga eos quozuz sunt i potestate: tempe rate respondet.

Scies autē pau.

Be. Sicut vnitas bonoz vtilis ē. sic maloz vnitas semp bonis ē nociua. ido paulus persecutores suos dissociare satagit: vt quē vniti cinxerāt. dissociati laxarent. Sic mare rubrū qd solidū filios israel artauerat diuinitus ab egipto liberauit. Q autē se filiū phariseorum. siue iuxta grecū. filiū pharisei testat: hoc ē qd supra gloriabat se ante pedes gamalielis qui phariseus erat. pphetas z legem didicisse.

Pharisaei autem?

Ra. Angelus et spiritus sanctus, vel resurrectionem et angelum, ut idem sit angelus quod spiritus.

Quid si spiritus locutus est ei.

Ra. Sic apparet iuxta hieronimum sadduceos spiritum sanctum non profiteri: et angelos, et idem spiritum noiant et angelum quia hoc nouerant contrarium esse illis.

Ne discerpe ab eis. **Ra.** Sadduceis uolentibus eum rapere, vel ab utrisque simul contendebus.

Deuouerunt se d.

Be. In greco anathematizauerunt, hoc uerbum quate sit anathematis: non est qui anathemate sacerdotali a societate christi et ecclesie alienant.

Neque manduca- neque bibitu.

Be. Cum dominus dicat beati qui esurunt et sitiunt iusticiam illi contra iniquitate esuriunt sanguine sitiunt adeo ut etiam cibos abdicent: donec morte inusti fatientur, sed non est sapietia, non est prudentia vel consilium contra deum, eripit enim paulus ab eorum insidiis, ut seruat romae testimonium reddat christo.

ego iudico. Et cum hec dixisset:

facta est dissensio inter phariseos et sadduceos: et soluta est multitudo

Sadducei autem dicunt non esse resurrectionem, neque angelum, neque spiritum

Pharisaei autem utraque profitentur.

factus est autem clamor magnus

et exurgentes quidam phariseorum

pugnabant dicentes: nihil mali

inuenimus in homine isto. Quid

si spiritus locutus est ei aut angelus?

Et cum magna dissensio facta esset

timens tribunus ne discerneretur

paulus ab ipsis, iussit milites de-

scendere et rapere eum de medio

eorum: ac deducere eum in castra

Sequenti autem nocte assistens ei

dominus ait: Constans esto. Sicut

enim testificatus es de me in hieru-

salem: sic te oportet et romae testifi-

cari. Facta autem die collegerunt se

quidam ex iudicibus, et deuouerunt se

dicentes, neque manducatos, ne-

que bibituros: donec occiderent pau-

lum. Erant autem plusquam .xl. uiri:

qui hanc coniurationem fecerant.

Qui accesserunt ad principes sa-

cerdotum et seniores, et dixerunt:

Deuotione deuouimus nos nihil

gustaturos, donec occidamus pau-

lum. Nunc ergo vos notum facite

tribuno cum consilio, ut adducat il-

lum ad vos: tanquam aliquid certius

cognituri de eo. Nos uero prius

quam appropiet: parati sumus inter-

ficere illum. Quod cum audisset fi-

lius sororis pauli, insidias, uenit

et intravit in castra: nunciauitque

paulo. Uocans autem paulus ad se

unum ex centurionibus, ait: Adoles-

centem hunc perduc ad tribunum:

habet enim aliquid indicare illi.

At ille quidem assumens eum, duxit

ad tribunal, et ait: Uirctus paulus

rogauit me hunc adolescentem per-

ducere ad te, habentem aliquid loqui

tibi. Apprehedens tribunus manum

illius, secessit cum eo seorsum, et in-

terrogauit illum: Quid est quod ha-

bes indicare mihi? Ille autem dixit:

Judicibus uenit rogare te, ut crasti-

na die paulum, perducas in castrum:

quasi aliquid certius inquisituri

sint de illo. Tu uero ne credideris

illis. Insidiatur enim ei ex eis uiri

amplius quam .xl. qui se deuouerunt

non manducare neque bibere, donec

interficiant eum: et nunc parati sunt

expectare permissum tuum. Tribu-

nus igitur dimisit adolescentem, pro-

cipiens ne cui loqueretur, quoniam

haec nota sibi fecisset. Et uocatis

duobus centurionibus dixit illis:

Parate milites ducentos ut eant

usque caesaream, et equites, lxx, et la-

cearios ducentos, a tertia hora

noctis, et iumenta parate, ut impo-

nantes paulum: eum saluum perduce

ad praesidem felicem. Timuit

enim ne forte raperet eum iudex et

occideret, et ipse postea calumnia sus-

tineret, scribens epistolam continen-

tem uerba haec. Claudio licias op-

timo praesidi felici salutem. Uirum

hunc comprehensum a iudicibus, et

Parate milites.

Ra. Hoc idem ne iudex auferret, et ipse tribunus criminis accusaret apud praesidem tanquam accepturus pecuniam a iudicibus, et precium mortis pauli.

icipientē interfici ab eis: supueniēf
 cum exercitu eripui: cognito quia
 romanus est. Tolensq; scire cau-
 sam quā obijciēbāt illi. deduxi eū
 in conciliū eoz. quē inueni accusa-
 ri de questionibus legis ipsoz:
 nihil vero dignum morte aut vin-
 culis habentē crimen. Et cū mibi
 platum esset de isidijs q̄s paraue-
 rant ei. misi ad te eum: denunciās
 z accusatoribus vt dicāt apud te
Militēs ergo secundū p̄ceptum
 sibi assumētes paulum. duxerunt
 † sciuntatē de nocte antipatris dicē.
 illum nocte in antipatridem. z po-
 stera die dimissis equitib⁹ vt irēt
 † s. lxx. † s. lxx. † s. lxx.
 cū eo: reuersi sunt ad castra. Qui
 cum venissent cesareā. z tradidit
 sent epistolā p̄sidi. statuerunt an-
 te illum z paulū. Cum legisset autē
 z interrogasset de qua puincia es-
 set. z cognoscēs q̄a de cilicia eēt:
 audiam te inquit cū accusatores
 tui venerint. **I**ussitq; in p̄torio
 † antiqui p̄sidiis.
 herodis custodiri eum.

C. XXIII.

Dist quiq; au-
 tem dies descendit prin-
 ceps sacerdotū ananias cū senio-
 ribus quibusdam. z tertullo quo-
 dam oratore: qui adierūt p̄sidiē
 † s. ad accusandū paulū.
 aduersus paulū. Et citato paulo
 cepit accusare tertullus dicens:
 Cum in multa pace agam⁹ p̄ te. z
 corrigant multa p̄ tuam. p̄uidenti-
 am: semp z vbiq; suscipimus op-
 time s̄elix cū omni gratiarū actiōe
 † s. o. felix. † s. o. p̄pa.
 Ne diutius autē te. p̄traham: oro
 breuiter audias nos. p̄ tua clemē-

tia. Inuenimus hunc hominē pe-
 stiferum z ꝑcitantem seditiones
 omnibus iudeis i vniuerso orbe.
 z auctorem seditionis secte naza-
 renoz. qui etiā templum violare
 conatus ē: quem z apprehensum
 voluimus secundū legem nostrā
 iudicare. **S**upueniens autē tribu-
 nus lisias. cum vi magna eripuit
 eum de manibus nostris: iubēs
 accusatores eius ad te venire. a
 quo poteris ipse iudicans de om-
 nibus istis cognoscere: de quibus
 nos accusamus eum. **A**diecerūt
 autē z iudei: dicētes hęc ita se ha-
 bere. Respondit autē paulus an-
 nuēte sibi p̄sidiē dicere. Et mul-
 tis annis esse te iudicē genti huic
 sciens. bono animo p̄ me satisfaciā
 Potes enim cognoscere. quia nō
 plus sunt dies mihi q̄ duodecim
 ex quo ascēdi adorare in hierusa-
 lem. z neq; in templo inuenerunt
 me cū aliquo disputantē. aut con-
 cursum facientē turbę. neq; in si-
 nagogis. neq; in ciuitate: neq; p̄-
 bare possunt tibi de quibus nunc
 accusant me. **C**onfiteor autē z tibi
 heresim sic desuio patri deo meo
 in deum: quā z hi ipsi expectant
 resurrectionē futuram iustozum z
 iniquoz. **I**n hoc z ipse studeo sine
 offendiculo ꝑscientiaz habere ad
 deum z ad homines semp. **P**ost
 annos autem plures elemosinas

C. XXIII.
 Nazarenorum.
 Be. Illo tempore
 christiani p̄ opprobrio
 nazareni vocabant.
 postea iter iudeos sur-
 rexerit hęresis q̄ dicta ē
 nazarenorū: qui chri-
 stum filiū dei credunt
 de maria natū. passū
 etiā z resurrexisse. oīa
 veteris legis mādata
 custodiētes. Sed dñ
 voluit iudei z christia-
 ni esse. neutri sunt.

Quē et apprehē-
 sum. In hoc loco
 quidā nostri codices
 minus habēt aliquos
 versus qui i greco ita
 legunt. Quē apprehē-
 dimus. z scdm nostrā
 legē voluimus iudi-
 care: trāsiliēs autē lisi-
 as tribunus cū multa
 vi de manibus nris.
 eduxit. iubens eius ac-
 cusatores ante te veni-
 re: quo possis ipse di-
 iudicans de omnibus
 istis cognoscere zc.

Sectam q. d. h.
 Be. Melius i gre-
 co habet secundū viā
 quā dicūt heresim. sic
 desuio patri deo. n̄
 em̄ p̄uenit cū qui gre-
 ce locutus ē: dicere se-
 ctam quā dicūt here-
 sim. cū idem sit latine
 secta qd̄ grece heresim
 Sed ait. sic desuio
 patri deo scdm illam
 viā quā increduli hę-
 resim. i. sectā vocant.
 quasi magis habeant
 p̄tinaciam quelibet se-
 ctandi: q̄ industriam
 recta dinoscēdi.

Patri deo. R.
 Cuius filius demon-
 stror nō seruus: vt in
 alijs codicib⁹ habet.
 43

Nisi de hac una
zc. R. Hoc p anti-
frasum sciebat eni hoc
eis placere qd nihil
pmisi nisi quia pdica-
ui qd z ipsi credunt.

De suis mi. R.
Discipulis z locijs.
Aliter insit no phibe-
re quonqz mstrare ei
de suis rebus vel sa-
cultantibus.

Tremefactus et
sperans zc. R.
Sic iunge tremefactus
z sperans p bis duo-
bus dimisit cu libere
custodie p timore dei
z spe pecunie.

Biennio aut ex-
pleto. B. Bien-
nium dicit puerfatio-
nis pauli in cesarea: z
no psidatus felicis cu
supradictu sit q mul-
tis annis in dex fuerit
illi genti pferim cum
hystorie narrent: secu-
do neronis anno mis-
sum roma apostolum
Claudiu vero cesare
eo tpe quo agrippa fi-
lium herodis que an-
gelus cesare pcessit
iudeoz regem pstitue-
rit: felice quoqz totius
pvince samarieqz z
galilee procuratore m-
misse.

Reliquit. R.
Vtru viuens an mo-
riens reliquit: incer-
tum e. sed tame meli-
videt q viues iudeis
gratia pstitit.

C. XXV.

In prouinciam.
Ra. Palestine si-
cut palestine psides
aliq semp aliq succe-
dentes a romanis mit-
tebantur.

^{in hierusalē}
facturus in gentes meas veni .z

oblationes .z vota in quibus in-
^{fra so capite seruante legē}
uenerunt me purificatum in teplo :

non cū turba neqz cum tumultu .

^{† sine inuenerit in teplo † sathanos.}
Quidam aut ex asia iudei quos

oportebat apud te psto esse .z ac-

cusare siquid haberet aduersum

^{† sanantias cū senioribus z tertullio.}
me: aut hi ipsi dicant siquid inue-

^{† modo}
nerint i me iniquitatis : cum stem

in ptilio nisi de vna hac solūmo-

do voce . qua clamaui inter eos

stans: quoniam de resurrectione

mortuozū ego iudicoz hodie a vo-

^{† iudicare iter illos.}
bis. Distulit autem illos felix. cer-

<sup>† s veritatis que i paulo erat vel de via quā fa-
ciebant paulo.</sup>
tissime sciens de via dicēs : Cum

<sup>† hoc dicit vt iudiciū differat : z quia paulus
dixerat a quo poteris veritatē cognoscere.</sup>
tribunus listias descēderit : audia-

vos. Iussitqz centurioni custodi-

^{† paulū.}
re eum .z habere requiē: nec quen-

quā phibere de suis ministrare ei

Post aliquot autē dies veniens

felix cum drusilla vxore sua . que

erat iudea. vocauit paulū .z audi-

uit fidem ab eo : que ē in ihesum

christum. Disputante autē illo de

iusticia z castitate z de iudicio fu-

^{† seruli timore territus}
turo . tremefactus felix respōdit:

^{† libera ostendit custodiam.}
Quod nunc attinet vade: tēpore

autē oportuno accersiam te. Si

mul z sperans q pecunia dare a

^{† qz spabat pecuniā.}
paulo. propter qd z frequēter ac-

^{† paulū}
cersiens eum: loquebatur cum eo

<sup>† s pcedatus felicis vel ex quo paulus ad feli-
cem ē adductus .z hoc melius videt.</sup>
Biennio aut expleto accepit suc-

cessorē. felix porcium festum . vo-

^{† s nō soluēdo paulū.}
lens autē gratiā prestare iudeis:

felix reliquit paulum vincitū.

C. XXV.
Festus autem
cū venisset in puincias

^{ser quo venit}

Post triduum ascendit hierosoli-

mam a cesarea . adieruntqz eū pri-

cipes sacerdotū z primi iudeoz

^{† slocuturi}
aduersus paulū .z rogabant eum

postulātes gratiā aduersus eum .

^{† s paulū}
vt iuberet eum pducī in hierusalē

insidias rēdentes: vt cum interfi-

cerent in via. Festus autē respon-

dit seruari quidē paulum in cesarē-

^{† s i. celerius}
rea: se autē maturius pfecturum .

Qui ergo in vobis . ait . potentes

sunt . descendētes simul . siquod ē

in viro crimen: accusent eum . De

moratus autē inter eos dies non

amplius qz octo aut decē : descen-

dit cesarē . Et altera die sedit pro

tribunali: z iussit paulum adduci.

Qui cū perductus esset . circumste-

terunt eum qui ab hierosolima de-

scenderāt iudei . multas z graues

causas obijcientes . quas nō pote-

runt probare : paulo rationes red-

dente . quoniā neqz in legē iudeoz

rum . neqz in templū . neqz in cesarē-

rem quicqz peccauī . Festus autē

volens iudeis gratiā prestare . re-

^{† s optione dat . quia cuius romanus erat.}
spondens paulo dixit: Uis hie-

rosolimā ascēdere: z ibi de his iu-

dicari apud me: Dixit autē paulus

^{† s qd cesari factū erat i cesarea slocus ē iudiciū}
ad tribunal cesaris sto: vbi me

^{† s hoc dicit vt appellaret cesarē.}
oportet iudicari. Iudeis non no-

cui: sicut tu melius nosti . Si em

nocui . aut dignū morte aliquid fe-

ci: nō recuso mori. Si vero nihil ē

^{† s etiā si tu velis gratiā prestare iudeis.}
eorum que hi accusant me . Ne-

^{† s ad nomē eius pugio.}
mo potest me illis donare: cesarē

appello . Tunc festus cum con-

silio locutus respondit: Cesarem

Cesarē appello .
Be. Q cesarem ap-
pellat . q romā ire fe-
stinat . ido facit : vt di-
utius insistendo pdi-
cat omni . multis credēti-
bus coronatus eat ad
christum

Agrippa rex et ber. B. Dic agrippa qui cu vxore venit cesarea. filius fuit herodis agrippe. que angelus interfecit: qui vsqz ad subuersione hierusalem regnu iudeg tenuit.

appellasti: ad cesarem ibis. Et cu dies aliquot transacti essent: agrippa rex et bernice descenderunt cesaream ad salutandu festum. Et cum dies plures ibidem morarentur: festo regi indicauit de paulo dicens: Vir quidam e derelictus a felice victus. de quo cum essem hierosolimis. adierunt me principes sacerdotum et seniores iudeoz: postulatres aduersus illum damnationem. Ad quos respondi. quia non e consuetudo romanis donare aliquem hominem. priusquam is qui accusatur presentes habeat accusatores: locumque defendendi accipiat ad abluenda crimina que ei obijciunt. Cum ergo hic venissent sine vlla dilatione. sequenti die sedens per tribunali: iussi adduci virum. De quo cum steterent accusatores. nullam causam deferebant: de quibus ego suspicabar malum. Questiones vero quasdam de sua superstitione habebat aduersus eum. et de quo dam ihesu defuncto: que affirmabat paulus viuere. Desitans autem ego de huiusmodi questione dicebam. si vellet ire hierosolimam: et ibi iudicari de istis. Paulo autem appellate. ut seruari ad augusti cognitionem: iussi seruari eum donec mittam eum ad cesarem. Agrippa autem dixit ad festum: Uolebas et ipse hominem audire. Cras iquit audies eum. Altera autem die cum venisset agrippa et bernice cum multa ambitione. et introissent in audi-

De quibus ego suspicabar. R. His causis. vel rebus siue verbis. de quibus ego suspicabar. i. ab accusatoribus expectabam. vel mala de quibus suspicabar. Aliter de quibus. i. accusatoribus suspicabar malum. quod nulla causam dignam morte deferebant.

Sua superstitione R. Amboz. i. pauli et iudeoz. lege vocabat superstitione.

Cum multa am. Ra. Id est. multa turba ambiente eos vel cum multo desiderio paulum audiendi. Be. Pro ambitione in greco ponit fantasia. i. multiplex apparatus. et pompa regalibus officij. qua illum ambiente iudicij stipabatur.

torium cum tribunis et viris principibus ciuitatis: iubete festo adductus est paulus. Et dixit festus: Agrippa rex. et omnes qui simul adestis nobiscum viri. videtis hunc hominem de quo omnis multitudo iudeorum interpellauit hierosolimis. impetentes et acclamantes non oportere eum viuere amplius. Ego vero comperi nihil dignum eum morte admisisse. Ipso autem hoc appellate: ad augustum iudicium mittere. De quo quid certum scribam domino non habeo. Propter quod produxi eum ad vos. et maxime ad te rex agrippa. ut interrogatione facta: habeas quid scribam. Sine ratione enim mihi videtur: mittere victum. et causam eius non significare.

C. XXVI.

Agrippa uero ad paulum ait: Permittit tibi loqui per te ipsum. Tunc paulus. extenta manu cepit rationes reddere. De omnibus quibus accusator a iudeis rex agrippa. estimo me beatum apud te: cum sim me defensor hodie. Maxime te sciente omnia: que apud iudeos sunt consuetudines et questiones. propter quod obsecro: patienter me audias. Et quidem vitam meam a iuuentute que ab initio fuit in gente mea in hierosolimis nouerunt omnes iudei. prescietes me ab initio si velint testimonium phibere: quoniam secundum certissimam sectam nostre religionis vixi phariseus.

C. XXVI.

De omnibus quibus ac. est. me. Be. Hunc versum alia translatio sic habet: Estimo me ipsius beatum apud te incipiens rationes reddere hodie. Quod hiero. cum sua expositione sic ponit. De omnibus quibus accusator a iudeis. Rex agrippa estimo me beatum: cum apud te sim hodie defendendus: qui nosti omnes iudeorum consuetudines et questiones. legerat enim illud isaię beatus qui in aures loquitur sapientis: et nouerat tunc orationis verba. proficere. quantum iudicij prudentia cognouisset.

Quid incredibi-
le iudicatur. R.
Vel sic rex qd dicitur
incredibile iudicatur
apud vos etc. interro-
gando. quasi dicat n
e incredibile. suscita
uit quide ante mortu-
os in exempli futuri;
vel suscitatur.

Cum occideren-
tur detu. sen. R.
Alia editio occidit
qs detuli sententia. i.
qualiter occiderentur
ipse sententia dedi.

Detuli sen. R.
Judicant illos occi-
dendos. no ait occidi
nisi forte ad occasione
pneat qd sequit. pu-
niens eos etc. z ampli-
us insanians etc.

Contra stimulu.
Ra. Hucusq sine
stimulo restitisti. nunc
si resistis. contra stimu-
luz calcitrabis. quod
satis duru e. stimulus
est ipsa correctio.

^{Resurrectionis}
Et nunc in spe q ad patres nros
repromissionis facta e a deo. sto
^{ante tribunal suo. i. spe resurgendi.}
iudicio subiectus: in qua. xij. tri-
^{ideo ppter illam spem}
bus nostre nocte ac die seruietes
<sup>si uenerit uiu vel pfecti. i. si. i. quia christu
predico resurrexisse.</sup>
I sperat deuenire. De qua spe ac-
^{so}
cutor a iudcis rex. Quid incredi-
bile iudicatur apud vos: si deus
^{si sicut isti modo existimat.}
mortuos suscitatur. Et ego quide
existimaueram me aduersus nome-
^{si no tantu existimau.}
i ihesu nazareni debere multa con-
traria agere. qd z feci hierosoli-
mis. z multos sanctorum ego in
carceribus inclusi: a principibus
sacerdotu potestate accepta. Et cu
occiderent: detuli sententia. Et p
omnes sinagogas frequenter pu-
niens eos: copellebam blasphemare.
^{si qd prius. i. ad similitudine lupi.}
Et amplius insanians in
<sup>si ex magno affectu. i. si no solu ad. p. ymas in
iudea sita e.</sup>
eos: psequabar vsq in exteras
^{si quitantibus vel opibus diuis insanie.}
ciuitates. In quibus cum irem
^{si metropolim sine pbenicis.}
damascum. cu potestate z pmissu
principum sacerdotu: die media i
via uidi rex de celo supra splen-
dorem solis circumfulsisse me lumē
z eos qui mecum simul erant: om-
nesq nos cum decidissemus i ter-
ram. audiui uocem loquentē mi-
<sup>si in qua olim deus patribus loqui pauerat
ut magis credat qd dicitur. i. si p. p. rium nome
ingemnat ut ad ipsum uisionē penere ostēdat.</sup>
hi hebraica lingua. Saule. sau-
^{si mēbus.}
le. quid me psequeris? Durum est
tibi ptra stimulu calcitrare. Ego
autē dixi: Quis es domine? Do-
minus autē dixit: Ego sum ihesus
quē tu psequeris. Sed exurge: z
sta sup pedes tuos. Ad hoc enim
apparui tibi. ut pstituum te mini-
^{si si bac prima uisione}
strum z testem eoz que uidiisti. z
^{si postea i multis uisionibus.}
eoz quibus apparebo tibi. eripi-

^{vel i}
ens te de populis z gentibus. in
^{quos ambos. feci eni sunt}
quos ego nunc mitto te aperire
^{interiores}
oculos eoz. ut conuertant a tene-
^{si sunt tenebre}
bris ad lucē. z de potestate sathas
^{si. i. lucem}
ne ad deum. ut accipiant remissio-
^{si hereditate}
nem peccatoru: z sortem inter san-
ctos p fidem que est in me. Unde
rex agrippa non fui incredulus
^{si quia de celo e ostēsa uisio illa.}
I celesti uisioni: sed his q sunt da-
masci primu z hierosolimis. z per
omnes regione iudee. z gentibus
annunciabā ut penitentia ageret
z puerterentur ad deū. digna pe-
nitētie opa facietes. hac ex causa
me iudci cum essem in tēplo. com-
prehensum tentabant interfice-
re. Auxilio autē adiutus dei. vsq
^{si p. uero vel in morte no cado.}
in hodiernū diem isto testificans
^{si etate vel persona}
minori atq maiori: nihil extra di-
cens. q ea que prophete sunt lo-
^{si erit}
cuti futura esse z moyses. si passi-
<sup>si hic sensus eozū q pphete pred. perat z moy-
ses. si quia primus reuertit non iterum mo-
riturus.</sup>
bilis christus. si prim⁹ ex resur-
rectione mortuozū lumen annun-
^{si israel}
ciaturus e populo z gentib⁹. hec
loquente eo z rationē reddente. fe-
^{si mutabilis es de doctrina in doctrina}
stus magna uoce dixit: Insanians
paule. multē te littere ad insanias
conuertūt. Et paulus nō insanio
^{si falsitas z perulā}
inquit optime feste: sed ueritatis
tia istame sūt. p. p. a.
z sobrietatis uerba eloquor. Scit
^{si que de me ipso z de christo narraui.}
em de his rex: ad que z pstanter
^{si que de me vel de christo narraui}
loquor. Latere em euz nihil ho-
arbitroz: neq enim in angulo qe-
quā horum gestum e. Credis rex
^{si hoc ad p. uadendū loquitur.}
agrippa prophetis? Scio quia
^{si quequid dictū e de predictis vel de christo}
credis. Agrippa autē ad paulū. in
modico suad. s me fieri xpianum.
^{si. i. de peccoz deū. vel christum.}
Et paulus. Iopto apud deum. et

Insanians paulus.
Be. Insaniam pu-
rat. q homo uinctus
loco defendēdi acce-
pto. non de calumnia
qua pmitur: sed de cō-
scientia q gloriat. ser-
monē facit. z uendatō-
nez qua de psecutore
mutatus e in aplm p-
currit. Insup dispen-
sationē redemptoris.
resurrectionē mortuo-
rum. p. cionātis habi-
tu differit. Sicut uo-
ro stulta amentia est.
q filius patrē deserēs
porcos pauit: sic spūa-
lis est amētia. de qua
paulus ait. siue mēte
excedimus. siue sobri-
sumus deo. z ppheta
non respexit i uanita-
tes z insanias. falsas.

Multē te littere
Ra. Philosophi
gentiu multa legēdo
lectas pmutabant.

Ad insaniam. R.
Durabilitatis. Vel
insaniam dicit resurre-
ctionez mortuoz quā
annunciat.

Scio quia credis
Be. Hoc nō adu-
lando. sed uere locut⁹
ē. Agrippa em ritu iu-
deoz z legibus imbu-
tus. credebat pphetas
uera dixisse: sed igno-
rabat ad christū illaz
ueritate ptingere qd
uis in p. cione quada-
cum iudcis habita di-
xisse legat. sed de reli-
gionis auxilio p. sumi-
tis. cū iam orbe disci-
puli ihesu repuerint
haud sū. dei nutu pu-
tamus illā crescere re-
ligionem.

Uit aut iudic-
B. In greg-
inducit. Enos
gare in italia. tra-
mitte paulū z
alios uicos cū
Padrumet
Ra. Id e. ad
navigantē secu-
quodā sed mel-
nat. de nomi-
nans alicq. b
metis dicit.
Uenimus h
Be. Pro h
In greg. Inim-
p. m. e. Dico.
n. b. u. p. o. n. t.
Duidū B.
pra christi. sed
si quodā legi-
tra quidaz qd
lo. p. a. a. i. a. m.
Iunium B.
Iunus magna
ego infirmo-
lens uentus. A
cui opadrag
in uale. uo-
nō e. p. b. o. l. e. S
annuum legem
tandē et in qu
his erat golias
tues uicini. uo-
lamaro. qd p
fuit in bablone
uicijam esse
cum
Dortū cre
Dortū cre
e in phoenice
uote. p. o. n. t. u.
p. e. b. a. r. q. u. a.

^{setate vel psona vt z supra.}
 in modico z in magno non tantū
 te: sed z omnes qui audiūt hodie
^{schristianus scz.}
 fieri tales qualis z ego sum: exce
^{† s non em opto vinctos esse vos.}
 ptis viculis his. Et exurrexit rex
 z p̄ses. z bernice. z qui assidebāt
 eis. Qui cū secessissent. loqueban
 tur adinuicem dicētes: quia nihil
 morte aut vinculis dignū quid fe
 cit homo iste. Agrippa autē festo
^{† solum a vinculis.}
 dixit: Dimitti poterat homo hic: si
 non appellasset cesarem.

C. XXVII.

^{† secretus agrippa.}
Ut autem iudi
 catum ē cum nauigare i

italiam: z tradi paulū cū reliquis
 custodijs ceturioni nomine iulio
^{† s a noie augusti qui milites miserat.}
 cohortis auguste. Ascendentes

aūt nauē hadrum etinā. z incipē
^{† s nō ad italā sed iuxta asie loca ad aquilonē nauigare incipiebāt.}
 tes nauigare circa asie loca sustu

limus. p̄seuerante nobiscū aristar
^{† s p̄side}
 cho macedonie thessalonicense.

Sequēti autē die deuenimus si
^{† s egressi sumus cesareā}
 donem. humane autē tractans iu

lius paulus: p̄misit ad amicos ire
^{† s p̄curacionē nauigatōis} ^{† s a sidone}
 z curam sui agere. Et inde cum su

stulisset. subnauigauim⁹ cypriū:
^{† s iudeo cipro apprunauimus}
 propterea q̄ essent venti cōtrarij.

Et pelagus cilicie z pamphilię na
^{† s ciuitas}
 uigantes. uenimus listram: que ē

licie. Et ibi inueniens ceturio na
^{† s sicut hec alexandrina dicit. ita illa hadrumē tina.}
 uez alexandrinā nauigantē in ita

liam: transposuit nos in eam. Et
^{† s de nauī in nauē}
 cum multis diebus tarde nauiga

remus: z vix deuenissemus p̄tra
^{† s insulā} ^{† s iudeo tarde nauigauimus}
 ignidum. p̄hibente nos vento:

ad nauigauimus crete iuxta sal
^{† s insula ē} ^{† s nomē}
 monē. Et vix iuxta nauigātes: ve

^{† s in creta}
 nimus in locuz quendā qui voca
^{† s a bonitate vel ppriū ē.}
 tur boniportus: cui iuxta erat ci

uitas thessala. Multo autem tē
 pore peracto. z cum iam non esset

tuta nauigatio. eo q̄ z ieiunium
^{† s hortabatur}
 iam p̄terisset. consolabaf eos pau

lus. dicens eis: viri video quoni
^{† s ex ignis tēpestati. vel spiritu p̄phenco.}
 am cum iniuria z multo damno.

non solū oneris z nauis: sed etiaz

animarū vestrarum icipit esse na
^{† s bono nauis.}
 uigatio. Centurio autē gubernā

tori z nauclero magis credebat
^{† s i. nauiculario qui dñs erat nauis} ^{† s nauclero qd etiā dominū nauis significat}
 q̄ que a paulo dicebant. Et cum

aptus port⁹ nō esset ad hiemādū
^{† s bonus}
 plurimi statuerūt p̄siliū nauigare

inde siquo modo possent. deueni
^{† s retro vñ venerāt}
 entes p̄henicem hiemare portuz

crete respicientē ad africanum z ad
^{† s ad meridianā occidentis plagā que de africa nomē accepit.}
 chozum. Aspirante autē austro

estimantes p̄positum se tenere.
^{† s ad portū crete puenire.}
 cum sustulissent de asson: legebāt

cretā. Nō post multū autē misit se
^{† s a nomine regionis} ^{† s typhos inflatio.}
 contra ipsam ventus tiphonicus

qui vocat euroaquilo. Lunqz ar
^{† s a vito}
 repta esset nauis. z non posset co

nari in ventū: data nauē flatibus
^{† s p̄tra} ^{† s cessante remigio.}
 ferebamur. Insulam autē quan

dam decurrentes que vocat cau
^{† s p̄pene euasisset scapha.} ^{† s de leuis nauicula ē etiā de vna arbore catata.}
 da: potuim⁹ vix obtinere scaphā

qua sublata adiutorijs vtebant
^{† s a fluctibus} ^{† s scaphe}
 t̄ accingētes nauē timentes ne in

surtim inciderent: submisso vase
^{† s in punctu tempestatis armātes} ^{† s vase quo dam facientes eā grauiorē. vnde sequit̄ submisso vase.}
 sic ferebantur. Valida autē nobis

tempestate iactatis. sequenti die
^{† s selectionē eorū que erant in nauī.}
 iactum fecerunt: z tercia die suis

manib⁹ armamēta nauis piecēf
^{† s vrensita}
 Neqz sole autem. neqz sideribus

uigabant.

Ad africanum B.
 Africanus flat inter me
 ridianā plagā z occi
 dentalē: magis vergēs
 ad occidentalē. **Libo**
 rus inter septentriona
 lem z occidentalem
 plus defertur ad occi
 dentē. Et puicia p̄be
 nicis cretam habebat
 ad occidentē.

Asson B. Romē
 loca sic vocati: quia in
 de soluebant naues i
 mare p̄grediētes.

Tiphonicus.
 Alia translatio vult
 tēpestiuus.

Euro B. Id est.
 boreas ventus. inter
 aquilonē z orientē. hic
 ventus erat contrari
 us nauī nauigaturē i
 p̄henicem.

Lunqz arrepta es.
 nauis. Be. Alia
 translatio manifesti⁹
 dicit. Arrepta nauī
 cū non possent vento
 occurrere. comodata
 nam fluctib⁹ colligere
 vela ceperūt. tunc trās
 currimus insulam. q̄
 dicit̄ cauda. quā occu
 pare n̄ poterūt. Sed
 scapha missa. adiuna
 re ceperūt nauē: p̄cin
 gentes eam. trahēbāt
 autē z anchoras: timē
 tes ne incurrerēt in sir
 tes. Ex quo patet q̄a
 funibus a medio na
 uis latere vtrinqz cir
 ca eiusdē ateriora de
 mens. anchoras his
 que traherent̄ adiun
 xerunt. qd̄ fiebat ad
 retardandū nauigiū
 ne p̄propere incurfu i
 ciderēt sirtes solo au
 ditu terribiles. q̄a om
 nia rapiunt ad se.

Scapha. B. Be.
 Est leuis nauicula ex
 uimē facta. crudo co
 no p̄tectā. dicta grece
 a p̄teplando: q̄ p̄ eaz
 nauē vel pirate ter
 ras z litus p̄spiciant.

Hanc ergo cū p̄ adiu
 uāda maiore nauī de
 possissent i mare: vix
 fluctu feruēte potuerūt
 obtinere ne laberet.

Sirtis B. Angu
 stia sine tribulatio.

Timentes ne in
 surtim zc. B. Alia
 translatio timētes ne
 in sirtes inciderēt la
 xantes antennam ita
 ferebantur.

Ut aut indicatū
 zc. B. In greco. vt
 indicatū ē nos nauī
 gare in italā: tradide
 runt paulū z quosdā
 alios vinctos ceturioni

Hadrumetinā.
 Ra. Id ē. ad romā
 nauigantē secundum
 quosdā. sed meli⁹ de
 riuat. de nomine ciui
 tatis africe q̄ hadru
 metis dicit̄.

Venimus listrā.
 Be. Pro listra.
 In greco simima scri
 ptum ē. Dico. xero
 miri bam ponit.

Onidū B. Vel
 p̄tra ebium. sed meli⁹
 in quibusdā legit̄ con
 tra gniduz que ē insu
 la p̄tra asiam.

Ieiunium B.
 Fames magna in na
 uigio infirmiores red
 dens nautas. Alij di
 cunt quadragesimaz
 añ natale domini qd̄
 nō ē. pbabile. Vei⁹
 ieiunium septimū pu
 tandū est. in quo occi
 sus erat golias. Vel
 dies ieiunij decimi in
 ianuario: qm̄ p̄gnoue
 rūt in babilone capti
 ui tēplum esse destruc
 tum

Portū crete B.
 Portus crete dicit̄. q̄
 ē in p̄henice eregione
 crete. portū autē crete
 p̄tebāt. quia crete na

Oportebat qui. audi. zc. B. Q. d. diu no audistis. vñ supra hortabat eos paulus. Vel oportebat me audito, i. vt audiretis me.

Astitit mihi. B. Non dicit hoc iactando: sed ad fidem puocat illos. nã z ideo mare turbatum est: vt p id q auditus nã est. z p id q auditus est: specialis in eo gratia apparet.

In insulam. B. Quali p signo e propheta veritatis de insula. vt cũ ad illaz veniret de salute sua certi sunt.

In adria. B. Regio ad quam nauigabant. Vel nomẽ cuiusdã freti in turrbeno mari. sed magis videtur nomen illius terre de qua adriaticus sinus vocat. Aliter adria pluraliter accipitur p scopulis. z ideo putabãt nauẽ regionem apparere. In libro hebreorũ nominũ adria continens mala. vel locũ maloꝝ dicit.

Nisi in nauĩ mã. Be. Quia in naufragio magis nauarum scientia. qui gnari erant maris: q̃ militũ arma pderat. ideo meli⁹ ferebãt scaphã q̃ nauas excidere.

apparentibus p plures dies. z tẽpestate nõ exigua imminete: iam ablata erat spes omis salutis nõ ^{f voluntaria p periculo. vel necessaria pro penuria.} Et cum multa ieiunatio fuisset: tunc stans paul⁹ in medio eorum dixit. Oportebat quidem o ^{sal. egredi} viri audito me non tollere a creta ^{f z sic f vitare p antrifum. f tẽpestatis} Iluciq; facere iniuriam banc. z ^{f vaforũ f quis me nõ audistis.} iacturam. Et nunc suadeo vobis ^{f sano z forti} bono animo esse: amissio enĩ nullius ^{f t. amissionẽ nauis. vel pter quã erit amissio nauis.} animẽ erit ex vobis ppter q̃ nauis. Astitit enim mihi hac nocte angelus dei cuius ego sum. z ^{f in euãgelio f piculum maris} cui deseruio dicens: Ne timeas ^{f nõ fluctibus mergeris sed rome pietatibetis} paule. Cefari te oportet assistere. ^{f z nõ est timendũ etiã comitibus tuis.} Et ecce donauit tibi deus omes qui nauigant tecũ. Propter qd bono animo estote viri. credo enim deo meo: quia sic erit quemadmodum dictum e mihi. In insulam autẽ quandam oportet nos deuenire. Sed postea q̃ quartadecima die nox supuenit. nauigantibus nobis in adria circa mediã noctẽ suspicabant nauẽ apparere sibi aliquã regionem. Qui z submitte ^{f spodus plũbi quo maris pfunditas explorat} tes bolidem inuenerũt passus viginti altitudinis. z pusillũ inde se ^{f in profunditate maris f spropinquante terra.} parati: inuenerũt passus quidecim. Timentes autẽ ne in aspera loca incideremus. de puppi mittentes anchoras quattuor optabant diem fieri. Nautis vero ^{f qui in nauĩ sp fuerãt.} que rentibus fugere de nauĩ. cũ ^{f. i. dimisit} mississent ^{f occasione} scapham in mare sub obtentu ^{f vt nauẽ sedarent} quasi inciperent a pra anchoras extendere. dixit paulus ceturioni z militibus: nisi in nauĩ mãserint

vos salui fieri non potestis. Tũc absciderunt milites funes scaphę ^{f ne occasione daret fugiẽdũ} z passi sunt eam excidere. Et cum lux inciperet fieri: rogabat paulus ^{f vt fortiores essent ad labore sustinendũ.} omnes sumere cibũ dicens: Quare ^{f sferentatẽ. vel absq; cibo. quia forsitan i die} tadecima hodie die expectantes nõ edebant. ieiuni pmanetis nihil accipiẽtes. Propter qd rogo vos accipere cibum. p salute vestra: quia nullius vestrũ capillus de capite pibit. Et cum hęc dixisset: sumens panem ^{f supra more solitũ in pmedendo z p salute nauigantium.} gratias egit deo in p̃spectu omnium. Et cum fregisset cepit manducare. Anime quiores autem facti omnes: z ipsi assumpserunt cibũ. Erasmus vero vniuersę anime in nauĩ ducenteseptuaginta sex. Et ^{f fortiores facti. z nõ indigentes tritico f stemoem faciebant.} satiatũ cibo alleniabant nauem iactantes triticum in mare. Cum autẽ dies factus esset: terraz non agnoscebant. sinum vero quendã ^{f nõ rupẽ sed aditũ facilem.} considerabant: habentes litus i quem cogitabãt si possent eicere nauem. Et cum anchoras sustulissent: pmittebant se mari: simul laxantes iuncturas guber naculoꝝ ^{f s velo f ssecundũ q̃ ventus ducebat} Et lenato artemone secundũ aure flatum tendebant ad litus. Et cum incidissent in locũ bithalassum: impegerunt nauẽ. Et proza quidez fixa manebat immobilis: puppis vero soluebat a vi maris. Militum autẽ p̃silium fuit vt cunctos occiderent: ne quis cum enatasset effugeret. Centurio autẽ volens seruare paulum. phibuit fieri. iussitq; eos q̃ possent natare mittere se i mare prios. z euadere

Libũ sumere. B. Remo seculi tẽpestates euadit: nisi qui pane vite pascit. z qui in nocte tribulationũ sapientię. fortitudini. tẽperantię z iusticię innitit. auxilio domini consulente. portũ salutis psequitur: ita vt sculo expeditis flamã dilectionis qua calefiunt interiora q̃rat.

Eramus uero vniuersę aie. B. Non ait viri: qã fortasse erant z mulieres. Vel ppter p̃siones chũstianorũ. militum. z nauarum ita dicit.

Artemone. B. Artemo modicũ velũ directioni nanis potius accommodatũ q̃ celeritati.

Bithalassum. B. Greci bithalassan vocant mare. Bithalassum vero significat litus in mare. p̃tentum eodemq; mari se diuidente: hinc z inde circundatum. Ra. Bithalassum ubi tery iteriectũ duplex mare cõuenit. qd mare grece vocat bithalassum.

Et proza q. f. m. zc. B. Ideo nauis ista p̃it. quia nõ leui cursu fluctibus sup lapsa e: sed equoris fundo violentẽ infixa partim solo retinet: partim impetu fluctuum fertur. vnde frangit. Talis e casus animi seculo rediti. qui nõ calcans desideria mudi. proram intẽtionis terre ifigit: z ita sequẽtis opis cõpagem curarũ fluctibus soluit sed q̃ fracta nauĩ euaserunt terrã petunt: q̃ p̃cuntium exẽplo alij cautius agunt.

z ad terras exire. Et ceteros alios in tabulis ferebant. quosdam sup ea que de navi essent. Et sic factu est vt omnes anime euaderet. ad terram.

C. XXVIII.

Et cum euasisset

semus: tunc cognouimus qm milithene insula vocabatur. Barbari vero prestabant non modicam humanitatem nobis. Accensa em pira reficiebant nos omnes propter ibre q iminebat z frigus. Cum congregasset autem paulus sarmenoz aliquantam multitudinez. z imposuisset super ignez. vipera a calore cum pcessisset inuasit manum eius. Ut vero viderunt barbari pendentem bestiam in manu eius. adinuicem dicebant: Utiqz homicida e homo hic Qui cum euaserit de mari: vltio eum non sinit viuere. Et ille quidem excutiens bestiam in ignem: nihil mali passus est. At illi existimabant eum in timorem puertedum: z subito casuru z mori. Diu autem illis expectantibus z videntibus nihil i eo mali fieri: puertetes se dicebat eum esse deum. In locis autem illis erant pcedia principis insule noie publii: q nos suscipies. triduo benigne exhibuit. Contigit autem patre publii febribus z disinteria veratu iacere. Ad que paulus intrauit. Et cum orasset: z imposuisset ei manus: saluauit eu. Quo facto. z omnes qui in insula

habebat infirmitates: accedebat z curabant. Qui etiaz multis honoribus nos honozauerunt: z nauigantibus iposuerunt q necessaria erat. Post menses autem tres nauigauimus in naui alexandrina. que in insula hiemauerat: cui erat insigne castoruz. Et cum venissemus siraculam: mansimus ibi triduo. Inde circulegentes deuenimus tregiu: z post vnu diem flate astro secunda die venimus puteolos. Ubi inuentis fratribus rogati sumus manere apud eos dies septem. z sic venimus romam. Et inde cum audissent fratres. occurrerunt nobis vsqz ad lapu forum z tribus tabernis. Quos cum vidisset paulus: gratias agens deo accepit fiducia. Cum venissemus autem roma: pmissum e paulo manere sibi met cu custodiete se milite. Post tercium autem diem conuocauit primos iudeoz. Lunqz puenissent dicebat eis: Ego viri fratres nihil aduersus plebem faciens aut morem paternu: vince ab hierosolimis traditus sum in manus romanoz. Qui cum iterrogationem de me habuissent: voluerunt me dimittere: eo q nulla causa esset mortis in me. Contraditentibus autem iudeis coactus sum appellare cesarem: non quasi gentem mea habens aliquid accusare. Propter hanc igit causam rogauit vos videre: z alloq. Prop

Insigne castro. Ra. Quia aliqua forsitan castra ibi antiquitus fuerat edificata. Vt cum nauis. qz sub forma castrozum insignia velis erant i terra nautaru vel castrozum. i. plebis. Insigne castoru. Be. Sine r. gemini autem castores sunt castor z pollux: quos ob id gentiles in mari deos inuocant. quia in pdigys nautaru. si sole stelle in naui vel antennis apparuerit: piculosi. si vero gemine prosperi cursus sunt nunc. Alia traslatio cui erat signum ionis filij quia ferunt fabule castorem z polluce ionis filios fuisse. Puteolos Puteoli locus e vltra romam. vbi virgilius fecit balnea medicinalia singula pprijs inscripra titulis. vt dicitur pra qua scz valeret egritudine. vnde salernitani inuidia ducti. supuenientes in manu forti. titulos destruxerunt: z edificia mutilauerunt. Audissent fra. Be. Christiani romę habitantes. vnde patet paulus no primo predicasse romanis.

Pira Be. Quidam dicunt pira nomen ligni esse.

Cum congregasset Be. Ego essul te mari apostolus ignem accedit. quia corda q vndis tepelaru docedo eripit: amoris ignis calefacit. Sarmeta snt exhortatores charitate accedentes decerpta integritate scripturarum. quasi frigidibus exalris ramoz.

Super igne. B. Eodem igne quo suos fouet: bestiam pburit quia eisdem virtutibus z sancti pficiunt. z impij cu suo autore inuidendo reficiunt. vnde ppheta zelus apprehendit populu inereditu. z nuc ignis aduersarios comedit.

Vipera a calore c.p.i. Be. Quia spiritus immundus flamma virtutu te cordibus fidelium pulsus doctoribus veritatis venenā psecutionis infundit: quo manu sanciet. i. bonu opus impedit

Disenteria uel di. lin. B. Et passio i testimonium.

Et cum B. Cur infidelē infirmu prece saluat: qui timotheu tropimūqz infirmos fideles. vnu curat. aliter relinquit. nisi qz ille p miraculuz foris sanandus erat: qui interius n viuebat. hoc aut no indigebant: qz intus salubriter viuebant.

^{s resurrectionis.}
 spem enim israel catena hac circū
 datus sum. **At** illi dixerunt ad eū
Nos neq; litteras accepimus de
 te a iudēa: neq; adueniens ali
 quis frat; nunciauit aut locutus
 est quid de te malum. **Rogamus**
 autē a te audire quę sentis. **Nam**
 de secta hac notū est nobis: quia
^{s christianozum}
 vbiq; ei tradidit. **Cum** cōstituis
^{s iudei vel illi paulo}
 sent illi diem: venerunt ad eum in
^{s vel plurim}
 hospitiumz plures: quibus expone
 bat testificans regnū dei: suadens
 q; eis de ihesu ex lege moysi z p
 phetis a mane vsq; ad vesperam
Et quidam credebant his quę di
 cebant: quidam vero non crede
 bant. **Cumq;** inuicē non essent cō
^{s fideles z increduli}
 sentientes: discedebant: dicente
 paulo vnū verbum: quia bene spi
 ritus sanctus locutus est p isaiam

Quia bene spi.
Be. Hanc pphetiā
 quā apostolus a spiri
 tus sancto: propheta a
 domino dictā esse pro
 nunciat. Ex quo ostē
 dit vna esse z volun
 tas z natura domini
 z spiritus sancti. z i no
 mine spiritus etiā no
 men domini itelligi.

prophetam ad patres nostros di
^{s iustice christo z vnicuiq; doctori hoc dicit}
 cens: **Clade** ad populum istum.
^{s doctrinā}
 z dic ad eos: **Aure** audietis: z nō
^{s signa}
 intelligetis: z videntes videbitis
 z non pspicietis. **Incrassatum** est
 em̄ cor populi huius: z auribus
^{s quia surdi erant}
 grauit̄ audierūt: z oculos suos
 ppresserunt: ne forte videant ocu
 lis: z auribus audiant: z corde in
^{s quasi diceret: z si intelligeret: z puerterentē}
 telligāt: z puertantur: z sanē eos
Notum ergo sit vobis: quoniam
^{s christus vel euāgelium}
 gentibus missum est hoc salutare
^{s non vt iudei sintus}
 dei: z ipsi audient. **Mansit** autez
^{s hospitio qd ipse pduxerat.}
 biennio toto in suo cōductu: z su
^{s non solū iudeos sed etiam gentes quas dixe}
 rat saluandas repbaris iudeis.
 scipiebat omēs qui ingrediebant
 tur ad eum: p̄dicans regnum
 dei: z docēs quę sunt de domino
^{s quia nullus phibeat vel phibere poterat.}
 ihesu christo cū omni fiducia sine
 phibitione.

Incrassatum. **B**
 Re putet crassitudo
 cordis z grauitas au
 riu nature eē nō volū
 tatis: subiūgit culpā
 liberi arbitrij dicens.
 p̄p̄serūt ne forte. u. o.
Ne forte uideāt
oculis. **B.** Id ē.
 ipsi p̄cedentibus meri
 tis causa fuerūt: vt te
 us eis oculos clauder
 ret. vel ad supiora iū
 gendū est. dicente do
 mino ad p̄betā: va
 de ad populū: z pecca
 ta quibus cecitate me
 ruerūt illis ip̄opera
 si forte vel sic audiant
 z ad me p̄uertantur.
Conductu. **B.**
 Libera custodia per
 quā p̄ducebat. vel in
 sua p̄cione qua cōtra
 iudeos disputabat.
Sine phibitione. **B.** Non solum
 em̄ romę non ē phibi
 tus p̄dicare: sed nec
 dum neronis impio
 roborato: nec intanta
 erumpete scelera ē di
 missus in occidentis p
 tibus p̄dicare. postea
 vero. i. vltio neronis
 anno retentus ab eo:
 martirio coronatus ē
Hiero. **P**aulus
 romam vincitū ingre

ditur: vt vinctos superstitionis erroribus liberaret. **Manēs** in hospitio con
 ducto p biennium: vt nobis vtriusq; instrumēti donum reddat eternum.
 hac expositione docemur: cetera quę in hoc volumine de paulo vel de alijs
 scripta sunt: non solū fructū ecclesiasticę doctrine p̄mōstrare: sed etiā me
 dullam spiritualis sensus z virtutē habere.
Ra. Post passionē domini. xxv. anno. i. secundo neronis: eodē tēpore
 quo festus inde p̄carato: successit felici: paulus romā vincitū missus est:
 z p biennium in libera manēs custodia: a duersus iudeos de aduentu chri
 sti quotidie disputabat. **Sciendū** vero nondū roborato neronis imperio
 ab eo paulum dimissum esse: vt euāgelij in occidente p̄dicaret. cuius per
 missionis tēpus recennū fuisse putat. quādo biennij illius finis. i. xx. septi
 mi anni post passionē domini. i. neronis quarti p̄pletionem incurrit. xx vij.
 anno passionis dñi. i. neronis. xiiij. pet; z paulus martirio coronati sunt.